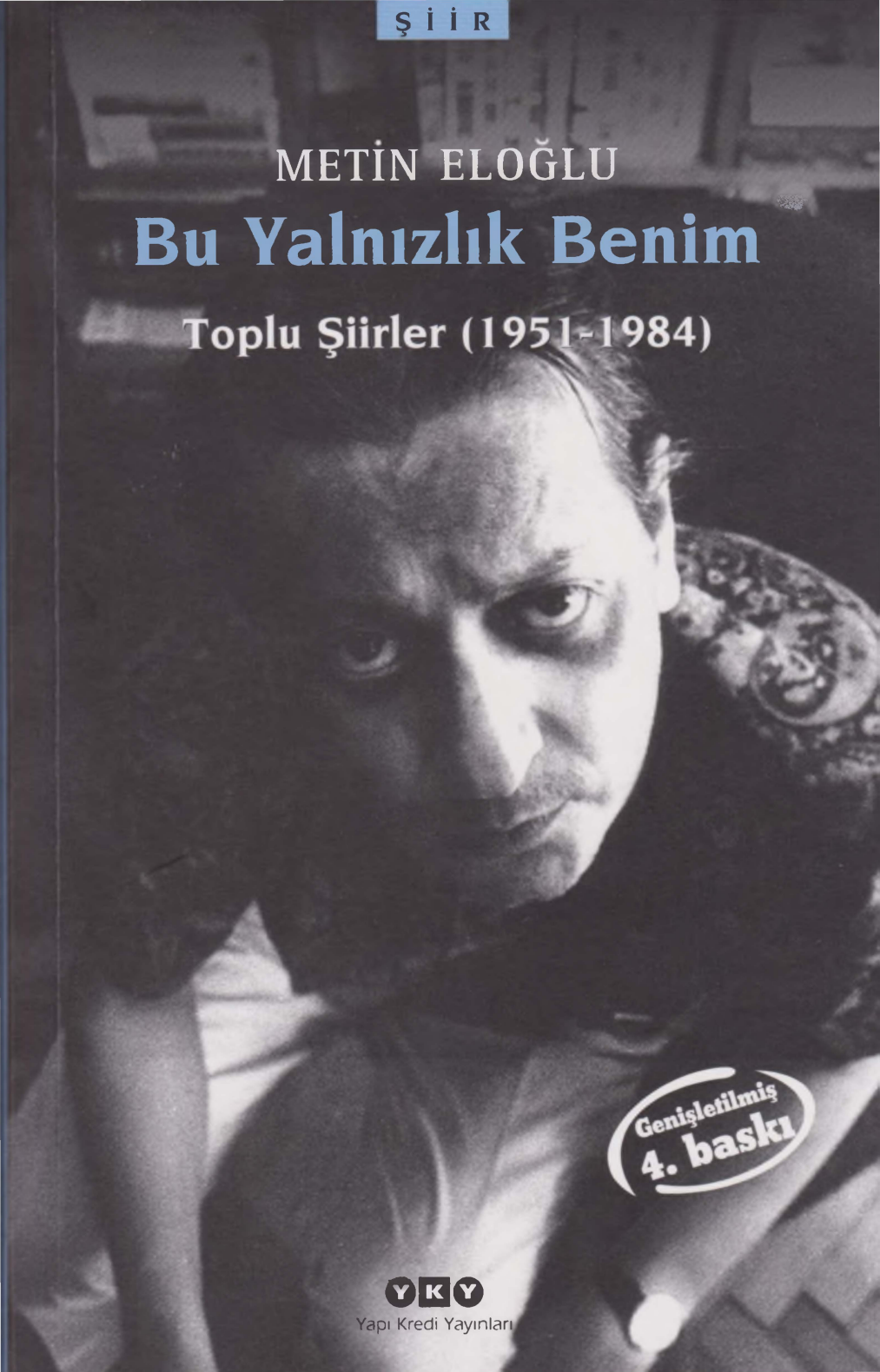
ŞİİR

METİN ELOĞLU

Bu Yalnızlık Benim

Toplu Şiirler (1951-1984)

Genişletilmiş 4. baskı

YKY
Yapı Kredi Yayınları

BU YALNIZLIK BENİM
TOPLU ŞİİRLER
1951-1984

Metin Eloğlu (İstanbul, 1927-1985) Mehmet Metin, Mehmet Emin, Ali Haziranlı, Etem Olgunil, Nil Meteoğlu ve Nil Etemoğlu imzalarını da kullandı. 1943'te Güzel Sanatlar Akademisi Resim Bölümü'ne girdi. 1946'da siyasal nedenle iki ay tutuklu kaldığı için Akademi'den kaydı silindi. 1947'de askere alındı; disiplinsizliği yüzünden askerliği beş yılda bitirebildi.

İlk şiiri 1943'te İzmir'de *Kovan* dergisinde Mehmet Metin imzasıyla çıktı: "Sabah Şarkısı". İlk öyküsü ise 1944'te *Servetifünun - Uyanış* dergisinde yayımlandı: "Balıkçı Çocukları Şehri". *Dizin* ile 1972 TDK Şiir Ödülü'nü aldı.

Şairliği yanında ressam olarak da tanınan Metin Eloğlu, 1. DYO Sergisi'nde (1967) ve Yarımca Sanat Şenliği'nde (1976) birincilik ödülleri aldı.

Yapıtları:

Şiir: *Düdüklü Tencere* (1951), *Sultan Palamut* (1957), *Odun* (1959), *Horozdan Korkan Oğlan* (1961), *Türkiye'nin Adresi* (1965), *Ayşemayşe* (1968), *Dizin* (1971), *Yumuşak G* (1975), *Rüzgâr Ekmek* (1978), *Hep* (1982), *Yine* (ilk altı kitabın birlikte basımı, 1982), *Şiirce* (son üç kitabın birlikte basımı, 1982), *Ay Parçası* (1983), *Önce Kadınlar* (1984), *Kuşla Gelen Kartlar* (sergi kitabı, YKY, 2001), *Bu Yalnızlık Benim - Toplu Şiirler (1951-1984)* (Haz. Mehmet Taner, YKY, 2003), *İbresiz Bir Pusula (Kitaplarına Girmemiş Şiirleri)* (Haz. Turgay Anar, YKY, 2007). **Öykü:** *İstanbullu* (Haz. Turgay Anar, YKY, 2009). **Deneme-İnceleme:** *İçli Dışlı (Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar)* (Haz. Turgay Anar, YKY, 2009). **Uyarlama:** *Bektaşi Dedikleri* (şiirleştirilmiş Bektaşi fıkraları, Oğuz Tansel ile, 1970). **Derleme:** *Garip Şiirler Antolojisi* (Ümit Yaşar Oğuzcan ile, 1957).

Metin Eloğlu'nun
YKY'deki kitapları:

Bu Yalnızlık Benim: Toplu Şiirler (1951-1984) *(2003)*
İbresiz Bir Pusula (Kitaplarına Girmemiş Şiirleri) *(2007)*
İstanbullu (Öyküler) *(2009)*
İçli Dışlı (Yazılar, Söyleşiler, Soruşturmalar) *(2009)*

METİN ELOĞLU

Bu Yalnızlık Benim

Toplu Şiirler
1951 - 1984

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 1814
Şiir - 166

Bu Yalnızlık Benim: Toplu Şiirler (1951-1984) / Metin Eloğlu
Yayına hazırlayan: Mehmet Taner

Kitap editörü: Filiz Özdem
Düzelti: Fahri Güllüoğlu

Kapak fotoğrafı: Ara Güler

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Başkent O.S.B. 22. Cad. No: 6 Malıköy / Ankara
Tel: (0312) 640 16 23
Sertifika No: 26886

1. baskı: İstanbul, Mart 2003
Genişletilmiş 4. baskı: İstanbul, Nisan 2014
ISBN 978-975-08-0557-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2014
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

YİNE DÜDÜKLÜ TENCERE

21 • Düdüklü Tencere
22 • Ballı Börek
24 • Padişah Sayesinde
26 • Padişahın İzniyle
28 • Bit Yeniği
30 • İş Güç Sahipleri
31 • Aç Karnına Sakız
35 • Aç Ayı
36 • Dayı Bey
38 • Kaldırım Mühendisi
40 • Garip Kuşun Yuvası
43 • Gidişat
44 • Erkek Zeliha'nın Torunu
46 • Dedikodu
47 • Hikâye
48 • Bekârlar
50 • Akılsız Kalem
51 • Harama Çözülmüş Uçkur
53 • Ufuklarda Yükselen Nazenin Balon
55 • Xavier Cugat
56 • Hazır Kasabaya İnmişken Bir de Resim Çektirelim Dedik
57 • Halkın Tuttuğu
60 • Okur-Yazar Yeştirme Kursları
60 • Ömür Törpüsü
61 • Zurnanın Zırt Dediği Yer
63 • Yeme de Yanında Yat
66 • Aşk Mektubu
68 • Kozalak Mahallesi
71 • Masal Masal Matitas
75 • Boynumun Borcu

SULTAN PALAMUT

79 • Varken
81 • Fantiri Fitton
83 • Doku
84 • Le Grand Parmak La Porte
85 • Beniâdem
85 • Çilingir Sofrası
86 • Toprak
87 • Çıngırak
89 • Değerleme
90 • Sen Gideli
92 • Kısa Günün Kârı
94 • İnat
94 • Kerem Evi
95 • Hanımefendi
96 • Bilen Bilene
96 • Erkenci
97 • Şişedeki
97 • Sofra Adabı
98 • Yiğitleme
98 • To Be Or Not To Be
98 • Var Mısın?
99 • Eloğlu
100 • Karanfil
101 • Ayıptır Söylemesi
102 • Arif Olan Anlasın
102 • İnce Elek
103 • Yuvarlak Hesap

104 • Köroğlu
105 • Sultan Palamut
107 • Gökyüzü

ODUN
111 • Islı
111 • Hız
112 • Yarındaki Dünler
113 • Hadisene
114 • Olağan
115 • Daha Neler
115 • Sezarın Hakkı
116 • Odun
117 • Konsolun Gözleri
118 • Mor Deniz
118 • Masa
118 • Bildirmece
119 • Kof Demirli Pencere
121 • Uyan
122 • Anı
122 • Çetrefilli
123 • Açık Seçik
124 • Kafes
126 • Nedircik Yavrusu
127 • Peksimet
128 • Lokman Hekimin Sev Dediği

HOROZDAN KORKAN OĞLAN
135 • Horozdan Korkan Oğlan
137 • Eşcil
137 • Yaşanık
138 • Çılgar
139 • Zımpara
140 • Karpuz
141 • Aşklama
142 • Çekirdeksiz İncir
143 • Gidişen
144 • Yitikçi
144 • Değilleme
145 • Hadi Adyö
145 • Lettrisme Diyor ki

HASAN'LI EŞİK
149 • Hasan'lı Eşik
150 • Yavruağzı
151 • Bakla
152 • Pastırma Yazı
153 • Ça Ça Ça

UMU
157 • Umu

TÜRKİYE'NİN ADRESİ
161 • İşleme
161 • Çıt
162 • Çaylak
163 • Kavanozdaki
163 • Dilnişin
164 • Durgu
164 • Çiğ Çiğ
165 • Kuzguncuk
166 • Kalıncacık
167 • Kirpi

TÜRKİYE'NİN ADRESİ
171 • Türkiye'nin Adresi

AYŞEMAYŞE
181 • Buzlucam
182 • Ayşemayşe
184 • Leke
185 • Maviş
186 • Midilli
186 • Pırna
187 • Kurak
188 • Ne
188 • Pas
189 • Patlak
189 • Antika Beşik
190 • Bambaşka
190 • Erken

191 • Gele
192 • Sakırga
193 • Umut
193 • Çin
194 • Osman'lı
195 • Çekirdek
195 • Kanca
196 • Kuşmaz
198 • Kulunç
199 • Avlak
200 • Çamur
200 • Kılçık
201 • Günül
201 • Kuduz
202 • Belgevşekliği'nden Homeros'a

ŞİİRCE DİZİN

210 • Doğurgan
210 • Kalk
211 • Emzik
212 • Kolonya'ya Selam-Sabah
213 • Giz
213 • Gaga
214 • Saat Kaç
215 • Konuşu
215 • Çoban
216 • Ağıl
217 • Kûfî
217 • Civarına
218 • Sekişler
218 • Ti
219 • Kulaç
220 • Çalgı
220 • Yalpa
221 • Üçsemeler
223 • Dörtsemeler
225 • Kopuk
226 • Çisenti
227 • Sarkış
227 • Yapayalnız Kalabalık
228 • Çilingir
229 • Uyakça
230 • Cıvalı Zar
230 • Zurna
231 • Doğa Doğa
231 • Ütü
232 • Çengelli İğne
232 • Bencileyin
233 • Tuğra
234 • Sevi Kuşu
235 • Yalan
236 • Turgut II.
237 • Sabun Köpüğü
238 • Çimdik
239 • Dolanık
239 • Kızoğlankız
240 • Eğe
240 • Sevi
241 • Kasık
242 • Çocuklar
243 • Keski
243 • Kulp
244 • Alçak Yağmur
245 • Kaşağı
246 • Sayrı Doğa
247 • Sakıncasız
247 • Ve
248 • Kırbaç
248 • Kavşak
249 • Değe
251 • Ürkü
251 • Kepek
252 • Koşma
252 • Adı Ne
253 • Beşibirlik
254 • Zırnık
254 • Kunt
255 • Komşu
256 • Doğacıl
258 • Huy
259 • Haziranımsı

259 • Picama
260 • Pıhtı
260 • Yaaa
261 • Islık
262 • Şey
263 • Böbür
264 • Açı
265 • Ölesiye
268 • Türkü Ölüş
268 • Ocak
269 • Hınç

YUMUŞAK G

273 • A
273 • B
274 • C
274 • Ç
275 • D
276 • E
276 • F
277 • G
277 • Ğ
278 • H
278 • İ
279 • I
279 • J
280 • K
280 • L
281 • M
281 • N
282 • O
282 • Ö
283 • P
283 • R
284 • S
284 • Ş
285 • T
285 • U
286 • Ü
286 • V
287 • Y
287 • Z
288 • Solungaç

RÜZGÂR EKMEK

293 • Güzül
293 • Savut
294 • Soluk
294 • Hoşuna
295 • Uykuluk
295 • Mıh
296 • Taş Taştı
296 • Hörgüç
297 • Kasnak
297 • Çinko Horoz
298 • Alaca
298 • Telek
299 • Yoğuna
299 • Göz
300 • Höykürük
300 • Yazın
301 • Kaygana
301 • Acabalaştıramadıklarımızdan
302 • Ağustos da Gidiverdi
302 • Tırmık
303 • Şu
303 • Gömü
304 • Hey Karanfilli
305 • Gön
306 • 11 Mart 1976
307 • Huni
308 • Ya/Malaklar
310 • Beşik
311 • Çeçen
312 • Üsküdar'da Bir Börekçi Dükkânında
313 • 47 20 06 40 68 86
315 • Çiçekbozuğu
316 • Dinik
317 • Balgam
318 • Ta/Ti
319 • Geçit
320 • Hoyrat
321 • Balıkçısız Halikarnas

322 • Ne İş Olsa Yaparım
323 • Kovgu
323 • Gümeç
324 • Pus
325 • Tav
327 • En
328 • Çeyrek
329 • Mancınık
330 • Uğultu
331 • Bıkım
332 • Dördüz
333 • Ada
334 • Kara/Sarı
335 • Değirmen
336 • Ninelere Dedelere Şiirler
338 • Yazık
338 • Papara
339 • Çene
341 • Kazı
342 • Yağma
343 • Islak Saman
343 • Balıklama
344 • Uz
345 • Sızı
345 • Kanat
346 • Yaş Elli

HEP

351 • "Menekşelendi Sular"
352 • Süt Çalığı
353 • Noktalı Virgül
354 • Varlama
356 • Kış Bekârı
356 • Geviş
357 • Camgüzeli
357 • Sarkaç
358 • Tancıl
358 • Kişiye Özel
359 • Paçal
360 • Poy
361 • Çiğ Leblebi
362 • Kaydırak
363 • Seksek
364 • İrkilişler
366 • Yumru
367 • Çöken
368 • Artık
368 • Kıskıvrak
369 • Don/Gömlek
369 • Nalbant
370 • Yolcu
370 • Eylülcesi
371 • Sıkım
372 • Boğum
372 • Kın
373 • Çınçınsız
374 • Sevişik
375 • Bulutlu
376 • Arpacık
376 • Zır
377 • Kireç Kaymağı
378 • İlikli
379 • Firavun
379 • Kızılcıklar Oldu mu
380 • Döşeme
381 • Lif Lif

AY PARÇASI

385 • Ay Parçası
386 • Helme
386 • Sarmaşa
387 • Küme
388 • Huy
388 • Buruşuk
389 • Kınalı
389 • Kovada Bulut
390 • Ver Elini
390 • Foya
391 • Kuş Muş
393 • Sözlü
393 • Bileytaşı
394 • Tav
394 • Aman

395 • Sığınak
396 • Sürgün
397 • Kırsal
397 • Ezgi
397 • Çit
398 • Binek
398 • Kız
399 • Kulunç
399 • Yılışan
400 • Olgu
400 • Düğüm
401 • Yetişkin
401 • Eşik
402 • Sığ
403 • Avlu
403 • Dolay
404 • Kaskatı
404 • Hallaç
405 • Loş
405 • Dikiş
406 • Salça
406 • Atlı Karınca
407 • Kımıltı
407 • Siğil
408 • İçiçe
409 • Arkış
409 • Şişeleme
410 • Kırklama
410 • Mendil
411 • Tahtaboş
411 • Gıcık
411 • Mayıs
412 • Borca
413 • Tümsek
413 • Lacivert
414 • Behçet'e
414 • Gıcık
415 • Şakıyan
415 • Koçan
416 • Öte
416 • Bomboz
417 • Soluk
418 • Seyrek
418 • Yosunluk
419 • Kırmızı
420 • Yakamoz
420 • Battı Balık
421 • Hatmi
421 • İskete
422 • Sözlü
422 • Törpü
423 • Huy
423 • Giz
424 • Kuşku
424 • Geleğen
425 • Mola
425 • Lök
425 • Andaç
426 • Avaz
426 • Güdü
427 • Pus
427 • Nesine
428 • Kızoğlan
429 • Dalgasız
429 • Demek ki

ÖNCE KADINLAR

433 • Yeldirme
434 • Çıkrık
434 • Çilli
435 • Fesleğen Susuz
435 • Boncuk Boncuk
436 • Konuk
437 • Yuvak
438 • Urgan
439 • Çengel
439 • İncelen
439 • Süpürge
440 • Ağardıkça
441 • Kurak
441 • Göç
442 • Şeytantırnağı
442 • Tohum
443 • Zıp

443 • Yeğen
444 • Er
444 • Üvey
445 • Köz
446 • Kız
446 • Gidi
446 • Fal
447 • Ler Lar Lir
447 • Meşin
448 • Kankıran
448 • Azıcık
448 • Dipçik
449 • Mal
449 • Torunsuz

451 • *ÜSKÜDARLAMA*

'SENİ SEVEN ÖLDÜ GEL'
461 • Is
461 • Çilli
462 • Örtük
462 • Soy
463 • Sap Sap
463 • Marsık
464 • Kemiksiz
464 • Dam
465 • Mağara
465 • Çırak
466 • Mosmor
466 • Kumuyla
467 • Döşek
467 • Püsküllü Huni

Dergilerde Yayımlanan, Kitaplara Girmeyen Şiirleri
471 • Burkuntu
471 • Güz
472 • Yitim
473 • Yozuna
473 • Düzce
474 • Boş
475 • Bölüşüm
476 • Kankıran

Eskiden Olsa
(Yayımlanmamış son çalışmalar, taslaklar)
481 • Yarım/Yamalak
483 • ...
485 • Oracık
487 • Dönemeç
489 • Kimse Yok
491 • Çöl
493 • Leylek
495 • Serçe
497 • İnsan
499 • Bir Kandilli Selam
501 • Çengel
503 • ...
505 • ...
507 • Salkım Saçak
509 • ...
511 • Evdeki
513 • Eş Doğa
515 • ...
517 • Püskül

Başlangıç Şiirleri
(Mehmet Metin Eloğlu 1942-1944)
523 • Muhacir
523 • Rahat Ev
524 • Yaz Günü
524 • Hepinize Teşekkür
524 • Kahvedeki Kadın
525 • Bir Sevda
526 • Sizi Anmaktayım
526 • Aller Au Pays Natal
527 • Başına Gelen Bilir
528 • Sevkiyat
529 • Yosma
529 • Aşk Sebebiyle Ölüm
530 • Ölümlü Dünya
531 • Başka Türlü Bir Hülya
532 • Aşk Şiiri
532 • Uzun Rüzgâr

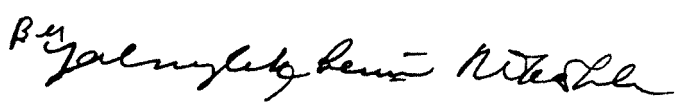
533 • Hasat
535 • Ağaç Rengi

İBRESİZ BİR PUSULA
541 • Önsöz *(Turgay Anar)*

545 • Sabah Şarkısı
546 • Hatırlama
547 • Bu Hepsinden İyi
548 • Dert
549 • Çiçek Kokusu
550 • Hayattan Alınmış Şiirler
551 • Misafirin Ayakları
552 • Bir Vatan Savgacısının Aşk Öyküsü
554 • Gelin Arabası
556 • Gözdağı
558 • Rumeliye Ait Darmadağın Şiir
561 • Dört Sıcak Gece
562 • Araba ile Devriâlem
564 • Haziranlı Bir Adam I
565 • Eski Pencere
566 • Haziranlı Bir Adam [II]
567 • Duman
568 • Evin Durumu I
569 • Gemidekilerin Hikâyesi
572 • Hanım İğnesi
574 • Bekârlar I
576 • Evin Durumu II
577 • Hasat
578 • Ulu Pencere
579 • Arabacının Kızı
580 • Uzun Rüzgâr
581 • Misafir
582 • Hem Hikâye Hem Şiir
584 • Hırsızlama
585 • Düttürü Leylâ
586 • Sabahlama
587 • Dertli Dolap
588 • Oh Ne Âlâ Memleket
589 • Müstahak
590 • Yolculukta
591 • Telve
592 • Şakası Yok
593 • Turunç
594 • İçgüdü
595 • Yosun
596 • Sekişler [II]
597 • Hışım
598 • Beşlik
599 • Sekişler [III]
600 • Cep
601 • Nar
602 • Şimdi
603 • Perende
605 • Elele
606 • Ağırlama
607 • İkicik
608 • Çağan
610 • Cabadan
611 • Yine
612 • Kırçıl Hırçın
613 • Ağlatı
614 • Yumak
615 • Kırçıl
616 • Mızrabı Eflâtun Gölgeli Tamburunun Fiskosu Ol Sitanbul Kuşluğuna Postu Sermiş O Cinfikirlinin Pop Serzenişleri Üzerine Şiir
617 • Da
618 • Cazgır
619 • İbresiz Bir Pusula
620 • Tetik
621 • Geç Sevi
622 • Yarı
623 • Kedi
624 • Diri
625 • Horoz Düşü

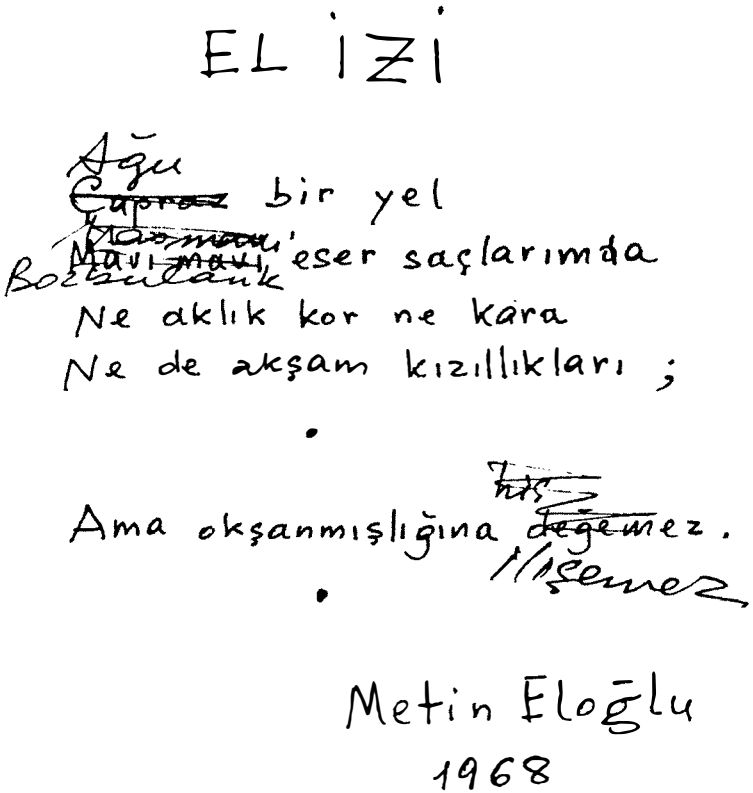
"Bu Yalnızlık Benim"

"Bu yalnızlık benim"... Metin Eloğlu'nun ardında bıraktığı müsveddeleri arasında böyle bir dize var. Ama çarpıcı olan, bu dizenin yanına, belki sonradan, kalın uçlu bir kalemle attığı imza.

Pek çok yeri içlenme ile ya da geçmişi arayışla dolu olan ve bunların üzerinde kırgın, kızgın bir elektriğin dönüp durduğu, yaklaşık yüz sayfalık evrak içinde; tam bir sahiplenme olarak tek başına oturuyor. "Bu yalnızlık benim". Yetmiyor, imza: Metin Eloğlu. "Masmavi" yanıyor sanki...

Ondan kalan elle yazılmış metinler üzerinde çalışırken, bir yandan da toplu şiirlerini okuyordum. Önce motif, sonra gizli ve ana motif, ardından izleklerinden biri olarak algıladığım, şimdi de simge dediğim "Eloğlu Mavisi" ile tanıştım. Beni o dikkate, bir ikisi dışında hepsi 84-85 yılları arasında alınmış notlar arasında bulduğum 68 tarihli, üzerinde sonradan çalışılmış, ama ilk şekliyle de değişmiş haliyle de bildiğimiz kadarıyla yayımlanmamış beş dizelik "El İzi" adını verdiği eskiz yöneltmiş olmalı.

İlk yazılışında "çapraz" ve "mavi mavi", ters ama olumludan esen yel, sonradan "ağu"ya dönüşerek ve bu sefer olumludan çekilmiş haliyle "bozbulanık" esmiş. Saçların "okşanmamışlığı" ise önceki yazılışta olumlu ya da olumsuz tanımının ötesinde, içerde iken; sonrakinde dışarı çıkarılıp sahiden saçlara konmuş, dolayısıyla değişebilir kılınmış ama bu kez de orada dondurulup "ilişilemez"likle tanımlanmış.

Buradaki temel sözcük olan mavi'nin, ilk çağrışımlarından ayrı, şairin iç dinamikleriyle bağlantılı olarak ton ton belirişini yayımlanmış şiirlerinde böylece izlemeye başladım. Onun bu kadar çok mavi demiş olduğunu vaktiyle fark etmemiş olmama şaşıra şaşıra... Buraya alacağım örnekler, "mavi"li dizelerin bir kısmı ancak...

Mavi burada değildir, orada'dır. Hatta tam da orada olabilmenin vurgulanmış halidir: "Ne kumraldım, ne hürdüm; gözlerim olamaz maviş", "Koyverdiğim mavi sakal benim değildi", "Maviş dediğim şey öncelikle sizden çook çok öte".

"Ben kimim ki, şu toz kelebeğin uçuşunda ön lacivert" dizesi ise bir başına derin bir yarılmanın izlerini taşır. Böyle olmakla birlikte bu "ben" uçurumunda, kendini kimse saymamasıyla en koyu maviyi, en yoğun anlamı yüklenir. Varlığı önceler.

"Mavi"den "çook çok ötede" olmakla kalmayız, aynı zamanda onun zıddıyızdır da. Maviyi içerme olanağına kavuşmamız da bu sebebe bağlıdır: "Sanki mavi tavanda kara çekirdekli bir karpuz dilimi", "Bir masmavi kızılcık tüneşir gözbebeklerimde", "Daha zindan gibiler bile o maviyi doğurur".

Peki nasıl mümkün bu "mavi"? "Kıraçlara maviboncuk sel yağıyoruz", "İlk ikindi namazını bir masmavi boncukta kıldı", "Başkaları da sökün edip, a yavuklum mavi diye tutturur". Demek, "Yağıyoruz"daki biz vurgusuyla işaret edildiği gibi toplumsal olgu olarak mümkün. Ya da o "masmavi boncukta kıldı"daki gibi ironik göndermeleri olan bir inanç yaşantısında. Talep ihtiyacının doğduğu her platformda mümkün. Ötekiler, başkaları da sökün edip mavi diye tutturabilir. Yine ben'in sıkışması. Bir "ön lacivert" olarak hem de. Hem bir kabul hem bir ret olarak. Yine zıtlık, yine varolma dramı.

Mümkünse, peki tüm iştahıyla ne kadar mümkün bu "mavi": "Saymakla tükenmez incecik sabahlara sızası gökler/ Ah o yumruk masmaviye veryansın sığamıyor ki".

Acaba bir hülya mı "mavi"? Ütopik bir şey mi? Şişirilmiş bir şey mi yoksa? Kendisinin o kadar sarakaya aldığı "ufuklarda dolaşan nazenin balon"un bir ikizi olmasın? "Sedefi elenmiş kurnada bir mavi yeniği", "Akşamın kursağında mavinin kıymığı", "Kâh yeşile mora, kâh maviye çalıyor tayın yelesi". Ki gündelik boşunalıklarda, aranışlarda beliriyor: "Hani öbür ucu şu masmavi sicimin", "Dalında kuruyan oğul mavilik", "Aşk mavisi tükendiyse o boşuna denizde".

O "mavi" ki her şeye rağmen umut verici, teselli edici ve asıl, belirleyici: "Belki gözlerinin kıymığı şu denizler", "Yıpraktı boşunaydı maviydi ama", "Maviş közü ocaktan küreleyiş oculuğum".

Kıskanır da "mavi"sini başkalarından: "Ne kıtırcı maviler köpürüyor suların beyazında".

Toplayacak olursam, "mavi", şairin kendisine "değme"sini isteyeceği ilk şeydir. "El İzi" adlı çalışmanın ilk halinde ise "mavi mavi esen yel"in onun "okşanmamışlığına değemeyişi", işte o yüzden çatışık bulunarak bir iç dirençle karşılaşmış, değiştirdiği hali ise özündeki büyüyü yitirerek bir söz kümesine dönüşmüş ve fakat bu belge, yayımlanmasa da, 68'den en son tarihe kadar taşıdığı ilk anlam anılarıyla kişisel koleksiyonda muhafaza edilmiştir.

Müsveddeler, müştemilatlı şiir konağının en sıcak, en sevgili, en dost odasını oluşturur. Münzevi, o aynalı geçitte çoğalır ve Efendi'yle Teknisyen orada yüzleşir. Yapıt arılaştıkça, ruh da onunla birlikte yücelir ve kendi parçalarının ânı belirlediği kaynaktan fışkırır neşe. Azapla da tamamlansa metin, ödülün indiği ve dönüştürdüğü mekân orasıdır. İşte, bir başkasının müsveddeleri arasında, onları yazıldıkları esrik kaligrafilerden sökerek dolaşırken, o işlem süreci, duygusal, giderek duyusal bir öteki'ne benzeme hali de alabiliyor ve onun eli, elinizin yanında belirebiliyor. Bu, sizi izinsiz dolaştığınız bir malikânede olmak kaygısından da kurtarıyor hem.

Öylece, bir yandan onun ruhsal kimyasını, varoluş karşısında harekete geçirdiği enerjinin işaretlerini, bütün katmanlarıyla ton ton mavide yaşantılarken, bir yandan da o simgenin kubbesi altındaki günlük kaderlerinizin benzerliğini "veryansın" izliyorsunuz. Alkol, alkolün getirdiği afetler; düze inmiş, "dünyanın kaç bucak" olduğunu görmüş olmalar; ve bütün eski Üsküdar'lar... "Kan bir dağbaşıdır/ Üsküdar ışır kökeninde", "Ah börülce Üsküdar'ım/ İnsan şeytana uyar", "Kenan'ı ölmüş diye duydum ve sanki Üsküdar'a gitti". Ve o, "Horozu kalkık bir gemi güvertesinde İstanbul gecesinde", geceleri ve künhüne varılamayışlar... "Bakınıyor göğüs geçiriyorlardı/ Kulak kabartıyorlardı pek pek", "Öperek uğurluyorum insan seyreği/ Et kemik yağ

mağ değil, sinirsel lüleceğim", "Yanımdaki dost da hayvan/ Ne dolanıp duruyoruz diyor/ Önün arkan yıkılmış zaten".

Dolanıp durdukları yer bir İstanbul iskelesi, kimbilir, belki Üsküdar. O sıralar Ankara'da mı Metin Eloğlu? Bir hanım mı göz kulak oluyor ona? Ona mı yazılmış 7+7 vezniyle bu dörtlük? Şu 7+7 vezninin "1942-1944 Mehmet Metin Eloğlu" başlığını taşıyan toplamda da izleri var. Sonra da kitaplarında kıra kıra gitmiş bu vezni. Bu notlarda, çok yorgunsa eğer ya da zorunluluk duyduğu şeyler yazmışsa, ona dönmüş. İşte bir resim sergisi sonu Ümit Yaşar'a yazdığı not, işte şarkı ahenginde şu dörtlük ve devam edilmek istenmiş, yarım kalmış öteki yarım dörtlük. Neden ona geri dönüyor böyle hallerde? Bu kabul, "Bu yalnızlık benim" kabulüne koşut mu? Bu dörtlüklerin de kimilerinin altları imzalı. Evet, bunlar benim, ben'im onayı.

"Nedense ağlak değilimdir". Bu notu, dört yerde dört ayrı şekilde görünen, yayımlanmış bir şiirinin müsveddesinin yer aldığı, Moskova'daki bir otelin antetli kâğıdının bir kıyıcığında düşmüş. Sonra üstüne koca bir şiir koyup "Rüzgâr Ekmek"e almış onu: "Verin ağlaklara, verin ağlaklara, daha da gözyaşı verin."

Ama, bu ağlayış... "Bu ağlayış da, benim."

Hem "anahtar (anlaşılan para da) öteki pantolun cebinde kalmış" ve "bu mahallede çilingir de yok"; ve işte "Musluk açık kalmış", "elektrikler yanıyor" ve "kedi aç, içerde".

Bu son dize parçalarını kitaplarındaki bir şiirinden aldım. Ve şimdi burada, müsveddelerde: "Kamışların gıcırı bükük", "Bir türlü batamadı ay", "Yani defolup gidemediğim".

Yani: Mavisizim artık ve bu, benim! Ve, ben'im.

Ama, ama:

"Eskiden olsa".

Mehmet Taner
2003

Kapak: Orhan Peker, Yeditepe, 1951

YİNE

Düdüklü Tencere

DÜDÜKLÜ TENCERE

Pazarları daha gündüzden,
Ahçıbaşı, aklını başına devşir;
Börekler kızaracak nar gibi;
Kıymalı, ıspanaklı, peynirli...
Sonbahar yağmuru oluklarda,
Çüşbalığı haşlanacak!

Mesela zamkinülzarefe yemeğinin
Akşama yetişmesi lazım, başın darda.
Al eline şu nesneyi,
Dibini bir güzel yağla,
Sovanını da doğra, düt! desin;
Bir tutam tuz, biraz kimyon;
Şıpın işi pişiverir.
Baksanıza göbek atıyor;
Beylere selam, hanımlara selâm!
Çengi misin be gâvur icadı,
Düdüklü tencere misin?

BALLI BÖREK

Musikili oda
Antikadır uzundur
Yaşasın sırma döşek
Saadetler bizimdir

Dürdanem
Aynaların âşığı
Bir bakar canü yürekten
Şen gönlüne yaraşır

O surat zengin işi
Pislik sürse yakışır
Bir yerini sinek ısırsa
Pamukla kaşır

Dürdanem
Pencerede sırnaşır
Atlı ağalarla sümüklü sakalar
Kapı önünde tokuşur

Akşam olur
Kervan çıkar yokuşu
Sofrada sümbül hoşafı
Mavi mavi bekleşir

Kapı vurulunca damat bey gelir
Zembilde turfanda çilek
Gidişatımız çok kötüymüş
Damadın nesine gerek

Dürdane ballı börek

PADİŞAH SAYESİNDE

Rüstem Paşa konağında
Işıklar yandı
İnce eşya ışıdı
Saat sekizde

Çil tekerlek yokuşta
At araba beleşten
Gelip durdu yavaştan
Tantanalı kapıda

Gelen konuk bey paşa
Ayakları öpülmüş
Konağın içi gümüş
Yüz altına bir neşe

Ut ustası ut başında, telinde
Akord işi kırıtarak
Kırk tane güzel uşak
Sofra dışında

O mübarek yaz gecesinde
Tez vurulmuş sülün yedik
Kâh soyunduk kâh giyindik
Padişah sayesinde

Kavuk sallamayana yazık
Hanım kız, okumuş kız
Siz o babadan değilsiniz
Doğrusu kalbiniz bozuk

Rüstem Paşa'nın gençliği
Sedirde geçti
Lale sümbül devrinde
Tahta kılıç belinde

PADİŞAHIN İZNİYLE

Yatsıyla imsak arasında
Gizli ferman bilindi
Tatar Ayşe soyundu
Harem dairesinde

Padişahın izniyle
Tatar Ayşe güzeldir
Yıkadı sildi natır
Daha gündüz gözüyle

Daha neler de neler
Sakala boncuk dizili
İğreti uçkur çözülü
Tatar'ı içeri koyver

Herifin erkekliği üstünde
Elleri Ayşe'ye doğru
Naçarlık içinde Ayşe'nin ömrü
Pencere karşısı cellatlı kule

Gazap işi olağan
Ahırda kırk tane katır
Uzak duranın hali haraptır
Bir yol kuruldu şölen

Şölenin yanında döşek
Dün geceden gül kokulu
Bu ne iştir Allah kulu
Vurulmuş ceylanla sırmalı eşek

BİT YENİĞİ

Kötüymüş, cahilmiş; bunlar hep peşin hüküm...
Dolınabahçe'ye yanaşın da –eğer yanaşabilirseniz–
İyi niyetle şöyle bir kolaçan edin:
Adam oturmuş memleketi düşünüyordu;
Ama önü havuzmuş da yelpazelenirmiş,
Ama yediği önünde, yemediği ardında,
Ama...
Nankör herifler, aması yok bu işin;
Adam oturmuş bal gibi memleketi düşünüyordu:
Dalaman çayı hazin akar, diyordu;
Onu biraz delişmen akıtmalı.
Istıranca dağlarında bir eşek
Güneşe karşı işer;
O eşeğin de icabına bakmalı...
Bizim Hacı haram yemez,
Pelvan İbrahim kıçını yumaz,
İstanbul çocukları askerlik edemez...
Açlığa muska lazım,
Sadrazama tasma lazım...
Ah, her şey düzelecekti ama,
Devletlinin sol kalçasında
Bir zalim çıban!

Ulan Baltacı Mehmet,
Ulan Yedisekiz Hasan Paşa
Ulan 1914 savaşı;
Ulan Nasrettin Hocanın kuşu...

Bu arada sanat işleri de gelişti
Tekke ilahileri, Minakyan tiyatroları,
Bilmemkimin fırçasında
Manolyalar ölmezleşti..
Hele bir Yahya Kemal yetişti ki
Yahya Kemal derim sana!
Tanzimat, Servetifünun, Fecriâti...
O dehşetli yazarlar bir olup
Bunca gerçeği tefe kodular.
Bülbülle mehtabın hakkını,
Heceyle aruzun şerefini korudular.
Bu memleket başka türlü nasıl kalkınsın?
Yaşasın,
Vallah billah yaşasın!

İŞ GÜÇ SAHİPLERİ

Ben uyandım,
İlyas'ı dürttüm, o da uyandı;
Bizim sesimize Sahavet Hanım da uyandı;
Elimizi yüzümüzü yıkadık,
Sabah çişimizi ettik,
Giyindik;
Doğru işe...

Dostum İlyas'la beraber
Saat 12'ye kadar çalıştık,
Bir saat dinlendik,
Sonra 6'ya kadar yine çalıştık;
Sahavet Hanım bilmiyoruz ne yaptı...

Akşam oldu, sular karardı;
Ben 260 kuruş aldım,
İlyas da o kadar;
Sahavet Hanım 35 lira aldı...

AÇ KARNINA SAKIZ

Beşiktaş'ta Kürt Bekir'in kahvesi,
Gözönünde helalinden bir deniz;
Aylardan temmuz; ağustosla haziranın arası.
Biraz ötede hayal şehir, Anadolu yakası;
Günlerden ya cuma, ya cumartesi...
Gözleri kararark, midesi öterekten
Şair Şükrü Bey şiir yazıyor...
Şiirin ismi ne, tahmin edin bakalım?
'İnce rûhumun esrârengîz nâlesi...'

İlkten gözleri şöyle uzaklara dalıyor;
Rengârenk bulutlar evlere şenlik,
Ufkun güzelliği güneşin battığı yerde...
Köylü'den bir nefes alır almaz,
Genzi yanıyor.

Geniz yanadursun,
Şükrü Bey bu şiiri mutlaka yazacak!
Vallahi de yazacak, billahi de yazacak;
Hassas insanlarına gözyaşına bakmak yok!
Diyecek ki pundunu kollayıp:

Anamdan şâir doğdum, sonradan oldum sanma;
Ey gafil okuyucu, genç şâirlere kanma...
Istırabın meyvası mısralarım acıdır,
Kafiyelerdeki ilhâm aşkımın kırbacıdır.

Kalemi tükürükleyip saldırıyor kâğıda:

İlâhî duygularla süslü ilhâm perisi;
Gelsin şiir dehâmın gelsin öteberisi...

İçinde cinas olsun, teşbih, istiare olsun,
Yürekler acısı bir şiiriyet;
Barışla ne işim var, neme lazım hürriyet...
Veremle, intiharla bitsin sonu;
Ucunda on papel var, boru mu bu!

İki ekmekle dünyada doymayız, diyordu;
Ben köroğlunu bilmez miyim...
Özçelik de doymaz, yaradılıştan obur.
250 gram pastırmayı nasıl yemiştik geçen akşam;
Üstüne iki tane de yumurta kırmıştık;
Bir baş sovan, bir buçuk ramazan pidesi,
Komşuların verdiği bir tabak tepeleme irmik helvası...

Melal sevdâzedeye lûtuftur sanıyorum,
Ey sâki bana mey sun, için için yanıyorum...

Yaradana sığınıp bir beyit daha yazdı,
Ama ben burada tekrarlamaya utanıyorum
O esnada kalemin ucu bitti,
Garsonun çakısını isteyip dikkatle yonttu:

Mehtâplı gecelerde ruhum hasretle inler
Bu ilâhî nağmeyi taşısın yelkenliler...

Tam aşkın ölmezliğinden bahsedecekken,
Kötü bir ihtimal içinde yer etmez mi?
Hadi bu harika şiir bitti diyelim,
İzzet Bey sözünde durur muydu ki?
Yani on lirayı verip, bu şiiri alır mıydı?
Birden ateş gibi bir beyit geldi aklına:

Gözlerinin yeşili sanki denizin dibi
O bembeyaz kolların sırçadan saray gibi...

Tam üç aydır yıkanmadı, diyordu:
Hangimiz yıkandık zaten, hani hamam parası?
Özçelik'de bit bile çıkmış, dün geri çevirdiler okuldan;
Üç aylıklara daha yirmi gün var;
Amasya'nın telgrafı: Baldız hanım geliyor,
İki çocuğuyla başlarına yıkılmak üzre;
Elektriğin, bekçi aylığının eli kulağında zaten;
Şükrü'yü bugünlere mi doğurdun,
Ah anam, garip anam!
Yaratıcı meleke kendini gösteriverdi:

Gelsin bülbülü şeydâ, boşalsın peymâneler,
Rûhumun derûnunda esrârengîz nâleler...

Zehir içip geberse... Şerefine yediremiyor.
Evi barkı terketmek erkeğin şanından mı?
Bütün bunlar sanki yetmezmiş gibi,
Bu sabah da kubur patladı.

Hazân akşamlarında inleyen bir garip ney;
Ardından kahkahalar, Tanrım, bu ne biçim şey?

Anlaşıldı bu gece evcek açız.
Bakkalın önünden bile geçemem,
Kasaba rastlasam belki de dövüşeceğiz...
İyisi mi, sen buradan usulcacık kırarsın,
Yüz dirhem ekmek alıp sinersin bir kuytuya;
Ötekiler de ne halleri varsa görsünler,
Sana güvenip de gelmediler ya dünyaya!

>

Tam arka kapıdan sıvışacakken,
Garson, ensesinde bitiverdi:
Önce şu hesabı görelim Şükrü Bey;
Az şekerli kahveyi höpürdete höpürdete içersin,
Oğlum Remzi, çakın var mı?
Oğlum Remzi, şu radyoyu açıver!
Gel Remzi, git Remzi...
Sonra da tüyersin ha?
Hıyarağa!

Çıkarıp, son onluğu da garsona verdi.

AÇ AYI

Kâfir zurna güzel öttü;

İşi yoksa varsın ötsün...

Def dümbelek gırla gitti;

İşi yoksa varsın gitsin...

Bir kara kız, kılpıranga kızılçengi;

Karşıma durup kırıttı;

İşi yoksa varsın kırıtsın...

Açlıktan susuzluktan

Dilim damağımı yırttı,

Şeytan geldi beni dürttü;

Ne yapsanız oynayamam...

Çergibaşı hapı yuttu!

DAYI BEY

Eski bereket kalmadı şiirlerde;
Hikâyesi anlatılmaz, uzundur.
Ama gerekliymiş, olsun efendim,
Hürriyet olduktan sonra bu memlekette,
Egemenlik ulusundur!

Ulus yan çizer, kuyu kazar;
Ulus ince eler, sık dokur...
Mesela?
Mesela, şiir yazar.

Tatlı canıma kıyıp, bir yol düşündüm;
Yetmedi, bir daha düşündüm;
Kalemi mürekkebe banınca,
İşte bu şiiri döktürdüm:

Elifimin camında
Perdeler geniş
Kâh ısıtır, kâh soldurur eşyayı
En güzel güneş

Elifimin aklında
Bir zengin evi
Köşk mü desem konak mı desem
Bütün yataklar yaylı

Elifimin gönlünde
Sevdalar türlü türlü
Oturmuş tırnak keser
Komşunun oğlu

Elifimin dayısı da
Aksi gibi hürriyete âşık
Yazılar yazar çizgiler çizer
Hey gidi gençlik

KALDIRIM MÜHENDİSİ

Günler günleri kovaladı, aylar ayları;
Sabah karanlığında, öğle üstü, geceleyin
Aşk yılları,
Öğrenim yılları;
Pembe yıllar başımın tacı,
Zifiri yılları anama söylemeyin...
Ham hayaller, olmaz işler peşinde,
Gözüm kime ilişse ben onun yâri...

Kabaetime pıçak sokuluyor aşktan ötürü;
Caket pantol kumara gidiyor aşktan ötürü;
Gençliğimi harcıyorum bir çırpıda;
Bu da mı aşktan ötürü?
Dangalak! dese biri...
Hayatımın bu parçasını neye benzetsem?
Mesela, mesela, mesela...
Osmanlı tarihinde Deli İbrahim Devri.

Daha mühendisliğimin ilk yılları
Ahırkapı'dan bir kız alıyorum.
Kız beş vakit namazında,
Söküğümü diker, yatağını kabartır,
Patlıcanı kızartıp ağzıma verir;
Sonumuz mu?
Sonumuz belli...

O bekâr o yalnız günlerinde
Güzel İstanbul'u gezdim dolaştım,
Altımda tanrı vergisi bir taşıt.
Öyle işler gördüm ki içim parçalandı;
Namussuz namusluya,
İnsan hayvana eşit.

O duvar senin bu duvar benim,
Bir güz gecesi eve dönüyorum.
Köşe başında bizim aile efradı:
Biri kızkardeşim, öteki ninem;
Nermin fingirdeşiyor, ninem dileniyordu;
Bu yaştan sonra yalan söylemem.

Gözlerim yaşardı, kendimi dar attım postaneye
Biricik kardeşim İlyas, diye bir mektup yazdım
Bana 30 lira gönder acele,
Senden başka güvenecek kimsem yok...
Ne dersiniz, şu bildiğiniz İlyas
Cevap bile vermedi hergele.

Bundan sonrasını kalem yazamaz,
Ne kadar azgın olursa olsun.
Bir bakıyorsunuz iş peşindeyim,
Ekmek, dostluk, hürriyet peşindeyim;
Bir de bakıyorsunuz düşmüşüm mahkemelere.
Sayın yargıç! diyorum son celsede;
Ben ileriliği iş olsun diye sevdim;
Siz tuttunuz ciddiye aldınız;
Ama artık mapuslara düşmeyeceğim,
Aklımla oturup, aklımla kalkacağım...

GARİP KUŞUN YUVASI

Bu evden içeri biyol girene,
Oh çekmek yasak;
Sofrasında tuz, lambasında gaz yasak!
Öyle bir evdir ki bu,
Hayale yakın, akla uzak;
Delibozuk kapıları
Toz bürüdü salkımsaçak;
Daha açık konuşalım:
Bizim evin merdiveni,
Bilemedin üç basamak.

Oturmuş kös dinleriz;
Kimimiz arif, kimimiz ahmak;
Bir babamız vardı katı yürekli,
Ektiğini biçemeden
Gürledi gitti.

Gazhane yollarından toplayıp
Kömür koydum mangala;
Şubat sonlarında bir kış gecesi;
Oy dingala dingala...
Yalın ayak, başı kabak
Anamız geldi;

Eğildik eteğini öptük:
Yolculuk iyi geçti mi, ana?
Harem-Salacak arasında
Denize düştüm;
Balıklar yanıma üştü.
Bir mavilik bir mavilik,
Bakınca kendimden geçtim.
Bu koku ne acaba?
Mangalda çarıklar pişti.
Sofraya çöktük, delik sahan delik sahan içinde;
Amanın Allah;
Üç yudum aldım,
Tükendi şişe;
Şişedeki zehir
Derdimi deşti.
Bir türkü söyledim ince,
Bülbüller cama kondu:
'İki kol iki bacak
'Hürriyetle yaşanır ancak.'
Hele anamı bir daha öpeyim;
Yarın sabaha kadar,
Kim ölecek, kim kalacak...

>

Sabah oldu, uyandık evcek;
Bir kız geldi kapıya:
Alacaksan al beni...
Alamam!
Kahkahanın bini bir paraya.
İşin doğrusunu bu kıza anlatamam;
İçtiğimiz su acı,
Gördüğümüz düşler felaket düşü,
Pencereden uzan da bak,
Bak da ağla;
Bir yatakta sekiz kişi...
Haydi seni aldık, diyelim;
Dokuz kişi bir yatağa sığıştık,
Nefes nefese...
Verem olduk, temsil;
Ne halt ederiz gayrı?
İlişme bize,
Bozma keyfimizi;
Havalanmış mahalle kızı.

GİDİŞAT

Tacir Ali Beyin karısı
Hoş insandır bencileyin
Ama muhtara sorarsanız
Mahallenin yüz karası.

Donsuz yatarmış geceleyin
Yatar a, öyle alışmış
Hem bize ne, bu gidişat
Başıyla berabermiş Ali Beyin.

Tacir Ali Bey şimdi trende
Yan gelip yatmış
Karıyı kızanı hepten unutmuş
Evleri var hane hane.

ERKEK ZELİHA'NIN TORUNU

Ben bütün mahallenin dilindeyim
Her dedikoduda bulunurum
Bir vakitler dükkân işleten
Erkek Zeliha'nın torunuyum

Ben bazı günler ağacın yanındayım
Ahlatların dibindeyim
Yüzü ciletle kesilmiş
Kötülerin koynundayım.

Yağmur yağar da hava bozunca
Eve yollanırım çişim gelince
Dil döküp şiir yazarım
Gönüller şen olunca.

Evden çıkarım annem kızınca
Para bozdururum tütün alınca
O kahve senin bu kahve benim
Bitlenirim kış boyunca.

Kahve köşelerinde güzel laf ettiler
Şiirlerimi benden iyi saydılar
Tam yüz kişinin ortasında
Anama avradıma sövdüler.

Ekmek yedim tuz yaladım
Oramı buramı elledim
Sabahtan akşama kadar
Altmışaltı oynadım.

Benim aklım serseri aklı
Cebimde pıçaklar saklı
Sakal koyvermiş bir de babacığım var
Evlat yüzünden ağlamaklı.

DEDİKODU

Kadın şimdi birisini bekliyor
Zannederim para babası
Bu bekârlık çekilmez doğrusu
Herifçioğlunun kanına girmek gerekiyor
Yan oda sandık odası
Soyunmuş dökünmüş anakuzusu
Çamaşırı kirli de onu değişiyor
Gıdı gıdı hanımısı.

Dolapta çantası üç beş kuruş parası
Aferin sana ölü Ahmet karısı
Belli mi bu hayatın ötesi
Baksana millet yaşıyor
Komşunun kırk odalı hanesi
Herif eşek yükü erzak taşıyor
Hanımın hizmetçisi küçükbeyin dadısı
Tüyleri yoluk bobi çilhoroz pisipisi
Bir lokmaya el pençe divan hepsi
Aklına esen sövüp sayıyor.

Bu sokak Üsküdar'ın neresi
İnsan dedikoduya alışıyor.

HİKÂYE

Oğlan kızı parka götürdü
Taze çimen üstüne oturttu
Göğün bir köşesi mavi
Öteki köşeler kapalı
Kız oğlanı suratından öptü
Ağzından salyası aktı
Park bekçisi üç adım öteye gitti
Evlat sahibi utandı
Utandı da ne yaptı sanki
Kumun ortasına tükürdü
Güneş tükrüğü kuruttu

Kızın babası tezgâhtar
Daha neler de neler
Anası bol para sever
Haftada üç gün dışarı çıkar
Tezgâhtara ihanet eder

Oğlanın babası cambaz
Çürük tahtaya basmaz
Oğlan zeki ve haylaz
Evde bir çöpü ellemez
Anası kirli beyaz
Bir köroğlu bir ayvaz

Oğlan yaylı kız yaylı

BEKÂRLAR

İlyas'ı aradım meyhaneyi bırakıp,
Baktım ki yere çökmüş;
Yepyeni urbasına kusmuş,
Sol böğrünü avuçlayıp...

Bir de yazılı kâat var, gözüm ilişti;
Katınerini açıp da sermiş önüne;
Şu sıcacık yaz günlerinde,
İlyas'a vurulmuş bakkalın kızı...

Canım demiş, ciğerim demiş;
Ben sana varırım, demiş mektubunda;
Ölüm yok ya bunun ucunda,
Bohçamı alıp kaçarım, demiş...

Sen beni avluda beklersin, İlyas;
Cuma gecesi, ayışığı çıkınca.
Hepsini tasarladım şu kısa aklımca;
Sevdada karar olmaz...

Çekip gideriz viran dağlara,
Çalıdan çırpıdan bir ev kurarız,
Aşkımızın üzerine titreriz;
Hani romanlar yazıyor ya...

Sen kuş vurursun, çomakta pişiririz,
Akşam olur, hasret başlar koymaya;
Şeker İlyas, utanıyorum söylemeye;
İşte anlayıver, şöyle şöyle sevişiriz...

Bir de çocuğumuz olur, ister misin?
Bencileyin güzel, sencileyin gürbüz.
Onu sabahları ormana salarız,
Tavşan gibi seke seke büyüsün...

Unutma İlyas, cuma gecesi;
Avluya gelirsin, tanıdığım İlyas'san!
Bir akla uyup da beni atlatmazsan,
Artık kolay ötesi...

Ne çare, İlyas'ın kafası işliyor;
Şeytana ters giydirir külahı.
Efkârından değil vallahi,
İş olsun diye her akşam içiyor.

AKILSIZ KALEM

Perşembe sabahı erken uyandım,
İşime karışmasınlar canım efendim.

Sokağa çıktım; daracık, viran...
Sekerek yürüme hey kâfir oğlan!

Komşudan komşuya Elif uzamış;
Pabucu değdikçe, eşik tozumuş.

Elifimin doğru dürüst kaşları;
Daha da önünde toplum işleri...

Bahçıvanın yüreği inceden ince;
Millet bahçesine dikili yonca.

Kimi şiir başıboş, kimi şiir güdümlü;
Taş kırmak da önemli, şairlik de önemli.

Mercimeğe fırın, peynire tulum...
Böyle şeyler yazma akılsız kalem!

Ustama danışıp, ağzımı büzdüm;
Demokrasi yetişmese, ah, öleyazdım!

HARAMA ÇÖZÜLMÜŞ UÇKUR

Bütün bunları yazdıktan sonra,
Aramızda her şey bitiyor.
Elâleme rezil oluyoruz işte;
Oh, diyecekler, yüreğimiz yağ bağladı;
Elkızının fendi eloğlunu yendi, diyecek;
Orası senin umurunda mı!

Sen böyle değildin önceleri,
Sonraları sonraları işi sapıttın;
Madem ki rol yapmaya hevesin vardı,
Keşke bir tiyatroya girseydin!

Delilik edilir, edilmez değil;
Yalan da söylenir bazı bazı...
Ama, şu kancıklığa ne buyrulur?
Oynadığın madikleri neye yoralım?
Bu dünya insanı azdırıyor,
Para insanı değiştiriyor, tüccar kızı!

Hiç unutmam bir kış gecesi,
Kahpe dünyada yersiz yurtsuzum;
Kapısına geliyorum, kapıyı açmıyor;
Bir kova da su döküyor üstüme;
Pencerenin gerisinde bir erkek sesi,
Kıkır kıkır gülmeler,
Öpüşüp koklaşmalar...
Şuna bakın hele: Yüksek tahsil talebesi...
Buna ne derler bilir misin?
Buna derler katır cilvesi!

Ya o bırakıp bırakıp gitmeler,
Samsun gezisinde kafayı çekip oynamalar?
Pazarlığımız aklına hiç gelmedi mi, kaltak;
İnsanlık bunu mu emreder?

Biz seninle aynı kapdan yedik,
Aynı yatakta uyuduk;
Yaşadığımız o iyi, kötü günler
Gözüne dizine dursun!

Ben seni efendi kız sandım;
Ettiğin iri iri laflara bakıp,
Ben seni insan sandım;
Bırak, metelik etmezmişsin!

Gayrı selamın sabahın ardını kes,
Kanıma ekmek doğrama.
Var git, zekânı güle güle kullan;
Güzelliğin de senin olsun, paran da!

UFUKLARDA YÜKSELEN NAZENİN BALON

Arkamdan laf etmişsin, sana yakıştıramadım;
Beni rezil edip, bir köşeye kodu, demişsin...
Dayını kışkırtacakmışsın da bir gece vakti;
Parayla iki serseri tutup, ibreti âlem için,
Kafamı gövdemden ayırtacakmış!
Dur hele, madem ki iş bu yola döküldü;
Hepsini dinle de gözün gönlün açılsın:

Sana söylediklerimin çoğu yalandı;
Ben kim, Fransa'ya gitmek kim...
Hele o tüccarlık masalı?
Nasıl yuttuğuna hâlâ şaşarım.
Samsun'da enişteler,
Zonguldak'ta teyzeler,
Adana ilinde bilmemne hanı;
Koca koca okullardan diplomalar;
Bizi bekleyen aydınlık günler...

Kafana dank desin artık;
Bütün bunlar kuyruklu bir yalandı.
Başka ne yapabilirdim, söylesene!
Yeşilinden tut da mavisine kadar,
Nah! yumruk gibi gözlerin vardı.
Narçiçeği dudaklar, kulağının memesi;
Saç dendi mi aklıma seninkiler geliyor;
Kalçalarının tarifini pek beceremiyorum...

>

Bana, kaba herifin birisin, diyorlardı;
Seni sevdikten sonra inceliverdim:
Efendim'li estağfurullah'lı konuşmalar;
Kundura boyacısına hergün 15 kuruş;
–Elbette, ne zannettindi–
Sakala perdah, bıyığa rastık;
Entarimsi gömlekler,
Çiklet ilen güneş gözlüğü...
İncele incele hani yok mu ya,
Höt! desen devrilecek oğlanlara benzedim.
Bir şey ikram edildi mi; mersi!
Birine tosladın mı; pardon!
Boncurlar, bonsuvarlar...
Bu arada anamın kefen parasını da yedik;
Belediye'deki sıramız güme gitti.
İş bunlarla bitse, öpüp başıma koyacağım;
Beni enayi yerine kodun, değil mi?
Senin için iki eşek yükü şiir yazdım,
Dört kamyon rakı içtim,
Gurbetlere düştüm,
Düz ovada yolumu şaştım;
Hadi bütün bunları sineye çektik diyelim;
Ya o belsoğukluğu?

XAVIER CUGAT

Amma da yaptın şıllık kız,
Dağlıysak, insan değil miyiz yani?
Koyunları sattık, vurduk üç bini;
Öküzleri sattık, vurduk beş bini;
Bu parayı mezara mı götüreceğiz?

Hele gel, seni vizon pöstekilere saram;
Koluma takıp, Kervansaray'a gidem;
Sana Chat-Noir'lar alam mı;
Koklayanın burnu düşsün.
Joze Iturbi'den, Xavier Cugat'dan
Sana pilak alam mı?
O çalsın, sen tepinedur...
Seni eşek sütünden banyolara yatırıp,
Camel'ini binliklerle yakam mı?

Naylon'una ne verem?

HAZIR KASABAYA İNMİŞKEN
BİR DE RESİM ÇEKTİRELİM DEDİK

Nutuklarda kitaplarda öyle dedik,
Biraz efendi gibi durun;
Kurağı, sıtmayı, hasta öküzü
Bir an için unutun;
Karnınız tokmuş, sırtınız pekmiş gibi,
Şöyle güler yüzle bir resminizi çekelim;
Torunlarınıza yadigâr kalsın.
Gülün yahu,
Adamı sinirlendirmeyin!

Kusura kalma resimci bey,
Gülmesini bilmiyoruz ki...

HALKIN TUTTUĞU YOL

Millet bir yol tutmuş gidiyor;
Ama iyi, ama kötü:
Samsun'dan tutmuş, Viranşehir'den tutmuş;
Ulus meydanında bir börekçi dükkânından;
Cibali'de kutu fabrikasından tutmuş;
Paşabahçe'de şişeden,
Şemsipaşa'da tütünden;
Atın yularından tutmuş, kelin perçeminden tutmuş...
Kalpazan Tahir,
Lavantacı Mehmet,
Süklümpüklüm Hanife...
Hepsini saymam, ne üstüme vazife;
Herkes bir yol tutmuş gidiyor:
Mesela bir Ali Bey var tanıdıklar arasında,
Veli Bey var;
Hani bir akla uyup da bir olsalar;
Gözümüzün yaşına bakmaksızın,
Şu güzelim memleketi satarlar.
Necip Bey var, zırzır deli;
İlhami Bey hınzır deli...
–Olanlar bize oluyor bu arada–
Taş üstüne taş koyan var,
Hürriyetten cayan var.
Bizim kayınbirader kızıla yakalandı,
Yenganımın nezlesi var.

Saat 6 dedi mi akşam oluyor, olur a...
İstinye doklarında bir işçi,
Demokrasiyi su gibi biliyor, bilir a...
Kiminde akıl fikir noksanlığı,
Kiminde fazlası var.
Mösyö Hırant'ın gözlüğü firenk altını,
O da öyle bulmuş geçiminin yolunu.
Kerim Usta keçilerini kaybetmiş.
Necati Beyin de felsefesi şu:
Armut piş, ağzıma düş.
Erkilet güzeli bağlar bozuyor.
Kaçamak Sulhiye'nin tadı başkadır.
O kömür gözleri olmasaydı keşke;
Mualla Hanım kötülüğe teşnedir.
Şair İlyas'ın evi tamtakır kuru bakır;
Ferhunde Hamfendinin evinde halayıklar;
Kenarın dilberi hüsnüne pek güvenme;
Yel üfürür, su götürür, engel olabilene aşkolsun;
Malum ya, alınyazısı var!

1939 yılında bir zelzele Erzincan'ı yıkıyor;
Anladık, çaresi yok...
Ardından su basıyor Çukurova'yı;
Eskişehir felaketi, Balıkesir yangını;
Çarşamba'yı sel alıyor.
Anladık, bütün bunların çaresi yok;

Tabiat kuvveti, ihmal, şu veya bu...
Ya o kıtlık yılları;
Uluorta salavatlar, tekbirler;
Günün birinde dokuz cinayet?
Ne İsa, ne Musa, ne Muhammet bu işe karışıyor;
Verem alıp gidiyor, ardından bakakalıyoruz;
Trahom kör ediyor, sıkıysa önüne geç;
Sıtma... hele o sıtma;
Ha bereket!
Frengiden dökülüyoruz.

Millet bir yol tutmuş gidiyor;
Hepsinin işi iş zaten...
İşçi Muharrem yorganı başına çekiyor;
Komşunun ahretliği gönül çekiyor;
Bülbüller akasyanın dalında dem çekiyor;
Anam çile çekiyor;
Çek deveci develeri yokuşa, aman...

OKUR-YAZAR YETİŞTİRME KURSLARI

ABC... VYZ!
Bugünlük bu;
Yarın kelime dizisi,
Öbür gün el yazısı;
Aç istediğin gazeteyi,
Güldür güldür oku...
Kel Aliço'nun güreşlerini oku,
Orospuların gizli defterlerini oku,
Yusuf ile Zeliha'yı oku, gözlerine kan otursun;
Zenginin malını,
Züğürdün halini,
Demokrasinin iktisadi cephesini oku;
Orayı sökemedin galiba?
Geç pir aşkına cinayetleri oku...
Ha babam ha, ha babam ha;
Oku be!

ÖMÜR TÖRPÜSÜ

Yaşamak istiyorum
Yaşamak istiyorsun
Yaşamak istiyor

Böyle şiir olmaz, diyeceksin; biliyorum.
Ama böyle dünya olur mu?
Böyle barış olur mu?
Böyle hürriyet olur mu?
Böyle kardeşlik olur mu?
Biliyorum ki, katlanıver, diyeceksin;
Ama böyle de yaşamak olur mu!

ZURNANIN ZIRT DEDİĞİ YER

Bu dünya Sultan Süleyman'a kalmamış;
Ama size kalacak.
Olur a, Sultan Süleyman bilememiş işini;
Ama siz bileceksiniz.
Şöyle sizinle beraber üç beş kişi;
Öte yanı kördöğüşü.
Bir gün yaşamışsınız, ömrünüze bereket;
Akşam olmuş kendiliğinden;
Bir konağınız var dayalı döşeli;
Kapıda arabanız, oda oda mutluluğunuz;
Kadehte kuşsütü var, tabakta minaregölgesi...
Biraz da aşk masalı ekleyin bu düzene;
Eklediniz mi?
Oh, yaşamak ne güzel şeymiş be!
Güzeldir tabii...

Şimdi de bir oda düşünün bakalım;
Halı, kilim hakgetire,
Ekmeğin, katığın lafı hiç edilmesin,
Otu ocağı bir kalem geçin;
Beş kişi uzanmış bir sedire,
Basıyorlar küfürü;
Kime?
Ne bileyim ben, kime...
Bu oda niçin mi yoksul?
O beş kişi yoksul da onun için.
Bu bayların, bayanların derdi ne mi?
Ne olacak: Memleketin derdi.
Peki ama, çaresi yok mu bu işin?

Ha şöyle,
Düşünmeye alışın.

YEME DE YANINDA YAT

Sevgili okuyucular, 1948'in yazında,
Gelip de Zehirdiken köyünü görmeliydiniz...
Ama, görmediğiniz, belki de iyi oldu;
Olur a, yüreğinize inerdi;
İnce hastalıklara yakalanıp,
Sıran sıran ölürdünüz!
Hüsmen Ağada kan yok, bitinde kan yok;
Çapa dönüşü yemiş rüzgârı, yemiş rüzgârı,
Ölüm döşeğine uzanakomuş;
Satlıcana tutulmuş gelin, gözleri dönük kömüş;
Mısırlar, susamlar yerle yeksan;
Kel toprağın dili,
Nah sana... bir karış uzamış!

17 Temmuz Perşembe, akşamüzeri;
Köye, Mehmet Faruk'un ANADOLU şiirini okumuş,
Meraklı bir başıbozuk geldi;
Ahırın bitişiğindeki ahlat ağacının altına dizildiler;
Zülfiyâre dokunacak kısımları atarsak,
Şöyle bir konuşma oldu:
Siz sahici köylü müsünüz?
Eh, sayenizde öyleyiz.
Bakalım beni nasıl ağırlayacaksınız?
İşi oluruna bağlamak yok, efendiler;
İlkten gül kokulu bir sedir isterim,
Peşinden bir damacana rakı;
Siz benim gözüme baksanıza efendiler;
Bir damacana rakı,
Ancak kuzu dolmasıyla içilir;
Sucuklar, kaz ciğeri, envai çeşit turşular;
Sofranın yanında bir davul zurna;
Ha, ne dersiniz?

(Köylüler verecek cevap bulamazlar)
Anlaşıldı, sükût ikrardan gelir...

Bu başaklar sahici başak mı?
Buyur?
Bu başaklar sahici başak mı diyorum.
Yani ne demek istiyorsun, hemşerim;
Yel üfürdü, su götürdü; buna hükümet netsin?
İlkten tohum çürüdü; buna hükümet netsin?
Sonra hava kurakladı; buna hükümet netsin?
Akşam oldu; buna hükümet netsin?
İşte efendilik beratımız,
İşte kooperatif makbuzları,
İşte sıtma haplarımız;
Büyükler bizi düşünmez mi sanıyorsun!
(Başıbozuk zılgıtı yiyince, öfke topuğuna çıkar)
Şimdiden ekilir mi bu tohum?
Beş haneli köy buraya kurulur mu?
Hani söğütlük, hani pınar;
Göğünde turnalar hani?
El gün içine çıkar mı şimdi bu köy?
Şu ovanın rengine bakın,
Sarısı sarı değil, yeşili yeşil değil;
Bulutu toprağından zibidi!
(Sinirleri yatışınca etrafını şöyle bir kolaçan eder)
Şu yarı çıplak herif kim?
Bir çoban.
Sahici çobanlardan mı bari?
Allah, Allah, o kadarını biz ne bilelim?
(Öteki kıs kıs güler)
Bir kaval çalsın da dinleyelim.
(Arayıp tararlar ama, kaval bulunmaz;

başıbozuk dudak büküp başka lafa geçer)
Senin gözündeki ne?
Trahom.
Senin ciğerindeki ne?
Verem.
Senin avurdundaki ne?
Latilokum.
Tahmin etmiştim zaten.
Dur, aklıma gelmişken onu da sorayım:
Şu ağacın bülbülü nerde?
Bülbül mü? Bülbül de ne?
(O esnada katıra yüklenmiş bir ölü getirirler)
Bu da nesi?
Bu bizim Dönükgöz İzzet'in babası;
Çakır Fadime'yi alıvermemiş oğluna,
Bir eşek, iki ölçek unla başından savamamış;
İzzet de o uykudayken nacağı çalmış boynuna!
Oğlu babasını vurdu ha?
(Başıbozuk pısınca, köylülerin aklı başına gelir)
Hemşerim, sen kimsin be?
Ben İstanbul'dan gelme,
Emirgân güzeli Vuslat'tan doğma,
Ben bütün insanları seven,
Vatanı için deli divane olan,
Ben alınterine âşık,
Okumuş, allâme kesilmiş,
Milyon nüsha basılmış,
Gidinin oğlu Gümüş...
Peki ama, sen ne iş yaparsın be hemşerim?
Ben (ne dese beğenirsiniz)
Ben hazır yerim!

AŞK MEKTUBU

Dün akşam senden ayrıldıktan sonra,
İlyas'lara gittim.
Oturup, şu evlenme meselesini uzun uzun konuştuk;
Karısı da akla yakın şeyler söyledi:
Ben gerçi onu severim, dedi;
Beraberce yaşayıp gitmenizi kim istemez?
Ama, yoksulluğa alışkın değildir o;
Açlığa, yalınkat döşeklere pek katlanamaz.
Dinledikçe, kızcağıza hak verdim;
Bu iş olmayacak gibime geliyor, ne dersin?
Sen öyle görmüşsün büyüklerinden;
Dört kap yemekli sofralar görmüşsün,
Karpuz kollu yaz entarileri görmüşsün;
Yattığın yataklar herhalde somyalıdır;
Haftada bir-iki, sinemaya gidersiniz evcek...
Hayat pahalı, sana pabuç alamam;
Pabucu bırak, şöyle karın doyurucu bir şeyler de alamam;
Kitap alamam mesela,
Radyo alamam, tiyatro bileti alamam;
Gençsin birçok şeylerde gönlün kalacak.
Peşin söylemeli ki, sonra bana gücenmeyesin;
Benim cıgaram var, rakım var;
Alıştığım insanlar var bunca yıldır,
Sevdiğim, inandığım;
Onlarla görüşmeden edemem.
Hepsini kabullensen bile, günü nasıl kurtaracağız;
Memurluk bana gelmez,
Ticaret falan da yapamam, yaradılışım böyle;
Çelimsizim, taş kıramam.
Ben yazarak, çizerek geçinmek zorundayım;

Diyeceksin ki; ölme eşeğim ölme!
Sen bir aralık demiştin ki:
Gerekirse, ben de çalışırım, demiştin;
İngilizceden tercümeler yaparım, dikiş dikerim;
El işine koşmak gücüme gitmez;
Annem bana bunların hepsini öğretti.
Benim anam da iyi kadındır, biliyorsun;
Sana kaynanalık etmez tabii.
Ama, hastalıklı, eli işe varmıyor;
Bulaşık mı yıkayacaksın, tercüme mi yapacaksın;
Ortalığı mı süpüreceksin, dikiş mi dikeceksin?
Bir gün, beş gün değil ki bu;
Gençliğini yitirince hayattan soğuyacaksın.
Ben şiir de yazıyorum, biliyorsun;
Şiirlerimde barış gibi, hürriyet gibi sözler geçiyor;
Buna içerleyenler olacak belki,
Bu güzelim işe bir kulp takıverecekler;
Cezaevlerine düşeceğim, sen yapayalnız dışarda...

Bu mektubu postaya vermeden önce,
Şöyle bir gözden geçirdim;
Başka kusurlarım olsaydı,
Emin ol, onları da yazacaktım.

Bak düşün taşın.

KOZALAK MAHALLESİ

Çakal eriğinin olmuşları
Yere düşüyor;
Mezarcı oturmuş düşünüyor.

Hacıbey, diyor içinden;
O ne biçim gidişattı öyle,
İyiye doğruya hiç bakmadan,
Kendinden emin, alabildiğine...
Din, nemelazımcılık dini;
İman, para pul imanı;
Namus?
Namus denilen şey yoktu ki sende!

Senin çırağın keyfi gıcır, Bodos Ağa;
Çekmiş mi kepenkleri,
Kurmuş mu masayı sana...
Yine mi küfür edeceksin?
Geçmişini geleceğini...
Sahi, ne oldu o boyalı eşek;
Babana satabildin mi?

Ah ah, Çolak Hafız, ah ah!
Neydi o püsküllü fesler, öcü gibi kadınlar;
Neydi o arap yazıları;
Tekkeler, muskalar, ah ah;
İşten önce dua lazım bu vatana!
Sen burada rahat edemiyorsun;
Şöyle hortlayıp, bir meydana gidip;
Şeriat isteriz! diye bağırsana.

Çekirdekten yetişme tacir,
Kapancızade.
Ehlikeyiflere, başı darda kalanlara,
Kâfir oğlan Hızır gibi yetişir;
Şeker mi yok, un mu yok,
İlaç mı yok hastana;
Bayıl sekiz-on mislini,
Çıkarıp versin sana;
Nice yıldır bu işin kurdu.
Ama eninde sonunda,
Gözünü toprak doyurdu.

Süpürge tohumları bitti mi?
Bitti.
Mısır koçanları bitti mi?
Bitti.
Okkanın altına gittin mi?
Gittim.
Doğruluk Fırını'nın sahibi,
Sen kurnaz adamdın hani?

Ne haber curnalcılar şahı,
Hak hukuk lafı edilmiyor mu bu civarda?
İleri fikirliler yok mu acep?
Tam sana ihtiyacımız varken,
Ne cehenneme gittin, yahu?

>

Yalınkattan ölüm döşekleri,
Peşpeşe çaresiz dertler;
Aheste aheste çıkar elbet,
Bunca mazlumun ahı!

Ne sandın yalancı şahit, ne sandın;
Kıç yalamayı ölüme çare mi sandın?
Ali, Veli'yi vurmuş, doğru mu?
Vallahi yalan.
Patron işçiyi dövmüş, doğru mu?
Billahi yalan.
Hele şükür zıbardın...
Ölenin ardından kem laf edilmez ama,
Susmak elimden gelmiyor,
Kusura bakma!

Bu mezarlığa iyi insanlar gelmedi mi? diyeceksiniz;
Geldi.
Ama onlara sözümüz yok,
İyi olmak hepimizin ödevi.

MASAL MASAL MATİTAS

Bir ara çağdaş çağdaş tüttü;
Caydı, Taşdevrince tüttü...
Cami-ül Ezher'e devam etti bir ara;
Hac'a gitti, Holivut'a gitti...
Kâh ferace-yaşmak, kâh bikini mayo;
Kâh kızoğlankız, kâh vesikalı orospu;
Sabahları sırtını sıvazlar Yahya Kemal'in,
Akşamları Oktay Rifat'ın çenesini okşar;
Doğuya vergi bir duman bu, hinoğluhin!

Şubatlardan arta kalan bir kış gecesi,
Köşede pusu kurup, gözleri kör olası;
İncecik billur pembe köşkte oturan,
Hüseyin Beyin önünü kesti...
Şöyle bir irkildi Hüseyin Bey;
Polis molis olmasın sakın bu zibidi?
Haktanır olmasın, vatansever olmasın?
Baktı ki, duman bir tuhaf kokuyor;
Tereyağında kızarmış koçyumurtası kokuyor,
Kirli çamaşır kokuyor.
Baktı ki, duman dalkavuğun, suçortağının biri;
Yelkenler suya iniverdi seninkinde:
Efendim, bir emriniz mi var? dedi.
Dedi ki duman: Saygıdeğer Hüseyin Beyefendi!
Bizim evde bu gece kimler var, bir bilseniz...
Masraf Nazırı Hasan Paşa'nın ortanca kerimesi
Fabrikatör Sırrı Bey'in bacanağı;
Vurguncu Sezai Bey var, belki tanırsınız;
Itrî'ler, Dede'ler, Leylâ Hanım'lar;
Karaborsacı Hidayet Bey'ler;

Randevucu Müjgân Hanım'la hemşiresi...
Sizin evde ne var, anlayalım yani?
Lâhavlevelâkuvveteillâbillâhilaliyülazim!
Bizim ev sizinkine benzer mi, a evladım?
Bizim ev, dokuz göbekten asiller evi;
Çerkeztavuğu eksik olmaz ki bizim evden;
Hele patlıcanlı horhor kebabı,
Saray usulü sebzeli yahni,
Şahane usulde erişte graten,
Garnitürlü arnavutciğeri
Kraliçe çorbası,
Safranlı İstanbul pilavı...
(Aç açına bunları yazmak öyle gücüme gidiyor ki)
Muska böreği,
Bülbül yüreği...
Tatlılardan ne var, peki?
Dilberdudağı,
Hanımgöbeği...
Ekşilerden?
Yani iş inada bindi!
Açtı ağzını, yumdu gözünü Hüseyin Bey:
Biz bugün ahretliği dövdük, siz dövebildiniz mi?
Biz faizle para veririz, siz verebilir misiniz?
Karım bahçıvanla kırıştırır, sen kırıştırabilir misin?
Oğlum yoksul kızları iğfal eder, sen edebilir misin?
Kızım günaşırı çocuk aldırır, sen aldırabilir misin?
Meğer, Hicran Hanım yattığı yerde kulak kabartırmış
Don gömlek sokağa uğrayıverdi:
A düzenbazoğludüzenbaz,
A Divan Şiiri kılıklı herif,

A Demokratın dikâlâsı!
Harpten önce neyiniz vardı ulan?
Bir kat çamaşırı yıkar yıkar giyerdiniz,
Sofranıza tok oturan aç kalkardı...
Tam o esnada ukala bir barış kuşu,
Dumanın karanlığından süzülüp,
Sokağın ışığına tüneyiverdi:
Gün ışır, hani bir tavanda mavilikler uçuşur,
Bulutlar o maviliğin peşisıra uçuşur gider...
Kızılcıklar takınmış bir ağaç iner ovaya,
Böcekler böceklerle ekmeğini bölüşür;
Dallar, tanyelinin hızınca kuşanır çiçeğini,
Çiçek, şıpınişi, beyazını edinir;
İnsan kısmının kulağına eğilir çağanlar,
Bir şeyler fısıldar tazeliğince.
Siz neyin nesisiniz,
Şu gözleriniz, kulaklarınız ne?

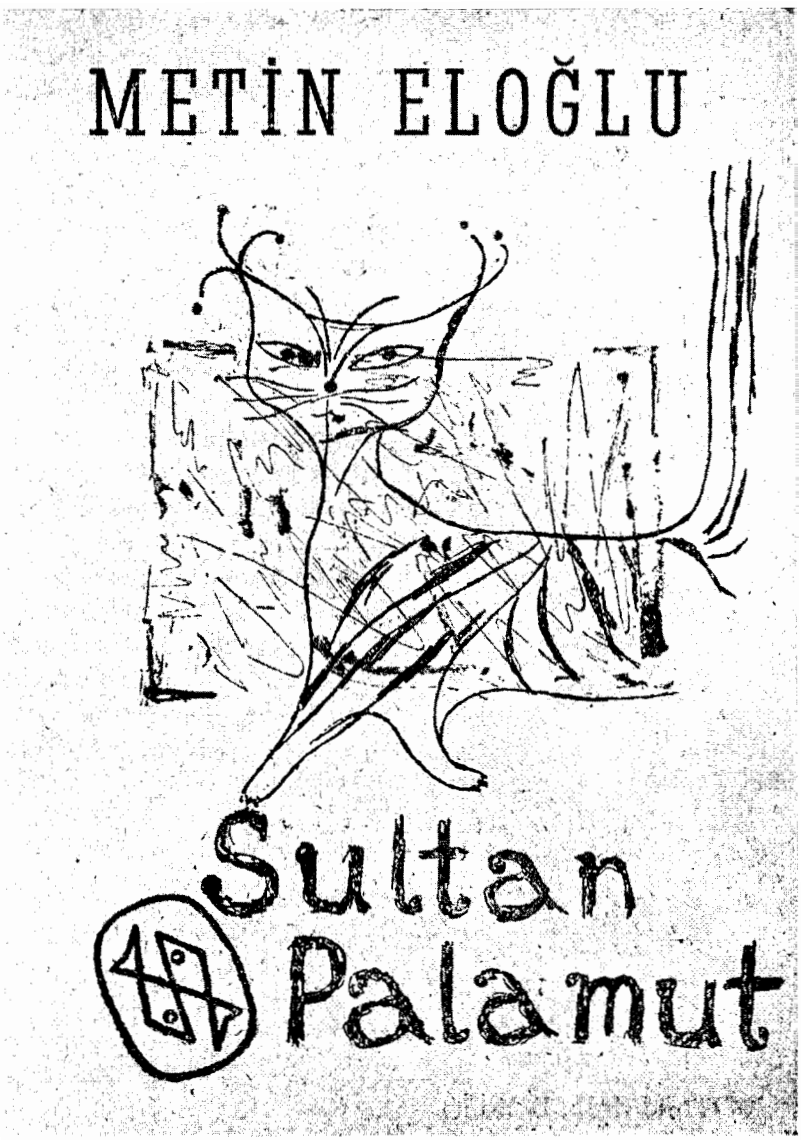
Bacak kadar piç, bana akıl vermeye utanmıyorsun değil mi?
Asıl sen, sıkıysa bizim evden içeri adımını atsana!
Merdiven başında dokuz tane köpek var;
Seni çiğ çiğ yerler alimallah!
Gerdanını biri yer,
Döşünü biri;
Gümüş tasmalısı ciğerini yer,
İkisi böğrünü üleşir,
Üçü beynini bölüşür;
Düşük kulaklısı kıçını çimdikler,
Yeşil beneklisi kasıklarını gıdıklar...
Hadi onları kafese kodun diyelim;

>

Sofada Kahraman Ağa var;
Azgırak gibi bir Osmanlı uşağı!
Seni çarmıha gerer inan olsun,
Kemiklerini yontar,
Alaturka şarkı dinletir,
Yerli filimlere götürür...
Diyelim ki, Kahraman Ağaya rüşvet verip kurtuldun;
Şifreli kapıyı açtın,
Zamkinozlu odayı geçtin;
Bir makina-adam dikilir karşına!
Kelkâhya içerden düğmeye bastı mıydı;
Elektrikli iskemleye oturtur,
Düdüklü tencerede kaynatır,
Atom şerbeti içirir...
Akıl ne arasın makina-adamda?
Vicdanı yok ki, namusu yok ki;
Hürlük, barışıklık özlemi yok ki...
Olur a, sesmez bir yerine dokundun, makina istop etti!
Maymun-adam yetişir, bir ip sarkıtır tavandan;
Kıskıvrak bağlar seni;
Sallasırt edip, doğru, candarma karakoluna...
Meskene tecavüzün cezası ağır;
Kadı fetvayı mühürleyince,
Cellat seni öldürür.

BOYNUMUN BORCU

Leman Hanım
Size bir şiir borcum vardı ya
İşte onu ödüyorum

Kapak: Metin Eloğlu, Seçilmiş Hikâyeler, *1957*

Sultan Palamut

VARKEN

Henüz yaşarken, bu efendi umut
Karanlık günlerin aydınlığa döneceği
Sakın tavsama sakın yüksünme
İnsanın yarası sağken iyileşir
Sağken omuz silkersin bunca engele
Ergene ereğine sağken ulaşırsın
Toprağın bitiminde bir su var a seni iletecek
Yaz tükendi miydi güz sofraları
Dağların ardı ova
Bulanığın sonu duru
Küfün altı meneviş
Etin nohudun zerdalinin tadı
Erkinlik barışıklık
Özlemler kavuşmalar
Ayışığı ishakkuşu Aynalıçarşı
Sen yaşarken
İbibikler sen yaşarken tüner üvezin dalına
Mavilik sen yaşarken o tavanda gezinir
Sen yaşarken pembeleşir ortancalar
İşte aşkın hürlüğün tutsaklığın
Koca beyazlık günbaşı serinliği
Sen henüz yaşarken ölmeden önce

Son nefesinde keşke şöyle yapsaydım deme
Aklını başına toplamak elindeydi
Yüreğini pekleştirmek zaten elinde
Söyle
Diriye soyluya düzenliye özenip
Kötü viran bozuğa gücenemez miydin
Güzelle çirkini yalanla gerçeği tartacak terazi
Yaşarken elindeydi

İnsan yaşarken varır bir ölmezliğe.

FANTİRİ FİTTON

Akşamüzeri balkona kuruldu muydu
Bacak bacak üstüne atıp cigarayı da yaktı mıydı
Şeytan diyor ki git, saçlarını dola eline
Bir sille bir tarafına, bir sille öteki tarafına
Piyango vurduysa vurdu
Kelleyi kulağı düzdünüzse düzdünüz
A şırfıntı, cakan kime

Ama olmuyor işte, Zeynep Hanımın hatırı var
Baksın Fatma'ya, baksın Muazzez'e
Reci yollarında kırılıyor zavallılar
Bu hayatın baharındaymış da dünyayı iplemezmiş
Kırıştırdığı kâr kalırmış yanına
Anasının karşısına geçip rakı içer bu kaltak
Bir alay şatıfilliyi eve doldurup fing atarlar
Kadının başına gelenler âhir vaktinde

Gitmesin efendim mecbur eden mi var
Gitmesin Todori'nin gazinosuna
Bok mu var Todori'nin gazinosunda
Otursun evceğizinde anacığına yardım etsin
Tahta silsin, kabı kacağı ovsun
Madem ki okulu bıraktı, başka işi ne
Kıçını kakıp kısmetini beklesin.

Ağda tutmasın bacağın kıllısı da iyidir
O nane mollalar ne anlar kıllı bacaktan
Pislik sarısından başka renk mi bulamadı saçlarına
Hele entarisi... kıçı başı meydanda
Oldu olacak bari bilmem nesini de göstersin

Boş versin paraya pula
Ona dost öğüdü, hana hamama boş versin
Tahsildar Cafer'in kızı o tacire vardı da ne oldu sanki
Kime lafını ettimse; kim bu Selma Hanım? diye soruyorlar
Orospunun biridir diyemezsin ki
Bu da tutmuş, bir mühendis koymuş aklına
Güze doğru evlenecekler de, Amerika'ya gidecekler
Ona kitaplar okutmalı, şiirler ezberletmeli
Hayvan gelmiş, bari hayvan gitmesin

DOKU

Benim canım yanarmış da haberim yokmuş meğer
Dilim paslanırmış boyuna, iman tahtam sızlarmış
Bana bu şenliği, bu tosunluğu bir çırpıda
Bu çeşniyi nasıl verdin
Umarım beni sık sık hafakanlar basarmış
Dokunsalar ağlarmışım
Keçi keçi kokarmışım sokulunca
Tıknefesin ilezenin biriydim belki
Diyin ki gözlerim yoktu benim
Ellerim var diye avunurdum hey gidi

Şimdileri içimde bir kırmaşma
Gürüne dobrasına bir aşnalık
Gencelmek şimdi işte
Sevişmek şimdi işte
Buymuş demek yüreğimin pırpırı
Buymuş evim barkım ekmeğim
Vallah billah höyküresim geliyor
Kimin mi bu kafa gönül dokusu düzen
Numara yapma
O sen o, o sen!

LE GRAND PARMAK LA PORTE

Sevgili Şermin, Hayrünnisa, Saadet Hanım;
Bu memlekette aydın karı yok! diyen efendiler;
Geçerken şöyle bir uğrayın perşembeleri,
Vallah topunuzla sidik yarışı eder...
Mozart hatırlatınca da, Beethoven ezber;
Matmazelinden mandolin dersi almış kadın.
Heykel hususunda alkışı milyon değer;
Şahitler: Dökümcü İzak'la Despieau'nun baldızı, canım...
Sen kim oluyorsun, ben kim oluyorum, o kim oluyor?
Koskoca Yahya Kemal'e tenezzül etmemiş kadın!
Ayaküstü Verlaine, yatağa girince Baudelaire...
Dikkat edin, pörsümesin kauçuk memeleri,
Şurasına yastık, burasına minder...
Bedri Rahmi'ymiş, Balaban'mış... boş verir öyle şeylere;
Salvador Dali'yi sokakta görmüş kadın!
Gitse gitse Muhsin'e gider,
Dümbüllü'ye gitmez tabii
Comedié-Française seyretmiş kadın.
La grand parmak la porte, yaaa, ne sandın?
Gâvurcanın ruhunu bilirmiş meğer!
Sanatsever, oğlansever, kızsever...
Kendisi kısır, kocası hadım.

Ne de olsa Avrupa görmüş kadın!

BENİÂDEM

O ne biçim Âdem beylik öyle
O İsmail yahu o ne biçim işçi öyle
O nasıl kılık o ne biçim avurt
Yahu o ne biçim para kazanmak öyle

Töbe de töbe

ÇİLİNGİR SOFRASI

Bu zıkkımın yanında
Arnavut ciğeri ister, bir
Çiroz salatası ister, iki
Cacık ister, üç

Adalet müsavat hürriyet demeye
Sadece yürek ister

TOPRAK

Belki Ada'daki köşkü üstüne yapacak
Karısını kızanını peşkeş çekecek belki
Ayaklarına kapanacak şöylelemesine
Benim bildiğimse rüşvet teklif eder
Şölenler adar rakılı makılı
Kanma sakın

Ense köküne vur bir odun
Yüzükoyun kapaklansın deyyus
İnsanını hor gördüğü
Somununu haraca kestiği
Bağımsızlığına diş bilediği
Şu toprağı öpsün

ÇINGIRAK

Çıngıraklı saati kurdum geceden
Göreyim seni beni şafakla uyandır dedim
Rüya dolu bir uykunun ardından
Çıngırak çalınca dapduru geldim
Kendimi dar attım karşı dağın yamacına
O alacakaranlıkta olup biteni
Elbet bir kenara yazdım

Saat altı sularında yaz sabahında
Toprağın bir toprak oluşu var
Börtü böceğin hepten uyanışı
Denizin bir deniz oluşu var ki deme gitsin
Ekin tarlasının kıyıcığında
Ağacın uzayışı var

Sonra ortalık ışıdı bu ne güzel iş
Kuş ötmeye başladı sevincinden
Anladım ki işi oydu
Gökyüzüne baktım rengince
Çiçeği kokladım
Cinsince kokuyordu

>

Baktım ki tabiatta yalan yok
Çiçek açarsa meyve veriyor
Irmak gibiyse denizlere akacak
Dağsa ovaların çok yükseğinde
Kuzuysa kurttan iyi
Taşsa havadan ağır
Balıksa suda soluyacak
Domuz bile yavrusunu emzirecek
Saçılan her tohum filizleniyor
Yonca oluyor, keten oluyor, buğday oluyor zamanla
Baktım ki tabiatta yalan yok

Ellerimiz el olmadıktan sonra
Vazgeçelim be kardeşler
Aklımız akıl değilse
Gönlümüz gönül değilse
Gücümüz boşunaysa
Vazgeçelim olsun bitsin
Böyle yarı yalan yarı yanlış
Yaşamaktan fayda yok

DEĞERLEME

Bu aşk senden önce hürriyete yöneldi
Gecenin ortasında sen sımsıcak bir kadın
İçinde sen varken geceler dile geldi
Barışa yöneldi umudu darmadağın
Onları özlemek belki senden güzeldi
Çünkü sen ancak onlarla vardın
Hayatın mavişliği onlarla vardı

SEN GİDELİ

Yarın sabah yüzümü de yıkamayacağım
Donum fanilam leş gibi oldu hele
Tırnaklarım uzadı kesmeye üşeniyorum
Biri sevabına çişimi de ettirse

Sokağa çıktım mıydı akşam serinliğinde
Bacaklarımda derman yok
Rakı makı içiyorum gene olmuyor
Ne Sabri'ye uğradığım var ne Celile'ye

Başım dönüyor içim sıkılıyor ha bire
Bu dünyada pırıl pırıl şeyler vardı hani
Cümbüşler vardı kahkahalar vardı hoşbeşler vardı
Hepsi peşine takılıp gitti mi ne

Anlamam o kadar incesini
Sen yanımdayken yaşamak güzeldi işte
Bana maşallah derlerdi ne iyisin derlerdi
Neysem neyim kime ne

Kırtıpilim bomboğum esiriklinin biriyim
Dünya yıkıldı altında kaldım sanki
Anlaşılan bu birisinden kazık yedi diyorlar
Sen gitmeseydin de keşke

Et sevmezdim ya inadına cızbız köfte yiyorum
Küfür ediyorum sokaklara tükürüyorum
Nerde o efendilik, o kılı kırk yarmalar
Adam sen de

Tokalaşmalarla merhabalarla da ilişiğim yok
Işımış İstanbul'a bayılırdım bir vakitler
Yaz bitecek diye ödüm kopardı
Şimdi hepsi bilmemneyime

Ya büsbütün yitirsem seni
Ölsen ya da başka erkeğe varsan
Sana dokunamasam sesini duyamasam
Bırak allasen insanı deli etme

Odayı Mürvet Hanım derleyip topluyor
Temiz pak bir lokanta buldum sözde
Sağa dön olmuyor sola dön olmuyor geceleri
Önümüzdeki salıya gel bari

KISA GÜNÜN KÂRI

I

Kapıyı vurup çıktım dışarı
Sırtımda elma çuvalı

Bu gençlikte elma satılmaz
Kunduram cilalı mendilim beyaz

Bir kapı çaldım henüz ikindi
Elifim pencerede yutkundu

Bilseniz ne dolmalar yuttum
Elif'len akşamı ettim

II

Ödünç urba giyip bir kenara oturdum
Elimde karpuz vardı
İğreti bıçakla karpuzu soydum

İkindi rüzgârında terim kurudu
Gözlerim ince bozuk
Yediğim karpuz içimi yudu

Deniz kenarıydı usul usul soyundum
Mavi su balıklı su
Tazelendi umudum

Sudan çıktım akşam oldu
Bir kötü derde düştüm
Tekmil Üsküdar bildi

Bir babam var adı Hasan
Bir anam var ağlıyor
Evimizde aş noksan

İNAT

Hâlâ sağ mısın, ulan?
Hâlâ yaşamak üzerine mi,
İnatçı deyyus?
Zehir kim için icat edildi, ulan?
Ucu ilmekli ip niye icat edildi?
Marsık,
Elektrikli sandalye,
Galata kulesi,
Atom?

KEREM EVİ

Ispanakta demir var
Havuçta B vitamini
Bende bir paket cıgara
Tadına doyulmaz bir aşk
Üç günlük bir ömür var

Daha ölmedik yani

HANIMEFENDİ

Çekinmeyip de size içimi göstersem
İçimde kin yok vallahi
Mevsim demokrasi saat sekiz suları
Hanımefendi karnım aç
Size söylüyorum hanımefendi
İçimde kin yok dedim duymadınız mı
Ununuzu eledik eleğinizi astık duvara
Tuzunuz kurudu mu hanımefendi
Karım geçen perşembe öldü sağır mısınız
Neden olacak veremden tabii
Bakın gıcır gıcır bir gece saksıda zülbaharlar
Birazdan ayışığı da çıkacak
Ayışığı
Eşşoğlueşek

Bilmem anlatabildim mi
Size olan şu kinsiz aşkım
İlkbahar değil mi ya efendim
Gün gelecek öleceğiz ölmesek iyi
Zaten karnı burnunda bir düzen
Barışsız hürriyetsiz
Erkeklik damarımız
Sırası gelince kabarır hanımefendi
Niçin öyle bir tuhaf baktınız
Hem öyle bir kabarış kabarır ki
–Sözümüz meclisten dışarı–
Siz bile apışıp kalırsınız

BİLEN BİLENE

Hazreti Süleyman bütün dilleri biliyor
Kuş dili kurbağa dili
Arıca sıçanca puhuca
Kimi Türk Frenkçeyi ana dili gibi biliyor
Kimi Türk Türkçeyi bilmemeyi biliyor
Sen beni biliyorsun
Ben seni

ERKENCİ

Olanı biteni sen de biliyorsun
Bu ara pek keyifli değilim
Heyheylerim üstümde
Niyetimi sen de biliyorsun
Bahar mahar ama
İnsanın canı neler istiyor
Geleceğe inandı mıydı hele
İşini sen de biliyorsun
Çarçabuk olsun istiyor

Beni yarın sabah erken uyandır

ŞİŞEDEKİ

Şişede durduğu gibi durmaz ki kâfir
Tutar insana yaşamayı sevdirir.

SOFRA ADABI

Keşkek şu kazanda kaynar benim bildiğim
Şu güveçte helmelenir fasulya
Kuzu şu karar ateşte çevrilir
Tuzlama şu tabağa konur ille
Yumurta şu sahana kırılır
Çorba mı? çorba şu kaşıkla içilir tabii
Hoşaf bu kaşıkla
İster uskumru olsun ister kolyoz
İster orkinos ister hanos
Balık şu bıçakla kesilir
Şarap siyahsa şu kadehe konur elbet
Beyazsa bu kadehe

Yavan ekmeği nasıl yersen ye

YİĞİTLEME

Parası olan rahat yaşar bir bakıma
Han kurar konak döşer
Uşak tutar kapısına
Gönlü olan bir güzele gönül verir
Seni bilir seni söyler
Aklı olan

TO BE OR NOT TO BE

Mahmutpaşa'da iki dükkâncığı var topu topu
Balat'da bir fabrikacığı var işte
Emirgân'da bir yalıcığı var o kadar
Bir karıcığı var, üç tanecik kapatması
Kalbi var azıcık, şekeri var epeyce
Daha daha bir hususiciği
Akşamdan akşama iki okka viskiciği
Mapusta bir oğulcuğu
Genelevde bir kızcağızı var

Okur-yazarlığı mı?
Okur-yazarlığı yok.

VAR MISIN?

Sen yoksan İstanbul'da
Gitmeyeceğim
Sensizse buraları
Durmayacağım

ELOĞLU

Eloğlu binlik bozdurur
Ben bozduramam

Eloğlu başını yastığa kor komaz uyur
Ben uyuyamam

Eloğlunun sofrasında dokuz türlü
Benim aç yattığım olur bazan

Benim evim gecekondu
Eloğlunda apartman

Eloğlunda ince müzik
Benimkisi aman aman

Benim kuru başım bana yeter
Eloğlunda karı-kızan

Ben keçileri kaybettim
Eloğlunda usta çoban

Bu soyadı bana haram

KARANFİL

Yemin etme, gözlerimle gördüm
Rengi al'dı, üstünde kum gibi akçıl benekler vardı
Kokladım o koku
Sapını yaprağını elledim
Onunkinin tıpkısı
Sık sık kulak kabarttım
Vakitli vakitsiz kolaçan ettim
Nuh diyor peygamber demiyor
Ehline sordum
Kitaba baktım
O tıpatıp o

Ne toy kuşun konduğu iğreti tünek
Ne gidelim Göksu'ya bir âlemi âb eyleyelim
Ne cezvede sinameki
Ne mapusane çeşmesi
Ne çiloğlanın zülfüne sinmiş efkâr
Ne akşamcılık
Ne sarık
Mis gibi karanfildi

AYIPTIR SÖYLEMESİ

Akşamın kursağında mavinin kıymığı ha
Vah vah
Ne düş kurarsan onu mu yaşarsın bu âlemde
Bak hele
Anılar anılar ah anılar
Allah Allah
Ne demiş Eisenhower
Sizi kurtaracak bir önderin peşinden asla gitmeyin dememiş mi
Vakit akşammış da bilmem neymiş de
Ulan ben hırt mıyım
Şuramda bir bozukluk mu var
Benim annem kötü kadın mı
Ne yani
Hıyar

ARİF OLAN ANLASIN

Bahar gelir gelir gelmez
Sokağa çıkar çıkmaz
Elif'i görür görmez

İNCE ELEK

İçtikçe içesim geliyor gayri ne bilgi ara ne hüner
Beni bu rakıyla başbaşa bırakma
Adam olayım çalışıp para kazanayım
Beni böyle işsiz güçsüz bırakma
Beni uslandır beni yüreklendir
Beni deli edip bırakma
Bilsen nereleri var kalk gidelim
Beni hep buralarda bırakma
Beni aç bırak evsiz urbasız bırak
Beni sensiz bırakma

Beni ne yap biliyor musun
Beni yont beni arıt beni ayıkla

YUVARLAK HESAP

İşin ucunda çıkarımız var mı?
Bunu böyle düşüneceksin.
Hısım,
Kâr hanesi ne âlemde?
Ona bak...

İstanbul yoksa yok,
Sensizlikse sensizlik,
Acırsa acır, ne yapalım...

Ölüm ölüm bir ölüm!

KÖROĞLU

Andıkça içim sızlar
Çukurmuhallebici'de yediğimiz o sütlacı
Suratına çalarım şu sahanı
Canım benim

İstakozun üstüne maydanoz ekiyorlar
Bu öğlen Ali'yle dalaştık
Ali çerkeztavuğu yiyor ben niye yemeyeyim
Kaldır önümden şu kapuskayı

Kaldır dedim ulan
Kaldır dedim ulan
Kaldır dedim

SULTAN PALAMUT

Yahu ben İstanbul'suz edecek adam mıydım
O kerhaneci yere uğranır mıydı hiç
Bak tosun rengim ne bok yedi
Ha?

Merhaba Fahir, Fahir merhaba

Ne din bildim ne iman
Çarpılayazdım az daha
Cebimde fındık fıstık
Düşümde Caponistan

Uy amman amman
Uy amman amman
Uy amman amman

Kıtlıktan çıkmış gibi sevdim onu
Böyle denesi yekten
Kimmiş o ayıplayan? Sen misin Aliciğim?
Aliciğim gebertirim dayaktan

Âşığım işte, apıştım kaldım
Benim mürşidim çaça Sülüman
Suratım kaşık kadar
Koyverseler ölücem

Gençlik böyle miymiş vay anasını
Ben kocadım, gönlüm kocamaz ama
Şimdi anam yerinde güzlere varım
Ütüldüm haziranı

Cekedim mi? Sattım. Ciğerim mi? Yara bere içinde.
İşim mi? Evim mi? Dostum mu? Yoklar.
Sultan Palamudun gidişatı buralara varıyor
Sözde adım hergele

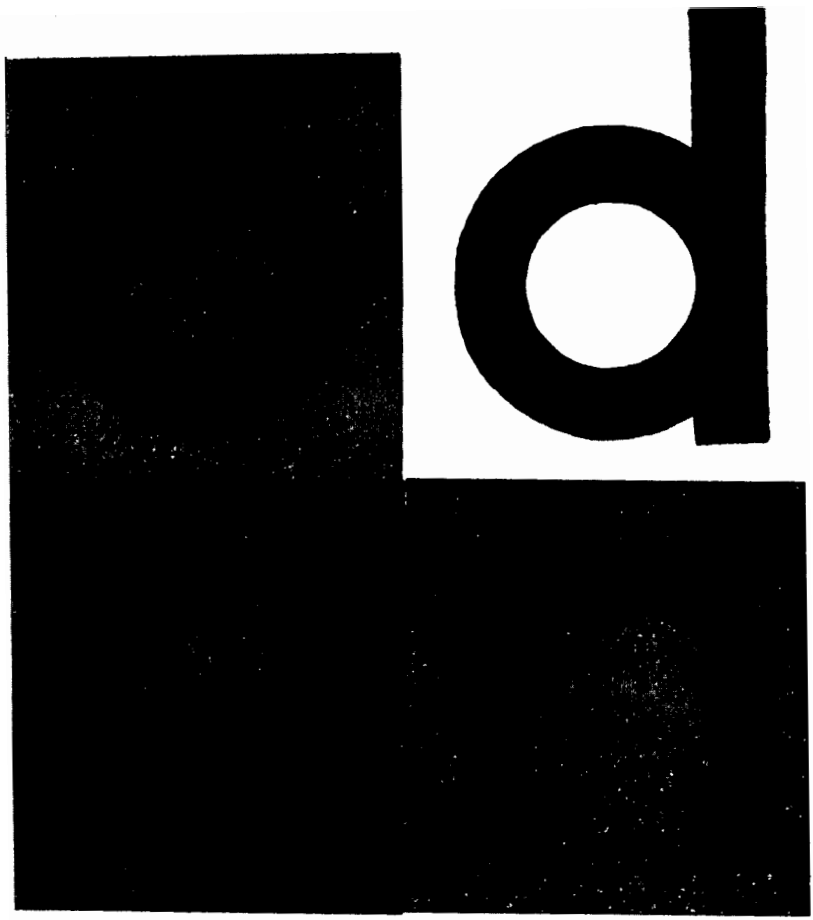
Zaten lâğabım zırtullahi kirmani
Adilli gıdilli yaşadım da ondan
Ebeveynim yorgan döşek bir madam
Romatizma umutsuz aşk kıleptomani

Uy amman amman
Uy amman amman
Uy amman amman

GÖKYÜZÜ

Bu ne bu
Bu noksan gökyüzü ne
Bu mavi nemenem mavi
Neyin nesi bu bulut

Erkeklik öldü mü be

METİN ELOĞLU

Kapak: Orhan Peker, Alpaslan Matbaası, 1959

Odun

ISLI

Sevdalı mıyım? ben de sevdalıyım;
Canım ne mi çekiyor? benim de çekiyor;
Sokağa mı çıkıyorum? ben de çıkıyorum;
Bu balık kimin mi? ben kimin mi?

HIZ

Kişi diledi mi bir cayılmaz ediniyor kendine
Şimdilerde horozlanan bir umuda abanıp
Her gün bir ertesi ustalığa bürünüp
Sağınlar yolladı beni bu besine

Aşk mı? o en kesin yasam
Ne güzel kendimi bu hızda bilmek
Değil sana boşvermek
Tavuk bile kesemem.

YARINDAKİ DÜNLER

Bu anıları ayıplamayın
Bu anılar İstanbul anısı
Askerlik mapusane kimsesizlik
Aşk anısı bunlar borç harç anısı

O söyledi genelevde bir dostum var

Hayat usla kavranamaz demiş Heidegger
Ha babamın kuru keli
Ha Fındıkkıran süiti
Bitlerle pireler madamlarla müsüler

Ey Kuzguncuklular

Koltuğumda Ferhat'la Şirin, Allah belâmı versin
Kendimi dar attım Vangel'in meyhanesine
Öldürmez süründürür bir rakı içtim
Üstü kalsın Vangel bembeyaz cekedimin

Ah bu taş gibi denizde sırça gemiler

Vatandaş, kimi aşk insana yaramıyor
Kendini sev, sevme demiyorum
Birini sev, sevme demiyorum
Ama vatandaş

Doğuştan olma padişahlar sonradan olma şairler.

HADİSENE

Bir kıyımız mı kaldı bu denizde? onu da batır hadi!
Çiçeğimizi yol, rüzgârımızı bur, suyumuzu acıt.
Gökyüzümüz mü nerde? sahi nerde bizim gökyüzümüz?
Hani lokman bulutlarımızda güvercin lekelerimiz?
Gözümüzü körelt hadi, içimiz börtsün, ellerimizi yırt..
Bak, ıslağımız da kurudu, kurumuz yamyaş.
San ki bönüz, sanki debelenen bir sıpayız çayırda, hiç şenlik görmemişiz!
Ko, yarın sabah ortalık da ışımayıversin;
Ko, buluşmayalım şu kuytu haziranda;
O salı gecesi hiç sevişmeyelim mi? peki sevişmeyelim;
Ne çıkar?

Ne mi çıkar!

OLAĞAN

Hep böyle olur
Anaç gökler daha bir bulutlanır
Denizler yosunlara sokulur
Aşk bozulur güven bozulur
Sinsilikler pusular
Derken yerine oturur hepsi
Sen niye tasalısın

Güney bahçeleri ayaza sardı mıydı
Kız gibi portakalı kırağı vurur
Güz güneşinde ipe mandallanınca
Koçan gibi kolyozlar kurur
Yani hep böyle olur

Bıçağın altına yıkılınca küttedek
Öküzün yüreği oynar
Kumrunun içi ürperir
İnsanın aklı durur
Hep böyle olur

Eve gelince karşısına bir kapı çıkar
Açıp girersin
Şu sevdiğin umduğun
Sini başka işine yarar musluk başka işine
Kilimin saksın tenceren
Anahtarın yoksa çilingir bulamazsın
Omuzlayıp kırarsın
Burası kendi evin
Sen niye tasalısın

DAHA NELER

Bu bahar sabahlarını yasak etmeli
Elma çiçeğiymiş sulardaki türküymüş
Kurşuna dizmeli bokları
Şu bıcır bıcır kuşları köpeklerin önüne doğramalı
İmiğini sıkmalı tanyelindeki muştunun

İnsan neler için doğuyor da
Neler için yaşayıp
Neler için ölüyor

SEZARIN HAKKI

Sen bana bu akşam eve geç geldim diye kızıyorsun
Üstelik ayakta duracak halim yok diye kızıyorsun
Seni öpüp koklamadım diye
Ekmek almayı unuttum
İlacını yaptırmadım diye kızıyorsun;
Ben de olsam kızarım

ODUN

İstanbul'un ortasında bir bahçe
Silme güvercin tavanı
Yeşeren ekinlerin muştusunca
Eylül bitiminin aydınlık günü

Sıcacıktın aşklıydın bence
Sensizlikte bir yoksuldum yavandım
Şuramda saklı o sımsıcak ekmeği
Senin doyumluk aşına bandım

Bakmakla doyulmaz çeşniden
Özlemlerle ışımış bir yüzün vardı
Gayri çil çil düzen yokluğunla küf kesilir
Bunca ömrüm varlığınla uzardı

Salt sana vergi umudu aşılamak
Dipdiri aklın fikrin yüreğince uluydu
İçin dışın bozela gümeç gözlerin
Güzeldi yeniydi İstanbul'luydu

Hayatı bölüşürken güleçtik dobra dobraydık
Sana ekli yaşamak elbet içime sindi
Hani yüzümüzü ağartacak günlere teşne
Yoksun çağlar dost çağanlar içiydi

Sen vardın sonyaz vardı bitişiğimde
Bambaşka gördüm ülkeyi halkı acunu
Gerçekliğin bacasında kopkoyu tüttün
Gürül gürül yanası ocağının odunu

Kıvancım sensin ergem sensin bilgim sen
Kuşandıkça beni ben eden kılık
Barışla hürlükle sevdayla gelen
O cayılması ayıp mutluluk

KONSOLUN GÖZLERİ

Şimdi bizim evde ağza atılacak bir şey var mı
Rica ederim var mı
Hanidir var mı
Yükü karıştırın işte yük
Sandıkları açın keserle
(Kilerimizi ardiyemizi ambarımızı da görün diyecektim ama
yoklar ki)
Teldolabın altı üstüne gelsin
Zembiller torbalar konsolun gözleri
Vallahi altı üstüne gelsin
Sovan sepetinin de tuzluğun da şekerliğin de
Açın o zarfları fi tarihinde babamdan geldi bana öğüt veriyordu
Bohçaları didin tabii
Yastığı kaldırıp yatağı dürüp bakın altına
Sizin yerinizde olsam çatıyı da bir kolaçan ederdim
Sundurmayı tahtaboşu yoklardım
Temelleri eşelerdim
Cumbaları kurcalardım
(Ama ortalık kararmadan; elektriğimiz gazımız yok, bu gece
mum da alamadık)
Sökün döşemeyi
İnin bodruma
Kömürlüğü dinleyin
Üvezin dibini tıktıklayın
Irgalayın merdiven altını
Durun ben de tutayım bir ucundan
Rica ederim

MOR DENİZ

Denizin morluğunu belirtmek için
Deniz mordur demek yetmiyor
O morun gerekçesini de belirtmeli
Denizle olan ilişiğini de
Ondan sonra deniz mor.

MASA

O fışkın gelişe gelişe gürgen ağacı oluyor
Bıçkıcıların işi ne zaten
Devirip buduyorlar
Ham keresteyi bir araçla indiriyorlar pazara
Bu ara çivi rende tutkal cila marangoz da gerekli tabii
Yani masa yapmak gayet kolay.

BİLDİRMECE

Bu sokaktan biri geçince
Başka biri de geçebilir demek
Ne demek?

KOF DEMİRLİ PENCERE

Cezaevinde bir kanımlık uykuda düşte
Şuramdan bir şey koptu
Bir gün değil beş gün değil ki bu
Canıma tak dedi işte

Gayrı umut dürter yürek silkinir
Peşisıra bir özlem ürküsüz ayık
Sen miydin İstanbul muydu baharda mıydık
Tutsak gözlerim bulanıverir

Ama senin gözlerin hür
İkimiz için görecekler taş çatlasa
Zor ellerim ko kıskıvrak bağlıysa
Seninkiler elbet bir işin ucundan tutar

Ayırsalar öldürseler gene benimsin
Nice ayıbımı örten o eşsiz yama
Etim değil kemiğim değil kanım değilsin ama
Gençliğimsin sağlığımsın hürriyetimsin

Benim dilim boşuna kollarım yitik şimdi
Sen doy sen edin sen tadıver
Artanı birikeni bana da yeter
Bölüşmek zaten senin eski işindi

İnceliğini sarsam öpsem yüreğini
Ben buralarda acıktım çok
Karnım pişirdiğin aşla doyar ancak
Senin suyun arıtır kirlerimi

Hızlan çoğal gülümserliğini takın gene
Sırası gelince hayıflan gocun
Bana varımı yoğumu ileten güvercin
Kon çırılçıplağım üstüme tüne

Elle uzanılmaz kof demirli pencereye
Bir günışığı dadandı senin için
Duy benim bitanemsin
Bunsuzluk yaraşmaz sana.

UYAN

Hadi uyan
Günışığı çilemeye başladı başucunda
Denizler bir mavilik edindi günden
Seher yeline uyup kuşlar tüneğinden uçtu
Bu türküyü dinlemeyecek misin

Hadi uyan
Aydınlığa çık da çil gözlerin ışısın
İlkyazlar sıcağı biriksin yüreğine
Yoksul olsan da uyan
Garip olsan da uyan
Madem ki güzelsin, güzeli yaşatmak için
Madem ki iyisin, iyiliği yaşatmak için
Madem ki umutlusun, umudu yaşatmak için
Hadi uyan
Denizi dinle yaşamak desin
Toprağı dinle barışmak desin
Göğü dinle sevişmek desin
Bir plak konmuş gibi gramofona
İşte aşk işte özlem işte savaşmak gücü
Uyan diyor uyansana

Hadi uyan
Sevdiğim uyan
N'olur uyan

ANI

Ölürüm de unutmam
İçin için sözleştik hiç unutur muyum
İstanbul'dunuz evimdiniz ne güzeldiniz
Ayrı düştüğümüzü hiç unutur muyum
Deli misin nesin
Seni hiç unutur muyum

Hiç unutmam hiç unutmam hiç unutmam

ÇETREFİLLİ

Bunu anlasa anlasa Muhammet anlar
Hatçe'si bir güzeldi de
Senle ben ikimiz değil miydik
Denizin İstanbul'a geldiği aylar

Maydanoz kaç paraydı kiraz ne para
Dedemden kalma o kıyak bahar
Ben tuttum seni sevdim
Paranın para olduğu zamanlar

Güller tavuslar baldıranlı bahçeler
Yaz mıydı? orasını pek hatırlamıyorum
Ne aşkı ne gençliği
Pancur vurunca döküldü camlar

Ev istiyordun işte ev
Beni istiyordun işte ben
Sevişelim istiyordun işte sevişiyoruz
Salıda cumalarla ikindide akşamlar

AÇIK SEÇİK

Senden cayıp onu sevmek zorunluluğu
Bu
Aklımın siniri
Aklımın siniri bu
Siyaha kattığım beyaz
Siyaha kattığım beyaz bu
Soranlara söylediğim
Soranlara söylediğim bu
Kulağımın duyarlığı gözümün görürlüğü
Bu
Ama hep bu ama hep bu

Hani şey gibi
İnsan insan

KAFES

Beni ayartan olmadı mı
Oldu tabii
Gidi gençlik geçim derdi çok çekmişlik
Önüm sıra cıvıl cıvıl bir dişi
Güneşin alnında kuşbaz serinlik
Rakısı benden mezesi senden
Bir lapacılık lök gibi
Güven yeşili bir boya
Azıcık ağdalı su
Zeytin fışkını
Kurbağa pisliği
Konuverdim

Güzdü öte bahçelere uçacaktım
Tam benim erkinliğim
Bir dalda duramazlığım
Göğüne yıldızlar uçurtmalar dizili
İstanbullu denizlerin çimdiği oh
Şileli Derinceli bir kıyıya
O kuşluk yola çıkıyordum ya
Hava çıkıyordum

İlkten duraladım
Kötümserlik sütümde yok
Dağbaşı mı burası kuşhakları hani bu ülkede
Ahırkapı'da gün batıyor baktım içim bihoş
Gagam kuyruğum nazik bedenim
Gökçekimi yalanmış be

Teleğim böyle miydi süngüm düşük müydü
Umuttan yanıma varılmazdı
Budadılar beni dişimi tırnağımı yoldular
Pisi pisine
Gözüme kilit vurdular –eskiden mil çekilirdi–
Çamsakızı eritip döktüler tüylerime
Bereket yüreğime
Biri gelse de usulcacık şu çıtaları kanırsa
Pırr oracıktan süzülüversem
Kanat işini bilir
Şakıma bu cana vergi
Rüzgâra sürtünmek hiç incitmeden
Halk bahçesinden bir gül koklamak
–O kapancadakine de iki çift sözüm var–
Doğru Üsküdar'a gider bindiğim gemi
Çat kapı eve uğramak
Eniştemler konuk gelmiş geceyatısına
Onlara birer avuç çitlembik sunarım
Ellerini gözlerini öperim
Çamaşırımı değişirim
Boynumu kulağımı silerim sabunlu suyla
Ağlama be ana

NEDİRCİK YAVRUSU

Beni saran birçok şey var
İstanbul dostlarım yaz günleri
Seninki oracıkta
Sofraya çöküyorum acıkmışım dolma molma var
Şıp sofrada
Geçen pazar İstinye'de balığa çıktık
Bu peşimiz sıra
İki lüfer tuttuk diyelim
Birinin gözlerinde birinin pullarında
Bir kadınla yatacak olsam
Cup benden evvel koynunda

Nicesini sevmiş özlemişimdir
Zamanla bıktım unuttum belki
Ama bu hep aklımda

PEKSİMET

Yaramı sulandıran buydu işte
Zindandelen balıkları bir
Ne tavada bumbar ne saksıda ıtır
Evet yalan söylenmiyor bu yaşta

Yaşım mı? dün geceydi kimbilir
Zembilimde İstanbul pideleri
Bir yezit oğlan kekremsi şarap domuz etleri
Gâvurluğum bu kandil evine gidecektir

O çelebi o kopuk şiir kişileri
Azıcık oh desin şu acunda
Öyle mi? pembe ojeler türemiş ucunda
Ben yokken sevgilimin elleri

Siz şimdi bana nicesin diyin
Ben iyiyim sizi sormalı sevgilim hadi
Daldım gittim eteğimi tutan olmadı
O sırnaşık sulara yüzükoyun.

LOKMAN HEKİMİN SEV DEDİĞİ

Bu yürek seni seveceğini biliyordu herhalde
Bu kafa seni kuracağını seziyordu hanidir
Bire bin veren buğday
Elmadaki mayhoşluk
Hukuku Beşer
Çınçınlı Hamam
Çizmeli Kedi
Sanki elleriyle komuşlar gibi
İkimizden bir işmar

Seni sevmemiş olsam sözlerim yarı yarıya
Gözlerim yarım
Ellerim Çolak Hüseyin eli
Seni sevmesem nefes almayı beceremem ki
Bugün günlerden ne
Cumartesi
Seni sevdiğim için cumartesi elbet
Seni sevdiğim için bak temmuz ayındayız
Ayşe onbaşı, Pir Sultan Abdal büsbütün sevdalıyım sana
Bu gemiler nereye gidiyor seni sevdiğim için
Seni sevdiğimden suyun akası geliyor
Bacaların tütesi
Nurhayat'ın halleri seni sevdiğim için güzel
İbrahim'in dilleri
İnsan seni sevince tutsaklığa kızar tabii

Savaşın adı geçse cinifrit olur
Ereğli'nin kömürünü düşünür ne kömür o be
Raman'ı düşünür Çukurova'yı düşünür
Seni sevdiği için Haliç'te bir uğultu
Marmara'da bir deniz
Isparta bahçesinde güller seni sevdiğim için koncalanıyor
Seni sevdiğim için kilim dokuyorlar Avşar'da
Yarın sabahlar seni sevdiğim için icat edildi
Penisilin halk şiiri canlı sinema

Mapusaneler Yedi düvel harbi İspanyol nezlesi
Sultan Hamid Don Civani
Ne bilsinler seni sevdiğimi
Başaklanmayan yulafa söylemeli
Cılk yumurtaya
Paslı demire
Kulağını bükmeli kurtlu kirazın
Hoşnut değillerse bu gidişattan
Akıl etsinler seni sevdiğimi

Yeşille turuncunun kafa barıştırması bu sevdadan ötürü
Tepemizdeki o göçmez tavan
Sulardaki yakamoz ortancadaki pembe
Ben seni sevdim diye

>

Bingöl vilayetinde kamyondan inince
Tığ gibi bir delikanlıya soruyorum
Siz nerenin bulutlarısınız böyle
Biz sizin sevdanızın bulutlarıyız
Bir yıldızlı akşamı varsa Ankara'nın
1953 kışları içinde
Karnı tok sırtı pekse hısım akrabanın
Konu-komşu dirlik düzenlik içindeyse
Birbirimizi daha çok sevelim diye

İnsan seni sevince iş-güç sahibi oluyor
Şair oluyor mesela
Meyhaneden cayıyor bir akşamüzeri
Caysın be güzel
Caysın be iyi
Tütünü bırakıyor tütün neyime zarar
Keseme zarar ciğerlerime zarar sevdama zarar
Seni sevince adamın pabuçları eskimiyor
Beti-benzi yeni çarktan çıkmış gibi

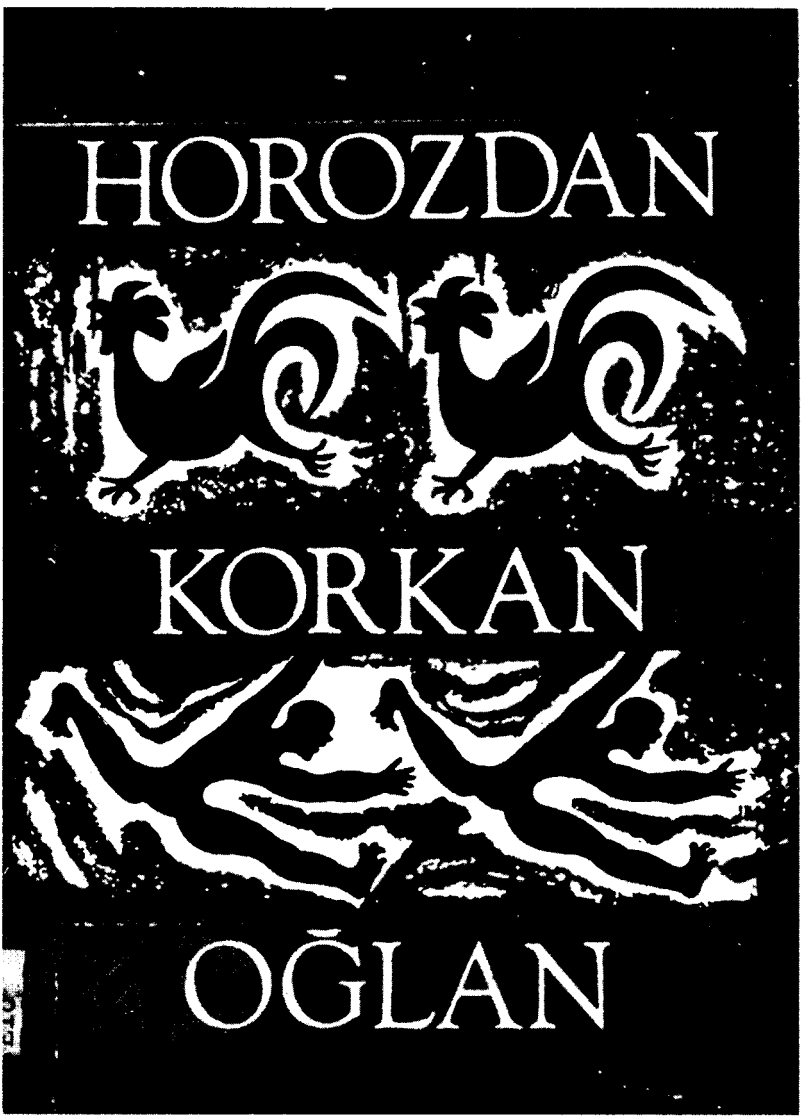
Seni sevince insan bilgili saygılı gönlü gani şen
Saçları zencefilli
Erkencecik evine dönmek istiyor canı
Zembilinde karpuzlar hürriyetler duvaklar
Annesinin elini öpüyor ilkten
Yeğenine çukulata almış onu veriyor

Bakıyorsun –Güzin karanfil çiçeğini sever ya–
Güzin'e bir demet kırmızısından almış
Sırf seni sevdiği için ya başka neden

Hep seni düşün
Hep seni yaşat
Hep seni yıka
Seni doyur üç öğün
Seni bir kanım uyut sonra uyandır
Lokman Hekim seni sev diyor bana

Seni sevmeseydim ilkbaharı kodunsa bul gayrı
İstanbul diye bir kent yoktu ki yeryüzünde
Umut diye birşey yoktu ki seni sevmeseydim
Hak hukuk bereket diye
Eşitlik kardeşlik hürriyet diye

Yüreğime sağlık ne iyi ettim.

Kapak: Orhan Peker, Dost, 1961

Horozdan Korkan Oğlan

HOROZDAN KORKAN OĞLAN

Kapı çalındığında ben belki uyumuşum
Belki azıcık bahçe dikiyorum bir saksıya
Şimdi yaz bahar ayı kim kime kanıksıya
Evet evliyim bir çocukluyum

Hayınlığı debreşti miydi bu kedinin
Çolak bir pençe içimi tırmalıyor
Elimi cebime sokuyorum batıyor
Ucu paslı bir iğnenin

Kardeşim, tavanda bile o sinsi ayakları
Hırsızlama bir duyarlık soluğumu kesen
Gök bile kuşladı ama hanimiş sen
Yoldukça üredi şeytantırnakları

Hani İstanbul'u bu evin hani zurnabalığı
Üç pencere ölüsünde bir daracık Üsküdar
O babacan acıkırnaya varıyorum daradar
Sofrada bir tutam çamurlu hindibağı

Saframı kabartan bir şey var kapı zilinde
Tam o kez yumurtluyor gözümün sinekleri
Hele o ham salılar, o haziran kökleri
Büyümüş gibi kendi dizidibinde

Ömründe hiç insan görmedi mi ne
Nedir o kuyulara iğiliği damlara tırmanığı
Kanamış ibiğinden oğlanların ürktüğü
Horozlar eşiniyor zincirleme

Merdivene çömel de bak cumbaya uzan
Gün battı çivileme
Sen açarsın kapıyı daha gelmedi dersin
Yalan mı her ikindi uğramam eve

EŞCİL

Aşksa bu, ben buna varım, günlerim sığı;
Gündüze de kalasın diye sevdim seni geceden.
Eşcilim ben, ben buyum, ne güzel huy bu;
Bir hız gelsen, hemen olsan, sonra yazlar;
Bunca yıldan tatmadığım bir tırança balığı...

Belki gözlerinin kıymığı şu denizler!

YAŞANIK

Artımlı tohumgaç bir ürün müydün sarıcık
Tekinsiz bir konuk muydun o soyut odalarda
Alilendin mi bu ara Ayşelendin mi hiç
İzmirlediğin Muşladığın oldu mu
Ekmeğin sapa mıydı urban iğreti miydi
Ekşisi gerçek miydi limonlarının
De bana

Bak seni umduran bir kapı tıkladım şuracıkta
Öleç bir azalımdı kısılımdı o seni öteleyen
Kaypak bir tutkudaydı bu cayışmanın gizi
Şimdi bitti
Varsan güleçim haklı tasam örtünük
Olmazlığın hem aykırı hem kaba

Sonunda yaşanık bir sevi dedim buna
Yaşanık sevi yazdım
Altına bastım imzayı

ÇILGAR

Oralar yazın mı hâlâ, güpgüzel midir
Gayrı şarapsadım ben, İstanbulsadım
Kuşladıysa gözlerimi bir sakar tavan
Sensiz günlerimi çarçur etmek içindir
Ama pörsümüş, gül bitine karmış bir sarı
Siner külçelenir ta evimde barkımda
Pelit acısından yavuz bir özlem kiri
Yu canım usulcacık
Sen bunca umudumun çılgarı
Göğü maviltir bir kırlangıç yakamoz
Balıklar debreşir suda

ZIMPARA

Minicik kurtların üşüştüğü mermere
Kanı damlıyor bir kıvırcık kuzunun
Anladık kişi hep ekmekle olmuyor
Ama bu çiğ gösteri ne

Seni bir ölek sarmalıyor diriğin eşi
Kendini rakılasan da bu rakılamasan da
Ağlak bir duyunun özünde
Bakıyorsun en gülümser gözyaşı

Fitilleyen kim şu ölügöz lambaları
Yöremde yarınımda sensizliği türeten
Bir önümde kaypak basamaksız merdiven
En sapa kuzeyimde Sirkeci hisarları

Diyelim bu hiçyere kopuşma da gerekli
Şu yaymayasıl baharlar da güzeldir
Hadi kırk bu yünü tara eğir
Elin değdikçe ör dilediğini

Geldiğimde gene arı gene sonsuz
Yıllardır kulaçladığım bu su
Ben seni çoktan sevdim
Leblebiyi tuzlu-leblebi yapan tuzu

KARPUZ

Bir düdük ah ediyordu geminin davlumbazında
Saatlarca yaşar gibi yaptım dizinde
Şimdi beni savdın, önüne koyup örttün sahili
Ben seni böyle mi kurcaladım ikindi ayazında

Baktım bir kuru balık denizin en kuytu gözünde
İskandiller zokalar zıpkın ışıltıları
Bunların işi neydi başucu lombozumda
Hele taş fenerindeki o zindan gibilik ah
Bir kütlük filizlendi usumun boynuzunda
Yasak suların Osmanlı yosunları
Çağ dışı çağdaş ötesi bir gem gibi ağzımda

Şu şaşı Onnik sevdası pişeli baldızımda
Ne kıtırcı maviler köpürüyor suların beyazında
Sonra
Sonrası kapkara bir çekirdek bulundu
Onniğin karpuzunda

AŞKLAMA

Şaraptı rakıydı şuydu buydu
Kişi esrimeyi bir aşkta tatmalı ilkten
Dedim ya ondan gayrı korkuluğa güvenmem
İçtiğim hep aşktı benim gerisi tortu

Sevişik bir keçi yumukgöz oğlağına
Özüne aşk sızmış o sütü emziriyor
Yumurtasını bir kovuğa koyarken
Aşkı da koyuyor anaç zargana

Aşk mavisi tükendiyse o boşuna denizde
Bil ki diken diken bir çamurla örtülüdür sığlığı
Niye enez bu zambak diye sordular mıydı
Aşksız geçen günlerinde örselenmiş, de

Aşk bürümeseydi de bak hiç şakır mıydı
Şu bi damlacık isketeyi ta gagadan kuyruğa
Kişi gönlünü yitirdi mi ne yüzle çıkar sokağa
Yaşamda nesi varsa aşk işte onun adı

Ansıyın aşkla yağdı da sular
Ondan kokulandı ıtır çekirdektendi elma
Doğayla elele bizi üreten bir sevgi var
Evrende en soylusu sezdim ki bu çoğalma

ÇEKİRDEKSİZ İNCİR

Dudak büken, ıslık çalan,
Zincir çeviren şu ispinoz kuşları;
Omuz silken papatyalar,
Yeleğinin düğmesiyle oynayan hani balıkları;
Doğru söyle, Erdoğan;
Kimin yapıtı?

GİDİŞEN

Yolunmuş filbahriler, yolunmadan önce çiçek
Bir daha mı güz ellemek, dilim avurdum kekre
De bu aymaz ikindiler elbet yatsılayacak
Gelmeyeceksen gelmeyeceğim, de
Geleceksen bana bir temiz pusla bırak

Dişice kırıtkan kupesler, dişiceden önce balık
Yaz böyle mi geçecekti ey Ermeni komşular
Kızları kimdenmiş benden mi gebe
Kıyasıya yoğum bu aşka, ama yoğumdan önce aşk
İrfan diye biri yatıyordu cezaevinde

Bıldırcını muştulayan yelveler, curnalcıdan önce kuş
Niye mi geleceksin, ben ne bileyim yahu
Baksana güz çullandı hâlâ suskun dırvanalar
Beni ben edeceği beklemek değil ki bu
Belki yürek dişimi sızlatan en zıkkım geviş

Hadi geliver canım, geliverden önce sen
Neylesek ikimiziz, yok bu işin niyesi
Hani yepyeni şiirler, yepyeniden önce şiir
Sana övgü yoksulluğum kime mi tasa
Bak elifi elifine geldin, şimdi benim neyim var
Emzikli çingenede bir küfe berberaynası

YİTİKÇİ

Hadi git azıcık İstanbul iste
Kosunlar o denizi bir çanağa
Bir çıkına elesinler o günlerimi
O yazdan Üsküdar'dan ne kaldıysa Elif'ten
Doldur ceplerine
Onlarda yoksa komşularında vardır
Tanırlar sevinirler
Beni bay Metin gönderdi, de

DEĞİLLEME

Denize salındı mıydı o kır balığı ölür
Yapısında ne yüzgeç ne solungaç ne pul pul deri
Mezitler hanoslar midyeler paylaşıyor
Son soluk ortalığa kustuğun denizleri

Sen mi o poyrazın vurduğu kuş, martıydın önceleri
Yılda üç yumurtan vardı kumbara bir kuytuya
Taze çamur benekli küçüklük yumruğumca
Oralara birileri dadanmış, kaç yıl oldu Sait Faik öleli

O sen ha, aşkına toz kondurmayan insan güzeli
Tutkun kul yapısı niceliklere, yaşa sen
Doğa buyruğu toplum buyruğu kitap buyruğu derken
Olamaz bir evrene yollanan kişi

Önümüzdeki bahara onlar bir papatyanın safran göbeği
Bir devedikeninde moru terlemiş kâkül
En yoncanın yeşil yırtmaç yaprağı
Ama hiçbiri balık değil, kuş değil insan değil

HADİ ADYÖ

Sedefi elenmiş kurnada bir mavi yeniği
Silker kırmızısını seyrek göklerin
Bir su uyur ılığında İstanbul odasının
Bulutsu peykelerde zamkinoz kedileri

Kızart oğlum şu rakının geçmişini
Buzda kızart küle ban sinide süz
İnsanın içinde bu dertler de var
Belli belirsiz

Bitlis'e giderken tutar Dieppe'de inersin

LETTRİSME DİYOR Kİ

Hışmılismirrahilezeliharamisnan
Izillâkeysülehibbilibnetucanan
Delivehmileşünahretinemilezan
Şahkisansabirzeytüldattaraban

HASAN'LI EŞİK

HASAN'LI EŞİK

Uyudum uyandım, gene de o'ymuş;
Nerden bulmuşsa bulmuş, ben bitişiğinde...
Yaşanası günlerin Hasan'lı eşiğinde,
İkimizi türetip, yan yana koymuş.

Bir ilintisiyle tekmil döşendi içim;
Sevdiğim bu biçimmiş, ışımış bembeyazlar...
Her sabah göründü kuşlar, denizler;
Daha bir uzadı ömrüm, masal geçmişim...

En gerçeğine erse, yine yetinmez kişi;
Bir düş ekler, bir umut; düzen bozulur!
Düğümler, çözer, kurcalar bir bir;
İşi gücü artık o, günü güneşi...

Yeniden mi doğdum ne, bu yazın?
Seni getir bana hep güpegündüz.
Aşkta, uğraşta, nice yıllarda ikimiz;
Eskimezim benim, bitmezim, tavsamazım!

YAVRUAĞZI

Kör aşı tutunca, ipeğe hızlanır iğdiş dut ağacı
Saklamakla olmaz bu, çocuğa söylemeli
Ben böyle iyiydim dersin, ite kaka götürürler; çiçeklenmiş
döngeller
Zift mavisi bir akşam iner, güme gider pencere
Boşuna bir gecede harcanır gündüz gücü
Sonunda kançanağı bir göz düşer menekşeliğe

Bit tutam saç, bir diş kökü, bir canlı tırnak
Ta buğulu buğulu gübrelerin içinde

Güzellikle pembelikle şenlikle
Dilince söylemeli
Usulcacık büyüyor, kime büyüyor o
Ben niye sinirliyim, niye severim annesini
Çocuk bilmeli

Oğlum Hasan demeli

BAKLA

Hasan değil sen değil sürahiyi kim kırdı
Eltin mi enişten mi, pekâlâ ben neciyim
Gürledi gitti ulu bahar, şimdi Hasan da uyanır, bir kuş öter
yazları
Çat kapı biri gelir, ne kuş kor bende ne Hasan
Yıpraktı boşunaydı maviydi ama
Yamayıp yaydığın şu pazen kilim
Bak yorgunsun güzelsin, çık bir hava al istersen
Acıkmıştır o, susamıştır o, o daha bebek
Bir sürahi uğruna kınamam bu düzeni
Tırnakların uzamış, baklamız kaldı mı dün geceden

PASTIRMA YAZI

Dedim ya benim aşklarımın doğusu bura
Bura benim yarınımdan sakınan tel tel
Bura işte ilkyazından irkilip huylandığım
Dedim ya gün batınadan kunnamaz çakal

Isıtmaz solutmaz bir aşkın doğusu bu
Köpeklemiş havuzda boğum boğum kediler
Hoşundu be İstanbul hoşundu savsak günler
Çöl dünümle ikizlenen ne yavan olgu

Bu çağandan kalacak bir sünepe bildiri
Öncelenmiş yalanlarla yakapaça gidiyor
Olmaz olaydı bu yaz demez olaydı şiir
Dedim ya aşkımızın en firavun günleri

Kaskatı bir güz içi daldım yazık hayatıma
Hasan diye birim vardı uzamış perçemleri
Ben, Güzin, yaz da bitti e sonra
Anasına babasına pay veren çiçekleri

ÇA ÇA ÇA

Hangi çağın ürünü bu sülük koçaklama
Hüseyinsiz Kerbelâ'da n'oldu hasanlamalar
İstiridyedeki inciyi de kararttılar ha
Desenize çirkeflendi şaraplar
Tarçın dibeğinde dövülen sarmısak mı
Gözönü olmaz öyle şeyler

Cezayir'de olur ama, ça ça ça

UMU

UMU

Nisanı perşembesi kamçılanmış bir bahar
Akça pakça çukurlarda gömü gömü ışılar
Sonra o al aydınlık o som cuma günleri
Sonra türkü mayıslar

Niye mi geciktin, yolda seni oyaladılar
Her fesleğen koktuğunda ora sanki hazirandı
Çöllerin kurakların yalazı üredi sonra
Gevremiş ortalığa kaç deniz yağdı

Sanki su yalandı un yalandı sen yalandı

Bir tıkız ekmek bayatladı elimizde hiç mi hiç katık
Bakırı sırıtmış sahanlarda üç cıvık kiraz
Bu mu aşk bu mu ürün bu mu biz
Sokul bana azıcık

Seni sevdiğimi yalanladılar ilk

Sanki ulusun duyarlığın kökü kurudu Türkeli'nde
Varlığına senliğime yalan dediler
Bu ülke mi çağ ucrası olur mu be
Boyumca kamışlarda bir çitim şeker

Bir çevik kuş koncalandı o muydu yalan öttü çiçekler

Şimdi sen güzele konuk öte gözlerimin çoğu
Onlardaki hoşnutluğu iyi ağırla
İlişkileri yeri ışıt donat doğrula
Olağan yarınlığımın en kesin ilkesi bu

Kapak: Metin Eloğlu, Yeditepe, 1965

Türkiye'nin Adresi

İŞLEME

Senciliğim kof kütüğün iki şak oluşu bir vuruşta
Maviş közü ocaktan küreleyiş oculuğum

ÇIT

Zil kuş kanatlarını usulca kötürümledi
Çıtı çıkmıyor uyuntu göğermelerin
Pıtrak gibi güzelliğin
Deli evcilliğimi neyle körüklemeli

Çıt yok

Hep kar'a, karanlığa çatlamış o küs pencereleri
Bu ödünç barınak mı bizcil denize bakan
Sıcacık rafta bir ılık kavanozda üreyen
Süs balıklarına yem tatlısu pireleri

Çıt yok

Bunlar hep yazda hırka örgüleri
Su donar avucunda bir yalnızın
Bir çürük sicim bir kördüğüm o aşk kangalında
Çıt yok

Kar ışır, ışıtır da

ÇAYLAK

Bu ne aşkı böyle güz güz, huyum kurusun
Bana bir hız gelişleri amanın ne çok çiçek
Eli az oynasa yazlar dönüyor sanki
Başı omuzuna yaslı bir çirkef gök
Diyeceğim kuşlara

Ne kuşlarası, karşında hacivat yok, ne kuşlarası
En vıcık vıcığı sula, kıpkıvırcık İstanbul'ları kırp da sen
Ne güvercinleresi, ne evet kırlangıçlarası
Allahın karagözü, papağan sızıyor ceplerinden
Sarhoş musun nesin, tırnaklarını kemiriyor cumbada bak
Bunca cumhuriyetin en erkek haremağası

Ne tavuslarası, âşık

KAVANOZDAKİ

Kıvırcık kıl ağarıyor hâlâ, dalak kana seğiriyor;
Oyluklarda, inciklerde dipdiri kıkırdaklar...
İster misin yokevren'e çiçek-insan'ca bir küfür gibi
Şöyle bir doğruluversin yarın, yarın belki de bahar!
Çocuklar içim yanmış, soğukça suyunuz var mı? desin;
Şu makarnanın üstüne azıcık da peynir ufala.
İşte çeliklenmiş ıtırın, camgüzelinin ilk pabucu bu, ilk çorabı, ilk donu;
İster misin evlensin de bigüzel, çolukçocuk İstanbul'a gitsinler.
Ya Tanrı, ya İnsan; dedin miydi, küplere biniyor adam;
Tutup, kavanozda peydahlanmış bir yeniyetme gösteriyorsun,
Petrucci yadigârı;
Türkümsü yüzünde gözleri epelâdan.

DİLNİŞİN

Çocuğun simidi düştü aşağıya, ne diyecektim
Susamına börtü böcek mi üşüşür, elbet üşüşür
Evet zaten bayattı, tımtıkızdı, canı mı çekti nedir
Uçmaz a canım, paçasından tutuyorum işte, annem de mi böyleydi
Olur kışa doğru bir entari yaparız beyaz
Ha, diyecektim ki
Üçüncü Cumhuriyet'i zor görür dedemin Dilnişin'i

DURGU

Sığı ne derini ne, işte ki basbalığız
Su hızlıysa kum da işlek tuz da keskin, durguda biz
O körelmişliğimizi hımhımlığımızı
Karanlıklara taşı taşı bitmiyor
Nice yazlara yöneldiğimizde hiçyoktan bir güz
Gün göçüyor tüm cascavlak yosunda
Dizboğumundaki sulara genzinden bata çıka, yoo
Çakıl çamur oralar
Sen daha anı daha anı diye sayıklayadur
Kıyı budur deyip bir dağbaşına daldığımızda

ÇİĞ ÇİĞ

Eski bir sudan çıktım, derim ondan kamaşık
Hiçe kuluçka yosunlar tozuyor ben silkinip kurudukça
Pul pul dökülüyor iğreti deniz, altı çömçöl
Çölde yol uzuyor, ta İran'a uzuyor, gitse gider ta Pakistan'a da
Bir yokuş evcekliğe uğranır belki, kimmiş onlar hep sofradalar
Der miyim ki bende de azıcık tuzla sirke var çiğ çiğ
hindibalarınıza
Çöker dağarcığımdaki güzlerin bir Müslüman sakal boyu günleri
Epeski bir yaz akşamı gibi iniyor sığırcık sürüleri, hoşundu
buna da
Pencerenin pervazına, asmalar konup tünüyorlar, hoşundu
–Benim ne evim olur ne pervazım, ama kimin olmuş ki, hoş–
İşlemeli yıprak perde saçaklarında ut sesince bir yeni

Evet, n'apalım n'apalım, işte kış perşembeleri

KUZGUNCUK

Tırtıllı bir mavide beliriyorlar onlarla pekişiğiz
Boncuk dizip örmelerde anımsıyorum hep
Kırpık saçlarının kırçıl bahar rengini
Şu zincir kilit şangırtısı yalnız
Güvenesi sevesi geliyor uması seslenesi
Az daha durası gülesi terini silesi suskun güzel
Ben de yanıbaşına sokulsam ya azıcık
Kopuşun diye bir düdük sesi
Ve usumda umutların küsküsü
Sırtüstü düşünüyoruz

Bu bizim her salı oyuncağımız, kucağında çocuk kız
Bir loş göğe kör tebeşirle çiziktirildiğim
Koldemirlerinin kundakladığı o insan yangını
Ve kum kovalarının al'ında küpeçiçekleri yazık
Tel örgünün buğusundan görüyorlar canattığını
Ve küt diye iniyor göz kepengi, yani kuzguncuk

KALINCACIK

Karanlık bağçaların çürükçarık elmaları
Akşam olur eve gitmez sapısilik zembilde
Toptaşı avlusunda üç ısırgan dalında
Asılmış bir Ali'nin darısız kumruları

Bir ana göğümsü gözünü pazara çıkartıyo ta Banaz'dan
Zile'de köpek doğuruyo bi taze
Fatma'nın oğlanını yiyo kediler
Bi rakıdır bastırıyo öğleden sonraları

Ne ilikler kurudu yozalan şu kemiklerde
Hasta masta değilim kırın o şırıngaları
Birileri sökün edip aya bilet kesiyorlar tam
Cebimde gidemezin en bozuk paraları

Ondan kelli yaymayasıl bi düzen
Ondan kelli çilçili küflemeler
Gırla nisan gırla rakı gırla sen
Bu kevgirde mi durulanır aşk makarnaları

KİRPİ

Al ama dikkat et canım, yaz bile ertelemedi, sakıncalı bir güz bu
Şu'muz mu onu da al, ne ödüncü allasen, hürlük süsümüz
Al ya, ananın ak sütünü andırıyor, ko cebine
Al ömründe hiç mi hiç Türkiye görmemişliği
Uyku sersemliğini de tatsın diye uyutuldu o, alsana
Ha, al o mavimsiyi, günde kırk kez gökleşir sulaşır mineleşir
ve...
Al ya, al da bir kuşa göster kırıntısını, bak bir kanat çırpsın ki
Hicaz'a; Mekke kimindi?
Biz uyuşuruz arkadaş, tepemize tünetiriz, pışpışlar mızıktırırız
Ha, o bizim değil iğreti
Bu'larımız düncül bir kirpinin kılı omurgası böbreği çünkü
Şapladık şaplamaz olur muyuz, işin yoksa git soruver
Safranbolu'dan
Al ya canım, o mu diye eteklediğimiz az önce don-gömlek
geçti buradan

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

TÜRKİYE'NİN ADRESİ

I

Tavsayan bir rüzgârdaki hadilik
Sudaki buğulanıma direniş
Gece indi miydi
Ot güne upuzuyor

Geceye daha yıl var peki ne bu hırsız merdiveni
Bir de oturasılık tutturdun tam giderayak
–İnim inim gözleri–
Yahu silme ısırgan buralar, azıcık çömel peki

Güze doğru İstanbul'da bir kuş öter yazları
Kuş ne, yaz niye, İstanbul nere a deli
Burası önce Türkiye, sonra Pompei'nin son günleri

II

Pıyrım pıyrım bir deniz
Hırpani bir gökyüzü
Nereden bulup döşerler
Salıncakta bebeler

Çünkü'lerin, ya da'ların savsağında
Hani'celer, belki'celer, ama'calar
Gözleri güme gidiyor ilk, gitsin mi sen oğlusun
Sonra bir bacağı yitiyor, ellerini alakoyuyorlar
Dişleri hiç mi hiç, dişleri de olsa mıydı
Ciğerine takıyor bir sabanı, üç evlek öteye çekeliyor
Bir yavan yulaf sepeliyor yarısı kendi barsağı
Köpürmüş tezeklere dalağı dökülüyor, kelliği
Bir kentiçi kavşağında buluyoruz son
Ne yüreği ne şahdamarı ne kirpiği

Onu sap,
Sen oğlusun

III

Et kılçık yoğrumları bu ya
Daha da inceltemezsin zarganaları
Su dinik ama safranlar sapsarıya
Kendinden inceciklği bu
Kabaca elenmiş bir çiçeğin

Süt tütüşlü, ciciberber tarazlı bir köpeği...

Bey atıntısı ruganlar köstekler ışıdıkça
İtin sırnaşık gölgesi poturuna vuruyor
Düşmüş peşine havalandırıyor herif, kumrular niye
ürküyor ki
Üçüncü mü ne bir kundaktası var bu yiğidin Yalvaç'ta
Gazeteler bile yazdı ya, kediler yiyor;
Bu burda köpek güdüyor, hadi

>

IV

Çiğ çamurdan sökülüp kana dehlenen sülük
Emzirir önce kendi kurdunu
Yer anaç gövdeyi bir tüy sarmaşık
Bok besler gülü

O hür döngüsünde hiç kılı kıpırdamadan
Bizim boyna sıkıştırdığımızı gevşetir semirikler
Yani hırsızlama bir cin-çolak ak tiftiğimizi diden
Yanı sıra böbürü çaprazlığın ve ikircikli seviler

Öyleyse aşna bir kuş dümdüz uçadurur
Göğün habire çalkantısında
Tıpış tıpış ve daldaşak

Bunca yol yorgununa bir uzanımlık yer bile yok
Ama nice Yunus'ların mezarı kaç dağda birden

V

Liken bezeli bir yörük taş
Kumlaşır da hiçlenmez o doğa yağmasında
Kavrulur sapsarı ayazında temmuzun
Ve kumların yine taş kesilmesi yavaşça

Köşeyi döndün müydü kesmece bir karpuz soracaksın
hartadaki çekirdeği gösterip
Gülü-gülüverecekler sapı iğdiş topatanların kıçı
çürüklüğünde
Şu sırtındaki yüke kaç yumurta verelim diyecekler Şile işi
Ve çağ üstüne çağdaş benekli o ceketi omuzlayıp gidecekler
Kahkaha çiçeği bir rozet sokuşturur yakana yoncasını da
sen ekle
Orospu bir oğlan
Ne Tekirdağ'sı ne Kırkağaç'ı ne
Ve de ekstra ekstra Elektra'lar

VI

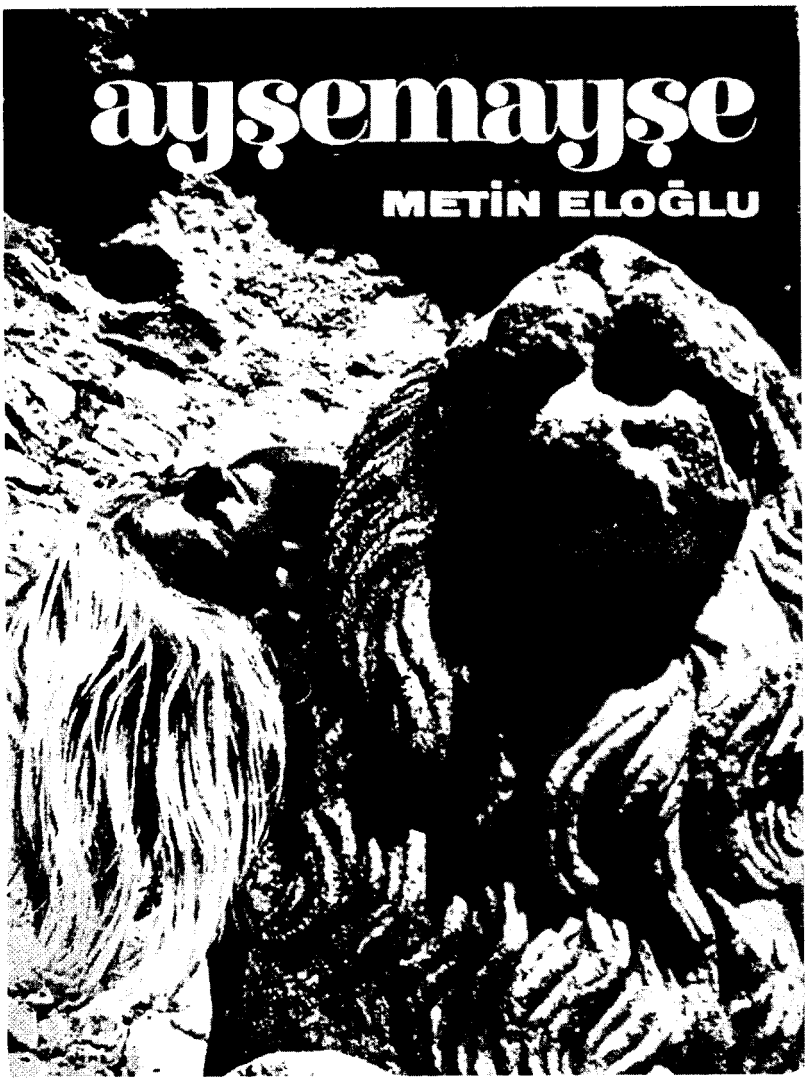
Usulcacık suyun balığı insanlamasında
İlk ürkünün gözkapaksızlığı o
Daralır kum saatının lokman süzgüsü
Ölür sinekler etlene etlene güzün

Ancak şu fitil tutuşunca havuzun dibi ışır dediler
Oysa ne kıvılcım ne fitil ne de havuzun dibi
Bir ölü şölen ışıltısını Sultan Mahmut'un camına benzettiler
Dal içeri yüzüne fesleğenler çarpa çarpa
Dolaş bir yanık tencere kokusunu paçanda tekir kediler
Ve ıpıslak çırayı çok üfledim diye örseleme kendini

Döngeri ettiğinde kapısı örtünük bir ulu denizi tıkla bön bön
Toyluğuna sığınıp bir yalancıktan sokakları eşikle
Sor o zom köşkü akşamleyin söylesin çengelliiğneciler
–Dilini koparırlar adamın billah Yemen'de olsa–
Ve bir avuç çimi çayırlayan sözde yeniçeriler

Yani Türkiye'yi bulmak kolay, Türkiye avucunun içi
Ama gerçek yerini kimselere belletmeyeceksin
Adama gülerler valla

Ayşemayşe

Kapak: Ara Güler, Yay, 1968

ama gün gelecek
yüreciğin dizlerini dövecek

BUZLUCAM

Camı kırmak çok kolay
Göğü hep göğertmek
Unu hiç acıtmamak
Çölü tez çimlemek
Er'i dişilemek
Piçi babalamak
Sonu ilklemek hemen

Zor olanı sen

AYŞEMAYŞE

Tüyü bitmedik yetimliğimde miydin neydin, oysa babam
yine sağ
Ama adın Ayşe'ydi, ya da ayşemayşeydi ki
Seni sırtımda bir küfe ana-kız gibi sevdim
Değdim de denebilir –bakışıyorduk ya–
Kış aksırığı hohlanmış ellerine

Sonra senler bir başıboşluğa tüydü gitti
Çalpara eteklerin çapraz ellerimde
Sen de öyle mi yap dedim kendi kendime
Coş savrul koşukoşuver esri
–Ne haddime?–
Ne haddime mi

Oh, her çimdik morartısına indiğimde
Bir dişi çukur –çıkmak belki de–
Basamaklar noksandı hep
Tabanlarımla merdiven içiçe
Yepyeni bir göz takınıyordum tez
Senin senden önceni görmeyesiye
Adın Ayşe miydi, ayşemayşe miydi ne

Kıraça daldım çok, kireçe kerpiçe som buğday ekercesine
Yufkayı un-ufak edercesine, ne ki en acıkımlık
Gölgesinde bir leş yatırın çınarına ilk balta bu sevi
İçi vıyıl vıyıl kurt, o da bir çeşni
Ama kıç cebimde hep o yassı şişe
İlle seni övdüm seni bildim seni sevdim yaşadım
Yani bir gidişat ki pırnakıl bencesine
Herkese duyur emi
Ötesi tüm ayşemayşe

Ha, bir de o dulun penceresine tırmanmıştım yaz
serinliğinde
İbrişim dokurcasına keten kenevir yerine
Ah ödünç Ayşe, ah yaşamın eğirdiği kıvrak yün
Kâh kendimi didiklercesine edindiğim büklüm filoş
Dur gitme
Büluğ gövdede bir yanı gevşek örgüm
Varını nakışlarcasına mıydı beni sevmen
Alı al moru mor kilimler saçağında
Bir azınan çiçek gibi bükülmezliğimde, hoş
Dipdiri sırmayı tiftip de püskül kılmacasına
Sımsıcak, yorgan-döşek, bitirim

Maraş'ları Muş'ları hep geze geze
İstanbul'dan hiç mi hiç çıkmadım
Nice senler saysam yol boyunca sevdiğim
Tepeden tırnağa ayşemayşe

Sana bağdaş kuruşlarım mı? tuzuyaş'ın biriydim
Hep o ben yaşımda
İster suydun de, ister buydun; doğrusu Metin
Eh, bana bir türkü şimdi, ilki Karacaoğlan'da

Hasan yanım hâlâ çocuk tâ Alamanya'larda

Özetleyeyim mi?
Bu bir sevi tınazı
Ve de ben kırık-dökük bir yaba.

LEKE

Aşk bir anı
Mavi döşeli bir soyut resimde kıpkırmızı köşecik
Bir boğuk sesi andıran kulak çınlaması
Yaz bitimlerinin ilk kırağısında
Yorgun yağmasında gün bitimlerinin
O dişleri seyrelmiş düşte
Ette pörsümüş
Elle tutulurcasma somut

MAVİŞ

Salt lacivert morlar mı
Daha zindan gibiler bile o maviyi doğurur
Bakarsın düğün-dernek çalgılarını andırır
Çengi-kıyamet
Bastın mıydı bamteline

Tıklım tıklım mavişimiz o, bunca göz dolusu
Katırlar kuzular kızoğlankızlar boynunda boncuk boncuk
Gökte mi her ilk yaz, yeni sağılmış sütte mi azıcığı
Nasıl da ışıyor sabahla, mine denen o otçiçek
Belki bir külaltı çini kırıntısında kamaştırıcı yalaz
Belki bir oya ışığı yansıyan tavanda dünyalar kadar
Ve çağınca en keskini daha da bileye bileye

Ha, şimdi gelelim onu karalamanın yeltenikliğine
Durun hele
İrecep Ağa denen it
Hacı Irıza denen hergele
Maviş dediğim şey öncelikle sizden çoook çok öte,
Sonracığıma, sağduyuya en Türkçe yanıt..

Mavilt!

MİDİLLİ

Cimcime hayasında az mora çalan
Kum gibi kısrak çifteleri
Sonra apansız sağrısı seğiriyor
Hiç kaşağısız falan

Ama çün tökezlediğinde
Aygırların yelesi

PIRNA

Ölü et çiğnemekten dişlerimde kefeki
Bende kalan gözleri habire kapkaranfil

Seni bilmem ben sevdim, içim zaten kamaşık
En kükremiş pırnayı dikiyordum az daha
Boşver şimdi aşkolsundu maşkolsunduya
Gerdanıından sıza sıza üstelik

Beni içiresi içiresi şu pezevenk temmuzda
Sevdiresi o zilzurna etini
Ama üç gün ama beş, her ne boksa
Beni doya doya zıkkımlanası

Oysa ben bazlamalara çökeleklere borçlu bir tıfıl
Kötü günde edinirsen daha da cıvır sevi

KURAK

En sevdiğim camgüzellerinden sızmıyor, gün battı ve sen sesi
Ve senle ben, eh gün de battı, sevdiğim çiçeklerden bile
sızmıyor
Eve her döndüğümde kapıduvar, o çimen su kupkuru
O kıvrak su bir odun, eve döndüğümde inik dükkân
kepenkleri ve biz uğultusu
Varıp bir kavşağa duralıyorum tüh, damıtılmaz zilli su
Tüh, o su zili, varıp bir ibriksi köşeye dineliyorum ilk
Kitapları boşladım, ille de bir su-mu, ille de musluk
İlle bir suyun musluk yöresi, kitapları boşladım, ocağı da
mumu da

Erişince ağustosa hadi a canımdı, sonra sığ sarnıçlar, olsun
Sonra yayvan bakraçlar, erişince hadi a canımdı ağustosa,
olsun
Ama hâlâ is damlıyor, sözde oluklar bomboştu güze
Güze yatkın oluklar tıntındı, ne ki hâlâ is damlıyor
Gevrek kertenkelenin göğüs yırtmacında bir meme, az öte
dur, şaşı doğa bu
Az ötelen, susak kertenkelenin iman tahtasında pörsük bir
meme
Su, de dediğince milyar yılın tanımı, ohoo sen daha
dünküsün
Su,
Bir serince küp çatlağı, oh, buğu buğu sızıyor
Sonradan bulutlar püsküresi o yosunlu yalağa

Su, ya da hürlük, ya da su

NE

Kırk yıllık bir gün batıyor, dedik ya bunlar yeni
Birazdan kibrit çaksam, zakkumlar hadi pembe
Zina böceğindeki, sığırcığın en telek ucundaki
Eflâtunlar bile ışır, ışır da ne
Şurda ölü hürlükler, evet bunlar kilermeni

PAS

Us çıkmazları bir kör kilit ve sen o paslıda yoksun
Sana alışmaların usda sekmez zom kilidi
Niye de apansızdı şimdi şu akşam
Gece de gecikecek besbelli, niye sözde umutlu
Sabaha varamam ben, içimi doğraya doğraya
Ölürüm de emmem sevisizliği
Şu iki dizeyi dilerim bir tutsak okusun:
Neler emdinizse doğadan,
Yine o doğaya kusun!

PATLAK

Var, patla kırmızı balon
Var, pörsü

Günola daha da balonlaşmacasına
Var, yeniden şişin, kırmızılan
Bir bayram çocuğu üflemesiyle

Şişe söne esnekleş mi? uç ama
Bidaha pörsümemecesine

Başucunda kuştüyü bir gök

ANTİKA BEŞİK

Tanrısız bir salıncakta
Oğulla kız büyüyor
Tanrısız bir sütü emerekten
Ve usul kımıltılarla öle öle

Babaları nerde bunların
Anaları ne

BAMBAŞKA

Yarın bana geldiğinde...
— Sakın ha, gelme!

O gece suladığın aslanağızları açtı açacak...
— Kurcala, eşele n'olur, açmasınlar.

Kimi söz, kişiye neler neler sevdiriyor...
— Evet ama, şu ara sağırın sağırıyım!

Sana yeni bir mintan alsak, bir oynaş bulsak;
— Bana ne?

Bu son kış-kıyamet, önümüz bak bambahar...
— Yaz ola, size gele.

Şarap marap?
— İçmeyeceğim.

Yahu, dilimde tüy bitti;
Benim bir başka sevdiğim var!

ERKEN

Şu çocuğun eline şimşir bir topaç verseler şimdi
Bir küpeli uçurtma
Bir kâatla kurşunkalem
Çalar adamın suratına;
Ona çakı ona sapan ona para

GELE

Neyle geleceksin otobosla mı
Kuşla mı
Kuşla mı dediğim bunca dikende eşine eşine
Ya da bıktım şu Anadolu Rumeliliğinden diye
Mi geleceksin

Gel ya kendi sarmaşığından sarka sarka sız
Hani leylaklar açarken ilk pençeyi
Bir cin bulut bölgesinde tuza banık caneriği be
Yaş onbeşde evden tüymüşçesine e mi

SAKIRGA

Hep böyle mi çatırdar ön kemikler ilk ve hızlı kerpetende
İnciklerin iliklerin kıkırdakların çıtı çıkmaz, hep böyle midir, a
Sinsi suda apağır saman çöpünün yüzdürüşlüğü gibi
Gibi mi yüzer gerçekten

Dümdüz bir orman, ne ağacı ne otu, çalısız falan
Dümdüz bir dağ, dümdüz bir uçurum
Bir kör batağın yosun yosun dikenlerindeki
Konca fışkınları bile sülükçe sıvazlamadan

Yaz da bitti ha, yazıklar olsun sana a oğlan
Oysa biz daha ne Yedikule'ler, ne kan-revan kuyular,
Zindankapı'lar
Ne ne Osmanların doğrandığını hiç mi hiç göremedik
Yazıklar olsun sana a Osman

El sıkışa-göz öpüşe ayrılındı o Van iskelesinde
Peki, serçe parmaklarımızda şu antika yüzük de ne
Sonra öne az eğik Kocayusuf gövdemizde savsak bir hey hey
Sanki davul zurnalar tefler curalar çiftenağralar eşliğinde
Ve de türk mü türk sakırgaların kancası avucumuzda sımsıkı
Teşekkür ede ede

Güzel sundurmanız daha da güzelleşecektir
Sinir ete değdiğinde

UMUT

Sanki zındandan çıktım, derim kamaşıyor
Bir papatya tırmanıyor paçamdan
Omuzuma bir bulut tünüyor
Tüyden hafif, sudan ince
Sevi bitti miydi seyrekleşiyorum
Sıklaşmam bir başkasına ilkce
Yarın öbürgün daha öbürgün
İlkyaz ve sen ille geliyor

ÇIN

Bu çıngırak
Bir el değdiğinde bin çınlar
Çın çın öter o yalnızlığınızda
Uzar belki ta bana varır
Bana ta vardı mıydı beni bırak
Üşüşür sevdiğimceler
Amanın o ne kalabalık

OSMAN'LI

Osman kim ben nesiyim bu dedikodu neden
Şurdan bir tavus kuşu aldı
İki de papağan yumurtası
Demli çayı da içip gitti dediler
Parasını vermeden
Osman'ın bir evi varmış sözde ben o eve gittiğimde
Bakır mangalların kıvılcımlı küllerine yumruk gibi patatesler gömülü
Oysa ben Osman'a küstüm küseli
İçanadolu'luğumda hep o yalan ev
O yiv

Dün bir ara Köprü'de gördüm bayat balıklar falan
Bir kör döğüşüdür bürümüş ki Osman'ı
Ayıp mı ettim bilmem
Atladım bir yandançarklı vapura
Merhaba bile demeden

ÇEKİRDEK

Gökte bir dümdüz arı
Otta bir meneviş
Bak elin elime değdi

Evde bir kuş kıpırtı
Sokakta örgü sesleri
Bak göz göze geliverdik

Suyun çekirdeğindeki

KANCA

Derken paldır-küldür bir aşk başlar
Şimdi büsbütün bir yağmur sanki
Derken bir aşk rendesi, aşk ısırığı
N' o sensiz gitmiyormuş
Deli değil ya rakı

KUŞMAZ

Alıp gittikleri bir darı-kenevir salağı kuşsa
Kalıntı kafesi pencereden sıpıtıveriyorum
Bizimkine, Hu! diyorum
Şu zikzak kuşlarımız bari bibok olsa

Hu duymamış, birileriyle beni mi çekiştiriyordu o sıra

Ha, söylemeyi unuttum, bir akçıl tomar bu türkü eşliğinde
Cılk kanaryaların ispinozların çirkeflediği suda
Yüze vuruveren "İşte biz buyuz"culuk gibi
Gagamız teleğimiz kirpiksizliğimizle ve

Dürzüler kurcaladıkça sevdasını saksağanın
Hani şöyle tüneğimsi de, ayakları aman o dala değmesinsi
Evet bu yaz bir kılçık silah altına taşıyabildik evi
Evet bu yaz Karacaoğlan'lara göçebildik anca

Sonra o Tacikistanlı karga, o Özbek serçe
Âhir zaman kuşları niye boyna uçuşur
Hu'nun değil canım
Bihoş kızın ve canımcığın gözlerinde

Ayışığa açık camda hırsızlama çırpınan
Hep o ayrık tohumu kadarcıklığında
Bit ısırıklığındaki tadda gidişen
Kuşul yalnızlığından hep kanat kanada
Hu

Oysa denmeliydi ki sana, pardon
A kuşlar, a bülbüller, a bön
Hani her ilkyaz kanatlanmalarınızın çözümü
Peşpeşe sökün eden güzlerle didişen
Sözde uça uça bir ökse dandinilikte

Daldın, Hu
Kafesteliğimizi habire mühürlüyorlar ayol
Civciv ispenç, piliç ligorin candarmaları

Hu, kızdın
Oysa bize doğru bizden yana biz için bizce bişeydi bu
Sana ne

KULUNÇ

Neymiş neymiş
Günü ve gündüzü upuyuyor Üsküdar'ınmış, ey kukasız ibrişim
Her kıçınkıçın'lığımızda önümüze serilen şu sicilli kilim
Yahu, müntehir oğlan Yuzuf İzzettin hiç de bilmez miydi ki
Ta dededen arşınladığımız bir düncül bahar
Sulta güvelerinin kemirdiği ekşimik ve de en çiğ bazlamalar

Bir de sıçradılar ki attan, dur'lan, ne atı, buralar çınçın dağdağa
O kan-köpük, gez-göz-silme arpacık attan
Bir de bağdaş kurdular ki, ne bağdaşı, dün hababam ışıyor
Bir de baktılar ki, üç otuzunda bir zangoç imam
Öyle, hâlâ emzikte kımız ve silme zevzek Galata

Yok, Estergon kal'asıymış da, bizim evde bir mahmuz var
Yok, bre dilber aman
Yalan valla
Yerebatan saraylarında öte türküler niyeydi yasak
Bu hep bir kör kulunç oğuntusu, üşenmeden nerelere gelindi taaa
Kitli gürz, ödünç yürek ve cascavlak
Buralar şah Irza'nın hamamı mı ulan
Buralar İstanbul'un yedidağ öncesi tümsek üpÜsküdar

Neymiş, daha çıkamaz mıymış halvetten o sultan-multan
Haydin bir pire için yorgan yakanlar

AVLAK

Ardımdan kırk İstanbul ese ese
Bir hoşgeldin/hoşbulduk yelkeni bumburuşuk

Hep o aşna deniz merdiveni ya da uç kabarıyor, şimdi ne
Kızılı kırka yarık çatlağı mumlu bir yaz, amma da dişi
Sarar ortalığı o sırnaşık, o kenef aylandız yine
Açmaktayken yüzde yüz çiçek suların ertelenişi

Aşk (aşk?)
Yoktu benim sözlüğümde

Akşam yekindikçe dindi güz, kırk kışa teşne
Boyna istiyorum kendimi, niye güldün, evet kendimi
Seni ancak gördüğümde çalıyor demiştim ya
En içimde aşkın zincirleme zilleri

Büyür elbet kirpiklenir sen güzele baka baka
Ben çocuğun aşılanmaz hayli yaban gözleri

ÇAMUR

Işığın erkeklediğini
Peçe iğdişliyor mu acaba
Deniz niye çamur çakıldak
Sandalla bir aşnaya gittiğimizde
Duru havuzdan bir çirkef balık sıçrıyor
Kim tuta kim temizleye

Yaz inceliğinde
Niye şu üşüntü kaba-saba

KILÇIK

Hamsiciği yutan
Toriğe yutulan
Bir çapaklı omurgacık
Uskumruyu ayakta tutan

Pişince etten soyunan

GÜNÜL

Niye tüm düne düne?

Bir sevişmen çıkageliyor, dünü dolamış diline:
Su altında saman yüzer mi? diyor;
Deli gibi sevdim, diyor, dünlerden nice dünde;
Bir şom sabun gibi kayıverdi elimden;
Oysa ben ona koskoca düşler adadım,
Keçiyollarında düştüm önüne...

Dün gelmemiş de, bugün da beklesin miymiş ee?

Yahu, dostlar, yarın ayın kaçı;
Günlerden ne?

KUDUZ

Gençliğimde gördüğümü iyice anısıyorum
Bir deli kuş uça/gelip ateşe konuyordu
Eşindirmez külsüz köze
Sonra ne mi oluyordu
N'olacak n'olabilir ki
Ateş kuduruyordu

BELGEVŞEKLİĞİ'NDEN HOMEROS'A

-Oktay Rifat'a-

Kış ortancalarında: O düş, "aynası çatlak konsol"laşıyor, 5 No.
bir lamba isi ev kuytusunu bürüyen, utlaşıveriyor, yıprak
bir oya
Kimi gök, yani ödünç göğümüz: Yavan kayganalarda aşın
zaman aşımı, fare yeniği bir şiirimsi ya da yalancacık
seviler mektubu; pulsuz, pulu mühürsüz, imzasız da...
Yarısı sönük ağaçta: İpiskelet isketeler; kuş cıvıltılarını haniya
andıran bakırı sırıtmış ölü kazanlarının delik-deşik
kepçelerle kazınış gıcırtısına hınk! diyen...
Su ışığı: Çinkosu çatlak olukta bir çirkef zemzem damıtımı;
güve bile uğramaz, didiklemez nine hırkalar mı, çul
kepenekler mi, o ne?
O, o!!

İçimizden biri çıkıp da; yahu, şu sümsük çağanozun gözleri
göz değil! diyebildi mi?
Ama şimdi, bir bela sineğin göğsünü yarıp; yürek mürek
değilmiş bu! diyebiliyor muyuz;
Göçük göğsümüzü gere gere?

Baldıran tohumları, ayrıksürgünleri, aylandız fışkınları:
Aykaranlık gecelerin şımarttığı, bir üflentilik yatır
mumlarında, fitili tirfillenmiş zaçyağı kandillerinde...
İskorpiti daha yumurtada dikenleyen doğa: –Aslında biz–:
Sonra da yozalmanın, ağulanmanın sağnağındaki
sırılsıklamlığımızla övünen; Böbürlenmekle kalsa iyi;
kahkahadan kırılan, kasıkları çatlayan. –Aslında biz. –

Ve işte şimdi de, çıdamlı ama % 100 utkun üremeleri bir
vıcık vıcık kısırlığa sıçratan belgevşekliği!

Ne ki o Aptülhamit, Aptülhakhamit yazları bitti biteli,
Anacağım her gelecek güz ölür.

Ve de hâlâ diri bir ilkyaz dizini: İlk ölü Homeros!

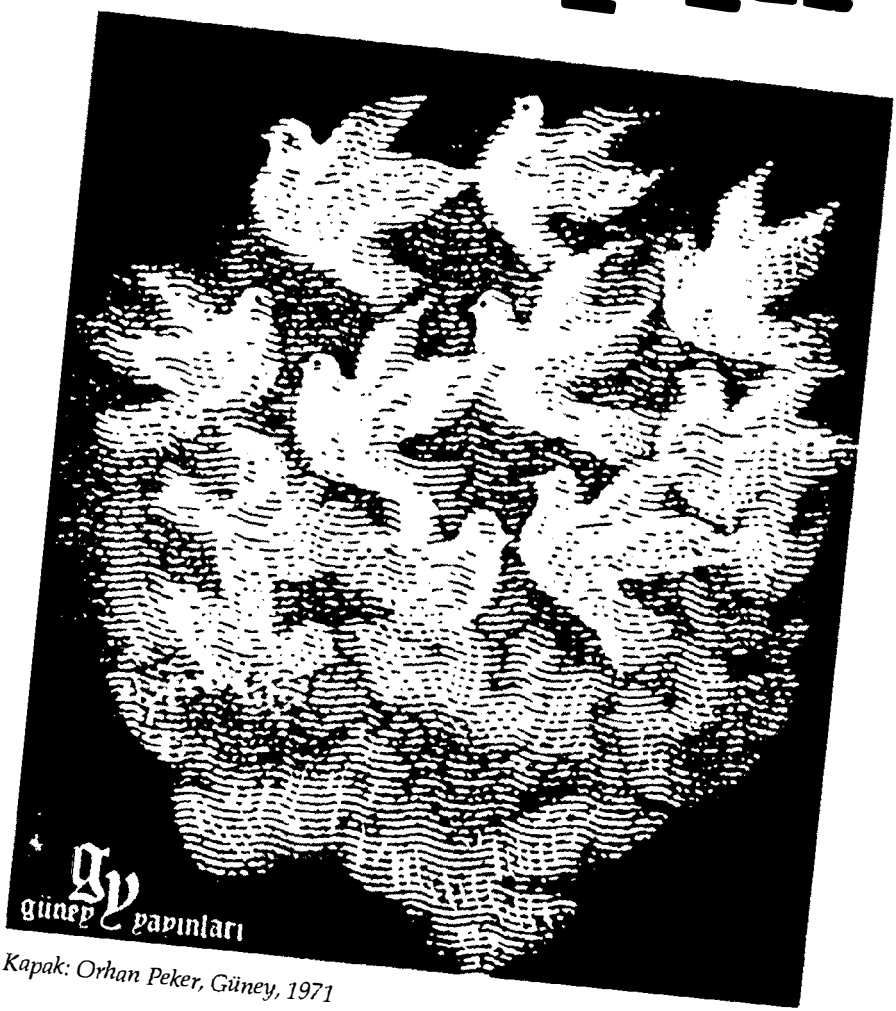
denizi itelemeye
kıyının gücü ne yete

ŞİİRCE

Dizin

METİN ELOĞLU

dizin

Kapak: Orhan Peker, Güney, 1971

Nur'a

Ben bir şeytantırnağıyım,
Halk uzağı ellerde.

DOĞURGAN

Ama nisan rahminden bir mayıs doğar
Martların döl başağı
Oğlu mu olur kızı mı haziranda
Derken eylülde dedeleşir nineleşir
Yine ana-baba kesilir yeni bir şubatta

Oysa temmuzlar ağustoslar aralıklar
Nice nice aylar var sırada.

KALK

Kalk gidelim
Orda otlayan balıklar var ayışığında
Kızıl kürkünü yoluyor bir hıncahınç tilki
Hadi güzelim
Sanki suya kesiyor yalaza dökülü benzin
Ama bir solak kıvılcımla dağlar taşlar tutuşuyor
Kalk gidelim a deli

Daha da bekletmeyelim
İşte o sulak yaz bindi ata
Terkisinde bir savut tosun
Ne? koyvermiyor musun
Sakın ha gelmiyor musun?

Sen hiç dönemezsin ben yapayalnız gideli.

EMZİK

Su dağı emziriyor akça bulut altında
Dağ da suyu a çocuk
Köstebekler yavrularını emzirmez gibimize geliyor
Sanki bin bir memeleri yok.

Gele gele insanoğlu
İnsanı emziriyor.

Doğrusu bu.

KOLONYA'YA SELAM-SABAH

Beni çağırıyorlar mı?

Kum mu ekiyorlar şimdi yulaf çavdar yerine
En uç fışkınlarda kemirgen karınca yumurtaları
Özlem kabarıyor derine daha derine
Hafakanlar basmış gecenin günortaları

Buz gibi suda elim haşlanıveriyor
Sanki herkes akıllı da bir ben deli
Kıskıs gülüyorum ya da ağlayasım geliyor
Şu yokça şu dayanıksız merdivenden ineli

Köz küllenirken neler sezer acaba
Bihız yaşanmışlığı mı? eh, o da bir yorum
Baba oldum iki kez, evet, basbayağ baba
Hayret, gençliğime hâlâ doyamıyorum

Bir de avucumu açıyorum binlerce camkırığı
Hangi tırnağını sökeyim öncelikle ben olmak için
Batan batana, sallar güller ve en sevdiklerim
İkisi var ya, onlarsız ben bir Kolonya ısırığı

Tanrı tanrının işte insan insanın kulu
Bu kılpayı ayrıma bilmem ki toplum ne der
Nereleri tıktık'lasam kepazelik düğünü
Ve avurdumda ne emilir ne tükürülür bir şeker

Boşuna, beni çağırıyorlar.

GİZ

Sevi tuz
Yarıncıl tüm düşlere şimdiden ekili
Ama dağbaşı ama göl ama tarla çorak
Defolup gidesim geliyor
Seni hiçliyebilsem yalnız.

GAGA

Kepenek bulutu kapkaranlık gül örterse
Kanar elbet incekuşun gagası
Sen mi ben mi o mu her kimse
Başlar yalnızlığın boğum boğum gıdıklaması.

Oysa biz kalabalık doğa erkencileriyiz
Kem-kümsüz ve hiç çekinmeden
Ta kıştan çiçekleniriz kırağı çalmazsa
Ve az ötede kopar kertenkele yaygarası.

SAAT KAÇ

Halkçıl dağlara peşpeşe tırmanıyorlar
Dubasız iskelelerin çorak denizini yola yola
Milyon kıymık dönemeç, arşınlanmaz küs göçükler
Ve bekleşen o yerde halk, sakın pörsüyüp aşınma

Unutmadan söylenesi bir çift söz ilkten, apayrı
Yürek dediğin saf tezcanlı bir som nehir
Çilhoroz/zambak karışımları çağrısız gelir
Bu bir caygın tıfılın elbet tavus ilkeleri

Yaz erdi miydi bolca dut silkelenir, işgüzarlık değil
Yalınayak-yalınel yoğururlar onu
Ve sonunda bir tozlu kekre pestil
Ve de Nâzım'ın oğlu

Yorgun günler geceler kimbilir saat kaçta dinlenir.

KONUŞU

Konumuz şu
Doğancanlık buğu canacısı ve kömürtozu

Pisipisine mi alıyorlar ah alıyorlar sinmiyor peşi
Gülistanın gülü pespembe değil ki a yaşamasız
Yavruağzı süt kaynayıp kabarıyor taştı taşacak
Oluklara sığmıyor Anadolu'ca sağnak
Kanırıyorlar yaşrnaksız demiri incecikliğe
Ve tuz kaymaklı suyun çatlatılmaz kabuğu

Kimkimeliğin yorgunca değirmisi bu
Bak ama hınçlı elagöz kırpışık dinleniyor
Su kaynıyor
Süt buğu.

ÇOBAN

Önüm sarp, bir ağaç güdüyorum dalsız budaksız
El-etek çeken kumruların yerini çaylaklar alıyor şıp diye
Kuşağıma sokulu salt geçmişi törpüleyen bir eğe
Ve ensekökümde bin bir sinek kılsız kanatsız

Döngeri edip denizi eşiklediğimde –hani şu çirkin huyum–
Yaşamdan silkinmenin sorumsuz içeriği
Ah mı ah, yüreğimi sızlatan o çamsakızları, caneriği
Ve işin tuhafı hâlâ seni seviyorum.

AĞIL

Güzelim gözünü çıkarıp veriyor gözucuyla
Dilini damağını söküp sunuyor dişetleriyle kemirerekten
Oyuyor çentiyor hiçlenişini ve teşekkür ediyor
"Bişey değil" dediklerini duyuyorum.

Şu sinsi çukurda hangi sis solusun hangi pusuda
Bir sırtlanın ahretliği elbet köpekçe ulur
Kan buğusu tütüyor biyerlerden
Kadın değil kız değil, hiç erkek; bir dümdüz gidiyor
Gerip gerip kirişi bir kördöğüşü ok koyveriyorlar döşüne
Gel de zıvanadan çıkma
En kuduz itleri pışpışlıyorlar koynuna, bil
Tutup bu kez çürük-çarık ciğerini veriyor
Ya da kum-taş-çamur çıkını safra kesesini
Yine o can teşekkürler ve "bişey değil."

Bu ağılda ben mi sen mi o mu yarım
Gündüzleri baygın mıyım ne
Kaç gecedir uyuyamıyorum.

KÛFÎ

Kûfî bir kırk yıl mı ne geçti aradan
N'o yine mi gideceksin
Daha gelmeden

CİVARINA

Şu deniz tipisi İstanbul'cuğa bakıyorum da,
Ne ağlayasım geliyor, ne gülesim;
Nesim geliyor aklıma!

Nesim civarına bir yahudi.
Gözleri?
Gözleri mözleri yok.
Dişkökleri, yüpyüreği ve de kemikleri?
Yok a canım..

Nesim yok ki!

Şu dinsiz imansız İstanbul'cuğa bakıyorum da;
Acaba son sevdiğim ilk gelecek mi?

SEKİŞLER

Yiv kükredi torna çınladı öttü mü divan
Baygın tuzakların son kıpraşmasıdır ol şıpsevdi haziran

Ta Banaz'dan gelen cömert sofra bu mu kul sırtında
İster beni ister seni ister gülü an

Hep seni seveceğimi mi sandın sen yokken hep
Anın var ya anın hani şu kabuk tutmuş hatıran

Şiir dediğin de ne ki bir harmanda savrulur
Sonra geceler basar ve âmâ bir çakal ulur.

Tİ

Uyanır cadıkazanları kaynar zifte salyası ve akaraktan
Uyanır kara benekli kör yılanın yıllanmış göz çapakları
Avaz avazlığın tıkanışında bir yılışık tokmak köse vurur
Sen ister uyan ister uyanma.

Uyanır o ağu yeşili tutkalda çağdaş içeriği acıtan yara
Uyanır bıçkın sineklerdeki yürek kalkınmasının ilkliği
Sağır kulakların dibinde bir yırtık davul gümbürder
Sen ister uyan ister uyanma.

KULAÇ

Bir kulaç daha atıversem kolyordamıyla, ağrı yalnızlık
Bir kulaç daha, kıyı ve sen ensekökümde ıslacık
Üçüz mü doğduk, yüze yüze aşındığım şu yamyassı
denizde
Hangi zırva uçabilir, Bizans öksesi balaban İstanbul'luk

Taşçatlasa bir akşam iniverir ışık çinilere
Soy-sop abantısı o farmason Ali'cikten bana ne
Nesini kırbaçlasan apansız kayganlaşır, yavan
Niçe'nin –evet– yapayalnız ağacı da var
Ve ortalık yine de zından

İsa kim ki hiç doğmadan –evet–
Musa kim ki, sepet suda daralır, boğar piçkurularını
Muhammet kim ki, incehastalığa yakalanamaz Ayşe
Ben kimim ki, şu toz kelebeğin uçuşunda ön lacivert

Hadi bir kulaç daha –tırtıl susamaz– kurak su onun'çin
Çilçil çiçeklerin pıhtı kanıyla damağını ağırlar o da
Yabanıl saksağanlar gagalasın diye göğe ağu doğrarlar
Ama uçurtmalarla bile elvanlaşamaz yerindibinegeçmiş gök

Ben Üsküdarlıyım arkadaş, seni bilmem, Üsküdar ne
gerçekten
Cılk bir yumurta kuytuluğundan bin ibiksiz horoz çıkar
En komşu denizlerdeki her kulaç sesinde daha da tomurur
gözleri kurbağaların
Ve bin bir horozlar kör kurbağalar kulaçlar beni
Ve ben niye onlara yetişemem

Evet, döğüşkenlik sığılarda yüzmesini öğrenemez ki.

ÇALGI

İçimi gıcıklayan bir çalgı var
Adı bülbülü de andırıyor zurnamsılığı ve ıslıkları da
Salına salına geçiyor kırk kilitli kapılardan
Bir yan seslenişiyle katmerinden cayar güller
İstese durdurur mu höyküren suları? a, tabii durdurur
Umarım ki yancağzında toy bir zeybek bile vardır
Ardında padişahlar paşalar

Ama namussuz mu namussuz
Hani şu en sevdiğim hürlük ezgisini
Nedense hep ben yokken çalar.

YALPA

Saati sıvazladım aşağıya, 4'tü 3'e sızdı, alaca
Tam o da ötmezliğine bayıldığım kuşun ölüp ölüp dirildiği saat
Oysa tutmuş bir zenne balığı okşuyordum, sarhoş muydum neydim
İstanbul sarmaşığında ahmakıslatanlar yığınağı bir gece

Kişi boşbulunur; bir sipsi türedi, tefi yanıbaşında
Sanki aç-ayı oynatıyoruz dipceğizinde alçak ve zengin bir pencerenin
Muştular ciletler falçatalar çekilmişken hazır tüysene be adam
Sen ki sevdalı çömez ve taşçatlasa 44 yaşında

Hesabı istemiştim madam
Madam, hesabı istemiştim ya.

ÜÇSEMELER

I
Bir akrebimsiyle yattım dün gece
Ne ağuladı ne de sarmaştı benle
İnsanlığı yok muydu ki ne

II

İstanbul'u yarıp bir başka doğaya vardım
Tabanımdaki Galata çamurunu silke silke
Anılar çökerttiğinde az daha kalayazdım

III

Bir masmavi kızılcık tüneşir gözbebeklerimde
Masmavi
Oysa masmavi ne kızılcık ne gözbebeği ne

IV

Duruverdim gücüzüntüsü sahanlığında
Bir aşna "hayrola" dese gamyemeyecektim
Tüyesim geldi o yitik-hızın cascavlaklığında

V

Kımıltı mı
Durağının düşü o
Koyvermemecesine küt kalabalığı

VI

Kalakalan hep o ikindi içleri
Gerçek sevgilimsen önce elimi bırak
Ve pirinççil bir sayrılıktır beriberi

VII

Sen dediğim kuştüyüsün püf'üme bağlı
Sen dediğim dineldiğim kaskatı toprak
Bir uçsun ki bitimi hiç olmayacak

DÖRTSEMELER

I

Bir yastığa baş koduk taştan topraktan
Aman gelecek günler uyutma bizi
Sabahleyin ille de ırgala o denizi
Apal gözüküversin şöyle uzaktan

II

Uçar yoz kuşları eskipüskülüğün bidaha dönmemecesine
Ak çekirgeler kemirir ol karanlık buğdayı
Günlerden hangi cuma aylardan ne temmuz ayı
Kimler erişsin erişemesin Türkiye gecesine

III

O tutunduğum insancıl dal kurudu
Belki de duttu ağaç ya da geviş getiren ardıç
Belki de dedemcil kir-pas çıkınıydı hiç
Tıkız sulara abanıyorum ben nice kirpiler kurdu

IV

Geleceklere sevi tüter gencecikliğin yırtık bacasından
Bir çiloğlan belkilenir elinde soyunuk şimşir çomak
Ve bir hiçkız'la elele koşuşurlar acabasında
O deli bacanın ürküsüz tütüşüne cabadan

V

Bozluğu buruntulu ama bocurgatında birileri var
İçin için esen uzanık rüzgârlara
Adını siz koyun soyut cumhuriyetlerin gayrı
Hödükler allaseniz n'olursunuz dangalaklar

KOPUK

Su koptu, düşüverdim;
Toprağın kucağına mı? diyeceksiniz;
Hayır, göğün başucuna.

ÇİSENTİ

Yağmur ne çiseliyor, etme eyleme, tepemizde tipi tentesi
Yoksa sulusepken miydi, buz tuttu ortalık ve işte haphaziran
–Cana yetti miydi kuşlar şakırcasına her şeyi kırar insan–
Çer-çöpte bir yaz sesi var, bibakıma kış-kıyamet seslenişleri
İkindiydi diyelim, hiç işitilmedik ezanlarıyla bir yatsı
Ah budandı can masallar, kırpıldı o güzellemeler
Bir ot dikesi geliyor kişinin, gül sulama yasaklarına inat
Bir dikeni yolası geliyor, belki ceviz iriliğinde dolu inecek
Yağmur çiseliyor, kar mı ne yağacak şu dümdüz hazirana
At kişniyor yularsız, hani nalı yelesi, hani gözbebeklerindeki yaz
Ama yağmur boyna çiseliyor, işte yalan dediğim bu
Zından menekşelerde benettim-senetme'lik
Kömürleşmiş sevilerde küle sığınık bir sapsarı köz
Zakkumlarda o cayışıklığın sereserpe acı kokusu
Bir al kısrak kişniyor taysız ve niye

Cimcime ağlak oğlan özadını yadsıdı mıydı
Eh, yağmurcağız çiselemez de n'eyler
Birileri çıkıp türküleştirirler ille de bunu
Başkaları da sökün edip, a yavuklum mavi diye tutturur.
Ve de –hoşgörün– hep o çisil çisil yağmur

Ve temmuz geldi gelecek diye bir söylenti var
Ve temmuz apansız geliverecek bumbuz

Hele bir gözatın yalnızlığına
Gece yağıyor güpegündüz.

SARKIŞ

Bir mosmor ev sarkar çardaktaki asmadan üzüm üzüm
Yalın duvarın tuğla penceresinden bakıyorum
Boynun gözün ve perşembeler upuzun
Bir arasokak damlar pirinci delikdeşik musluktan
Telde kuşlar denize uzakçalığın sesinde bir sessiz adam
Canyakan kel şiirler ve mayasıllı bir vatan
Bir pösteki kent döşenir göğe zor
Leş kımıltılara özenişi fındık kabuğuna sığar
Hep ordaorda'lığımıza yokluğumla –ekmekçarpsın– gülesim
geliyor

YAPAYALNIZ KALABALIK

Kıskıvrak karanlıkta öylesine kir yalabık var ki
Ve kıraç deniz kuytularında bin bir otun yosun fitili

Pıtrak gibi muzlarda poyraz kemiriği mumyalanır
Ve yarısı dişlenmiş çürük bir ahladın o piç çekirdeği

Kıpraşan noktacıkların hiç bitişemezliği bu
Ve sofu sofu kürklerde kendi görünmez tilki

Saymakla tükenmez incecik sabahlara sızası gökler
Ah o yumruk masmaviye veryansın sığamıyor ki

Biri ölüyor belki yörük belki çingene yiğidi
Ve oluktan boşanırcasına insan akıyor çağ ağıdı

ÇİLİNGİR

Kim kitledi bu kapıyı, içerde gecegündüz'lerim var;
Şiltem, mangalım, yıllar yılı belki sevdiğim;
Mintanım, donum, sarı çiçeğim ve kuluçka kanaryalar...
Sofaya daracık bir merdivenden çıkılırdı, şimdi belki de duvar;
Pancuru da öldürmüşlerdir güz rengini yırta yırta;
–Canı çok sıkılıyordu rüzgârsızlıktan, pancuru da–
Önce çıngırağı bozmuşlar.

Kitlemekle kalmamışlar ki, peşpeşe üç payanda ve burgu;
Zamklı çivi çakmışlar hırçın menteşelere;
O bal dök yala sundurmayı kubura çevirmişlerdir;
Saçaktı, oluktu, pervazdı... tümünü sıpıtmışlar zaten;
Hani o ilkyaz günbatımlarında öten bekâr kurbağa?

Sökün şu cıvataları, oğlum, ingilizanahtarı nerde?
Cimcirik somunları, kanırın tornavidayla, daha kanırın!
Ayıp mı, kime ayıp?
Kırın omuzlayıp;
İçerde ben varım.

UYAKÇA

Ortalığın ağarma vakti, o nerede geceledi bilinmez
Güzün kışa döndüğü hangi yazda incelendi bilinmez

Çayır-çimen döşenir yalaz yalaz Türkeli'ne sözde
Bir gizli bahçıvandır o, adı-kendi bilinmez

Sözdür kıpraşan deşen kişi belleğini yavuzca
Öyle bir yamyassı dil ki bu, dedim-dedi bilinmez

Niye içer; sevi der, gidi özlem, gidi şey
Rakı-makı sızmadıkça som yürekten tortu bilinmez

Yüzyıllar geri mi döndük aman ne iy'ettik
Eksioğlueksi bilinmedikçe gerçek artı bilinmez

Yol-yordam şaşırana ovadır uçurumlar
Bir usta el çizmedikçe uslu harta bilinmez.

CIVALI ZAR

İpliği iğneye geçirirken terliyor, gün ışıyor doğada
Terleyecek ki o saçma-sapan boz sökük iyi dikilsin
Yabanıla gül açılıyor kan-ter içinde, gül elbette zor
Usla yürek tez bitişiyor, sökük çözülmesin bidaha
Ve o canda fışkın ille de tutsun

Sonra bir de bakıyorsun...

ZURNA

Aman; amanın zil-zurna sesi, bana bir dişi bulun
Ve de hiç çaktırmadan sulayın şu kupkuru havuzu

Aman o, bir çatana düdüğü, ikindiyi daha erkence kılın
Ben ta anadan doğma bilemedim namazı

Aman o, aman kesmece karpuzların hiçdeğilse tekini alın
Tekirdağ'dan Diyarıbekir'den gelmiyor bazı

Aman o, Emirgân'da çay kaynattık nargilesiz margilesiz
Bu soldasıfır ayrılıklar belki de en kavuşuk gezi

İstanbul'un sisine boşver zurna, amanın bu ne çağ hızı
Upuzun bir zil-zurna ve de ses kıpkırmızı.

DOĞA DOĞA

Kör akçılı aydınlığa iteledikleri̇nde,
Elbet gözü kamaşır;
Elbet bambaşkalaşır,
İnsan kanı sığırın iliklerinde.

ÜTÜ

Çan çaladurur, kimi mi uyandıracak?
Belki de karıncalanmış bir çıngırağı ancak...

Doğayı kınamak da boynumuza borç, çünkü bize çemkirir;
Diyelim yüzümdeki yırtmaçlar pençe pençe bir kedi tekir.

Gök çöktüğünde yatalak bir doğamsı gördüm;
Sırtüstüydü çatlak nar, yüzükoyundu mürdüm.

Silkinir kir kumundan, ön kapı sahanlığında deniz;
Oysa çöpçöllük bu, silkinmese n'olur allaseniz...

Düşlere çöreklenen sevi, kılıcını kına komaz ki hiç;
Peşinde çakmaktaşı, fitil ve kav; az ötesinde hınç!

Evet, sen benim hovardalığımda kerpice ektiğim ak çim;
Ama ben tam 44 yıldır hiçbir eve gitmeyeceğim.

İlkten menekşeler, acı papatyalar mı gevişti ki ağzında;
Eller donakaldı bir ölü avucun salt kemik ayazında.

Son solukta kişinin dili damağına dolaşırmış;
Şiirler demeyelim, yazık, sözler bundan aşınmış.

ÇENGELLİ İĞNE

Şu yaz buğulu üzüme elbette doğuştan varız
Şaraba rakıya yatkınlığına hiç yeminli
Çırılçıplak ve yapayalnız.

A hey zomzom sıcaklarının isilikli bamteli
Sonrası posa çekirdek çöp ilen şıra
Tüm üzümler üzümler hep üzümler mi
İnsanlar da bir gece gocuğuna bürünük
Zıvanadan çıka çıka hiçkimsesiz.

BENCİLEYİN

Şu uyanıverdiğim akçıl sabah
Bir erken gelincik gibi
Ak-eflatun koncalı ebegümeci
Sanki yüzgeç yüzgece alabalıklar
Sanki kanat kanada ak turna sürüleri
İlkyaz bulutlarının gelin etekleri çalpara
Sanki köy köy düğün-dernekler
Çalgı-çağnaklar

Ama sen olmasan hiçbiri.

TUĞRA

Osmanlı tuğralı güneş daha da eskir tanyeli mıncıkladıkça
Kanatları kırık-dökük gurbet kumrusu olur hıçkıramaz
Çamurlaşırsa bir alaca su, kişnek değilse yelesi atın, sis
basar ortalığı
Bir ağulu ot bulamacına dönüşür gece turuncuları o gizli
ormanda
Kinli kan

Şakası yok gün-güneş bu, düşleri sığ mı olurmuş, a yalancacık
Dadaloğlu'nun da gelini damadı yoktu, torunu işte
Ol çinidir Selçukileri binyıl kan-kardeş kılan, yaa
Çırılçıplak bir doru tay üstünde kılpıranga kızılçengi
Karacaoğlan'dır gelen

Nerde küf tuğralı bir güneş batsa Türkiye değildir o debelenen.

SEVİ KUŞU

Kimsesiz bir su taşır kanat tuluğunda, ince
Sonra ucun ucun bir deli çağanın onca ötüşü

Boşlukta eşindikçe yeğniverir tutsaklığını, hiç
Avlanılmaz gök kurgusunda, sisler puslar bulutlar içi
Fiskelese uçar o yaş ökse, o geviş yuva
Böler kendincecik uykusunu uzadı mıydı düş

Güz yeli yoldukça teleğini sarmaşık yazlar gelir, türkü
Gelişir yapayalnız dilcağzında
Uça döne uça döne
Aşınır o gökyokuş

Hani şu a canım evsiz-barksız sevik kuş

YALAN

Gölden çıktığımda bir akşam semiriyordu
Sevindim kabataslak
Kurulanışım değer miydi sensiz geceye
Uzanıverdim dikenlere ıpıslak.

Uyandığımda bir ayışığı çığlığı
Sen sen olsan da gencecik sabahlasak
Şu yaştalığa tırmanmak sevi sevi
Ölmek mi? çok erken ve de yasak.

İnsan katı gerçeği niye söylememeli?

TURGUT II.

Turgut'un yepyeni bir oğlu var, hiç görmediğim ağ'babasına
benziyor
Saçları sararmadan kıvırcık, denmiş ki tıpkı teyzesi, oysa
teyzesi yok
Besbelli eşeğe de binecek bu ve okuldan kaçacak
Yahu, Tomris, adı ne?
Hani Fuzûlî'nin adı Memet'miş de
Ama bu oğlancık niye alabildiğine kendi

Hey gidi, dün elele ilk yürüdük, insanoğlu tökezliyor
Bir yan yan baktı ki bana, sanki amcası falan değilim
Kuka oynamak isteyen yeğen bu, güvercintaklağı'na da var
Semirik kedileri tırmalıyor uzaktan kucağına alıp
Ve –elbet şimdilik güzel– şiir miir bilmiyor

Ha, ortalığı devşiren buğu maviye de boşveriyor cingibi
Tuttum kaygan kulakmemesini, kaçın kur'ası o
Cayar mı hiç çocukluktan; kaydıraklardan sekseklerden geçmiş
Sanki kırk yıl mapuslarda ölüp ölüp dirilmişçesine
Taa, tepelerde bir rengârenk uçurtmaya dikti gözlerini.

SABUN KÖPÜĞÜ

Dumanı üstünde pis kahkahaları
Kötürümüm, duyamaz oldum
Belki de öldüm
Elbet soracağım günün birinde, gün yarı

Bir dağbaşım kıvranır gizlerinde
Döşü-bağrı vıyıl vıyıl kurt
Ben ipsizin biriydim, gül'düm labadalarca
Ve sanki sonsuz yaşamalar vardı ezberimde

Kimdi o beni çiğneyen diş, tüküren avurt
En sencil sevimi acımsı bulan
Yok ayazlarda üşüyüp bütün bir yaz kimi bekledim
Hiçmihiç düşünmeden bomboş yarını

Bilen kim, kimdi öpen o buruk hayalarımı
E kız, e kancık kız, eh oğlan
İstanbul'un en çürük çınarına tırmanıp kanatsız kuşlarınan
Günola yeniden doğarım mı?

ÇİMDİK

Her kışın böcekler daha yatkın sinirli
Her kuş daha bir alçacık göklere vargın
Hani tutup da sönüsönüveren ökse yalazlı reçinelikler
Apansız bir dost çimdiğince acıtmasız ve diri

Nerde o Türkçe Mecnun nerde o sevi
Miniminnacıkları okşarcasına babacan
Günsüz gecesiz o Anadolu bekleşmeler süresi
Nerde o en uslu delişmenlikler
Hele dur, erdemi çıdamın daha bitmedi

Kimi kaskatı güller elbette yalan
Kimi düş gülleri elbet gerçektir
Kimi kar tanecikleri hemeninden buğu
Kimi kar taneleri eridikçe kirlenir

Birbir anlatayım da dinle
Unut sağırlığını o külçe sağırlığını unut
Ve bil ki cankulağıyla
Dinleyen çimdiklenir.

DOLANIK

Dolandığım doğada bir alabildiğine kuş
Soyut pençelerini al suya banıyordu
O ürkünce koşup baktım Metin'lik işte
Balıklar balıklara öyle abanıyordu.

KIZOĞLANKIZ

Niye o kekemeliği peydahlamış, bakın dili dönmüyor...
Bişeylere borçlu bu; gün yarın ama bu hep düne düne!
Azıdişsizliği ağrıyor geceyarıları ve sapsarı.
Ben doğalı diyor, dün de akşamı ettik diyor, bomboş.
Bir inmeli halası varmış, acı biber turşusu kurarmış;
Bir de amca, Salacak'tan duyulan öksürüklü nağraları.
Dünlerden nice bugünde, yani bir kanı-kaynar'ın buna
eğildiğinde;
Diyor ki, çılgınca sevdim onu, bin bir gün – bin bir gece!
E, hâlâ bekârmış da, daha beklesin miymiş, eee...

EĞE

Öylesine törpü bir yel esiyor ki
Diken ışır çiçek ışımaz
Sıvazlar katranlığını o çağ bozuntusu
Sımsıcak donar kan ılımaz
Hani şu yontuk doğa diyor ki
Gerçekten varoluşun dirsek doğrultusu
Düşman uyur su uyumaz.

SEVİ

Sevi göçüp gitti miydi
Gökyüzü apansız tüyer tepemizden
Akağan o candaş hızlı su durur
Savurur bir yetim rüzgâr kendini köruçurumlara
Ağaçtı böcekti taştı kumdu balıktı
Varını yoğunu bir hiçliğe vurur

Ortalık insanca kudurur
Sevi göçüp gitti miydi.

KASIK

Gün ışırcasına cama vuruyor geceleyin, ordan yansıyor sokağa
Deli saçlarım gözlerim kamaşıyor
Düşümdeki ışığı püflüyorum, gidi doğaseverlik
Ve kasıklarıma apansız bir hayın tekme!

Susadıkça damlıyor öyle ışıl ışıl ki, öyle saydam
Dahası da damıtılmış su damacanaları tıpalanıyor bana
Kucaklanmaz karpuzu atıyorsun o buz saydamlığa küttedek
yarılıyor
Ve kasıklarıma apansız bir hayın tekme!

Sabahtan beri acıkığa peynir-ekmek seçimi mi olurmuş
Oysa dolmalar helvalarla döşenmiş bir yasak sini
Sıcacık gül çorbasına kaşık sallıyorum ilkten
Ve kasıklarıma apansız bir hayın tekme!

ÇOCUKLAR

A sen masmavi çocuk
Gözlerin son gökyüzü boncuk boncuk

A sen sapsarı papatya çocuk
Verem misin sıtma mısın azıcık

A sen yemyeşil çayır-çimen çocuk
Ama muştun öte baharlara kaldı ancak

A sen tupturuncu çocuk
Böyle erken nereye cıscıbıldak

A sen morun da mosmoru çocuk
Niye öksüz ve yetimsin bacakkadarcık

A sen pespembe çocuk
Sakın kirlenme sonra sular kararacak

A sen boz'umsu çocuk
Usun dümdüz de yüreciğin kıvırcık

A sen kil-kerpiç kökenli çocuk
Güpgür sabahlara pençe pençe kabarcık

A sen niye alev alev a çocuk
Yalazın elbet sana da yansıyacak.

KESKİ

Komşu sundurmaya güz damlıyor erken
İğdiş umutların kanı kurudu kuruyacak
Bir sıska omuz bende, asılı nacak
Elif'lerin nisanını budamaya giderken
Cin gibi Elif'lere oldum olası yâr
Gözümü hiç kırpmadım dün sabah ancak
Sonsuz sevilerin sonu şimdi n'olacak
Ulu pencerelerde yaz ağlıyor.

KULP

Nedense hiç uyuyamadım dün gece
O kemirgen sakızı tükürdüm de nice
Canattığım kızı bıkıverdim dürülü konca
Bir çomak yontuyordum yoktu ki ucu
Şu kulpsuz ibrik niye delik a hacı
İstanbul'sa istanbul
Van'sa vandı.

Yengem nasıl evde yoksun da amca.

ALÇAK YAĞMUR

Ardımdan sesleniyorlar –şom kunduz ıslığı–
Batma emi
Ne kurşunlanmış mantarım ne de başıbozuk bir gemi
Toynakları kül eşeliyor çığlık çığlığalar
Sakın ha batırna emi

Ardımdan sesleniyorlar –o bunak dede sesi–
Gitme emi
Bakınız şuracıkta bağdaş kurmuşum bağdaşım yeni
Bir elimde tamtakır azık öbüründe diri çıkın gür
Ve ve ve gitme sen emi

Ah şu köz köz yaşanmışlığın küllü tandırı
Ve üstüne çömeldikçe apışan alçak bir yağmur.

KAŞAĞI

Ölümün eli kulağında
Ama yaşamanın da

Dün bir ala yokuşu çıktığımda
Hababam-debabam Türkiye yaşanıyordu

Saat durdu kuş öldü kavanozdaki balık da
Ne bileyim kedi sıska sıska tırmaşıyordu

Sonra ilkyaz gelir gibi oldu acayip
E peki o kış ölekleri niye tepiniyordu

Diyeceğim vardık mıydı nisan-mayıs ayına
Senle ben ve senle ben hep mi hep yaşıyordu

Yani ortalık kaynaşırken
Düpedüz kaşınıyordu.

SAYRI DOĞA

Su kel

Kepkel yamaçlardaki o çiftkenesetli yoz keçi
Kemirdi pırnalların koltukaltındaki köpekmemelerini
Sonra uyuz çiringa balıklarına saldılar onu ya
Dönegeldiğinde salt yavan iskeletti

Gök mayasıl

Mayasıllı süngerin ibiğinde diş diş kefeki
Yedidüvel aşınığı damağında bir saçkıran bulut tadı
O körbarsağa gayrı karakabarcık bir kerpeten yaraşır
Şu hınzırcacık nasır yıllaryılı hiçliğini nasıl becerdi

Yer kurdeşen

Kurdeşene yakın otta bir de çiçekbozuğu örümcek ağı
Çünkü tez ağarır insansızlıktaki çatlak kıl
İnanın tüm bunlar ne bir incehastalık nefesdarlığı değil
Ancak basurlu düşlere sığan bir yılancık kırağı

Hava kankıran

Kankıranın öldürgenliği de elbet tartışılır bir âlem
Oysa zampara yelin satlıcanlığı da esirikli bir ılımcık
Hadi koyver ayışığını sen nerdesin be güzelim
Çapaçul ikindi peşkirinde ah sivilceli kızamık

Biz
Biz de kim
Kötürüm ak yarasaları tavlarken bile azbuçuk kabakulak

SAKINCASIZ

Bir kuştüyüne değip de berelenmeden
Bir güz yelinde örselenmeden hiç
Çayırın acıyeşillerine uğramaksızın
Hırpalanmadan günışığında
Papatya kokularıyla ırgalanmadan
Sen yine orda mısın demeden
Sen hâlâ
Sen hâlâ gel demeden
Geliyorum ben sana.

VE

Ulu bir pencere
Körelmiş denize bakıyor
Ocaksılığı cız ede ede
Çıkıntısında al sardunyalar
Türkiye al al
Çağ al al

Ve deniz hâlâ kömkör

KIRBAÇ

Ezansız namazlarda unutulmuş a toy ninem,
Biliyorsun doğrusu bu, yalan bile söylesem.

Nice çocukluğum bir meşin yoksunluk kırbacından ürperdi;
Ne ki o kıvırcık meşinde bir doğa kokusu vardı...
Der ki, tırmanıp bacaklarına üşenme de adımla kendini;
Savrul denize ama yüz, ama boğul;
Der ki, özünü avuçlayış telörgü gibi batsın ellerine...

Yok a canım, size söylüyorum;
Ne ninesi?

KAVŞAK

İkimize varmam için en kestirme yolun kavşağı bu
Haydin kuşlukvakti kopacak kıyametin
Haydin gözbebeklerinde çapak besleyenler
Meymenetsiz kakavanlar haydin
Çitler çalılar kuyu kuyu hendekler
Ve piçkurusu bin bir diken

Sen sızıyor boyna içerimden
Fiskelediğim her damlacıkta çilyavrusu denizler
Bu çim sevi ancak bir ağıt ölüşle biter
Niye mi, dinle, daha erken
Niye mi, bir seviden paldır-küldür gelen değilim ben
Ama kırkyıldır senli seviye giden

DEĞE

Ben gözlerimi biçırpıda
Senden çekip çıkaramam
Tez varamam
Ellerin çok kuytuda

Kazıdım düşümle bir tortu kabuğu
İşte oracıkta al çekirdek
Amanın Türkiye mi bu, bu ne toyluk
Bu

Soy atların kasıklarında hem şimdileri
Bir çirkef ustura mı gezinir, niçin
Ben bu yatay sabahları diklemek'çin
Silkiniyorum cimcirik geceleri

Doğanın ne suçu var
Kimdi o apansız kılçık
Hayıncığım hele bekle azıcık
Eylülde bir sonbahar

Ben seni öldüm öleli
Yatalak hiçlikleriz
Niyesiz belkisiz acabasız
O kör damla şaşı suya değeli

Dönelim, gözlerimi şıpınişi
Senden söküp alamam küçük
Kim bulmuş ki bir avuççuk
O yumruk gibi sapa kişnişi

Ki n'ettim
Tanrı bile bizi öldüremedi
Ha, tanrı kim mi
Şimdi bişey söyleyecektim.

ÜRKÜ

Bölüşülür bir dişi ürkü donuk ispermeçet mumunda
İğdişler kaçamak ısılarda, ön ayazda kök erkekler
Ve tirtir elcağızların o üşentili kaçamak kurgusunda
Gevşer pısar paslanır mıymıntı zemberekler

Kimin yoluk bir uzunhavası varsa ve
O bilir o yorumlar nicelmiş yalnızlıkları
Ko cascavlak sırıtsın büzülsün donansın ürpertilerle
Onca sonyaz türküsü ya bu, hem de nasıl, hem sapsarı

Anadan doğmamış gözler, huryaa... büyür
Bir döngeri arkış başlar buralara karakışlar çökünce
Kimi bir Robensonluğa varır kimisi yolda ölür
Onulmazlığın Kafdağı öyküsü bu, yani hayvancıl günce.

KEPEK

Saman çöpü bir çınarın gölgesindeyiz
Yanıbaşımda ölürken sevdiğim o kız
Boz gökten niye şimdi bembeyaz
Bir düş unu düşüyor

Çöl oralardan öte gidemedik salı
Yufka ayranla saframızı bastırdık deli
Geri rahvanımda ön akşam tülü
Düş unu üşüşüyor

KOŞMA

İncecik bir boz taya binmişiz, tay deli
Dörtnalayız sözde rahvan
Bağa bağçaya hiç gözatmadan
Kâh yeşile mora, kâh maviye çalıyor tayın yelesi

İkimiz şu bürümcük örtüde nakışsız falan
Hadi n'olursun bu taycık ikimizindi
Yoo... yemin etme, o kuşkusuz evcillikler
Vallahi de yalan billahi de yalan.

ADI NE

Eşeledikçe dibe batıyor hınzır
Battıkça bir lağım-kuyu
Niçin ille de benim genzime kaçıyor
O kalabalığın bilinmedik kokusu

Denizi menizi yok ama balık balık tütüyor
Sanki paşababam mirası şu, tırnağım değse kerpiç çamur
Bir ortak çınçınımız var sanıyordum ilkten, toyluk işte
Güpgüneş saçaklarda ah o hiç dinmeyen yağmur

Bikoşu cehennemindibine gidiyorum bir
Usuma takılı ya, hey, dönüp geliyorum
Öldürüver, cezanı da çek diyeceksiniz
İşte bu dizin onun'çindir ki boşuboşuna yarım.

BEŞİBİRLİK

Yazın sevinin ve umudun bittiği yerde
Akşamla suya inen o güz sabahları
Bir horlamayla kurur mu ki

Şimdi kişniş ve rakı

Ama pancurları bağrıma açık
Kar çıplaklığında ama memesiz
Ama bir bildiğim var benim de

Gayrı üzüm razakı

Işıldar öncesinde mor ziftin
Sonra belki zeytuni
Sonra ille de zından

Ne ki haşlanmış hep o yumurta akı

İnsanoğlu hiç böyle uğurlanır mı
İnsan ölümlerden ölüm beğenir de
İnsanoğlu bibakıma şiir-ekmek karışımı

Elvermez ki o kör çakı

Sarmaşdolaşlığımda hiç ısı arama
Her kibrit çakışta –kime ne– şişinir tel
Buz boşuna

Ve yankı.

ZIRNIK

Ev bomboştu
Ne havlıcan ne anı ne de eşik
Hiçkimsesiz o sese aralandı gözlerim
Kulaklarım çınsızlığın güvenliğine alıştı
Belki ölü damda bir gebe vaşak

Yoğa tırmanışıyla kimdi şu hırsızmerdiveninde yatan
Deli Dumrul kolsuzluğu sol böğründe kavuşuk
İkirciklendiğimi sezen bir eski koşuk
Yitik ayaklarının ucuna basaraktan
Yaklaştı yaklaştı gidegide yaklaştı

KUNT

Kekre bir düşse eğer özgürlüğün bamteli
Kaskatı gerçeğe dönüşen düş de yok demek

Uçarı suyun tüm kanadı düşünselse hiç
Kör uykulardan uyanıverir kesilmiş tırnak

Ama Keloğlan düşlerine dalmışsa orman
Ağacın çenesinde elbet bir köse bıyık

KOMŞU

Ölgün sırmaya döktü gözyaşlarını
İpil ipil bir yağmur ışığında
Ne buldu ne yitirdi ki o kör âşığında
Belki bir tomar baldıran belki de anı

Oysa o da ölüverecek bir kedi yavrusu muydu
Yumuk tırnaksızlığından da yine bambaşka
Şu keşke sözcüğü hiç kullanılmasaydı keşke
İnsanoğlunun tek güvencesi bu muydu

Sonra çat-kapı gelip şöyle bir kaykıldı
Ortaşekerli kahve sunduk öksürüverince
Cıgaralar içiyormuş inceden ince
İlk ikindi namazını bir masmavi boncukta kıldı

Sonra iki beş tavla oynadık ben yenildim
Yatası geldi birden ve hiç örtüsüz uyudu
Her esmerceliği mi kiri andırıyordu
Hanıma dedim ki sen de uyusana dedim

Gizlice tarttım gözlerini topukları çok ağır
Zeytini çatalsız yiyişi takıldı kaldı usuma
Güz? ne güzü? bal gibi zamparaydı ama
O çilekeş battal gülümserliği olmasa eğer

Dışardan seslendiler

Kimi arıyorsunuz?

Uzak komşuymuş meğer.

DOĞACIL

I

Ak kuş
Kaçarcasına geliyor
Bir kötü yelin canhavlinde
Canı canından uğramış.

II

Ot kımıldar solcan uyanınca
Çiçekleşir kimi böcekler
Ne otta ne böcekte yaşarım ben
Geberip gidiverince.

III

Bir doygunluk senden kalan
Etim kemiğim sökülmüş gibi
Kumları yosunları bilmem a
Şu balıklar su içer mi?

IV

Bir gözüm var kocaman
Kocamanlaştıkça daha da sana bakan
Suysa su topraksa toprak gökse gök
O buluttaki is elbet bizim bacadan.

V

Yakapaça yaşama itelenen çocuk
Sırtını sıvazlıyor işte
Sonra sütsüyor ilk dişinde menevişler
Vah zavallıcık.

HUY

Ben bu bücür çiçeği biyerden tanıyorum
Ama ne, çıtkırıldım kafeslere sığmaz deli kuşlar gibiydi
Bir en uca tırmanıyordu hiç uçmasız
Bir çakırdiken'den eliyordu kendini
Yumru kökeniyle ve dişsiz tırnaksız
Yani hiçyoktan öksüz bir kördüğüm çocuğu
Halk halk kokan o düş sütüyle
Sızdıkça emziriyordu

O çiçek şimdileyin bu mu? demek yanlış yaşadım
Obur koğuklardaki börtü-böceği semirtmişim meğer
Üredilер, önce tırtıl sonra kelebek sonra bir yapay güzel
Serpilip, kirişlerini gerip kondular apak filizlere

Sensizlikle olağan zor yaşam yağmasında
Saçlarını bile okşayamadığım o kel gökyüzü
Çiriş kokulu bir acemi zamparalıktır geçmiş özlemi
Kimi kel perçemleri elele dizdize taramak
Kimi boğunç havalarda sinsi sinsi esnemek
Gelecek bönlüğümüzün işte en arsızı

Huyum kurusun

Huyum kurudu.

HAZİRANIMSI

De, bir kırlangıç alacası bile göremedim
O kamçı gibi İstanbul tüneklerinde
Hiçkimse çağırmasa da hep kalktım gittim
Temmuzların ağustosların sapasına belki de
Delikanlı ıslığımda sabahlar anadandoğma
Sonra ürperip bir iğnelifıçı güz yağmurunda
Nerelerde kaldı şu canım hazirancık, de.

PİCAMA

Geceye kuşandığım picamanın omuz hizasında
–Eh şimdi n'eylesek yaz–
Bir dişlek iş kokusu aşka bambaşka
Kızılcacık çizgili ve öte yanı boz

Altı ürperik üstü ona eş
Yavaşça soyundum sular uyurken
Sonra kalktım geceyarısına kala az
Didik didik ettim didik didik ben

Güneş de doğuverdi bekâr ve ayyaş.

PIHTI

Kör kuyular çıkrığındaki o zırıltı zincir
Çamur-çakıldaklığı mı çeker insan boşunalığına
Şap mı tuz mu şarap mı kum mu bilemem ama
Duru çirkinler fingatarken busbulanık güzel sancır

Ela güvercinlerin esmer yumurtladıkları çağanda
Belirgin bir atmaca darı dalına konuverir sarışın
Kambur gagasını biler bityeniği arpalarda
Buğday kılçığındaki yarıncıl keskilere karşın

Kabadayı akşamlar iniminde taa Türkiye'ye gittik
Orda sabahladık yontu geceyi
Ne güldük ne ağladık sanki öyle zordu ki
Uyku düzlüklerinde çukur çukur düşlerle yattık.

YAAA

Sen gittin ya yine
Şimdi İstanbul'un kuşlar gibi pırpır göğüne
Yarın o salkım-saçak denizine vah vah
O ikimizlik güzelliklerin tümüne öbürgün
Bir şapşal gurbet çöreklenir elbet

Ne özlemi düpedüz kana ekmek doğramak bu
Hadi oğlum hadi tosunum hadi Metin
Sıkıysa sabret.

ISLIK

Yeltenir çoğu bağnaz kişi
El-ayak değmemişliklere
Oysa oracıklara çoktan çöküşmüştür
Bir bulanık bir sunturlu sevi

Yani kuşuçar-kervangeçer'lerde
O kurnaz gök tırmalar seni
Bildiğin mi sandığın mı hiçlik
Dur hele az ilerde

Eve dönebildiğim gecelerde
Niye yoksun ya da niye yarım
Eh ben de bir çılgın ıslığa uyup
Yeniden sokağa çıkıyorum.

ŞEY

Sokağa çıktığımda
Saçım sakalım ağarıyor
Eve döndüğümde

Üsküdar'a gittiğimde
Ki yoklar
Son vapurla geçtiğimde

Bir sinek konar karpuz dilimine
Evet mektup Merzifon'dan
İncire bin sinek kalkar

Şimdi doğdum doğalı turna görmemiştim
Sular kararıyor zincirsiz deli
Bir yığın hindicik kümesi belki de

Yosunlara sandal ilk sektiğinde
Ben birini seviyorum elbet ilk
Kumsallar ilk Şile'ye işlediğinde

Ölesiye dövüştük
Hınçkıraraktan
Amma da seviştik ha

O şey
Bir yakamoz
Şey o.

BÖBÜR

Çuvaldızın iğneden küçüldüğü hayvan yaygarasında
Nice çentikli mızraklar çuvallara sığıveriyor
Ağustos alçaklığının yanpiri kanatlarında mışılmışıllara
Bi dirhem altın belki de en somut büyü

Görmedim, Kudüs'te mi ne bir KUR'AN varmış
Benim delik-deşik ceplerimde belki de üç CIGARA

Zıpır ha? evet, her hoşnutta bir delişmenlik vardır
Ha, zıpzıpırız, kırmaşırız; evet, yüzdeyüz üç cıgara

Hürüz hürüz hürüz dedim ya
Kıraçlara maviboncuk sel yağıyoruz
Tohumuz yahu
Enüst ve yavan incecikler biz
Zındandelen balıklarının kart solungaçlarıyız
Ve şimdi, ne şimdisi, sabahtan beri
Rakı içiyoruz

Sağduyuyla ve hiç mezesiz.

AÇI

Bir dörtköşe şey türedi hiçbir açısında yoğuz
Kesip biçiyoruz o hiçliği, eldevar hiçlik
Bu ne biçim paravanalı matematik
İki kez iki dört ederken beşinci boynuz

Göğü bile damıtamıyorlar, hep sulusepken
Akağalar yeniden palazlanamaz şu son sünepelikte
Kepenksiz gecelerimdir alabildiğine yıldızlar ağan
Ve gözü bence ela, az kıvırcık, sonsuz piçler doğarken

Öyle ya, vay anasını, o çiğdem laciverdinde
Damat tıraşlı ölüm
Şaşakalır kıpkıl örgüsünde erguvanım
Ovaya yaz iner kabataslak, işte o kuşu dinle

Ve bak göreceksiniz...

ÖLESİYE

I

Ben ilkten öldüm müydü
Şu sensiz buğday da gelir ardımdan
Çapaçul ve cascavlak

II

Ölüm acıkadursun
Çiğ bir yaşam
Şiir közünde pişer

III

Varoluş gücü yitti miydi
Hey gidi
Ölmek kadar yaşanası ne var

IV

Ölüm
Ölümden sonra başlar
Kılların tırnakların uzaması bitince
Kemirgenlerin başı göğe erince
Ölüm

V

Kimse kimseyi öldüremez
Ortaklaşa can eskir tümü

VI

Hürlük adına biri uzar
Gözü dili yontuk gibi
Tabanı şu balçığa gömülü
Ama usuyla yüreğiyle dipdiri
Nesi ölük bu

VII

Sensiz bir güzellikte
Ölüm ve bataklık başabaş
İkisi de alaca kınanmaz

VIII

Ölüm şimdi en loş bulut
Pasaklı kuyularda
Deşik variller kulpsuz kovalar için
Lehimli kazanlar teneşirler çıka

IX

Kimi ölümler abuk-sabuktur
Sanki öleceğiz tez dirile dirile

X

Yaşamak başka bir yaşamayı getirir ille
Ölüp gitmek hiçbir şeyi
Bir su solar belki
Bir gül akıp gider belki de

XI

Sen hiç olmasan da ben bu'luğa varım
Bir ışın süzgecindeki al gölgemde
Kıpırdar durur şu ham sevi
Ölesiye öldüresiye

XII

Bak, ölümü ilk kez andım
Senli yaşamamıştım da niye

TÜRKÜ ÖLÜŞ

Sen sızıyor içerimden
Avuçladığım her sevi damlacığında
İkimize varmam için en kestirme yolun kavşağı bu
Haydin ikindi ağuları tulumba ramazanların
Haydin gözbebeklerinde çapak besleyenler
En meymenetsizler haydin
Çitler çalılar kuyu kuyu hendekler
Sarı yellere çöken
Yalınayak denizler

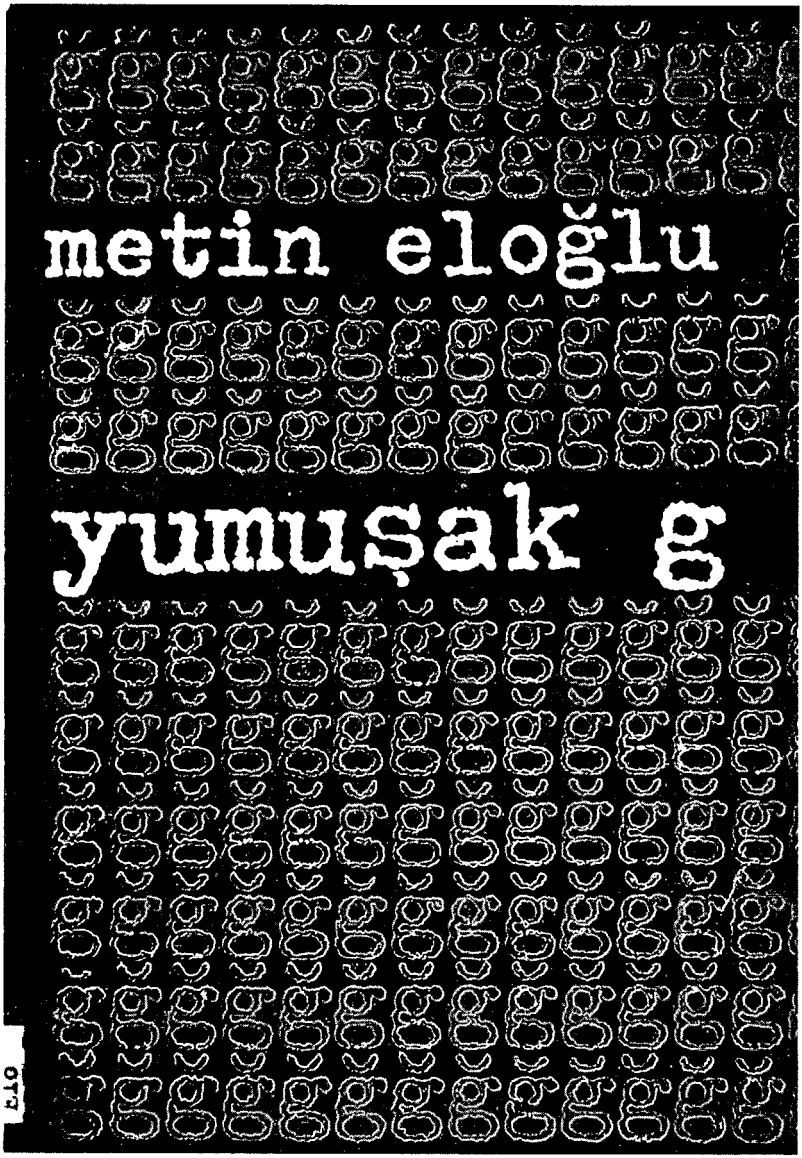
Bu sevi ancak bir türkü ölüşle biter
Niye mi? dinle, daha erken
Bir seviden gelme değilim ben
Ama yıllardır seviden seviye giden.

OCAK

Tan alaca-bulacalığında acıkıverişler
Dişiye aşa güneşe
Kişi boğulsa da bir kaşık acı suda
Hadımlaşsa da koynunda kızcıllığın
Gececil ev altlarında gölgelense de
Yaşamında hep kızgın bir maşa işler
Onulmaz anılarla oh pişe pişe.

HINÇ

Uzun bir canhavli yürür cançekişmezliğimize
Niyesi de şu diyelim: hınç bize, sevi bize...
Kimsecikler bulamaz ki sakladığım denizi.

Kapak: Mengü Ertel, Baha Matbaası, 1975

Yumuşak G

A

Edip Cansever'e

Şu yabanıl hergeleler var ya;
–hergele, yabanıl at anlamındadır zaten–
Diyeceğim, dündüyse bir güzelim taya bindim;
Ne koşum, ne gem, dizgin, yular, üzengi, eyer de ne?
Hergele koşuntusunun kıtlığına kıran mı girdi; afallamaktır
işim.

At nemize? diyeceksiniz;
At-mat değil ki söz konusu ettiğim, çağ şimdilerinde;
İnsanoğlu basbayağ.

Yumuşak G'yi –uyakça ola– ilk Dıranas değerlendirmişti;
O çoğumuzun pek sevdiği yapayalnız şiirinde.

B

Nermin'e, Sevim'e, Suna'ya

Tel tel helvam güzü de kel kıldılar; –perçemlerini ben
tarardım uyuduğunda–
Hınzır damadı, dedeç hırsız sanıp gelini taşa sardılar;
Oysa düşler kımıl kımıldı ela göz yumuğunda

C

Halim Uğurlu'ya

Deniz çırılçıplakken, –o hiç giyindi mi ki–
Sen.
(tüh, en sonda okunaydı bu dize)
Ve askerlik hep sil/yeni baştan.

Yıpranan çiçekliğinin hiçmihiç sekmez tozuyla,
Nisan şamatası mıydı, niçin öyle yavaşça indin;
Ola ki örselendin, silkindin;
Çıkıverişlerinde epey hızlıca mıydı şu yok merdiven?

Yine kumkumaydı buralar; –sora sora dilcağzımda tüy bitti–
Antika iş, o kimsecikler göçüp de gitmiş meğer...
Neler miydi –hünsa çarşılarda– arayıp arattığım?
(eğer suçsa, anısanmasın diye, bağrıaçık yazıyorum)
Küçümen devetabanlarıydı.

(anıt sevemem, barışıklık bu ya)
Saza söz katmak ise, hamiyetlerin, müzeyyenlerin işiydi.

Ç

Behçet Necatigil'e

Tüm cumalar niye perşembeci değildir, hiç çarşambalandınız mı?
Türkiye'ciliğimiz niçin gerneşiyor?
Kapı tıktıkçılığı da n'ola, sordunuz mu şu kırışık boğumlara?
Ölesiye yaşarken, can çekişirliğimize kulak kabarttınız mı hiç?

Değil ki/mi,
Şiir sorulmaz.

D

Bertan Onaran'a

Kunt, arı/duru, berk
Kırlangıç ibiğinde rüzgâr izi
Tek, ağırca, dik
Kini bomboş
Us közü, yürek tınazı, hız
Diş diş, yoğun
Pençe kök gibisine
İrikıyım, çağ dirisi
Kıldan ince/kılıçtan keskin
Gez-göz-arpacık
Kıvılcımlar kördüğümü ve tetik
Tan tipisi
Ak kan
Çil çil, ilkyazlar gümeci, kuşul
Koçanımsı da, dikenliçiti andıran
Okkalı, silme onur, kundak kokusu
Dikkafalı bir keçiyolunda
Da.

Öbür adı da şiir gövdesi.

E

Can Yücel'e

Odun yarar, lağım kazarmış herif, tövbe yarabbim;
Bakarsın, insan alır koynuna, ruhsuz et de yer bu dürzü;
Oysa paraşolumun tente saçakları sim bürümcük, –ah kalbim–
Kükremiş nar şerbetimin küfü bilem yavru/ağzı.

F

Leylâ Erbil'e

Yanıyor;
Kokusunu da, ısısını da duyuyorum;
Umudan öte kalıncacık;
Genzimi yakıyor.
Sektim güvercinlerin sekban güzelliğine...
Ninemin işlediği gül kaçamakları mı şimdi,
Gülücük çisentiler mi,
Güleç düşü mü kişioğlunun?
Duman dumana, is is,
Yanıyor.

Hâlâ mı duymadınız?
Ortalığı bürüdü.

G

Yaşar Kemal'e

Kan gövdeyi götürürken, sızgısız uzar onur
Tırnağı. Gömütlerde belki bir dağ/başı özeti...
Köroğlu Ali'nin terkisinde Karac'oğlan Ali'nin atı;
Piç şiirin marsığı mı? işte şu çağ/dışı kömür...

Ğ

Sabahattin Kudret Aksal'a

Yeni adresim şöyle: Çocuksuz tek ev –İSTANBUL
Çukurbostan

H

Fahri Erdinç'e

Bağ/bağça Ali Şir Nevaî'den yolma sözcük gülleri,
Kırpışan göz yelkenlerini andırır bu çağanda...
Kuş follukları gördüm yangınyeri Çırağan'da;
Gizemleri Hasan'ık ve Şiir'ce gülücükleri...

Bamtellerindeki ezgi, mırıldanışı haykırırsa eğer–
Bir Dede Korkut memeyi sağar tohumgaçlığımıza...
Ne kukumavdır, ne sinsi tısdır çilyavruluğunun özü;
Tüyer daraltıdan o can bolluğu, öbür insana sığar!

İ

Rauf Mutluay'a

Güm-güm vuruyor oğul yalnızlığım;
Gün/güneş, ayışığı güm-güm!
Horozlanan sokaksa sokak sesi;
Elenmiş kum döşeği bir saat tepemde;
Yağmurlardan ne ertesi?
Tutsaklığımın tokmaksızlığı güm-güm!
Doğup-büyüme'nin teri kulunçlu avucumda;
Karışlanası alnıyla bir/hoş "kırksekizlik"liğim;
Çöl pencerem kokusuna dört yapraklı yonca sisi;
İlk ve sonsun sen, vinç kalıbımı bastığım için;
Karaciğer yağı ve anasonluca hışım...

Uyanakalmışım.

I

Ümit Yaşar Oğuzcan'a

Çapraz olan şiir mi? Huy mu dönemeçlidir?
Kırk dokuz ne, elli ne; vah katmerli dolambaç..
Özgür tutsaklıklara hınçlanamıyoruz hiç;
Şimdilik kaç kişiyiz, kaçımız yitti bıldır?

İster sıpıt bir yana bu dokuyu, ister ölç;
Doğacan kuşanmada ölü giyit cana dar!

J

Bedri Rahmi Eyuboğlu'ya

Davulzurna menevişli pelvan gök,
Aynalı tellikavak,
Nakış nakışa salkımsöğütler,
Başucumuzda meleyen bir masal kuzu,
Yok/yoksul kınalı mutluluk,
Yakamoz yıllardaki buram buram şiir ses,
Dipdiri dedecil anı,
O horoz/düşü anacan kız,
Nice gözpınarımızda umut döğüşü,
Kuş kanadında şarap sulağı, rakıda telek,
Candaşlığı köpürten kapı/komşu bir deniz,
İsterizoğluisteriz;
Sanki kan/tere batmış bir Türkiye türküsü...

Öyle değil mi, reis?

K

Demirtaş Ceyhun'a

Türkiye yüklü gemiler,
Kapı/dışarı çıkamaz;
Bin çatallı tek boynuz;
Türkiye yüklü gemiler...

Gemilerin Anadolu yükü...
Kimin içinde cız?
Öyleyse kel/kurdeşen, aç/susuz,
Gemilerin Anadolu yükü...

Sustunuz?

L

Nahidhanım'a

Bun özlemler, suskunca oynak bir kaşıkhavasıdır, dedim miydi,
Ayranı kabarıyor pusu kavuşmaların ve hırçınlaşıyor sonyaz;
Kişi, dosdoğru yalanları söyler de, yalancacıktan yaşayamaz;
Bunu, irkilmeler ekseninde soramazdım, öyle değil mi?

M

Uğur Hacıhanefioğlu'ya

Kalın bir gecede,
–ama gerçekten kalın bir gecede–
Yolunuz düşmese de,
Gidip görün bayramları;

İnce elek geceler tek besinim.

Odama bir darağacı geldiğinde,
Kimseninim.

N

Orhan Peker'e

Bizim çıkmaz sokakta camkırığı bir ahşap ev var;
Doğudan yanı fabrikalar, batısında bismillah; –külahtan
Gocuk–
Halı cumhuriyetten, kilim cumhuriyete kadar,
Son Deli Dumrul'un som yüreciği mi şu palazlanan yazıcık?

Guguğu ko duruversin, –yapaysılığı dürten cücük–
O kimselerin zembereksiz saatıysa gayrı puf/minder.

O

İlhan Berk'e

Tepincim İstanbul'a
Kalde-Elam-Asur eteklerinden şol

Sözcükleri serdim önüme
Usumu yüreğimi de
Seni de mi

Bukalemun dingil ve muşambalı tellak
Buğrak (o kımkısa sessizlik)
Ne muşmula

Ö

Tomris/Turgut Uyar'a

Burma/bıyık candarmalar,
Önünü kesiverdi bir övünçsüz ayının;
(suç yalın)
O gece yarısına binik candarmalar...

Suçsa suç, şuymuş meğer:
Avurdunda ahladın boz çekirdeğini saklarken,
Akça/pakça bir de sakız çiğnenir miymiş?
Üstelik körkandil, dul ve bekâr!

Askerliğimi piyadede yaptığım yıllar yılı,
Bingöl'le Elazığ'ı, Muş'u görüvermiştim hemen;
Şiir-miir okuyordum, –huy– öbür elimde tüfek;
Bir ayı yavrusunu kucaklayıverdim elinden...

P

Fethi Naci'ye

Yaz demez/kış demez,
Sabahcan irkilirim;
Devşirip katladığım örtü de ne?
Gün yayvandır, gece dürüm...
(İt siğmez ortalıkta bin bir yalak)
Yorgan/döşeksiz, kuşkulu oburluğum,
Kaburgalar içeriği içkicil benek,
Ve işin tuhafı (yinekeş yine)
Martta mı ne, hep 1927 doğumluyum.

Sağol, madam, mum istemez;
Önümü görüyorum.

R

Ömer Faruk Toprak'a

Düze dolanık dağların kıkırdağında dirhem sinir yok;
Tünek hiç, karga kümeslerinde..
İçiniçin'liğimizi alaşağı ediyor yoz karanlık,
Bir av bitimi, çayıra serilmiş papatya seslerinde...

Çümçürüklüğe hışırca bitişen o uçsuz halat;
Tatlı anahtarların uymadığı bir ekşi kilit...

S

İ. Balaban'a

Kedi kaydırağı zıvana kiremitleri,
Ekledim birbirine;
Ne oynaş tül!

Yaşamlar sulağı...
Sars öp kov donat duy yetiş sev dürt sarıl;
O ol!

Usta kalfa çırak ne de elulağı;
Özsuyu nasırlı gül!

Ş

Oğuz Tansel'e

Sevi vurgunu bir çağ geçti ha? Birazdan geliyorum;
Yaln'ayak/baş'kabak bir adam, sırtında zıbın gocuk...
Dudullu'ya ineyazdım, kıyısız bir salapuryadan;
Temmuz leylakları gibi sendeliyorum...

Gide gide, –hey gidi Üsküdar'cık–
Yol yalnızlaşıyor, ince yapyaz ve yoruluyorum...
Ne ki, II. Ahmet Çeşmesi'nde kavşak ayrımı;
İnişe tırmanıyorum –gülme–, inat bu değil mi?
Gözdağlarını –olur a– yanlış yorumluyorum...

Usum gevredikçe, gevşiyor büyüteç urum;
Ko, üstlenip beni, kendi yerine ko...
Kemirgen kelepçe mi, altınbilezik mi o?
Bak, –gülümseme– boşbulunuyorum...

T

Suzan Uztan'a

Ben o kumral ölümü itelerken esmerliğimle,
Sen niye apansız sapsarışın?

U

Fethi Savaşçı'ya

Kanı doğramalı;
Ama nereye?
Gece ışığına mı,
Gün karanlığına mı?

Anavatan'a şimdi geldim de...

Ü

Mengü Ertel'e

İnce elenip/sık dokunan o hantal çuval,
Bana –kenevirce– gelişlerimi sızlattı...
Kayık delgin,
Su sımsıkı.

Sonracığıma, Pan diye bir keçi /oğlan hıçkırığı,
Dalımıza binip, çalçeneliğin yengisini anlattı...

Nah anlattı!

V

Gaye'yle Jak'a

Kişi payına düşen ne, şu deniz yumağından;
Bir tuz ipliği mi, örgü-örgü kulaç mı su yağından?

Y

Arif Damar'a

Siperde bir erim ve kaç öğündür sancaksızım;
Kafa/kol yontukluğum, pusatlar ölçeğinde...
Çamur-altın kargaşasının mantar çiçeğinde,
Şusuz/busuz'luklarımla varoğluvar'ım!

Z

Feriha Aktan'a

Çar çur balıkları,
Yemden önce zokayı kemirir;
Yazık mı,
Değil mi?

"Olmasına olduk" bezeli dağ/taş çulları,
Neyi, niçin mi giyindiriyor?
–Üstüme varmayın, çırılçıplağım–
(gitgideliğimizin av borusu üflüyor)
Hey, tanrısızlığın Tanrı kulları...

SOLUNGAÇ

Neler mi var şu akşamüstüde?

Göçmence çotuk çalıların zorlayıp uçladığı o Monifasya burnunu döner dönmez, bir eşekimbatıyla gözgöze geleceksiniz; almış başını, Dardağan adacıklarına doğru gidiyor; peşinde yelkovankuşları, körmihaller... Uzakta cehennemin dibindeki tahtaboşların penceremsiliğinde bir mıymıntı ışık; biliyorum, siz bu boz söyleyişi can kulağıyla dinlemeyeceksiniz ya, yine de Baki, hani şu kılcal damarları sakallaşmış Baki, Niçe'nin o yapayalnız ağacının altına çöreklenmiş, bir civanım "ulan" bekliyor. Karşıda, Pendik kaytarmasında, bir gök hacamatı duman; kötürüm denizin çolak parmağını yiye-yiye, Baki'nin içi kurumuş gayrı bu akşamcıl inde bir şiir kokusu falan sezemiyor; üç adım ötesindeki denizsıçanları heyheyli, kirpi buruşukluğunda böcekler. (Baki be, neydi o geçen yılki zından delen akını; dibi kevgir kovayı iki karış derine saldın mıydı, amma da doluşuyordu mübarekler... Gülemiyor.) Kınalı'nın insan/sakırga yontuğu göçüklerinde ara ki bulasın kozalaksı pityalines barınaklarını... Oysa, nasıl da dallanıp budaklanırdı deniz kestaneleri şuracıkta; şimdiyse, cimcime bir kuş merdivenini bile çökertmişler; aycıl bir muştu/ışın bile yoktur, çapaklı sevecenliği kotarırcasına bir çakıl iniltisi bile yoktur; lor kokulu kumsal labadaları bile tüyüp gitmiştir; sandalın halayını hangi ıssız ezgiye palamarlayacaksın! Sen de dallanıp budaklanırsın işte... Apansız, "Forozu kestik!" diyecektir Hasan Reis. Oğullarından en ortancası, suya değil de, tezek-

lere uzanıkça bir Anadolu kökeninde çile nakışlıyor epeydir; pelvanca kızı hâlâ memesiz. Yasemin ağızlıksız cıgarasında öksürük tohumları ha çatladı/ha çatlayacak. Ve Hasan Reis, dışavuruk lazlığında kalkanca dehlenen bir şaşı vatos gibi yavan/çiğnek kılçıklar, köpüren kılçıklar, kaypak yamyassılığın güldestesi kılçık dizeler yumağı. Tamtakırlığınızdan silkinip, şöyle bir düş/gözü atacaksınız yanpiri çavalyalara: Silme sinagrit, dülger..Vay canına! Boşbulunmuşluğunuza inat, Sedef'in taşocakları kesiminden, Ligor'un –hani tüm Ada milletinin Horoz diye bellediği çamyarması, yüreciği fındık kabuğuna sığan Ligor'un– uğultusu gürleyiverecek..

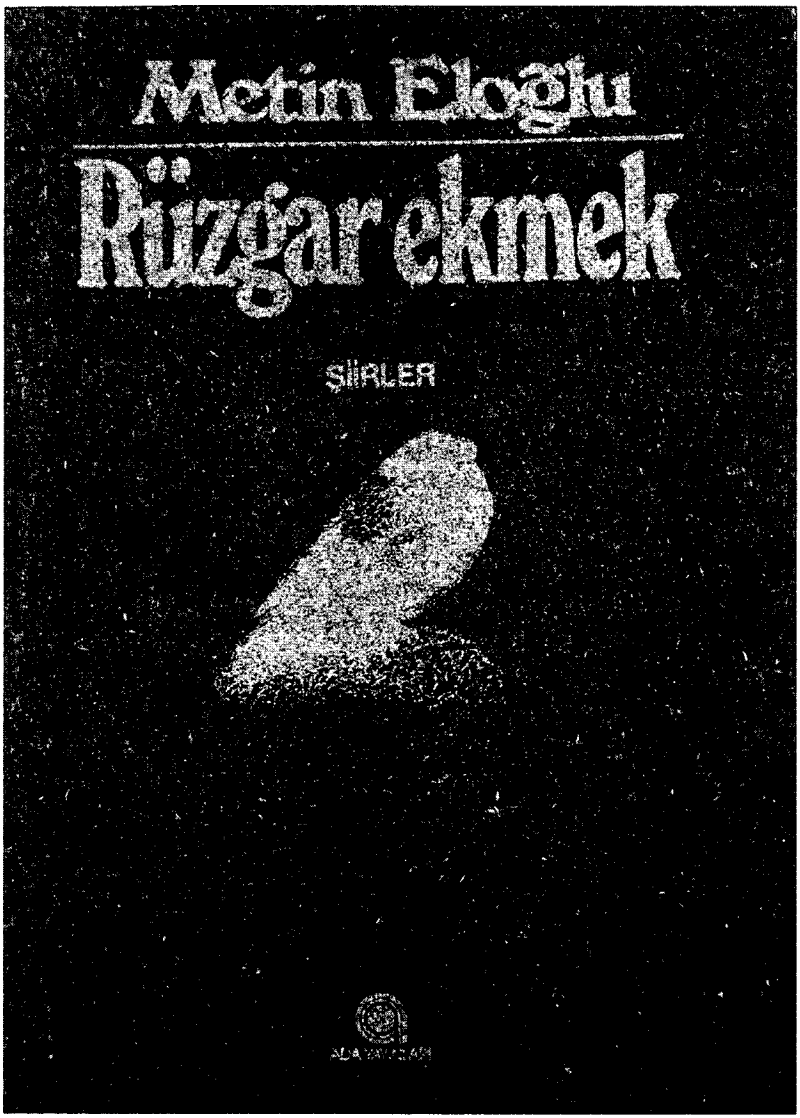
ananız bekler
hey allah
bacınız bekler
hey allah
karınız bekler
hey allah
asılın yahu
hey allah
azıcık kaldı
hey allah

Ne türküdür o be; sizin ağır/aksak semaîlerinize, acem tangolarınıza değişmem billahi! Ne ki, Baki'nin faltaşı gözlerinde yamrı/yumru deniz fenerlerini andıran bir pırpırlık; dinamit lokumunun kırbaç fitiline dürttün müydü çakmak fışkırığını, sandalın tabanı nasıl da ırgalanacak; göğe serpilememiş yıldızlar türeyiverecek yosunlar kaçamağı kum lapasında, pul-pul; afallamış lapinaları, gümüşleri, yavrucuk mezgitleri bir çırpıda kepçeleyiverecekler Sina'yla Selâhattin; amanı bilir misin Feylesof Tanaş, kendini can havliyle dışa savurma da, görüver avanaklığın kalıbı dinlendirişini! Yüzmeyi bir öğrenebilseydim, dalar, avuçlardım o ödü patlak kıraçaları... Alttan alta büyücek yağıyorlar, soğan/ekmeksizliğimize; alnıma bir çizgi daha ekleniyor... Kış palazlanmadan, buraları doğa/toplum tutsakları gibisine ha babam arşınla-

yacağız. Güz uçurumunun nar tanelerini bin bir kılan örgüsü bu. Yaa... Rafadan güvercin yumurtası tadındadır kırtipil mercanların folluğu... Eğer buraya şubatleyin gelirseniz, civarinalar tozu dumana katarken, bir ak yamalı yelken bezine bürünüp, tıfıl orkinoslar, kaplan postlu/dört dikenli dıragonyaları, hapı yutan kılıcın nazlı-nazlı şişişini gözetlerken... Kara/sarı, al benekli minakoplar, koçan gibi kefalleri ileryalardan ayrı koyun; o sinsicesiz ağulu iskorpitler, taş tutkunu isperkalar, dişice kırıtkan kupesler, bulbulyanın kokusunu kabarık genzinde seziverince tebdili şaşan karagözler... Bandura koyuna girer/girmez, onca kızılcık kıllı, kart çağanozların taraklara abandığı görülür. Karavidesler, tırtıl kabuklu, silmece öğürtken aynalar, göbeği sedef kakmalı pinalar. İyisi mi, buraları her ikindi kolaçan etmeli; hemen ardından da, daha-daha ötelere, haritasız denizlere gitmek: Litrinoslar, kokineler, lipsoslar iç içe, diş dişeyken; peşlerinde azgırak gibi zitanalar... (Ulan, Baki ne adamsın be!) Kötü/su'yu içtikçe, zifir bıyıkları dikene keser Baki'nin; bir köpekbalığı piçinin oyuntuya sindirdiği kana susamışlığını dehliyemez; o naylon gözlü istavritlerin, aterinaların, çinakopların, köstebükenlerin korkudan donlarına etmişliğini dindirecek, loğusalaşamayacak bir kör/loşluğa sıpıtıverir ikinci lokumu... Kavi yürekli delikanlının biriydim o zamanlar; hâlâ da öyleyimdir ya. Beklemeler aydınlığında kan ışıyor. Debreşen yara anaçsa, elbet eli öpülür. Kıyıya baştankara ettiğimizde, bir yakamoz doruk; çukurca mı şimdilik? Ölümü çimdikliyesim... Şahdamarıma ola ki bir karınca tünemiştir; diş/çürüklüğünde buğdayca bir beşik kırıntısı...

Sevi?
Sevi mevi yok.

Rüzgâr Ekmek

Kapak: Orhan Peker, ADA, 1978

GÜZÜL

Serçeler dışa taştı, sonracığıma bir nakış hızı;
En güzlerde olsa da, insanoğlu özlüyor güzü.

SAVUT

Yiv çoktan karıncalanmış,
Tetik pas.
Cascavlak kundağında ağ/örümcek;
Kötü meşin kayışı da koptu-kopacak;
Kurşun yatağı amma da ırgalanmış;
Mumya namlu acab nasılına dirilecek?
Süngüsü de mi ne düşmüş bunun?
Üstelik bi/atımlık fişeği yok;
Dipçikşe, odunluğa yuvarlanıyor;
Neyin nesiymiş o sünger kabza?

Ama şu yarıncıl omzumuz var ya;
Bu tüfek besbelli yaşayacak.

SOLUK

İti bağladılar ağaca,
Ağacı bana bağladılar,
Beni yağmura;
Ve soluyuşumuzu yere çaldılar.

Çözdük, kopardık o kırnap zincirleri;
Soluk/soluğa it, ağaç, yağmur ve ben...

Çoğu şiirlerimiz şimdilik yarı;
Bir kerpiç solunum var.
–aman hele şu ara–
Amanın düşmesin aykırı...

HOŞUNA

Kapıyı vurup çıkarıyorum, dirimcil, öpük, sapa...
Tek azığım, sen düşümün tezce dönüşü.
İlk yol ayrımındaki kilitsiz güneşi,
Ayışığı kılıverdi o saklı konuğum kapı.

Çin/karanfilleri? yoo... burası dağ-bayır;
Ertelenmiş haşarılığım geçiyor –için için sızıntı–;
Utku güzelliğin hınçla bezenmiş bir dipsiz kındı;
Yolculuk dönüşü andırıyor, sen neye yorarsan yor!

UYKULUK

Uyanıyorum ki;
Cırlak bir papağan,
Kir/pas kabuklu mayıs doğraması,
Örümcekler salıncağı alçak tüfekler,
Bodrumca bir dam,
Buram-buram ekmek odunları,
Bir bunak türkü;
Tek besinim,
Ölüm tütsüsü...

İçimi yumuyorum.

MIH

Ne kez yola koyulsam,
Bir çıt/kırıldım çığlık kesiyor önümü;
Oysa peşimden seğirtenler kuduz.

Nasıl unuturum arpanın toprağa tutunuşunu?
Bizcil şuralar hep düz/ayak.

Konuğum, sofraya da çöksem –olur a–;
Önceğzimde bakır/çalığı huysuz;
Açaçınalığı yeğleyişim yine mi niye?

Ben ki ömrübillah at görmemiş bir nalbant.

TAŞ TAŞTI

Kunt mıhcığımı sökebilene,
Eh, mıhı da söktün, sağolasın denir mi şu
Güzelim yahu güz günlerinde?

Baksanıza ikindilere, hâlâ yaz.

Epeydik, bizimkilere gitmiştim;
Enişte m, üvey dayım, gökkuşağım, eltisi;
Tırtıllı kuyu suyu, aşağdakiler, vesaire...
Haa, bir de çift/kenesetli saka kuşumsuluğu;
Tüm kemiklerim kıkırdaklaşıyordu az daha...
Merdivenlere serili leş ısırganları çiğneyiverdim;
Ama yine de sinirime dokundu o palazlanmış kuğu.

Verin ağlaklara, verin ağlaklara, daha da gözyaşı verin!

HÖRGÜÇ

Gün battı/batacaktı, delik-deşik gök saçağı üstümde;
Sansarca boran değil, sanki ayışığından tuz yağacaktı..
Acaba kocamışlığın hani şu delirgin evcillik vakti;
Sıçradım, boş bir masa buldum, köküne çaldım kibriti;
Ta çocukluğumdan bumburuşuk o kaytansız topaç ütümde...

KASNAK

Öylesine gergefi andırıyordu ki
Tığ dedim, işleği benden önce
İplik dedim, iğe yol/yordam doladılar
Örgü dedim, gözlerindeki upuzun gece
Düşlerim nerdeydi uykudan ağır;

Ana-avrat mıdır nedir öyle güzel ki
Arandım durdum.

ÇİNKO HOROZ

Çifte çıfıtların kumkuma tenekesi,
Osmanlı çer/çöpünün yaldızı kazınık çerçevesiyle yüklü...
Ben seni sevdikçe lodosa dönen ey poyraz gülü,
Diş kofluklarımda çürük/çarık ekmek lekesi..

Ve senin sağlı-sollu nasırında, tüh, lohusa alı.

ALACA

Sencil bulutlar geçerken üstümüzden,
O ıssız çağanda gecelerden, gündüzden;
Daha mı çok seviyordum belki bu yüzden...

Dinle;
Kum yüklü bir balık suyu emziriyordu,
Zındana boyalı kuşlar göğü kemiriyordu;
Seni anla!

Yokluğun hem yoruyordu,
Hem yanıbaşımda, hem ta güpgüzden.

TELEK

Gökkuşağı bulandığında,
Çengi çizgiler kaskatılaşır;
Ölüsünü ürküttüğün kuş elbet uçamaz;
Ne ki onun kuyruğundaki zift karasına,
Azıcık daha beyaz..

Aç, acıkmaz.

YOĞUNA

Git;
Ağırdır insanda et.

(yitmiş bir şiire ek)

Kimler o papatya falının açılışındaydı;
Dün akşam? –ah, dündü akşam–
Neler andırırcasına bir zıpkına tünendi;
Açlığı eme eme doygunlaştık, adı yok;
Acaba uyandığımızda kaçtı gericil saat?

Yedikulelerin kuzguncuğunda;
BEN,
BİZ anlamına şimdilik.

GÖZ

Çoktan edinilmiş bir gök denizinde,
Bulut buluda sallar karaya vuruyor;
O boz yayıntı hâlâ mı kımıldıyor,
Kıskıvrak yokuşların çağ çağ düzünde?

Aşınmaz ağıtların dobra gizinde,
Biri yekinmiş, "merhaba biziz" diyor;
A be cancağzım, Türkeli de öyle istiyor;
Ama hiç duyulmadık yankı sözler ozanda.

HÖYKÜRÜK

Ala çalınca yaz tökezliyor
Gün bataraktan, bürünük otlar, yol-iz öğüre öğüre
Tamtakır bir bulut boşa soluyor, uçurum hiçil
Dirsekteki çipil kavşaktan toyluğunuza sapıyorsunuz
De kel ağam çiçeklere kaç balyoz
Sütü kesik incirler börtmüş gök yalağında
Kavruk suların dönemecindeki yel famfakir
Kopuk göle vurunca mı sönecek ayışığı
Ve kel ağam şimdi buralar nere

Dağlara pek kalmayın
Yokuş yukarı o da cıgara.

YAZIN

İlkyazlar üşüşkenliği,
Kış/kıyamet kor mu ki;
Eğirilmiş mut iplikleri,
Çilelenmez, örülmez...

Gecikmeleri kınıyor bu yaz;
Bir kemik – bir deri.

Yaşam?
(ne abartılıyor allaseniz)
Zor mu ki!

KAYGANA

Kaçtır söylüyorum sana,
Bu basamak kayıcı...
İlkel yumağın fitilli ucu.
Tana geceler püskürttü yine!

Eli/kulağında bir deprem,
Horozlanır buğusu;
O saydam gergefin hanımiğnesi
Belki bir kavram.

Sıkı tutunsana!

ACABALAŞTIRAMADIKLARIMIZDAN

Dünyaya bidaha geldiğimde,
(gülmekten katılır insan)
Yine bunu yaşıycam.

Sokakla cam.

AĞUSTOS DA GİDİVERDİ

Evet o da;
Kurulanmış sarmaşık safran tüyleriyle,
Ayışığına çalan kokusuyla hızlanıp,
Ödlek seviler kurgusu piç muştularıyla;
Evet, o da...

Gidiverdi;
Seyrek saçını, sakalını yolaraktan,
Boşuna umut sırtlamaksızın,
Miyop gözlerimizin içine baka baka,
Gidiverdi...

Ama dul teyzelerimiz hep söylerdi....

TIRMIK

Kötü bir gününde insanın,
Sokak yağlı kum yığınları..
Geçenlerde okudum da kimi anıları,
Hiçbirşey yaşanmamıştı, inanın.

Küçümen bir anı vardı yalnız,
Mırnavın tırmaladığı yerde...
Sen kimdin ve ben ki nerde;
Çokcana bir aylandız?

ŞU

Leylak budağı sapanımın gergisi zar/meşin;
Güzin, Nur, Tahir, Nuşin kardeşim...
Geç/git öğünlerimde kavruk çiçekler aşım;
Yalnızca açlığım mı, tokluğum da ivecen!

Gevelemeyin, nedir bu küllenik iz?
Bağrıma bastığım günaydın'lar da moloz...
Yoksa –yoksa– yine sayrı mı Oğuz?
Kocamışlığın çocukça kırantasıdır o can!

Birileri vardı, çöktü karanlık, çukur/cenabet;
Kılı kırk yaran eşeleme, senden tiksiniyorum, yit!
"Yaratan yanılmaz!"mış, bu kime öğüt;
Hiç kavuşamadık ki, belki kurnazdı amcam?

Yinelerin yinesinde yinecen öksürük...
Savaşı öyle bilirdik, barış da bombok!
Adım Metin'di benim, kuş hüthüttü, bit yavşak
Ve gömütler mızrağı acun!

GÖMÜ

Toprağa gömülü şu gök,
Hangi kuşa basamaklaşsın?
Dalsız, gagasız, soytarı saksağanların,
Bu çapaçulluğu bize çok...
Nice sözcükler mi yarı/yarıya?
Eh, uçarı sözler şimdilik yarım.

HEY KARANFİLLİ

Ne ninem öldü doğrusu ne dedem
Karıma söylesem şimdi gücenir
İnsanın canı olmaz mı acır
Kar atıştırıyordu geceden

Boldu da o pıyrım gömleği giydim
Sonra da pekâlâ usandımdı
Kedi
Öyle ya pinpirik hınzır
Kolayca suçlanamaz
İskeleye bakıyordu penceremizleri

Bırakın gayrı oynaşım yoktur
Kızım ve annemleyiz
Sopadan geçmekse –oğlum, merhaba!–
Onu da geçiverdik yapayalnız

Çulha işi bu kadife değil
Bende ruh yok ruhta dilim
Yoksa saksıya sığmak mı zorun
Çocuk olma be karanfil

Gözönündeydi yıllar yılı
Saatin kurgusunda oyalanmış olamaz
Cancağız canımı hiç görmediydi
Şiir/miir çeyreği duralamıştı biraz

Yitirmek için deli olmalı
O kapkara karanfili.

GÖN

Yukarıdan aşağı sayınca
Üç eksiğimiz yok
Aşağıdan yukarıya
Hiç eksiğimiz

Sağdan sola bakınca
Bir ela tırtıl
Soldan sağa bakınca
Soldan sağa bakınca mı

İçten dışa okuyunca
Sanskritçe bir zembil
Dıştan içe içe dıştan
Üsküdarım burkulunca

Eskimolardan kalma
Bir hülle bu
Aynaroz kasabasında
Ki gömü.

11 MART 1976

a)

"Kocamış Balıkçısı"nı tasarlarken miydi HEMİNGWAY;
VAN GOGH, bir de Arles'a gitmiş ki;
Çamurca, mermerce düşünürken miydi RODİN;
GİDE, Oscar Wilde'la el/sıkıştığında;
SİNAN, Üsküdar'daki şu minik camiyi bismillah'larken;

Tam da zil/zurna'lar BEETHOVEN'i çalarken;
Tam da hani ben şu yaşadığımda...

b)

Bacasız, yelkensiz, densiz/denizsiz bir gemi
Ki, forsaları benim tek yaşama tanığımdır, sen;
Ölümün.. (ölüm Taşköprü'lü müdür) bidaha adını anıverirsem,
Yüzüme söyleyin e'mi?

HUNİ

Tökezleyişim doğa basamağından çok yukarlarda;
Göğe yakın mı? değil..
Suya yakın mı?
Bilemem, önceden toprak var da...

Ay ışıltısında bir sazan kılçığıyım,
Gün bitiminde bir hödük ışın sesi;
Ne ki, ikindilerim tık-tık işliyor;
Horoz diyor, rüzgâr/tavuğu; – evetçe ekmek –
Omuzunu silkiyor muştular yarasası...

Kum mu boşuna, kuma vuran okyanus mu?
Domuzuna sevdiğim ıskartalar niçin boşuna?
Sertleşen özlemlere ömür/billah'larım da aşna;
Tepemde şu dolanan atmaca mı, tavus mu?

YA/MALAKLAR

Öyle yapalım
Önce ilkyaz ipilliğini sıpıtalım ortalıktan
Gül de kokuyor, başbelası, dışarı itiverin
Kukumavları mı n'apalım?
Sokağa kırı/kırıverin yumurtalarını
Lodos vurunca tazı kumsallarımıza
Tavşan yavrularını yosunluğa döşesek de olur
Açalım apışını denizanalarının
Yanık cıgara basalım oralarına
Öyle yapalım
İyice yonttunuz muydu balkıyan arıları?
Az sonra katran aşılarız sızıntı kana
Tırnağını evet
Tırnaklarını söküp atın tanyelinin
Kuzuları doğramış mıydınız kuzgunların önüne?
Güpgüzellerse tez iğdiş edin çarkıfelekleri
Örümcekler şimdi dursun
Paslı makasla kırpın horozun ibiğini
Elbette çil/horozun, paslı makasla
Zevzek ayışığını suya mı gömıneli çamura mı?
Hele dağlayın yapracıklarını aslanağzının
Köküne ekelim de kibrit/suyunu, görsün kaç bucakmış
Tay da mı huysuzlanıyor? yelesinden çakıverin duvara
Gelin, bu civciv hâlâ yaşıyor
Hani taşlayacaktınız gelincikleri?
Şimdilik kuru/ayazlara ilişmeyelim, öyle yapalım
Güvercinin teleği mi? yakamozunu dehleyiverin çabucak
O kaçamak mercanı kılçıklarından kanırıp boğun
Yetişin, filizlenmek üzere bir akça/bulut
O ekin, o soğan cücüğü burulmadı mı daha

Önce doğurgan yağmuru yatırın falakaya
Kalamışları kökten budayın, yani silip/süpürün
Pek dokunmasanız da olur kötürüm solucanlara
Kör/testere nerdeydi? oğlakları onunla kesin
Koparın çiftleşen kurbağaları
Kıpırtısı ille de dinecek hoşgeldiniz yoncaların
Yani öyle yapılsın, öyle yapın!

Sonra?
Sonrası sanrı.

BEŞİK

O yarılanmış ışıcık ki kimsesiz,
Azıcık arı/su titreşimi yapayalnız;
Zor çiğdemliği boz'a sarmalayan aylandız;
Boşuna çınlayan kulak zarındaki hız;
Ben buna alışığım.

Ayrığa bulanmış tasa gülleri zift /beyaz;
Yumru ellerine çöl dikenleri dolamış bir tuzul kız,
Göğsünde göğün değirmilediği binbirce çiğnek sakız,
Yedek damağında bunca yavanı tadılası kılan öz;
Ben ona yanaşığım.

Deli miyim neyim? ı-ıh, usumda gürz;
Arkadaş, ben âşığım.

ÇEÇEN

Haziran, temmuz külü martsılıkla soğuyan yaz,
Ola ki bir ana/avrat çeçen sürüsüydü.
Yanıbaşımdalığın –delirdin mi ne– bitirim çağ süsüydü;
Yalnızlık, geleceklerin dikenli çomağını hiç yonmaz.

Niye olmazmış –hele şuncacıkta– çala/kalem yalnızlık?
Küf tortu pas ve leş yapayalnız değiller mi?
Onlara siftinen çöl böbürün öğürü;
Ağaç ağacalığın soycalığı –susuverin– ormana yazık.

Bir sağın adaş dedi ki geçenlerde:
Kardeşcağzım, bırakıver yahu şu cıgarayı!
Evet, öyle yaptım, adaşımla açtım arayı;
Tutkum tütünlere değildi ki, o sineksi çeçenlerde...

Gözük!

ÜSKÜDAR'DA BİR BÖREKÇİ DÜKKÂNINDA

İnsan eğrisi bir kurgum bile yok,
Yabasız bir tarih-coğrafya tınazı.
Belki evrene örs, belki doğa ertesi;
Tümünü sıpıtıp kepenkleri çekiyorum;
Kim var orada?

Kimse yok.

Kimse yok muymuş?
Zil/zurna geceden ürküğüz zaten, azıcık horoz sesi!
Gözyaşı kızlar kirpiğinde tüten bomboş şiir/miir gölgesi;
Kavşak can, dizginsiz ata binen seviler nallanır mı hiç;
Kâh geçmişimi, kâh geleceğimi dağlayan cüce;
Ardımdan tamtakır kapıcıklar kapandı, niye?
Küle kesmiş od bürüdü önümü;
Kim var orada?

Gidinin gidisi İstanbul merdiveni!

47 20 06
40 68 86

Ölünce, ölüm.
(iç kırıntısı kursak)
Sabah olursa Halûk ve erken uyanırsak,
Kalkın bize gidelim.

Rakı var mı?
Su var.

Ölüm, pürüzleri eğelenmiş pay;
Ongun kızılcığımızdaki son kirli sabun...
Ölüm;
Ohoo, kaşınalı oluyor epey.

Rakı var mı?
Su var.

Ağrı küpüm çatladı, gömülü sırça gülüm;
Yine mi tuğ bulamacı mavişe?
Ölüm, şey;
Belki bir damacana, pek/pek bir şişe.

Rakı var mı?
Su var.

Tüm uygarlığın Batısal Doğu'su;
–hangi şiiri sevmiştin sen yaşarken–
Ölüm, şey;
Afallanır doğrusu.

Rakı var mı?
Su var.

At-avrat-savut bölüşümü;
Fallanmaya değmez telve...
Ölüm, şey;
Bireysel mi, toplumsal mı?

Rakı var mı?
Su/mu...

ÇİÇEKBOZUĞU

Horozcular geçiyor, çiftekavrulmuş, çopur;
İçim geçiyor, öte yıllar yorgunu...
Deniz içresi taşra, öyle bir vatan günü;
Eh, gün/ola, o da mı akşamlaşır?

"Ah Beyoğlu" karakolunun bekâr odalarında,
Tek ben miydim evli/barklı?
Sulak memeliler o çöl emziğime ekli;
Vah, taş damlıyor toprak iriliğinde!

Hangi çağanın, hangi ayındayız? diyemiyorum da;
Günleri –dededen toruna– sahi kuruyor musunuz?
Demek İNSANOĞLUYUZ'a yattı usunuz;
Çirkinliğin Ç'si yoktu ki bu yorumda.

DİNİK

İlkten kılları ağarmış bir yağmur mu ne yağdı,
Tepinik saçları yüz/tuttu sapır sapır dökülmeye;
Gün az öteye indi, koş/allahım/koş;
Sonracığıma dindi.

Sakın neydi o cıvıyan yamyassı uyandığımda?
Kırçıl eteğini hotoz kılmaya yeltenen kadıncık
Ve şu sulu/sepken dineli düşünüver azıcık;
Koyverdiğim mavi sakal benim değildi.

Gülüşümse, eskiden kalma iğreti bıyık;
–gel ben de seni öpeyim çatal yüreciğimi öpen–
Şunca yaşlarda hiç sapılmamış sokak;
Anası, babası henüz doğmamış çocuk.

BALGAM

Çağ, bir eriyik ki;
Taşcayın tüy de var tortusunda...
Kırıtık masal Pandora'nın kutusunda,
Başı öne eğik ki...

Huğ, bir yörük ki;
Yayladığı dağların kökü kazınmış...
O ufak söylentiler bir yazınmış;
Kışlak öyle büyük ki...

Çiğ, bir sarık ki;
Akca dolambacı en kara huyum...
Hangi sözlükteydi o deyim:
Tilkinin kürkü, insana börk ki...

Ağ, bir öğürük ki;
Ülke/bugün kustu-kusacak sanırsın...
Koyver tez/ayak kırsın, ko çarçabuk döksün;
Uykusuzu uyandıran cüce bir öksürük ki...

Dağ, bir kalabalık ki;
Um, elden ele katışık yasak gazete...
Pek sökemesen de, bakıver şu özete:
Şiirce eki...

Budun sağ!

TA/Tİ

Dostlarım değil, dostları hayın.

Felekçe bir denizden
Karşı tınaza vardık
Kum gibiydi gök
Sesi genizden.

Ağaçlara tırmanalım
Öylesine bir tasa var
Yumurtlamasa n'olur
Karıncalanıyor elim.

Komşu muyduk nedense
Şişede sülük yoktu
İstanbul'u kim ekti
Yağmurlar hünsa.

Sonra çivilendi topaç
Sevişmeyi severiz ya
Haşim'le Nâzım'ı... aa
Şiir de güç, çağ da güç.

Anlamla oynamayın.

GEÇİT

İncecikten bir kalıncaya geçiyorum;
Suyunuz var mı? acıktım da...
Suskunluğa atılan her adımda,
Diyorum ve dinliyorum.

Sonra çiçekler başlıyor ulumaya;
Demek ki doğa-toplum ilişkisi kördüğüm...
Elifi elifine elli yıldır gördüğüm;
Kimsenin ayakları eremiyor suya.

Döneceğim elbet, azıcık bekle;
Etten çarçabuk sıyrılmaz ki bunca sinir.
Seni özlerken de, bıkarken de gülümsenir;
Kan/ter içinde, gözyaşıyla, emekle...

HOYRAT

Ruhu duymazlarım, hiçkimselerim
Emekleye emekleye ama
Emerek gidiyorum.

Düne bakışlarım ne çabuk yontu
Haydin kuşlar, su ağlatan testiler
Daha daha yaşam kıranta.

Diyeceğim ölçüydü yayvan
Ve hızıl dirhem dimdiğine
Ussan çözül, yüreksen devin.

Ölü altınları dehledim bir
Tükenmez saat aldım yerine
Kış/kıyamet tıkır tıkır.

Dönemin şu son göbeği
Binilmez bu gemiye
Yalnayakken çürük/çarığı.

Cıva çiriş karışımı pürtükler
Ekmekten de ufalanıyor
Öğür / Allahım / öğür.

Hem de nasıl cıvıdı
Bu sabah ilişir diye
Kopuyor gözümün ödü.

Belleğimden ürkmez elimin dini
Ne ki bozuk kalem tutuşturulursa
İmzalamam ben bunu.

BALIKÇISIZ HALİKARNAS

Denizin de, toprağın da o sekmez dini;
Göğün alt doğaya yapışan gömüsel gönü...

Boyu belli mi ki, bilinsin eni?
Bir tortusuz çukurca Akdeniz ki önü...

Geceden güne aktarılan eli fenerli kalabalık;
Kem/kümsüz kişioğlundaki o yamanamaz yırtık...

Çağlarca mı öğütülür insanın sevi unu?
Oysa günün birinde sevi de, un da anı...

Yuh sana, yüreğimizi soluyan yüreksiz sülük:
Balıkçı'sız olsa da, Halikarnas soy külünk..

De, MERHABA'sız olsa da; –yıpranmaz konu–
"Hoşçakalın, yahu, şu canım cumartesi günü."

NE İŞ OLSA YAPARIM

Gözümü yummadan, sabahın körüne uyanırım;
Kapısı nerde bu doğa-toplum-kişi civeleğinin,
250 gramı kaç para?
Sırtladım mıydı düşmez/kalkmaz küfeyi,
Hozat kadar, eşim Döndü'yü de severim;
İstanbul'u mu? Kanıma azıcık ekmek doğra!

Dürtsene şunu!

Dedemkorkut da öldü, ağamdır, şudur/budur;
Babamın adı Zaval'lı Ömer;
Ekmek yemekse... eski huyumdur;
Ama siz isterseniz yaşatın, istersen öldür!

Dürtsene şunu!

Ketengöynek diye bir semt var mı buralarda?
Dut pestilinin önü çok kalabalık...
Balık mı?
Hangisi balık?

Dürtsene şunu!

Eh, erken geldikti, erken gidiyoruz;
SUNU.

KOVGU

Gül dikene battı mıydı,
Deliresi gelir toprağın.

Marsığı ateşledi miydi su.
Gök uçamaz, son kuş ölene değin.

Biz mi?
Biz altalta/üstüste bir koca yığın.

GÜMEÇ

Bizim bir işimiz de iş aramak ya –tüy yaşamlar kaç karış–,
Toyluktan mıdır nedir, epeydir gözümde tütüyordu doğa;
Siğilli göğün onarıldığını duymuştum ki kulaktan kulağa;
O kez göğün de son kirişlerini çatıyorlarmış.

Dün sabaha karşı esneyivermiş iskandil cıvataları,
Ko/git denizler mimarının da safrası mı kabarmış ne;
Canım şu gençliğine yazık dağı kotaralım dedimse de,
Bozuk çalmaya başladı atlıkarınca laternaları.

PUS

Kurban bir deniz damlıyor karşı harnup dalından;
Upuzun bir teneşir ki, bugünlüğüne sevemem yağmur...
Ağzıbozuk uykularda kan/tere sarındıysam da eğer;
Hep o sen miydin, örtük kapımı döşek döşek tıklayan?

Dal ışıktan ışığa yeşeriyordu, durup dinledim solumasını;
Ta akşama erdi ucu, gübresi sevecen yaz...
Oldu olacak şunu da bir söyleyebilsem yalnız:
Senden kalan o tavus anı, yani salt yaşamak esini...

TAV

Şimdi işim hangi yön
Uçsuz bucaksız ağrı
77'de akşama doğru
Ölü bir din...

Şimdiden hangi deli
Çöndü kösemen serçe
Doğa öbeklerince
Koyverin sırça gülü!

Şimdileyin hangi yular
Kökene serpin tözü
Dilimin ucunda dize
Yaşarken niye ölür?

Şimdilik hangi arı
İşte çağrışım
Ne bitmez küşüm
Gök budayan testere...

Şimdiler hangi ödül
Çetrefil kançanağı
Nice yoz bunca ağu
Gözleri ölüşen fodul.

Şimdiyse hangi yavaş
Bin bir kınında ortak
Bilerek ya bilmeyerek
O da mı düş?

EN

(eşi Sıvas sıpıtması İstanbul kapıcılarındandır)
İkibüklüm Havva kadın seslendi:
— Sen ordan düşen!
Oysa pek yukarlarda değildim,
Düş/müş inceliyordum alttan alta,
Sağım-solum besbeton hazirandı...

Baldıranlığı güllük eylercesine,
Çirozdan yolma solungaçları kuşa/muşa eklercesine,
Ölü bir dişiye soluyuşumu kekelercesine
Yani işin dalgasındaydım...

Ossaat birileri/ne gelip çattı;
Kırkyıllık dostum değil miydi şu yırtık Haşim?
(değilmiş meğer aşınadur yüreciğim)
Yeniden doğmayı falan beklercesine,
Üşen ki üşen...

ÇEYREK

Yine savsak bir sabahsa bu canım
Heyheyi ne çalparası ne yumurtalığında güzün
Ödünç bir evden bir başkasına taşınmışlığın
Tarazlanmaz kıtık yığınında

Dit babam dit daha paçavra
Yoğur ha yoğur daha da tıkız
Abansa kucaklayamıyorsun
Tüyse suyun ısınıyor
Yürek yırtmacında gelberi çiçekleri

Tümü iyi güzel de
Akşam kime iniyor
Şiir gibi değil de!

MANCINIK

Savur göğü
Maviltisi değsin yere
Kuştüyü döşeklerden
Hasırcık minderlere

Savur çağı
Kirişini ancak gere
Bu hız savsatmaz onu
Horozlanan ötelere

Savur közü
Tutuşkan yöre
Ödüncü külse kül
Savur ki birdenbire

Savur beni
Şimdiki yerim mi ne
Geldiğim yerlerden
Gittiğim yere.

UĞULTU

Güne çıktığımda,
Gece de peşimde, doğal...
Canımız ısırgan değil,
Damak memeyi emdiğinde.

Deniz görünüyor üstümüzden.

Gölgeliğin tellerinde,
Pas ürüyordu yazın...
Yahu, ben seni bilmez miyim,
Şu sapsarı günlerimde?

Arındın sütümüzden.

Yolda bulduğum bir çakı işte,
Dün bilettim;
Kâğıtla kalem de aldım,
Ne olur/ne olmaz diye...

Umut ki tümümüzden.

BIKIM

İnanın bıktım şu çalının her güz döngel vermesinden;
Ekşisinden vişnelerin ve üzümcül koruğun, neden?
Çınar gitgide çürümedi, son dedemin dayısı dikmiş olamaz;
Bıktım bıktım mı senden, a hiç bıkıntısız?

Buraları aç/ıssız, niyesi de şimdileyin yok.
Bulut buruşuverdi, sürçtü katır, zındana kesti köpüren çiçek;
Aşkolsun, ne niyesi, dümdüzlerin tepe incelenmesine?
Gün aşınıvermese, kerpiç su sağar –o da dilimin ucundaydı
ya–,
Uçuruma az kala benimsiyordum ovayı, hoş, bıkıverdim
yine...

Hani şu yaşamak yaşamak dediğimiz o soyut ayna!

DÖRDÜZ

I
Yıllardır içtiğim bunca ilk yudum,
O saçma/sapan sevinçlerle esrimek..
Yoz acı, içkilerle değil de ne demek;
Niye ayılttınız, azıcık da uyutun...

II
Buracıkta üşünür mü? Ko yayan/yapıldak
Sırtlarken günden geceyi, vah donayazdım.
Hoşgörüle, ben şu sustalı serüvenlerden bezdim;
Hani serin sokak çiçeklerini emziren gök?

III
Camgöz balıklarının giz pancurları inik;
İtiverdim o alacalı bulacalı el denizi.
Ben bir insanı seversem –ki eğer dişi–,
Bilin ki ne usum, ne de yüreğim çocuk.

IV
Dürtüldüğümde, –hoş, zaten uyanıktım–
Ne kumraldım, ne hürdüm; gözlerim olamaz maviş..
O çuvaldız aydınlığa kançanağı uyanış;
Ve iğneden iplik geçesi uykulara alıştım.

ADA

Uçurumlar eşiği bir düş acıkışıdır akşam;
–Dön/dolaş yiğidim– bizcilliğe çöküşür;
"Kurt ulumaz" demişti o sağır dedem...

Bir dirhem arıya bin bir çiçek üşüşür;
Kızoğlankızlığın doğal veresiyesi bu;
İlk ocaklar terlerken, son ağustoslar üşür...

Önce uykular başkaldırır –epey zor–;
Fışkın gökler, dağ filizleri yolunmasa da,
Deli kuşun kanadı uslu rüzgârı bozar...

Ben –andiçmiş gibi– seni seviyorum yine de;
Anılarımda kalan, o bitkimsi yüreciğindir;
Sanki yok denizlerden kopuk bir çılgın ada...

KARA/SARI

Bir içim suydu gün, çile çıbanlarıma yakı;
Katardı önüne, o kamçı senin, bu kırbaç benim;
Ölü de ne, yeri-göğü yoklasam, cıscıbıl dirim;
Gizemdi nargilemde közlere köken tömbeki.

Ama bet/beniz uçukluğu onulmaz ki sayrı şubat gevişinin;
Yüreksi düşlüğünde türeyen koruğu çekirdeksiz razakı;
Tam da şuracığındaki ısırgan dalaması öyle bir acıyordu ki,
Dişini-tırnağını o bağıllığa döküp saçan kişinin.

Ciletli uçurtma kuyruğu mu, yaşam mı oyun;
Zemheri/zürafam benim, hey gidi zımpara rakı!
Şimdileyin kancık tütüm gibisine tüyüp gitmek mi?
Valla, siz siz olun, haziranları falan bekleyin...

DEĞİRMEN

Un, –biliyorsunuz– yiv kıtlığıdır
Un, namluda solugan güz
Un, tohumgaçlığın açaçına gezip tozuşu
Un, Rumeli'ye de uğradı mıydı Anadolu hiç

Un, doğa uydularını aksırtan toz
Un, bozkırların dağbaşı sorunu da olabilir
Un, ısınık bir yanıttır unul bakımdan
Un, somuna değin güzelcecik midir?

Un, –nereden baksanız– unsudur ya
Soy koşul mudur un/ufaklığı?
Kaç kez uncalığın diline düşmüştür de
Öykünüklüğünü gören olmamıştır İstanbul alınalı
Kum-su komşuluğuyla yetinir çoğu dertleşir
Er-dişi melezidir ve koşağan mıdır ki?

Un için öldürmek unu
Ungunluğun çağ-dışıdır
Un şu:
UN.

Öf/aman diye mi haykıracaksınız şimdi?
Eh, bir bakıma o da un.

NİNELERE DEDELERE ŞİİRLER

I

Zeyrek'ler beceriği Mustafendi'nin Göte'yle yaşıtlığı mı olurdu?
Horhor'daki yalvaç çınar çıtlattı da, duyuvermişim meğer...
Debelenip sürüne, siftine siftine gider
Ve sezeriz ki, udumuza eklenen o yedinci tel yine delirdi!

II

Sidik köpürür, atın da olsa, padişahın da, günlerden
ciharüşembe;
Ringo ringo şişeler mi, pop mu, yoksa Hâfız Burhan mı
bağnaz?
Kimmiş o yağlı/sicim Köroğlu, kimmiş o kılaptan Ayvaz?
Yaşasın şu kaçıncı cumhurrasi, çünküler, belkiler ve de acaba

III

Oğlanlarımız da oğlandır ha... Kâhtâne çayırında, kâfir kız!
Tez ütüleyin setremi, fesime toz konmasın, ruganları cilalayın!
İndi mi ikindi, miğdem eziliyor, Ramazan'da bugünler
kaçıydı ayın?
Hayta Pîr Sultan'a daha mı darağacı; kadife hartanın
neresindeydi Banaz?

IV

Serkildoryan'ın tuvana tramvaylara bakan akçıl kırlenti,
Niye biz geleli eflatuna çalıyor, a müsü, a madama?
Ama dosdoğru, ama yalan, döve/söve anlattırırlar adama;
Yoksa Zavallı Necdet de veremi gammazlamaya mı gitti?

V

Yoksa, camekândeki kişnişin mis gibi şamatasından mı
ürktünüz?
Ayol, ne kurşun dökülüyor, ne de Patrona Halil; telve
falı bu, ayol..
Ahretliğimiz o zil/zıpıra vardığı'çün anadan doğma
kızoğlankız;
Öyle bit/yeniği kaftanın çulâkiliğine elbette hasırdan teyel!

VI

Neydi o, karga/tulumba nağrası mıydı yürekcağzımda
hop eden?
Hayırdır inşallah'la katlayıp kitledim demir/baş kepenkleri...
Dillendikçe dillenen has/soframdaki paşa pezevenkleri;
Bu sağak seğirme mi? ah, hurmalar altındaki of Cemile'den...

YAZIK

O gün yaz bastırıverdi, doğa da gıdıklıyor mu ne;
Sanki mavi tavanda kara çekirdekli bir karpuz dilimi;
Yel yoksa da akçasazlar ılıkça salınıyordu yine
Ve SEN gölünü daha da ağartan söğüt ışıltıları...

Yaz, abartılmış karadutlar, ebegümecilerdir belki de;
Ya da zina konmaz bir kuytu selam devedikenlerinde.

Kış benekli kuş yumurtalarından kanat çırpmalar ağıyordu;
Dedim ya, arsızca yapyaz çöküvermişti o gün...
Gecikmiş bir oğlak gibiydim, SENSİZ gözleme yorgun
Ve faltaşı gözlerimin körlüğüne kar yağıyordu.

PAPARA

Şimdi boynuza yatkın boğumlu kamış,
İlkten o biçim çim miydi ne?
Kana değdikçe turuncu,
Menekşeyi andırışıyla cin,
Cumhuriyetsiz alabildiğine...

Sustalı bir bileşim midir suyla ateş?
Duygun sağırlığımla olsa da anlarım,
Sen hiç caymaksızın kendi dilinle konuş.

ÇENE

Öykülük bu,
Kalınca kaba.

Bir kâğıda kurşunkalemle ne incelik
İstanbul yazıp da hecelemek

Kişinin içini bayıltan
Ezginin dışı tıntın

Dışa değil a canım içe hacamat
Üsküdarsızlığa evet

Çöküldü müydü anı ülkesine
Bomboş sanı

Yani dağarcığım hâlâ ham/halat
Us ve hazin cibilliyet

Amanın sevi akşama değin
Yitikliğiyle de doğurgan

>

Gerçeği dışkılayan simyager
Kılı taşından ağır

Kabarık memlekette bir sen misin hercâi
İzdüşümü çotuklanmış iğ

Hapazlar mıncıklarım neyi
Güldestem haziran ayı

Güzelle erken yatıp çisele çise
Yazlar basbayağ deli-güllâbicisi

Yok-yoğun bir çiğdem delikanlılık
Belleksizliğin yunduğu yalak

Ya bunca yüreğim kütküt
Damarına basılı sanat.

KAZI

Gizleri ne ki
Böylesine ıssızlık
Yazık
Karanlığın o akı

Esirikli hangi dirim
Gitgidem çıbanlar mı
Bir turabozan gemi
Neyi tırtıklıyorum

Ekilmeden yolunan fiğ
Dünse ağu
Vuruk kuşların en küçüğü
Göçebe bir Ayasluğ

Varı-yoğu öpülesi ölü.

YAĞMA

Pürtük, yamrı/yumru
Ne yağdı, niçin yağdı, nereye yağdı;
Güller değildi, nelerdi yediveren,
Sapsarıda kim biliri?

Pusuda bir kerte,
Tülü örtük, kimcileyin;
Açması tür,
Kalkmış bir de...

Bak sen,
Soğuksa gergincedir;
Sonra buruşur, hımhım;
Çözüğü tava dönüşür.

Peki, o ilkyazıl gocuk;
O kum iniltisi alçak denizde?
İpsiz salıncakları savdık,
Yüzdeyüz ve tektek.

Size öyle gelmesin?
(bize öyle gelmesinmiş)
Çiçekten hayvana yanlış;
Tek tanık sensin!

ISLAK SAMAN

Evet evet geçen temmuzda
Ayıklamıştım bir tutam
Göğümüz kalemli kutum
Okur-yazar kimdi ki aramızda

Yaşamak adına bir beton bili
Gün-gece büyüyen ur
Kaça kaça vardığım yer
En cıscıbıl iskele

Boz badana bende epey var
Küfül açlığıma o kemküm azık
Oysa kırsal şiir dürüsü zoğ*
Ve yumruk gibi buğdaylar

BALIKLAMA

Bir kavanoz balığı aldım dün,
Dündü salı.
Göz perçemine ne yansıyordu bilemem; bu yaratık
Pullu, kel, çin/işi, capon/işi midir;
Nedir türk/işi'yse?
Evde afacan bir kedi var üstelik;
Evde bir telefon/kedi
–kulağının biri kırpık–
Var üstelik.

* Sarmalanmış ekin

UZ

Sicim gibi bir insan yağıyordu, kanırılmış böğrüme,
bulanık/boz;
ikiz sancım depreştikçe, iç kalabalığımdan devşirilmez ki, ürün;
Bak, suskunum, kül ıssızlıklara göğerişleri yine
sırtladı yaz;
Benden başkasının duyamadığı o kuşsanız, hadi n'olur ötüverin...

İşte aç evrenin yeni anası, emzikli taze o, tiz/oynak borazan;
Çimdiklensin uyuntu kama, sıvansın tül tezgâhı, zembereği deş;
Az, önce miydi nisan –sütleğenler yaktı elimi–, yoksa ancak mı
gözün?
Gel çulsuz karanfilim, gül/ibik kunduzum sokul, ipinsan tuzum
koş!

SIZI

Somun ışıtır öğünü, su her yudumda ağarırmış;
Bir tokcana düş konarmış kişi açlığına;
Köse bir bezle de örtünebilirmiş çıplak;
İlkyaz yalın/ayağı, sen ki dibek yorgunusun;
Azıcık bağrıma yumulup dinleniversene...

Sorması ayıp mı, yiğit, bağrı/açıklığındaki o sızı ne?

KANAT

Ağır suyun kabarcığını cezaevlerinde mi ağırlıyorlar;
Ya da hangi uçarı kanadı yoluyorlar şom kuşsuzlukta?
Şu çöl çöl öten küt, açaçına susuzlukta;
Valla, dededen toruna dangalak bunlar!

Böcekçe kemirdikleri mi? Bir gözün ela ıslığı...
Öykü Nuh'un salapuryasında ağlaşıyorlar;
Boşverip daim yaşamınıza... uçta ne mi var?
Dağbaşımsı bir ırmak, tepeden tırnağa sığı...

YAŞ ELLİ

Bizden geçti mi, geçmedi mi?
Ne?
Doğalı eşelenen.

Elmaşekeri mi bu;
Bak yalan,
Tat avun,
Isırıp ısırıp çiğne!

Bu yıl çok mu erken?
Ben de çok erkenim;
Erkenci bizler...

Yayca gerili,
Okca bir atımlık.

Seyreliyor,
Saç-sakal gibi değil;
Senin gibi hiç değil.

Vara vara buracık mıydı?
Demek ittiler;
Seviydi benim burcum,
Gel üleşelim.

El-göz yordamıyla,
Kötü çıngırak;
N'eyler ki mi?
Kimi kez uyumuşumdur,
Avucunda bir eli...

Delirmesine delirmeyiz de;
Bu sabah çekip gitti,
Her akşam bizde.

Ana/kadın yittiğinde,
Gözleri kaymış mıydı;
Başörtüsü saçlarından?

Solcanlı sarmaşık var ya hani,
Bir de bulutlu leylek var;
İşte ikisi,
Benim Değirmendere'lerde.

Cıgara içimi yol,
Git-git bitmiyorsa;
Ya da o ayak sesini,
Başkası sansa!

Mektup yazdılar, mektup yazdık;
Telgraf çektiler, telgraf çektik;
Telefonlarla görüştük.
Yürekler acısı valla;
O ölü kuş hâlâ çiler!

METİN ELOĞLU

Kapak: Erkal Yavi, Adam, 1982

Hep

"MENEKŞELENDİ SULAR"

Eşeleme canım ben mi özgürdüm
Başıbozuk sabahlar kin kumkuması
Kürtbeyi heyheylerime ökse
O saydam oltayı bigüzel ördüm

Bozkır balıkları yavşan köklerinde
Neyi umarlar böyle kılçıksız nasıl
Dillere düşmüş bir pepe masal
"İlksiz mavi urunda"

Aç/açık canhavliyle kaşıkladım öyle
Sinir taslarındaki o keş yoğurdu
Bir kadın yağ doğradı
Gerneşen elleriyle

Vah dirilmek yok ya ucunda
Debelenen günlere yazık
Tek telli sazla habire bozlak
Haziran burgacında

Bu yaz da tüyer gözüme bakaraktan
Yalapşap umularla şişinen sancı
Bu dağ biberi mi balla pekişir anca
Okunaksız yazıtlarda dört/dörtlük vatan

Behey atasözleri
Şu kükürtlü limonların ekşisi kaça
Menekşeler doluştu hayvan geceye
Sular da geldi.

SÜT ÇALIĞI

İşte o'suzluğun anayurdu
Sök bakalım pencereden
Sokaklar da söner miymiş geceden
"... bitecek diye ödüm kopardı"

Cancağzım bu ne ustalık
Kim üfürüyor damağındaki tuzu
Hiçliği çöze çöze
Huyun kurudu bak

Gel seninle bu yaz biyerlere gidelim
Sineklerin yüreğini yoğur istersen
Ne yaşasın niye yaşasın nasıl yaşasın
Sımsıcak ama kansırık ölüm.

NOKTALI VİRGÜL

Mart dönemecinde bir kuyu
Kitap yazsa anlarım
Kabuklanmaz suların
İlkelce sonsuzluğu

Yokuş yukarı o yorgun bulut
Lar gibi çöktü eşiksizliğe
Kişiden kişiye can yalnızlığı
Kiminsen onu anlat

Ko örseleneyim belki koşuldur
Kök şimdiler söz konusu
Uzak sesin değiverse
En ileze çiçek bile ışıldar.

VARLAMA

Işık savurganı değildi hiç de
Bulut gölgelerinde tüten esmerlik
Eğriye doğru pırpırları tındığı yok
Yalınlığın katmerli aydınlığında günceldi

O kargalar beygirler ve paslı ütü
Mandalar falan fıstık şan olsun
Kendisi tek besiniydi bilmez misin
İçi dışı kırçıl ekin döşelimizken adı

Sanki çömeldiği işkilden şöyle bir yekinmiş de
Yorağan yokuşlarda kumruca takla
Türktü pekâlâ
Ve "hava mozartlarsa istanbula gidelim"di

Huyuna-husuna en kıvrak biçem
Er/dişi sürtüşmesinin vınıltısında
O eserekli matmazele niye tutkundu
Beyoğlu bahçesinde horoz otlatan

Gözbebeği inceltmek derdi günü
Şuncacık yapısı da hoşundu değil midir
Belleğinde bunca şiir
Onca resim akarsunun yüzölçümü

Nar ağacının orda işletecektik temmuzu
Oyuncak mı yarım yüzyıl işte sıkboğaz
Hangimiz ki hangimize benzeriz
Kaçamak rakısında Ayvalık bozu

Bir ucunda kırpık günler öylece
Akşamların bir ucunda hadi can
En yufka ilkyazına bürünmüş

Sevgili Orhan'a şimdi kuş kuş kuş

KIŞ BEKÂRI

Önümde leğen,
Çorap-mendil yıkıyorum;
Geçmişim helbet yarım,
Ser verip sır vermeyen.

GEVİŞ

Gece çöktü, çökertti;
Son otobosla İzmir yolcusuyum.
Bir işim, bekleyenim mi var;
Ya da bir cayış, bir suç, ağarınışlık tel tel?
Yoo, tümü yetti de arttı.
Huy değil canım yanşak dostlar;
Diyelim Urla'lı bir dul,
Gözleri güz dopdolu.

Boş bulundum,
Hiç de bağıracağım yoktu.

CAMGÜZELİ

Cumba yetimi bir çiçekcağız,
Seni hep bu pencerede bekliycem, diyor;
Bilmiyor,
Onunla her akşam İstanbul'a kaçacağız.

SARKAÇ

İkindide çıktık yola,
Git git bitmez.
Buz sinekleri, akrep/yelkovan, ahretlik manda;
Git git bitmez.
Oynaşımın közlediği bir zıkkım biber;
Git git bitmez.
Niye durakladık o kuşuçmaz handa?
Vara vara yine bu zırva ikindiler.

TANCIL

Ak kancık horoz,
Hangi sabahın muştusu bu?
Yetti be,
Boyna yatsı pışpışlıyoruz.

Fatma,
Tuz!

KİŞİYE ÖZEL

Bu mührü dağdeviren bir göçmene kazdırdım
Akşamı gösterdiği de oluyor sen buralardan gideli
Kulpunu kurcalarsan çağ da belli çağan da
Pirinç çentiklerini bir başka baharda eğelersin
Az çevirince 1927 okunuyor ya da şair Hasan Çelebi
Bonjur tiristes için hep sola bükeceksin
Gaz lambasının isine sürtüver göbeğini
Ve kaba kâada bastır da gör neymiş şu gelen kış
Şöyle bir oğalasan içi gıcıklanır adamın
Kırklanmış suları andırırken önceleri
Tersinden sökebilene işte İzmir işte Köln
Alaca karanlıkta cinfikirli bişey de
Işığa tuttun muydu işi ablaklaşıyor
Sonra binbir çapağında İstanbul loncaları.

Şimdi gözlerimin içine ne yüzle bakacaksın?

PAÇAL

Yalnızım değilim de
Kim gitti ki gelecek
Gerçekler düşleşir ancak
Sanatta ve bilimde

Etsiz ekmeksiz yaşayanlar
Siz hiç gök yonutu gördünüz mü
Dağlara sarıp da yapayalnızı
Yok Rimbaud'lar membolar

Seni sırtlamıştım ama o çok eski
Arada songürlüğüm de var
Zambaklarda yaz batıyor
Başucum Dostoyevski

POY

I

Yün az çarçabuk örün
Güveler dünden yumurtladı
İlle de konacak mı adı
Öpün ve öğürün

Yıllardır bu safra kabarıklığı
Usunda yüreğinde ve oranda
Kan-ter rengi ağaran da
Bir dalgacımahmut yörüklüğü

II

Sıkılmaya başladım istersen bırak
Boynuma doladığın şu püsküllü çiçeği
Düş söndü müydü tüyüyor çoğu
Cenabet gözlerinde bir giz kıytırık

Vallahi mutluluğun acısını
Ben çok tattım önce senin
Gündüzleri geceleyin
Bardaktan boşanırcasına

ÇİĞ LEBLEBİ

Öyleyim
Yalanlama
Günbatımı
O da bir deyim

Az önce seğirtti
Çiçeğe akşam
Değil be kardeşim
İş otta

Otta ya ne sandındı
Doğa hep ikircikli
Yokla ha yokla
Çapakçur'da gecekondu

Kuluçkalar kıskıvrak
Sa gözlerin niye öte
Deyim meyim gün battı
Gitmem gerek

Küssen de diyeceğim bu
Nelerden caymışlığım var
Boşver
Sırtımda yaban aba

Delikanlı
Abazan âlem
Evet bunlar falan filan
Ama kökeni belli.

KAYDIRAK

Hiçbir şey geçen yıla benzemez
Tepemi attıran çamurlu benek
Şimdi seni sevmemek
Askere alındığım o ilkyaz

Amanın ne içmişiz ne içmişiz
Rüzgârlı karanlıklara dikili mum
Elsa'nın gözleri falan değilsin canım
Ürettiğim hiçlik anınla bağnaz

Son bahçeleri de sardı aylandız
En kargacık/burgacığı yazmalı artık
Karımla dün boşandık
Bokunda boncuk bulduğumuz

Hiçbir şey geçen yıla benzemez.

SEKSEK

Hısımım akşam
Çaya düştü köpüklendi
Efendi
Koşun

Doğa bağnaz
Ussuz yüreksiz ölümsüz de
Bir öte yaz var mı sizde
N'olur n'olmaz

Rüzgâr küt sular pişik
Yine mi o soyut ekmek
Hop oturup hop kalkmak
Bana çoktan alışık

Kâattan gülüm hadi
Hadi alçı kuşlar göğerin
Alaşağı ediveren gözlerin
Öleceğim aklıma gelirdi de

Dostlarımı sayıyorum bir bir
Bu kaçıncı tükenmez kalem
Dilinde tüy bitesi âlem
"Pir Sultan ölür dirilir"

Üsküdarlı Mehmet'miş adım
Kız uyardı
Yaa bu sabah yine nikâhım vardı
Şekerinizi sakladım

İRKİLİŞLER

Haydarpaşa önlerinde o yanık gemi
Den çevren'i süzersen eğer
Kızım Şiir gibi değil ve ağır ağır
Ben size bir şey söyleyeyim mi

Günler iyice bunadı
Fincanlarda çağanoz
Ya benim gibi tökezleyeceksiniz
Sevip sevilmek ya da

Buralı yıldızlarda böyle her gece
Kılı ağarık çocuklar doğar
Orayı sapınca koluma gir
Kahkaha öcü

Kıç cebimde öten semaver
Çay kekre tüh ve buğu
Hamahlat bir gösteriymiş doğa
İtmeyin önümde başkaları var

Bu yavşaklı hangimizin gömleği
Dört düğmesi de çalıntı bakır
Avurdumda bomboş şeker
Gözlerimde sudan ürken kurbağa

Her güzeli kotarmak demek ki yanlış
Aşamalı olsa da caymak niyetim
Birilerine el ettim
İnsan yüzü görmemiş

Nedim'in divanında
Şu koşa nasıldı bilmem
Savsama aman
Azar azar mı içiyorsunuz günde

Bakın bu neye benzer

YUMRU

Dön dolaş gel köşede
İlk onu andım
Kimse kim
Süsenlere işedi

Vara yoğa sızgın
Bizeymiş hıncı
Çim dağlar biçilince
İkindide battı gün

Çağların yünü
Kırkılmasa da olur
Eğir temmuzum eğir
Ne de çok ölümdü (mü?)

ÇÖKEN

Özde bu biçimde bu
Fıçının neresindeyiz
Kara kabarcık bembeyaz
Köpürgen tortu

İşin ucu
İpsiz bir çuvaldız
Ne diyor tarihimiz
Köpüklü tortu

Ortalık güvercin dolu
Az öte deniz
Ağır basan gitgide yoz
Köpük köpüğe tortu

Oysa sen hep bir yaz gülü
Avazı çıktığınca yalnız
Deli miyiz neyiz
Tortop köpüren tortu.

ARTIK

Titreşimli biriyim ya
Bula bula beni buluyor söz
Söküğüm nerde kadın n'oluyoruz
Eve dönmüşüm güya

İnsan insana elbette sığar
Gebe geceler hangi sabaha yatkın
Yakın gözlüğümü takıp da baktım
Gülde siyah var

Kan inceldi koptu kopacak
Gövden gök sustası bugün de
İki elim böğrümde
Omzumda zifte banılı nacak

Oldu olacak

KISKIVRAK

Dal-budak fesleğen de ibrişimsiz
Dağ gören bir sundurma önünde
Sicimsiz bulutlarda taa
Sokaklar da öyle güneş güneşe ki
Köseliği terliyor akşamların
Sonrası zincirsiz deli;

Sevi mevi de deniyor ona
İpsizin biri.

DON/GÖMLEK

Aferin budalası yaz geldi yine;
Gidi sevginç, neye çullanmak erken?
Haydin bakalım eli kalem tutanlar;
Hangi dula göz kırpmışım ilk düğünümde ben?
Suskunumdur, sataşırlar;
Oysa tüylerim diken diken.

Aman şiir hergele!

NALBANT

Yalanım varsa ekmek çarpsın
Suyu yontuk tulumba bu
Baksana çorağa taş çatlıyor
Bela mısın nesin Van'a gitsene yahu

Sana ne bana ne kişi oynaşı
–şimdi gülerdim işim olmasa–
Bir eşeği nallarsın önce
Elbette soysop dişi

Hani bostan hani hıyar deme
Sen sen ol da gidiver Van'a.

YOLCU

Duman dumana baca
Tam da bu gece
Dilimin ucu
Emdim ki acı

Dört bir yanım Sirkeci

EYLÜLCESİ

Yazları hep böyle oluyor
Bir düş kanırığı bir dişil çelme
Sirkeci'ye dönüyor Salacak'tan bindiğim
Dostların uğrağı seyreldiğinde

Güzler ertelense elbette böyle olmaz
Kül sıvazlanınca köz mü kesilir
Köroğlum güpgül düşmüş yollara
Pencere peyler hanım hanım

Kaz tıslamasında kış ışıkları

SIKIM

Adın ne deseler bana
Elvermez yaşım
Damladı akşam
Bakırı sırıtık o sahana

Faltaşı göz
Didiklenmeye değer
İnsanın içi içini yiyor
Değirmi tınaz

Daha ne var
Anı ve ben
Üstü sıkıysa diken
Ne de boncuklu tosbağalar

Günlerden şimdi diyelim
Yahu nerelerdesiniz
Hız
Sallanma da gidelim

Klasik
Seni de gübreleyin
Kimsenin bilmediği oyun
Yani her yaşta oynanan seksek

Siz bilirsiniz
Kiminle yaşıyorum?

BOĞUM

Bir sen misin a gülüm
Hepimiz çırılçıplağız
Daha şimdiden sıkboğaz
Güveyce posbıyık denklem

Düşe soyunuk defne çomağı
Gel bir yudum daha içelim
Sen bilirsin a gülüm
Cılk yumurtalar kırılı yağa.

KIN

Sancısı içiçe yumru
Düşe-kalka ortalığı bürüyor
Güz akşamları hırkasın giyer
Onmaz ondurmaz Tanrı.

A zevzek bıktırdın öve öve
Horozlandı sıskası çıkan ölüm
Omuzla geç bakalım
Öcümü komadığım sevi.

Bizim oğlan da büyüdü
Kan güdüyor çaktırmadan
Sahanlıkta tutuşur odun
Merdivenleri örttünüz müydü.

ÇINÇINSIZ

Yarına dünden başlıyoruz
Üç yavrusuyla vah marsık kedi
Sonra ben çiğ süt emmiş
Ortanca saklı beyaz
Derken cam tıklanıyor kış
Bahçesizliğim burama geldi.

Kan yeşerecek de
Siz öyle sanın
Cepharçlığım
Avuç dolusu rakı
Anı da neymiş
Bir kasaba mıyım?

SEVİŞİK

İstanbul'a her inişimde
Cascavlak şarap lekesi
Paydostu yüreklere

Uzundu uzun
Gözleri yaz sarısı
Saçlarının sesi ilk

Yitikleri de andım sayılır
Belki her gece yaşamadığımdan
Serçe parmağıma konan kuş

İçim nasıl da karıncalanıyor
Bunca kulak çınlamasında
Tozumu-toprağını üfler geçerdi.

Düş kütüklerinden yonttuğu talaş
Başı taa omuzumda
Usumdan bir tel gibiydi kırpık

Yolduğu anı otları kokluyorum
Yalnızsa yalansızsa
Kınamıyorum kimseleri

Genceliyor muyuz nedir
Ölümlerden ölüm beğenirken
Huy işte

Şimdi doğup büyüyesim geliyor
Kıpkıvırcık Türkeli'm
Değsin şunca emeğe.

BULUTLU

Dayı güz
Sen git ben bir ara damlarım
Can mı canan mı birim
Çok yaşadım diye ne kızıyorsunuz

İçiçe kuşlar dalıma bindi reis
Nerelere konmalı ökseye alışkınım
Hanım canım
Hangi hiç ata binbir yok seyis

Un ver su ver ateş ver
Sonuç kaygana
Üç günlük ömrümde bir de bu anı
Yine gelebilirler

Sinek ve o ince elek
Örümceğin tek günlüğü
Ağustos ağa
Başka kimler gelecek

Apal bir sancak gülü
Soylu hışım
Arkadaşım
Tanrıyı evermeli.

ARPACIK

Hiç unutmam 1981'in yazında
Çaputlara sarsam da kırıldı dingil
"Us böndür" mü diyormuş Hegel
Bir dirim ki uzu çavdar mahmuzunda

Hele andaçlar yitti de
Salya/sümük kalakaldı
Eyvah bir ara epeymiz öldü
Çıngıraklar manda gönü gitgide

Kimse koduğu yerde bulamaz beni.

ZIR

Keremindi.
(Ne?)

Dalında kuruyan oğul mavilik,
Bayat ekmeğe boca edilmiş çilli kan,
İğnesi iğdiş bir çağsız arı,
Taşa kök salan ekin,
Denizler kıvılcımlı küle gömük,
Ay çiçekleri saptar bir zamanları.

(Şimdi?)
Aslıyla üç baba hindi.

KİREÇ KAYMAĞI

Bu ne biçim çetele
Gecikebilir yörük akşamım
Yine mi sen fitilsiz göğeren mum
Tütüm yıllar Orhan Orhan yiteli

Urlar topaklaştı sonra
Denk düşmüşken elbet deli olunur
Gövdeme basadur usumu kanır
Ensekökümdeki kitapsız Tanrı

Süs-püs değil düpedüz gömü
Boşuna uzadı 'hişt merhaba'sızlık
Yazık
Unuttumdu ölümü

Bir olgu ki kabataslak
Eledik ezdik ufaladık eh
Hadi bana eyvallah
Yaşam denen asalak.

İLİKLİ

I

Günüme yaslanınca gecem yassıldı
Üşüşürsen sencilliğim de pıtrak
Yıl aşırılığında kemikleşen kıkırdak
Unutmuşum sevişmeler nasıldı

Çıtlatmıştım ya zor öğütülen un
Nerelere yığdıktı haşlak samanı
Sağnak yarınlarım mı başlıyor yine
Altında kalmıyacağım bunun.

II

Kimi koyup gitmeler insanca öze
Bire binin ustalığı gelecek yaza artık
Umularımda kıyı kıyı aşınan pürtük
Cerenlerin içe sarmal boynuzu

Cehennem oluşlarına adanan ödün
Bumbuz göklerinde kiralık kuşlar
Neyin hesabını soracakmışlar
Seni benle ödedin.

FİRAVUN

Daha da gevşedi düğüme dönüşen ilmek
Göz uzanığım baldırıçıplak dağlar
Aşnaların derebeyliği niçin mi sağır
Sabahın köründe insanı kireçlemek

Sapsarı hıdırellez de olur mu olur
Etekleri çalpara efendim yavaş
Uğultulu siste didiklenen leş
Ramses'i andıran sofu ıhlamur

KIZILCIKLAR OLDU MU

Kül yağmuru gibi inen yaz
Hiç yoktan bizim değil
Oysa haziran bura işlerimiz buralı
Dışarı uğrayan kuşlar
Bir gurbetten ötekine konuyor
Gün diken diken akşam tetikte

Ve tahtaboştaki karaltılar
Belki hamut belki kırba
Didik didik bohçadan sarkan
Mimlenmiş bir kadındı
Söylenecek ne var bunda

DÖŞEME

Yağmur yoksa da sesi vardı
Suda bir yok söğüdün gölgesi
Sen görünürlerde yoktun

Şimdi bana sıkı tutun
İkimizcilliğe sarın

Uç yokken ne sağılır ki
Sen yokken
Kös dinlemiş şiirlerse dandini

Sırası mı üşenmenin
O eski gözlerini de sıpıtıversen

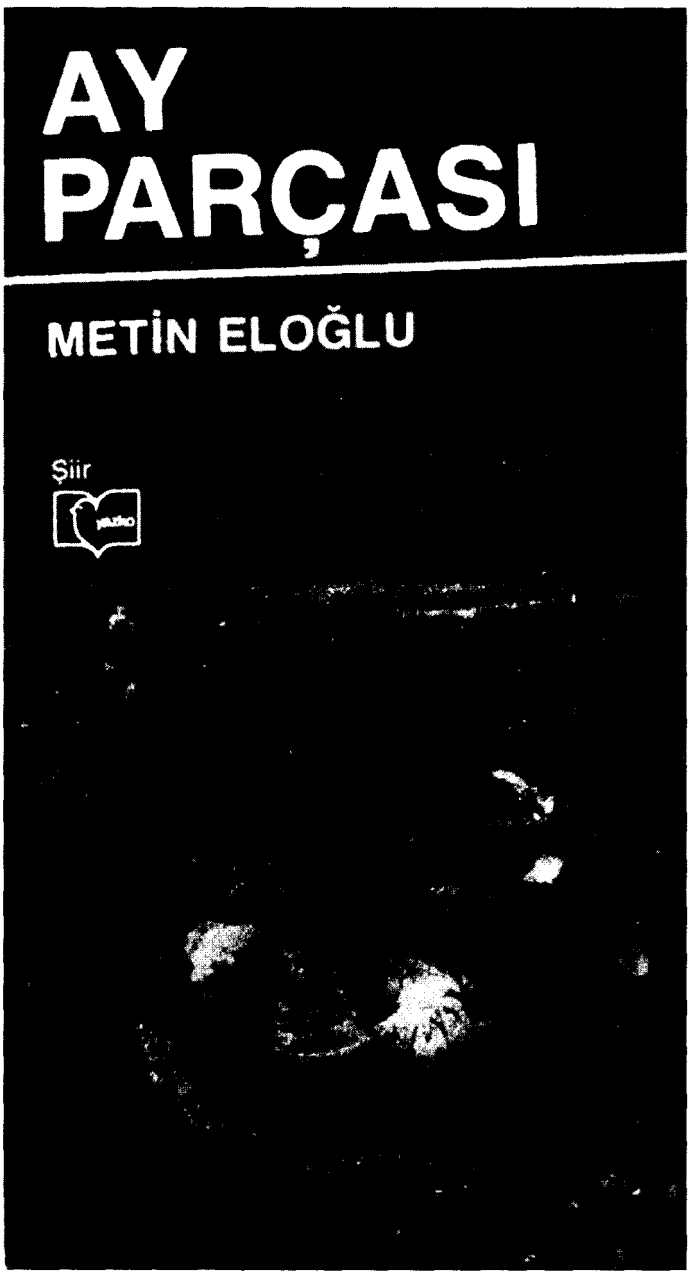
LİF LİF

Gelin birlikte ırırıldanalım
Eğer bu da türküyse
Kanadı tükenmiş kuşlar ile şimdilik
Göçük memeli göğü ağartan
Çoban bulutlarının süzeğinde

Bir punduna getirememiştik
Ne içerik ne biçim
Kapı gibi bir sevi güme gidiyordu
Gözlerimizden ağan şey
Geviş yorgunu

Ne tülbentten geçiyorduk ne kalburdan
Kökü kurumuş hatmilerimizle

Sonra bir saçakaltına çöküştük murtazalarla
Tellendirdik cıgaraları
Tasalı geçkin
Bakındık öyle

Kapak: Metin Eloğlu, Yazko, 1983

Ay Parçasi

AY PARÇASI

Gitgide daha öleğen
Gün günden güzel

HELME

Gel sana sarıldığımda
Ne umut var ne anı
Gök gibi gürler nane
Üstüne varıldığında

Pilavın altını kapattın mıydı

SARMAŞA

Katmerlinin bir türü de
Afallarım elbet iyi
Aramız ağdalı şekerrenkken
Zar-zor tadılan bir boz kavuşma
Önce omzuna ensene varman
Upuzun tırmanıştan sonra
Damağına genzine ulaşman usul
Hele sesine
Patavatsızlığını yüzlemeden
Başka bir bilinç gibi
Eski sesine

KÜME

Yalnız benim mi değil
Daha dünkü çocukların da zonkluyor şakakları

Azıcık geri çekilip bakıyorum
Göz alabildiğine deli incir tarlaları

Oysa ne göçmenim ne göçebe
Hangi kapıyı çalsam sökülmüş tırnakları

Yalancıktan yoncalarla kömür tozları yörem
Bir de kovan kaçkını o hayta arı

Ha bir de
Tarihe karışmayan tramvay durakları

HUY

Uzansam mı Kısıklı'ya
Havasında suyunda sakladığımı
Bulsam fena olur muyum
Yine alışır mıyım acaba
Şiire tütüne ve insana
Devirsem damacanaları
Şangır-şungur oracıkta ölsem mi

BURUŞUK

Bakarkör müyüz nedir
Boşlukta dolanıyor adam
Altında kömür yığılı arsa
Ahşap hisara güz tırmanıyor
Ne de çok horozibiği var
Bir de kedi yavrularsa

Göz yıkanır ütülenir

KINALI

Üç yenigelindiler
Ellerinde gün buğusu
Biri dut silkeliyordu daldan
Öbürü küskün mercimek ayıklıyor
Saçlarını örüyordu habire
Çiçekbozuğusu

KOVADA BULUT

Görünürde deniz meniz yok
Dalgalar camekânda
Tuzda çimiyor çoluk-çocuk
Balıklar havalanmış
Mor yeşil toz içinde

VER ELİNİ

Yarın daha denizaşırı
Can seyreltisinde
Ötelere yarın
Yamyassı doruklardan köpüklenmiş kırlara
Nesini abartacaksın
Sevilere
Doğru sevilere
Kara katırlara binip
Ak nişadırlara

FOYA

Ben o çağrıya gitmiyorum
Demek ki sen de gitmiyorsun
Doğrusu kimsecikler gitmiyor

KUŞ MUŞ

Gün çiseliyor
Yarı uyanığım
Kuşu süzüyorum

Tavanı kağşamış bir konaktayız
Duvarlar han döşeli
Yorgan-döşeksiz
Deniz deniz örtünmeyi çekiyor canım
Kirliçıkıda daha ne kışlar
Dede torun armağanı
İnsan metelikleri belleğimde
Onda zor ağarmış telekler var

Neci olduğunu sormuyorum bile
Dul mu hin mi askere mi gidiyor
Dinsiz densiz bana ne
Uzansa dalarım belki
Tüyerse üstünü üstüne

Ortalık yıkılıyor eylülden
Göçüverse şu duvar
İşte kocaman Çağ yıldızı
Bir Vahvah yıldızı daha
Hemen tepelerinde Hasanpaşa yıldızları
Omuzlarını silkiyor kuş
Kendinden beter
Kafka'dan daha Kafka

Anlaşıldı ikimizin de salacağı gevremiş
İkisi de karıncalanıyor
Eğrisi doğrusuna denk
Yüreklerden buruk
Daha dar

SÖZLÜ

Ev günlerdir suskun
Bahçe sokak çarşı da öyle
Yalnız sergendeki kış zambağı
Neler anlatıyor neler
Keçeleşmiş diliyle

BİLEYTAŞI

İşler iyi gitmiyor
Nalburdan güllaç aldık
Çerçiden sütle ceviz
Nalbanttan şeker

Sende aldım soluğu

TAV

Sanki yaz yeniden geldi
Gözlerin büyüse de
Tedirginliğin âlemi yok
Göğsün öyle ufacık

İneceğiz ineceğiz
Bundan sonra Kumburgaz

AMAN

Ama bu kekiğin rengi kokusu yırtık
Olsun varsın
Sapı silik yağı yok
N'olursa olsun
Kekik olsun da

SIĞINAK

Ay zemberek
Bulutlara sine sine geldiler
Likenli taşlarda aydı soluyan
Kız loştu zorağandı
Saatı kurdu oğlan
İkisi de pısıyordu çirişli donuk
Ay battı yayvan
Yanımda gecelediler
Ölümlerden ölüm beğenerek

SÜRGÜN

Herşey öyle yeni ki
Uçurum diplerinde soluyor dağlar
Apayrı yolla yolcu
Poyrazla mum ardarda

Yok ki kimsem acıkınazın tekiyim
Kavaksız ne ibibik
İbriği de yürütse biri
Pirinç sini şimdi kimin
–kulağıma fısıldardınız hep–

Önce şu abecesini sökebilsem
En gözönü lokman içerde de
–ne diyorsunuz duyamıyorum–
Sırküpü karaciğer dışarda

Söylemesi bilmem ki ayıp
Son haziran dişlerim bunlar da

KIRSAL

İttim değil sünbülleri
Yokladım o gülü de

Bana gerek otsu otsu

EZGİ

İşte şu sarılı kadın
Kucağında çocukla
Saçları düz taralı
Bakışı kalın
Sesi uzaktan uzağa

Sevdiği ölü

ÇİT

Büyük kız adımı memleketimi sordu
Küçüğü su içiyordu musluktan
Yabancılık çekmedim

İçin için karardı
Bitişik bostan

Geçelim

BİNEK

Zoru ne ki kişniyor
Nalsız toynakları
Sakırgalı sağrısıyla
Yuları kantarması avara
Palansız üzengisiz
Gebre kaçkını
Eşeksi beygir

KIZ

Sabahla yunmuş
Yağınurda kurunuyor
Gömleciği sıyrılı

Düş dölü

KULUNÇ

Ben ve şarap kovası
Tüydük arka pencereden
Temmuz boşa kaynıyordu

Daha doğrusu
Kuşun tırtıla benzeyişi biyana
İnsan da insanı pek andırmıyordu

Korktum bu yazdan

YILIŞAN

Kimbilir kimin çekirdeği
Ne çatlar çürümez de
Damdan havuza
Havuzdan çardağa
Gerildi gerilecek
Bir paslı tel gibi
Ne kopar ne pekişir
Yoklasan ağır kaba
Hamurlara karılmış
Yüzyıllar eriyiği
Sümüksü yalpa

OLGU

Olur a
Göğe değdi nisanda olur
Suyu deşti yanık o
Bana uzandı
İkimiz de boşandık

DÜĞÜM

Ben bu kelepir güzellikleri
Bir yerden tanıyorum
Hele eski defterleri kurcalasam
Oturur ağlarım da

Saçlarımı da çözeyim mi
Çöz çöz

YETİŞKİN

Usun örselenişi ilkten
Biri bitmeden başka bir deli

Kumlara gömük denizde belki
Ya da kuşların lades kemiğinden

İnce uzun bir halktan
Öyle acılı

EŞİK

Ne ölü ne diri
Arapsaçı martın dış kapılarında
Yoksa yine irkildim mi

Zincirleme düşbozumu hem de bayağı
Kızıltılı kalleş sığ yitimin
İçerde bir ayağı

SIĞ

Yettilerden palamarı çözerken
Nelere bürünmeli ki
Hınç çakılmasın
Ortalık çalkanıyor
Neleri almalı ki yanımıza
Kedi mi ekmek mi rüzgârgülü mü
Ya da cimkarnında bir nokta
Kestiremiyorum

Sis bilek kalınlığında
Deniz ince bocalıyor
Böyle kayık olmazolsun
Yosunlarda yırtınan bir yanık koku
İnsan gıcıklanıyor

Gecenin bi vakti
Yüzmek de bilmem
–neydi hepimizin o eski adı–
Sen biliyor musun
Yolculuğu aykaranlık

Yelek cebimde bir kibrit olacaktı
Islak ıslak

AVLU

Kile ot ota diken dikene böcek
Sızmış puhuları uyandırıp
Mahallenin delisiyle
Sık sık saatı soran
Elâlemi evcek

Bakalım önce kimin kimi ölecek

DOLAY

Bu da sıskam yürek hotozum
İçi çulsuzum turuncuma tebelleş

Şu da umarsız tutkulara fayrap
Ortaçağ hayatımın romanı

Cılkı çıkmış
O da mı

KASKATI

Dönüp bakamıyorum
Atlı indi inecek
Yaya bindi binecek
Beri yan uçurum
Öbürü çeper

Öyle de ayaz ki hem engerek
Sızan yel donup kalıyor
Su katılmadık canhavli
Binlerce beyazdan hangisi güller

Birden milatsızlaşıyorum

HALLAÇ

Bakma sen danteline
Nineç nazeninlerden değil bu sevi
Dağ gibi nisanı yığ önüne
Atıversin tiftiğini
Babam gelse bu böyle

LOŞ

Kulaklarımızı ağzına dayasak da
Dilini dudaklarını çekelesek de
Hiçbirşey demiyordu
Ham üvezler diziyordu ardarda
Gözlerinde çamur kırıntıları
Çekirgeler bir sıska arı
Püskül püskül sarılar
Öldürseniz söylemiyordu

Yürüyüp yola çıktı sonra
Hepimizi bir karanlıktır bastırdı

DİKİŞ

Karım nakış nedir bilmezdi
Ben de pek sevmem
Eti de evliliği de

Sular akşam dedi miydi
Lambaları püflüyorlar
Bugün var yarın yok şu kasabada
Sığırsız ibrişimsiz eşsiz bir yaşam

SALÇA

Bakraçları oğmalı
Kapıda kış
Fesleğen kabarmışken
Biçip de kurutsak ya
Seriversek kuskusu
Şırayı şişelesek
Tarhana pestil keş

Bizimkisi hiç yoktan
Sevip de sevilmemek
Dağdağa

ATLI KARINCA

Yel de yoruldu yavaş
Yönüm pelitsiz meşe
At sırtımda öyle ıssız

Uluorta mıh çakıyorlarmış
Hem nala hem güneşe

Savuşsam mı paşa paşa
Eylül dışı yapayalnız

KIMILTI

Görmezlikten gelsem de
Ortalığı sarmış gölgeleri
Tavan sürünüyor yerlerde
Aynada bozarıyor çiçekler ancak
Çatlamış öğeleri

Haklı çıkarsam
İş çatallaşacak

SİĞİL

Tepeleme börtü-böcek aylarda
Bir umu taslağı bu
Güllü hançer döğmesiz
Yüzü safran badanalı
Yârim odun yarıyor arka bahçede

İkimizin de ikirciğini sevsinler
Hiç tınmamalı
Kayırmasız kabuksuz
Soy-sop sızıntısı altı okka reçine
İstanbul'lara elbet istanbullara
Mancınıkla savrulası bir gece

İÇİÇE

I

O kolaçan kız
Serçeparmağını emerekten
Bişeylere mim koyuyor yine
İçin için puslalar yazılıp güvercinler salınıyor
Kentin göbeğinde sıradağlar
Haziran sığmıyor haliçlere
Birileri geçiyor kahkahadan kırılarak

Ben böyle mi olacaktım diyor
Gülü çatlamış bardak

II

Yine o kız o içerlek kız
Üstüne bir hırka alıp
Ponponlu terlikleriyle
Balkona kurulacak
Şu cascavlak gecede
Cıbıllığında temmuzun
İçi anadandoğma

ARKIŞ

Hiç çıtları çıkmazken
Önce kırlangıçlar ötüştü
Erikler sütler sütleğenler geyikler
Yaz-bahar otlakçıları işte
'Leylâkların hayâli salkımların emeli'
Kimbilir kaça bölündü

El-ayak çekilince ortalıktan
Adamboyu sızımızı
Boca ettik oracığa
Kan tutuşurken gerisingeri
Dağlarda kahkahaçiçekleri
Çalayürek bunca insan

ŞİŞELEME

Sırçada kum

Güncelliği donsa da
Eskilliğine ısınıyorum

KIRKLAMA

Bu çağa sövsen de uslanmaz
Döve döve gebertsen de

'Kırkından sonra kim yaşar ki'
Diyor Fiyodor Mihayloviç
Deli mi ne
Hani şu hep kıranta Dostoyevski

MENDİL

Dağdaninme molozluktu önü
Sise serpili cam kırıklarıyla
İkindiye değin sürdü güz

Yabana güttüm o kimkime sürüsünü
Canyongası eprimiş plastikler konu-komşum
Şu mendilcağzın içinde tümü
Biraz geç uyanan kıllı salyangoz

Sen giderken biz geliyorduk çavuşum

TAHTABOŞ

İpte şeyler asılı
Sözde bir erkek mintanı
Ayıp çamaşırları kadının
Bir de olmadık çocuk zıbını

GICIK

Genze kaçan güvercin tüyü
Bilebilir
Sorabilirdik de
Yazları yalınayak
Keçiyollarından kışın
Gidebilir
Varabilirdik de

Şimdi göğüs geçirişim
Hepimizin öykülüğü

MAYIS

Bahçem tek sap gelincik
Gülüp geçilse de olur
Gözde büyütülse de

BORCA

Ödünçmüş meğer sende unuttuğum
O ayyaş çiçek kokusunu geri istiyor
Yoksa bozuşurmuşuz
Gözlerimize düşü-düşüveren gölgesini bulut
Eski sular sesleniyor bir yunaktan
Ödesene hadisene
Gecelediğimiz dikenli çayır kesiyor önümü
–tam kendime gelecekken–
Nereye savuşuyormuşum öyle yağma yok
İstanbul alçağında hani tufan akşamıydı
Sarı karpuz çeyrek rakı
Kırıntı peynir
İki yaprak maydanoz
Tepeden tırnağa gözdağı
Borçlusun diye neler neler yığılıyor önüme
Ben duralayınca efeleniyor
Üsküdar'cığın yetim rüzgârı
İçime sinmeyen kaçamaklı yavan şeyler
Uzattın ama diyorlar horozlanaraktan
Tüyme de şu hesabı kapatalım önce
Bu cereme çekilecek
Hadi davran
Hadi
Hadi

Dangalak mı ne bunlar
Hangi cehennemde olduğunu hiç sormuyorlar

TÜMSEK

Ko oralarda eğleşsin
Yanardağ böcekleriyle
Yekindikçe ufalansın içi
Ucu ucuna gelsin pörsüsün hele
Hele hele baharleyin
Üstüne hercailer ekilsin ko

LACİVERT

Evet çekmecesindeki o yazı benim
Altında imzam da var
İncik-boncuk görmedim

Belki uykuda gülümseyen
Anısı düşlerine dökük de
Yazlara hırçın uzak
O deniz döşeli kadını
Kimler anlatacaksa artık
Başlasın a canım
Gece yarılandı
Bıktık usandık

BEHÇET'E

Çarşılarda yoklanan
Peynir turşu makarna
Gülkurusu şiir de
Vişneçürüğü pazen de mıncıklanıyor
Ama vapurlar seyreldi Beşiktaş'a

Tütünler öpücükler
Bir başka sinameki
Öksürtenini bulsak bir
Kirpiler çiftleşiyor bazı
O evcil uçurumda

Kahvede memleketliler oturuyor
Öyle bakınıyorlar
Bir minaredeki kıza
Balığa zembildeki

GICIK

Kemirircesine ters bir kekiği
Aşırı dağbaşında
Gün yudumlanıyor
Ve akşam sıskası kelebek
Ölse de semirmeyen
Çiçek dendi miydi
Ovada

ŞAKIYAN

İstanbul batımında
Şu bizim yanpiri sokak
Yayalara göre değil
Köysüz kökensiz
Kel balıklara kör serçelere
Ya da kükremiş bozalara
Mimozalara naylon
Gazelli lahmacunlu
Yarınlara ağzıbozuk

KOÇAN

Yol tökezledi
Cehennemin dibinde
Keçi güden Üsküdar

Hiç umut yok mu
Var

ÖTE

Yola koyulurken böyle her mayıs
Çalgılar bürümcekler alıyorum yanıma
Dinmiş yağmurlar güneş yongaları
Bolca papatya ısısı ceplerimde
Torbadaki andaç azık tadılası şey
Etlere ekmeklere bakmıyorum bile
Dereden kırlangıç gölgeleri alıyorum

Küçücük kızıyla ötelerden bir kadın

BOMBOZ

Sırası mı doru tay gelgeçliğin
Abanık tipiye o kalbur saçaklar neci
Hele gün batadursun divane miyim
Ne idüğü besbelli geceye ekiliyim
Biçin beni çabuk beni

SOLUK

I

Tez azıp zor pısan
Bir sudayım yokuş yukarı
Yanım yörem kara kabarcık
Tabanımdaki çağanı silke silke
Tepemde Doğu kozalakları
Irgalasam gün batacak
Debelensem ben batacağım

II

Çevren silme taş eriyiği
Yelyepelek ortalığı dolanan
Kümelenen yanık saray doğada
Bağı bahçeyi bürüyen sis
Çözülüp dağılmadan
İzlerini tek tek
Bulup biriktirip saklamalı
Yiterse kötü
Unutulursa yazık

SEYREK

Gün mün çalınmaz gayrı felekten
Herkes kendi dizidibinde
Rakılar cıgaralar içerekten

Bir şiir olsa da ezberlesek

YOSUNLUK

İzmir'de de oyalanmışlığım var
Balıksırtı sokaklarda zakkumla örtük
Hanımiğnesi faytonlarda gülbahar

Yamanlar'a bülbül susturmaya gitmiştik
Mehmet'te şarap içilirdi o zamanlar

Kanırılmış günlerdi etekleri çalpara
Paçalarımda çoluk-çocuk
Ver elini İstanbul can daradar

KIRMIZI

Ele-güne karşı pek tüysüz
Yadırgı gecelerimin işte bazısı
Kanaralara lağım yanlış bir deniz
Örenler dönemecinde sönük fener sallayan
Şekeri şaptan zenneler süsü
Körükledikçe harsız durağan
Taşra taşra okunaksız
Bir deri-bir kemik çizgiler de var
Cebimde
Ya da
Bilenmiş tabancalar öyküsü
İtsi itsi havlayan
Kundaklanmış kuklalar
Ve songürlüğün kıpkırmızı ürküsü

Ölümlerle mi geciktirecekmiş ohoo
Bende ne gezer alınyazısı
Daha anasından doğmadı daha

YAKAMOZ

Sanki deniz değil
Bir içim su
Boşuna mı yorumluyoruz
Kılçıktan tüyüşünü balığın
Gecede pul pul
Sabaha değin

BATTI BALIK

Neyi mi gözetliyorum
Bişeyler geziniyor havuzda
Don/gömlek
Allahın ikindisi
Uğraşma benimle
O bulutları çok seviyorum

HATMİ

Gün karanlığında
Kokusu pembe damarlı
Ne de sokulgan
Üflesen uçuverecek

İnsan olsa içi sızlardı
Ama bu tepeden tırnağa çiçek

İSKETE

Tepetakla bu göç de kimin
Küs ülke baharında
Ananın gözleri inim inim
Körelmiş denkler dürülü
Baba hayali fener bir kamyonun ardında
Çocuk dededen beter
Boyna cıvıldıyor bu

Hay ben senin kuş gibi

SÖZLÜ

Doğa oburlaşsa da
Şiir tokgözlü
Yersiz-yurtsuz ağaçlardan
Elişi sincaplar siğdiriyor
Ayışığında değil can
Söz iriliğinde

TÖRPÜ

Pekâlâ İstanbul'du işte
Güzelliğine çokbilmiş
İyiliğine az ödlek
Yamuğu olsun-varsın
Onu mu arşınladım en çok
Senle mi aşındırdı

HUY

Kâğıtlara yazılı dünü bugünü
Varsa yoksa mayhoş şeyler
Bayıldığı düş koruk yaban
Gitti gider
Usunu hiç kırpmadan

Şimdi duy ve sinirlen
Ipıssız öldüğünü

Elimde sirke güğümü

GİZ

Düne değin saklantıdaydı bu kaba yük
Yoğum yer düşerdik çaprazına
Yerdenbitme göğün omurgasından sızan
Üstünkörü şeylerdi belki siftinen köpük

Ağırcanadır söylenmez ki yüzüne
Usul muydu yoksa canbaz körkütük
Ortak aydınlığa bir eliuzun
Ve avurtlarda dolanan kuru tükürük

Bir başka düş'ün ipucu bunlar
Temize çekilen kim şu tosuncuklar niye
Hâlâ yer yerinden oynamıyor

KUŞKU

Cinfikirli yazıtlar yaz dağı sokaklarında
Üstü çaput örtülü epey karanlık sarı
Uğultular geliyor geceye bata-çıka
Önlerine döşeli kabaran yokuş

Söylenceler söylentilerle çiftleşen çocuk
Arıyorlar ha? ama bende değil ki sabahın yongaları
Hepsi hepsi dilimin ucunda yığınla kuş

Yok canım bir bildiğim falan yok

GELEĞEN

Bunu daha önce de tatmış mıydım
Şimdi en hoşuma gideni

Yuvasızlığı güzel gözlerini şaklataraktan
Ucun ucun mu yüreklenir kişi
Can ulaşığında çilingir nisan

Öz ve biçim öldürallah bu
Başka oylumları hiç andırmayan
Şöyle desek: Dalgakıran bir sevi

Kurgusu kıvrak o zarlar gibi
Titreşimli ısın
Beni de bencilliğimi de tozutan yaba

Demek yarın çatkapı geleceksin
Aman ne iyi

MOLA

Kavlamış ikindilerde
Yaz öbek öbek
Eski bir asker oturuyordu
Yüzü hiçliğe dönük

LÖK

Zebercet çamurlara
Malaklama dalıyorum
Peşimde sığırtmaç manda

ANDAÇ

Rengi atmış
Kül kül kokan
Seyrelmiş yavan
O hurda gülü
Ara ki bulasın
Çürük/çarık sandıklarda
Dibinde kavanozların
Tortulara gömülü

AVAZ

Kulakasan olmasa da
Bas bas bağırıyor adam
Ne atım var ne arabam
Önce bana dingilli bir at
Sonra da doludizgin araba
Evet
Us siniri yukarda

GÜDÜ

Taştan taşa sekerek
Karşı kıyıya geçtim
Orda da kum çakıl
Yosunlu yengeç kabukları

Yalnız seni severek

PUS

Alınganım geliverdim
Masal anlatmasını hiç bilmem

Ama buralar nere
Sen kimsin
Sis düdükleri
Niye tekliyor

Gidersem gelmem

NESİNE

Şaşıyorum
Nerden nereye
Bu kepekli undan
Açılmaz yufka
Hiç yoktan
Geceye mi sehersiz

Hep İstanbul'muş
İstanbul da ondan
Yaza hiç uğramadan bu ikinci güz
Besınelesiz yaşıyorum

KIZOĞLAN

Değse bari
Gözlerin fincan ıslak
Falsız yarın telvesi

–dün uğradığında–
Amanın ne güzelsin

Hani şöylebir
O kanlı/canlı Şiir'i
Hiç piçleştirmeden
Gücün yetiverse de
De
Uzağız
Önce sen söyle
Yitti mi Hasan

DALGASIZ

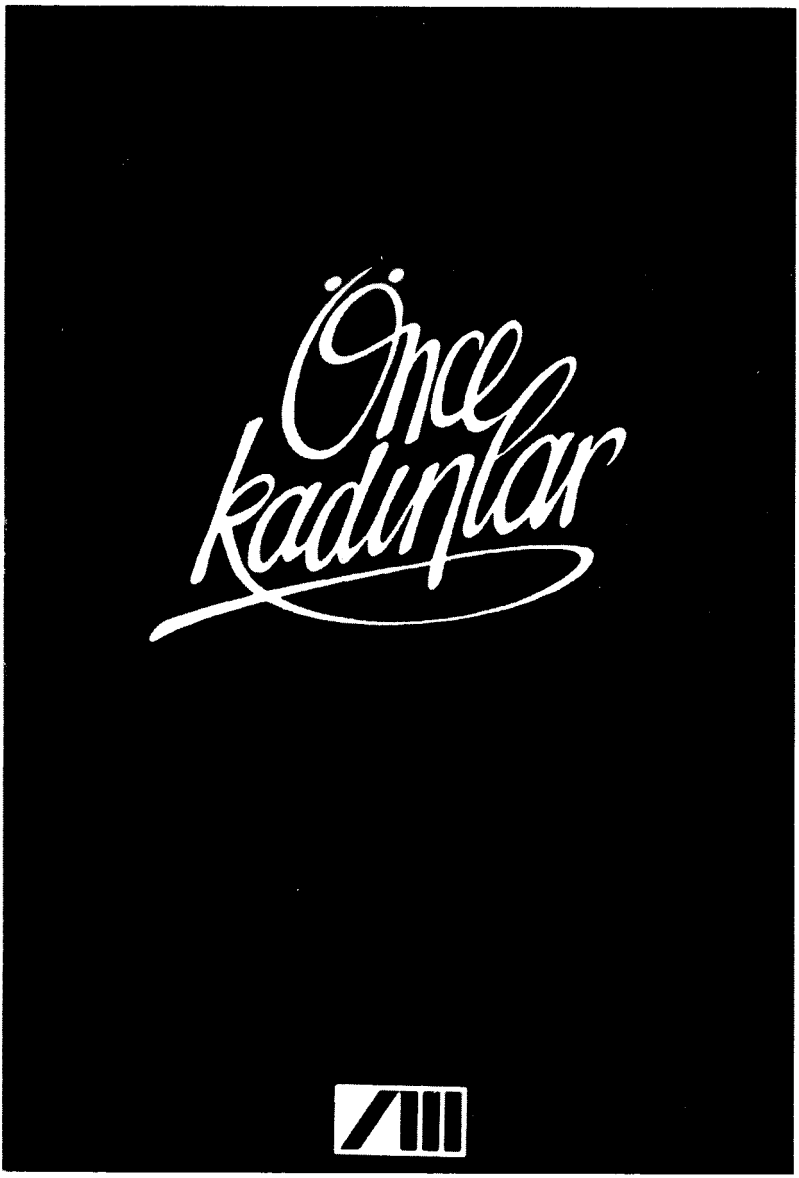
Hanidir dışarı adım atmadım
İçki yok cıgara da
Bir de üstümdeki madam deli

Kapı pencere kitli oturuyorum
Madamla başedemedim miydi
Resim yapıyorum bakkal kâğıtlarına
Mektuplar döşeniyorum senli benli
Dostlar işin dalgasında

Ah ki ah
Dümenini sokaklara kırdığım
Suluboya yelkenli

DEMEK Kİ

Seni sevmekte yerden göğe haklıymışım
Sen beni yerden göğe

Kapak: Erkal Yavi, Adam, 1984

Önce Kadınlar

YELDİRME

Evde bir kız türedi
Teyzemin gençliğini andıran
Yolup yolup savuruyor kendini
Güzel ki ne eşkıya
Gece demiyor gündüz demiyor
–azıcık ağlasa ya–
İkimize bakıp bakıp
Kırılıyor kahkahadan

Annem benden çok çektiydi
Gözleri senin kadar
Balıklama dalarım
Ama önce kadınlar

ÇIKRIK

Gülünecek ne var
Ağlanacak da

Evet buramıza geldi
Evet çirkin çok ayıp
Devetabanı elbet kurudu
Süs balıkları yürekli değil
Köpek daha memeli

Sırası gelmişken
Düşünmeli mi
Yoksa seninle şöyle bir çıkıp
İçmeli mi bir güzel

ÇİLLİ

Koşa koşa dönüyorum
Denize birileri dadanmış
Her düşe üşüşen şeyler

Yüzümü gözümü karanlıkta al basmış
Ve sığ sulara abanan
Hani şu içi içine sığmaz
Kaytan topaç kişiler

FESLEĞEN SUSUZ

Her Hindistan seyredilmiyor bu iğne deliğinden

Sonra sokağa çıktım
Yanıma para almamışım
Canım kozhelva çekiverdi birden
Çocukluk işte

Kızım gelinlik çağda
Diyor ki mektubunda
Baba iyileştin mi

Kapının anahtarı öbür pantolun cebinde
Bu mahallede çilingir de yok
İçerde elektrikler yanıyor musluk açık
Kedi aç

Eşiğe oturup hay akşam akşam

BONCUK BONCUK

Bir rüzgâr boncukları dağıttı
Toplayıp geceye dizdik
Güzelce uyudular erkenden
Şimdi sanki sabah ya
Masmavi bakınıyorlar uyku sersemi

Bitişik hamakta yine o rüzgâr

KONUK

Yalnız balık değil kuş da göğü iplemiyor
Ocakta ne var şimdi
Kaynayan mendiller ya da mercimek
Bulutlardaki tay gibi
Çiçekler de mi susuz
Sahi hiç safran görmediniz miydi
Tam da çatlayacak günü bulmuş kavanoz
Bugün gerçekten cumaysa
Tanrı da mı yok
Öyleyse kime havlıyor köpek

Şimdi durup dururken neyi çıtlatıyorsunuz
Pencereler perdeler iyi güzel de
Merdiven kaç basamak
Hani öbür ucu şu masmavi sicimin
Musluk mu damlıyor birileri mi ağlıyor yine

Bikoşu size geldiğimde

YUVAK

İnsanın kanı kurur

Sarılmış kalem-kâğıda
Yazıyor ha yazıyor
Kimi yerde
İnadına okunaksız yazıyor
Sonra karalıyor hepsini
Yırtıp atıyor

Bilebilseydik güvercinliğini

URGAN

Balçıkta serçeydiler
Binbir kanatlı
Suskun sestiler o uğultuda
Yol-yordam yırtığını diken
İğneye ipektiler

Sen gibi çınlardı ötelerden
Tuğlada örste şayakta
Bir elif inceliktiler
İptiler uçurum çıkrığında
İncire balığa
Serpme zeytine seleydiler
Yoğurda sırlı çanak

Karalanıp yırtılmaz
Ne ateşe atsan yanar
Çirkefte hiç çürümez
Baktıkça okunaklı
Bir onur yazı gibi

Düşe kalka epey gittikti
Düş ışıltısında
Serinliğinde ot böcek insan
Sevi sevi

ÇENGEL

Ev inmeliydi ama içinde kuyusu vardı
Yıkılırken geçmişe
Önce o gömüldü sonra erik ağacı

Şimdi nerede bir kova görsem
Hele çengelli
İnsana başlarmış gibi
Ölümü sora sora

İNCELEN

Yoğa yakın azlıklardı
Hiçe pek bağlıyımdır
Elbet sana da

Dolaşık ipliğim göçük pazarda

SÜPÜRGE

İçime sinse miydi
Uzaklara yani sana gelirken
Beni haydi haydi süpürür
Saçaktaki sarmaşığı süpüren

AĞARDIKÇA

I

Keşişlemeden
Eskil kin yeşili yıkık
Esen ne
Bağrımızdaki o yetimi ağlatıp
Piçlemek gibi

II

Sık sık gocunurum
Hele şu yağrnurda
Baldızım hamsi ayıklıyor garip
Birbirimize konuğuz
İn-cin yokken daha mı iyi
Yırtmaçlı gecelerde
Çünkü biz bir yalan söylersek
Bin söylüyor karşımızdaki

Yine de

III

Canım baldız gel öpüşelim
Caydım eve gidiyorum
Uzarsan mektup yazma

Pencereden su döken mi
Kim bilir hangi eşim

KURAK

Ayıboğan ellerden gelip
Ortalığı kolaçan ettiğimde
Yılanyastığı turp geven
Sinek yosun deve
Eril olsan ne yazar
Dişil olsan ne
Hangi susağa elatsan
Gidi Mervan

GÖÇ

Kedinin tırmaladığı gözlerimi dikerken
Kuş da yırtılıyor balık da
Taşınalım taşınalım
Denizi hiç görmeyen

ŞEYTANTIRNAĞI

Tırnaklarımı yerken küllendi ocak
Hani her şey kıskıvraktı
Artık yatsam iyi olacak

Güller var ya hani şu eski şeyler
Taa cehennemindibinden gelip
–açsam mı açmasam mı–
Kapıyı yumrukluyorlar

TOHUM

Günlerdir gülleri inceledim
Dersem yalan
Çocuklar bendeydi
Oğlan dedesini seviyor büyüğü
Kız daha insan

Dalmışım bir zahmet söyle
Güller mi incelenecekti
Sen mi önce

ZIP

Alını morunu bohçalayıp
Saksıdan tüyen çiçek
Yalınayak başıkabak
Denize indi
Bitişikteki kuşlarla

Tuhaf şeyler oluyor
Yarın perşembe gibi

YEĞEN

Bu çiçekler ağarmamış teyzesi
Su sulanmamış amcası kökler havada
Nar kabuksuz ayvanın çekirdeği yok
Haminnesi
İnsana binmiş bir azgın düve

Buralar neresi dayı

ER

Kim kime gerneşiyor
Küs ülke baharında

Hani şu sözünde duran kadınlar

ÜVEY

Akşamın sakırgası
Kanatsız iğdiş
Dizginler kimin elinde ki
Yumurtluyor çekirge

Bunu tutturdum şimdi de
Ben sırtüstü güz yüzükoyun
Çiftleşiyor muyuz ne

KÖZ

Sırça bir havanda
Tokmaksız dövülen
Seni avuçluyorum
Yaz dediğin nedir ki

Buz alsak buz dökünsek herkes kendi buzunda
Ölüp ölüp dirilsek
Diyor eskimo kedi

Veriver şu ekmeği
Açlığı da ölümü de hiç sevmem

KIZ

Bu kız da epey uzaktan gelmiş
Sarılıp sarılıp öpmüşler
Şimdi zaman durdu ya
Gözlerine hiç vurmuyor gençliği

Ağzımdan su içerken
Gıcırlı sakız çiğniyor
Çokbilmiş

GİDİ

Tırnaklarına bakamıyorum
İnsanın içi gıdıklandı mıydı
Sonra kendi tırnaklarıma

Eğer bu da sensen arabolayım

FAL

Evde sanki bir konuk
Ocağını cezvesini getirmiş
Telvedeki köpekle

Ben zaten yoğumdu
Ötesi fincan gece

LER LAR LİR

Baharın içine etti
Çiçeklerle keçiler
Geçip gitmiş geleceklerden
–sinirlenmesinler–
Kütükler kar suyunu iyice çekti

Kim kimin canından çok bezmiş ki
Şehlası aşınık göz
Harlı maltızların kapaksız tenceresini
Tarihsemez kimseler

MEŞİN

Akşamları çöp alan çocuk
–roman okuması ayıp mı–
Gözümün içine bakıyor

Kurbanlık sığırdan çalıp
Ateşe bir topak boynuzla deri attım
Başka ne denir ki
Bir de kestane tutuşturdum eline

Bana mı kendine mi kızıyorsun
Saçlarını yolarken
Roman roman bakışın o

KANKIRAN

Ortalığa ekmek dittim
Üfledim tabladaki külleri
Sahanları çerçeveleri kurukuruya oğmam
Seni sevmek değil de ne

Seni
–yolcuyum yaka/paça–
Bir daha görsem seni

AZICIK

İnsan kendini pek ödeyemiyor
Sen dur bende var

DİPÇİK

Hayrola akşam çakırlığında
Seni sevmek işten değil
Ocağı savurmadan
Patatesleri külden çek

Tüy bitti
İkimiz de dağbaşıyız
Av olsa da olmasa da
Boşluğa asılı tüfek

MAL

Hani kızlar kocaya vardıydı
Sen misin oğul
Ayaklarını çıkarma

Körüm kötürümüm tuttu mu dutlar
Bir öküz bir öküz bir öküz daha
Boynuz yaban kokuyorlar
Hangisi bizim

TORUNSUZ

Bozuk bir topacım var
Dura döne
Dura döne
Kuşlar otlarken denizde
O yorgun düşüyor yazık

ÜSKÜDARLAMA

a / Gerçekten seviyor musun
Güllerin soluğunu

Üsküdar kim biliyor musun

b / Ne yağmur diniyor ne ölüm ne de çarşı
Böylece kalsın
Böyle iki şak
Kepengi örtük
Üsküdar işi

c / Nasıl söylesem dullar
Bulutlar da ufacık
Süt taşadursun
Ayı oynatıyorlar
Üsküdar'dan aşağı
Ağlarken çoluk-çocuk

ç / Şu Üsküdar tütününden hazır caymışken
Yeminlere yaseminlere yazık
Bir ağızlık bir ağızlık daha
Her kuşa konarken gök
Daha mı lirik

d / Gün yarı gece yarı üstelik sitem
Ancak kabuk bağlanır
Hani herkes kaçtıydı
Sarkan kim pencereden

Üsküdar görmezlikten gelse de
Sevemem güvercinleri
Sen bana üşenirken

e / Çinisi çeşmesi leğende çitilenen
Sultantepe bu
Ayaklarını çiçekle yıkıyorlar

İyi ki geldin sen yokken
Öldük öldük dirildikti

Biz mi gitsek o mu gelse
–zembilinde neler var–
Üsküdar ödemeli

f / Hani şu nisan mıdır nedir
Hiçyoktan çıngar
Libade'yi bilemem
Çilehane'de bensiz menekşe yoktur

g / Sanki bir külhan gelincik
Gözünü budaktan esirgemeyip
Meydan okuyor
'Gel Üsküdar ağabeyim kaşınma'
Ebegümecinin iri yapraklarından
Karısı dolma saracakmış akşama etli

ğ / Şu köşede kopuklar olacaktı
— Yol yakınken gittiler
Bir de eski eylül vardı gözleri dolu
— Öldü mü kaldı mı kimse bilmiyor

h / Zamanın ağarışı şöyle
Harem'den balığa çıktık
O gençliğine ağlayadursun
Göz gözü görmüyordu
Önümüz yaz dedimse de
Cıgarayı söndürmeden
Denize atıvermiş
Ortalığı bürüyen keçe yosun kokusu
Neyi niçin sevdiğimi hiç bilemeden

ı / Sabahın kışlasında
Konup kalkıyor yürek
İçin için yuvalanan kırlangıç sesi
Bu kaçıncı bozarmak
Selimiye bindokuzyüzbilmemkaç

i / Sen şimdi efendi efendi git
Horhor'da elini yüzünü yıka
Selamsız'da oyuncakçı Kıyamet vardır
–azıcık seni andırır–
Bir de ona sor
'Kör müsün sağır mısın' diyorsa
Üstelemeden gel

j / Yeniler belki bilmez
Her sandal yanaşamaz Üsküdar'a
Ah Ahmediye kılıklım ah
Ah bu kaçıncı kızın Bülbüldere'si
Ay batarken hiçyoktan
Başıbozuk candarmalar

k / Kana kana karanlıkta
Gel kardeşim Üsküdar
Hadi bize gidelim
Helvanı al gömleğini çekele içini dök
Usunu sıyır hadi bize gidelim
Yalnızlık az sonra damlar

1 / Ah şu Üsküdar huyum
Bırak ben imzalarım
Öküzbaş çividiyle
Bir de resmini yapmalı bunun

m / Kendini veryansın ediyordu
Seherde kollarımda bahardı
Kızkulesi'ne yakındık
İçine uzanıp sızaraktan
'Hiç ölmesek' diyordu
Baldıranın tarihiyse memleket

n / Şu seninle yaşıt kuyruksuz uçurtmayı
Kendini nasıl kundakladığını da
Anlatsana çişim var

Yoo yalnız Üsküdar değil
Ne zaman bir bulut batsa

‘SENİ SEVEN ÖLDÜ GEL GEL’

IS

— Buradan geçen bir balık gördünüz mü
— Hangi eylülde
— Geçen yaz
— Tüyleri hâlâ uçuşuyor işte

ÇİLLİ

İçimde hep o işlek tığ
'Sen sağken'liği oyalıyor
Oysa gözlerimi silkseler
Varım yoğum sapır sapır

ÖRTÜK

Erkence kaçacaklar
Ne de bir güz soluğu
Geride ancak
Taşlaşan kök
Körelmiş nacak
Derlerdi de

Başka kimse yok

SOY

Dün oğlumla rastlaştık
O süt alıyordu ben rakı
Bir üst sokakta oturuyormuş
İyi iyi
Saçları mı dökülüyormuş ne
Bakkal kalabalıktı

SAP SAP

Kerevete kaykılıp
Biyudum bişey içip
Eski günleri anıp
Cumhuriyet imzalı

Sen niye aldatasın
Benden bana yadigâr
Saksıdaki naneler

MARSIK

Yaz yattı
Bitti güzel
Batımlık gemilerde
Bir sevda ki siğiyor
Senden daha incecik
Küpeşteye serenden
Ay sızsa usulcacık

KEMİKSİZ

A canım erkek tavus
Kuyruğunu güdecek
Havva'sız kaburgası
Avucumu yalıyor her gece
Sonsuzluğa güvercin
Nuh'tan kalma kıkırdak

DAM

Karşı damdaki adam
Dişi leyleği kovalıyor
–insan neler neler bilmiyor ki–
Gün yılığı bir kertenkelenin
Apışında umulmadık o kene
–ya da bana öyle geliyor–
Örümceğin ensesinde sinekler

MAĞARA

Biz gençliğimizi tattık da
Seni pek bilemedik
Şimdi kendi kanını emiyor
Yavru bir yarasa
Sanki suda uçları
Köpürürken karanlık

O da haklı
Benim gibi
Memeden kesilmiş çocuk

ÇIRAK

Dağda deniz kovalıyorum
Altımda o hayvan gemi
Katırtırnaklarını güden

İnsan acemiliği işte
Ha sen ölmüşsün
Ha ben

MOSMOR

Sevenin de
Sevdiğini sananın da
Umanın da
Ateşe yakın bir pösteki serip
Odunu peyniriyle
Beni bekleyenin de

KUMUYLA

Güngörmüşlüğünle
Gelirken elma getir
Ağacını da sök

Gelir misin nesin
Öne dolaş
Elmalar çürümeden
Kapı ardına kadar açık

DÖŞEK

Kendi nasıl söylesin
Yastıkaltına pusla bırakmış
Yedekleyip ölümü

Gömebildiler mi acaba
Çift yorganla da üşüyorum
Leylaksız edemezdi
Hiç

PÜSKÜLLÜ HUNİ

Doğmasına doğdum da
Sonra nasıl yaşadım öldüm
Kime sorsam bilmiyor
Sen içimde gezerken

Defolup gidelim mi
Gök daha mıhlanmadan

DERGİLERDE YAYIMLANAN, KİTAPLARA GİRMEYEN ŞİİRLERİ

BURKUNTU

Bu mu gülle, koyver a canım, bu mu seviler tostoparlağı?
Bu bir tek telli ezgi yumağı, çağ dökümtüsünün kıllarından
eğirme...
Bu olsa olsa dibi çakıldak, yosun bir kör-kuyu çıkrığı;
Bu mu hâlâ sökülen yıllarca boşuna işlenmiş örgü?

Poyrazları göğüsleyen bağrıyanık bir lodos bu.

Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974

GÜZ

Göğü kum bürüdü,
Seyreldi tuzdaki su;
Şimdi deliresi mi gelecek,
Biçimlediğimiz özün?

Güller mi gülceler mi tünektir?
Hep bir köz-kül çalkantısı...
Oysa o bulutsu yoncalar;
Gün gibi geçti yazın...

Yaşamayı sevene oluyor bazan.

Yeni Dergi, 119, Ağustos 1974

YİTİM

Şimdi sırası mı? sırası: Dostluklar nerde biter?
Kocamışlığın bamteli demeyin ancak...
Lokma-hırka burgusunun hayıncalığında mı?
Denizaşırılığın kavurgan tipisinde mi yoksa –ablam beni
hiç sevmez–
Diş diş dikenliklerin dağbaşlarında mı o sevi loncası?
–Oğuz'a, hani şu bizim, gidesim geliyor sık sık–
Dostluklar düşte mi, düşünde mi biter? –yoruldunuz–
Kimi dişice kıvraklığın yatağanlığında mı o ilkyaz?
–Para/pul dendi miydi tüylerim diken diken–
Tâ çocukluğumda değil, bir salıncak görmüştüm gençliğimde;
Gündüzü ekerekten, geceyi devşirerek;
Sanki kız kaçıran bir çoban kokusuydu;
Kolan vuruyordu usumdan yüreğime.
Yavan sözcüklerin böceksiliğini de analım ya,
Ama gerçekten nerde biter dostluklar?

Hıı, ev-bark tutkusuna bir başıbozukluk özlemi eklenebilir;
Sayrılıkların ala bulanık boyasında mı, dersiniz? –yoo–
–Uğur'la dün de buluşamadık, önümüz Beşiktaş iskelesi–
Borca girdim, sevinesim üsteledi, ölü bacada bir leylek;
Çıldırmak işten değil, konu/komşuda binlerce çiçek sesi;
Demek, dostlukların yanılgısı da özgü bize.

Yaa, hemencecik bir yenisini denemeli.

Yeni Dergi, 120, Eylül 1974

YOZUNA

Çürüyüşün kütüğü,
–Çarşıda çevirip de sorsalar–
İnşallah buğu.

Ve hemen ardından:
Maşallah insan köpüğü!

Yeni Dergi, 121, Ekim 1974

DÜZCE

Şu düpedüz
Latincesi de doğru ol çamın.
Minare dümdüz, çan kulesi de.
Düz bir dağ, sığırlı mığırlı;
Kavaklar –hayrola– kuşsuz..

Bir tek biz miyiz eğri?

Yeni Dergi, 121, Ekim 1974

BOŞ

Çağ geçicisiydim, doğada İstanbul koparığı;
İnsandım, çıngıraktım, kiraz yeliydim;
Etmeyin, bana da aşkolsun mu?

Yahu, aşkolsun, şunca yıl yaşadınız;
Boş bulunup da, metin falan dediğiniz işte bu.

Yeni Dergi, 121, Ekim 1974

BÖLÜŞÜM

Yılanyastığında bir uyku ki, öbür başımız berimizin
ayakucuna düşüyor;
Dikenciklerin tüveycine gelincik serpilmez arılar üşüşüyor,
bu ne naz;
Tanyelindeki delik-deşik/yayvan ekmeği, dibi kazınık aşı
kemiriyoruz..
Külünk? Öyle ya, külünk –sözlüğe hiç bakmayın– bilenmiş
us demektir,
Ve biz kullarıysak doğurganlığın, o kısır tırpan, elifsi
yoncaya değemez.

Gençken n'olsa içiyordum –sözlüğe bakıverin– akistana
savutça gidiyordum.
Şiirin bencilliği oldum/olası sevi, yenimde düş sarkacı
–kilit kumraldır–
Güpegündüz komşu kızlardan sen o kumralını mı
seviyordum?

Yeni Dergi 122, Kasım 1974

KANKIRAN

Gitgideyiz, yol/yordam çentiğindeyiz, sağımız solumuz
kan/revan
Şakaklarımızın bir gürz gölgesinde zonklayışı, demek
önümüz kan
Yabanıl çiçeklere el değdire değdire, tırnak uçlarımız kan'ca
Buğu susuz bir ırmağın kıyıcığından selam/sabah, yine mi kan
Bindiğimiz bir düldül müydü, kantarması kanamış, yelesiz ve
dur/duraksız
Kâh âdeta kâh dörtnala kâh rahvan –at dördüncüde
gidemez mi?–
Azıcığı yenmiş bir kara/karpuz çekirdeğinde konaklıyoruz,
çıkınımızda kan/somun
Ön öcümüz çağdan çağalık, yol yok turşu dağlara, tam da
kanımız fokurdarken
Birimiz gözü böğrü kulakları çınlıyor, damla damla değil,
silmece
O kanlı mendilleri uçkurları iç ceplerimize sokuşturaraktan
nite/nice
O bulut, hani gölgecağzıyla kasıklarımızı kıpraştıran
Seğirtip apışımıza siniyor, döşü/düşü kan
Vıyıl vıyıl yoncalar haydin kök salıyor kan/köken
Apansız kışkırtıların sırt sıvazlayışıyla uzlaşıp gidiyoruz,
kaytarma/kan bu

Aracıkta kör/kütük hoyratlarımız da var, dermece
kan/çanağı
Dolambaçlı bitirimliğin ceremesiyse, biz onu çektim çekeli
yıllar oldu
A canım, şu basbayağ kan, öpücüklere de sızıyor mu onca
Kerpiç beton küspe mayıs ter tortu çapak moloz kül ve misk
gübre
Candamarsızlıklarda neyi niye dolansın kan?
Kan illece vardır da, –kabuklaşışı ola ki–
Candamarsızlığımızdan.

Kanda olmazı olur kılan devinim,
Çiğ yazıklığında kupkuruyana değin;
Söyletmeyin, kan tek sorun,
Tek yörünge ya da öğe.

Yeni Dergi, 123, Aralık 1974

ESKİDEN OLSA

Yayımlanmamış son çalışmalar, taslaklar

YAR / M / YAMALIK

Ağlıyor gülüyor olmuyor ne
Ortalık alaca
Çorba olmuş.
Sözümse de yarım
Fırtınalı bir gökyüzü (kaşı)
karşında ilk pasmak için
bekledik

(tasa) Bir telaşlar çığrağı
Bir sükunete geç
~~Bir sükunete geç~~ taşlamam

Ortalığın kozunu söyleyin
alıp
Bir Zamkaşı kısık kınalarınızla
Varlık yok arası

~~Ellerinizde~~ bir sonuç ısır
Basan geceniz elle tutulurluğu yok

Et söyleyin Ağrımış, ekmek dilenciz
Çiçekler (cazgan)

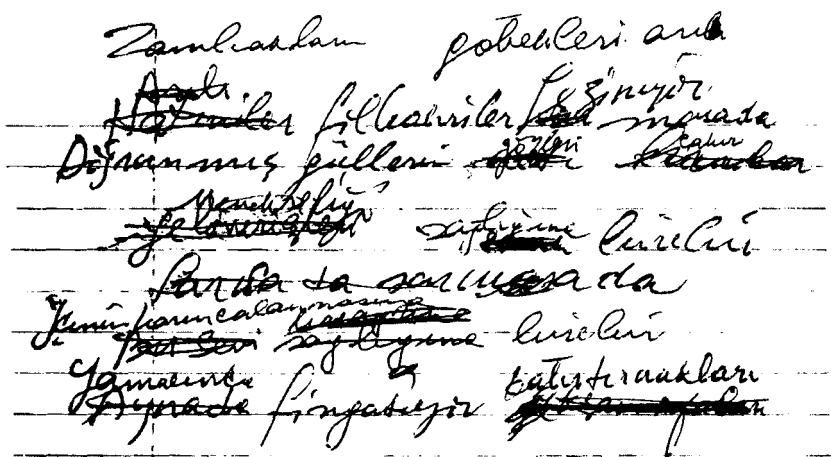
YARIM/YAMALAK

İplik gibi akıyor su
Ortalık alaca
Çorba ılımış.
Şişinse de yavan
Sırtı kırkılmış koyun
Bardakta iki parmak rakı kırpık

bir Üsküdar çeyreği
Bir sıkıntı ki tastamam

Ortalığın tozunu şöyle bir alıp
Lambayı kısık bırakmışlar
Od ocak varla yok arası

Derimde bir sönük ısı
Basan gecenin elle tutulurluğu yok
Et şöyle bir börtmüş, ekmek tıkız
çiçekler (.....)

Zambakların göbekleri arılı
Filbahriler geziniyor masada
Doğranmış güllerin gözleri çakır
Menekşeliği sağlığıma birebir
İçimin karıncalanmasına birebir
Yamacında fingatıyor katırtırnakları

Aladınla yanımda (kendini kaptırmış)
ORACIK
üstüne şiirsel
Yorgalar
Kanayan kar
Bıçaklar gibi soğuk
Şeytanın dürttüğü yapay ölüme
Kötü kaderin
Yel eziği sütleğenler
Kök köke değerdeğin
Bir de ulu papatya var önümde
İki de mantar dikkuşu

Ardında
Çağanozun yanıbaşında
Böcek sokucan taşlıklar kep
Ben yosun yeşili kurbağa sandım
Bir ötemsen kır kulak kavalında
Kalakalsam Şüngermiş oyre
Bakakaldım

Ah, Eskiden olsa ŞANSIZ

SİRKENGEBİN

"Yaşamlarımız notalık" de.

ORACIK

Kamışların ..... tohuma kalkmış
Şeytanın dürttüğü belki yapay köküne
Keten öldü ölecek
Yel eziği sütleğenler üç-beş
Kök köke gevenlerin bambaşkası
Bir de urlu papatya var önümde
İki de mantar dışkısı

Ardımda
Çağanozun yanyatmış çamura batmışı
Çopur böcek solucan taslakları hep ucu ucuna
Ben yosun ya da kurbağa sandım
Az ötemden bir bulut havalandı
Bakakaldım süngermiş oysa

Eskiden olsa

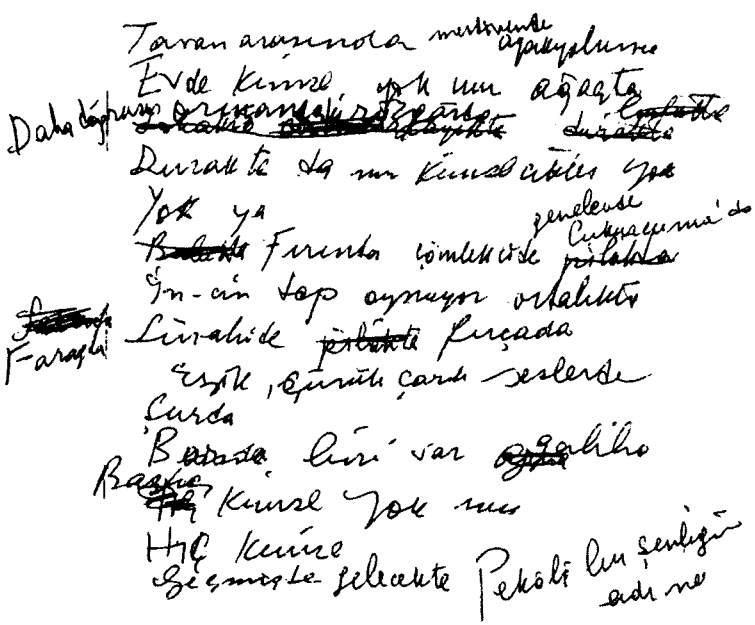
DÖNEMEÇ

Balık kıyıda kaldı kulaçlarına
Son sözleri ilk evinden uğrarmış
Bakakaldı tanyeri ıslandı sularına
Yanıyla kuma değmiş
Dişe elma
Ata kök
Ağ kıvrılır zincirli atlara
Balçığında ağallardı kanmış
Can kuş sıcaklığına kıyıkaldı;
Sen kime?

DÖNEMEÇ

Balık bakakaldı kılçığına
Son gözleri ilk evinden uğramış
Bakakaldı tanyeli ikindi sularına
Yangılı kuma deniz
Dişe elma
Ota kök
Az beriler şuncacık ötelere
Balçığında afalladı kamış
Can/kuş uçamazlığına bakakaldı;
Sen kime?

KİMSE YOK

KİMSE YOK

Tavan arasında merdivende ayakyolunca
Evde kimse yok mu ağaçta
Daha doğrusu arkandaki eski rüzgârda
Durakta da mı kimsecikler yok
Yok ya
Fırında çömlekçide genelevde Çukurcuma'da
İn-cin top oynuyor ortalıkta
Faraşta sürahide fırçada
Ezik, çürük çarık seslerde
Şurda
Burda biri var galiba
Başka kimse yok mu
Hiç kimse
Geçmişte gelecekte
Pekâlâ bu şenliğin adı ne

11/11/1

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ÇÖL

Üvez ağacının tentesindeyiz
Yanıbaşımda ölürken sevdiğim o kız
Boz gökten niye bembeyaz
Bir kum düşüyor

Ta oralardan Erzincan'a geçtik salı
Yufka ayranla saframızı bastırdık deli

Geri geri rahvanımda ön akşam tülü
Kum üşüşüyor

Leylek

İSTANBUL

Dün sabah gelincikler açarken
Karşıya geçeceğim
Vapurdan işlenmiyor ki liste

Evlerden ne güzelli buralar
— ~~İstanbul~~ ayağında bir ~~gotlak~~ kamış —
Peynirli poğaçayla ayran yazağ içerken

Yanımdaki dostla hayran
Ve dolanıp durmuyoruz diyor
Önün arden yıkılmış fasa

Leylâk yok leylâ fasa olmamış
İnsanın içi elbette cız ediyor
~~Sabahleyin gün batarken~~

Köşk pişmiş bir sabah erkenden
Barbaros

LEYLEK

Dün sabah gelincikler açarken
Karşıya geçeceğim
Vapurlar işlemiyor ki sisten

Eskiden ne güzeldi buralar
–iskele ayazında bir çatlak kamış–
Peynirli poğaçayla ayran gazoz içerken

Yanımdaki dost da hayvan
Ne dolanıp duruyoruz diyor
Önün ardın yıkılmış zaten

Leylâk yok Leylâ zaten olmamış
İnsanın içi elbette cız ediyor
İşsiz güçsüz bir sabah erkencecik başlarken

~~İstanbul~~ SERGG

Sizin evde kuş var mı
Bizde de yok
Ama şu ağaçtaki ~~Serçe~~
~~o Her zaman böyle~~ ötüyor
Yarın size
Yarın bize

SERÇE

Sizin evde kuş var mı
Bizde de yok
Ama şu ağaçtaki serçe
Her sabah böyle ötüyor
Yarısı size
Yarısı bize

İNSAN

Bir ara sordum amcam
Büyüyünce ne olacakmışım
Ele mi öğretmen mi
~~Doktor mu~~ terzi mi
Yoksa
Ne yalan söyleyeyim
Önce insan olmuşum

İNSAN

Bir ara sordu amcam
Büyüyünce ne olacaksın
Ebe mi öğretmen mi
Yoksa terzi mi

Ne yalan söyleyeyim
Önce insan olucam

KANDILLI SELAM SORGUC KÜPEŞTESİZ

Bir

Üstünde kahramanlar uçuşur

elleri gözden düşe düşe

Şimdi bir [illegible] yazar mı

Hayır önce çiş çöğleyin

Yazar mı

Yazar ki hem de nasıl

Horoşo kalktık bir [illegible] gecesinde

BİR KANDİLLİ SELAM

Üstünde tatarcıklar uçuşuyor
Elden gözden düşe düşe

Şimdi bu çatlak yumurta yaşar mı
Hayır önce siz söyleyin
Yaşar mı

Yaşar ki hem de nasıl
Horozu kalkık bir gemi güvertesinde
İstanbul gecesinde

~~SALTANÇENGEL~~ (~~ÇEPEL~~)

Daha erkenden gelsen
~~Özgüne~~ ~~tuttan~~ pencereler
Beni
~~Dadalgan~~ bir sudan geçirip durulsan
Öyle uyansam kezevke
Durum edesek ~~Kalkıp~~ gitmesen
Üstelikler daram varsa daha
Kpeşesi

+

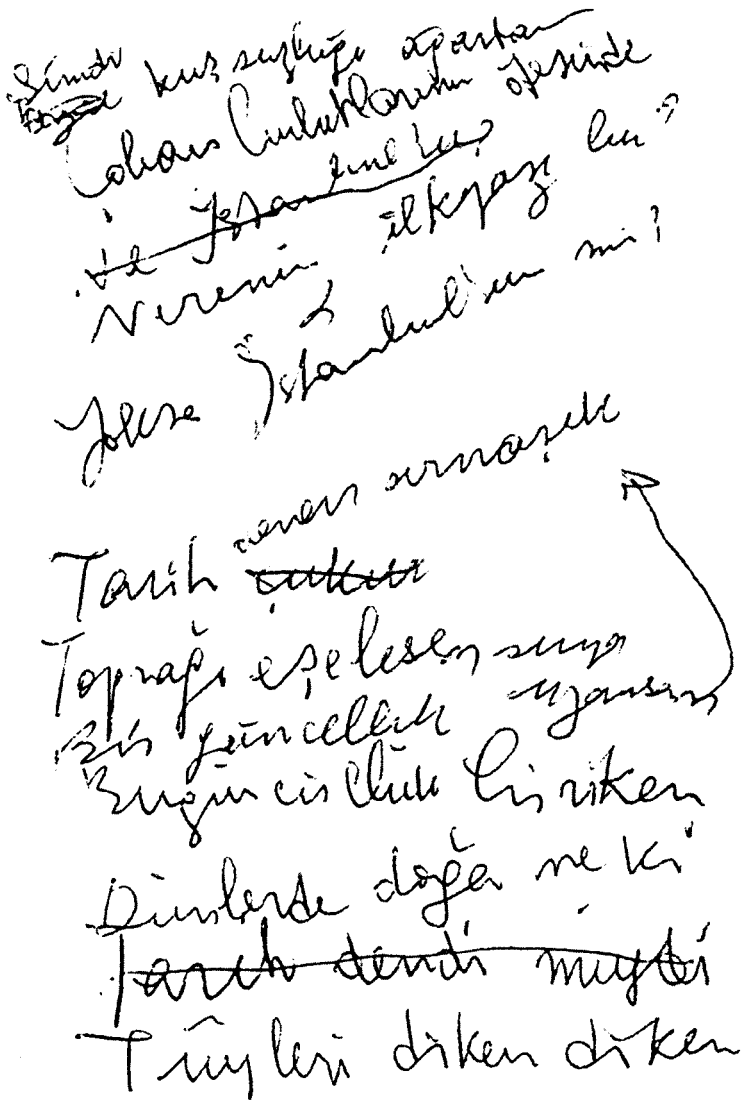
Pilevnada Lüle Sultanın hesabı

ÇENGEL

Daha erkence gelsen
Güne çevirsen şu pencereleri

Beni bir sudan geçirip durulasan
Akşamı etsek kalkıp gitmesen
Öyle uzansak kerevete
Üsttekiler tavanı vursa daha
tepinsek

Pilavın da dibi tutmasa bari

Şimdi kuşsuzluğu ağartan
Çoban bulutlarının ötesinde
Nerenin ilkyazı bu?
Yoksa İstanbul'un mu?

Tarih denen sırnaşık
Bir güncellik uzansan
Toprağı eşelesen suya
Bugüncüllük biriken

Dünlerde doğa ne ki
Tüyleri diken diken

Ateş başacağı resmen sarmalar
~~Bir~~ Bir tanış patakdamak
Toklaşmamız aden olacak
(çukur) pozalya (~~kadın~~) tozları oyle
Hatmiler de mırıldanmadan geçiverdiler
Kanadı tüfenek kuzular ~~kadınlar~~
O kalabalık tutumdu
Kendimi bir seyseman parçası ~~yokluğa~~ yağmurlar
Sikinerekler o içeriği
içini is kirletmiş

Ateş bacayı resmen sarınadan
Koklamamış oldu olacak papatya tozları öyle
Hatıniler de mıncıklarnadan geçiverıniş
Kanadı tükenen kuşlar
O buluda tutundu
Kendini bir şey sanan Darıca yağınurları

Silkinerekten o içiçeyi
İçini is bürü.....

~~Tanrı devrisi~~

SALKIM SAÇAK

~~Sonsuzdan kovan toplayan~~

~~Tanrı sen sürdün~~

(~~Herkes~~) ~~Tanrı sen sürdün~~ acısı

~~Ortalık karanlıktı~~

~~bir ben (emsalsiz ıstırabı)~~

~~Sözde ilkyaz sıcaklığı~~

Hem seni sen yaptın, hem bilip seni

İnsanın alacası

~~Bitsin artık sırtımdaki~~

Kuranta ligim ~~Tanrı devrisi~~ acısı

Bu nasıl çakılacak

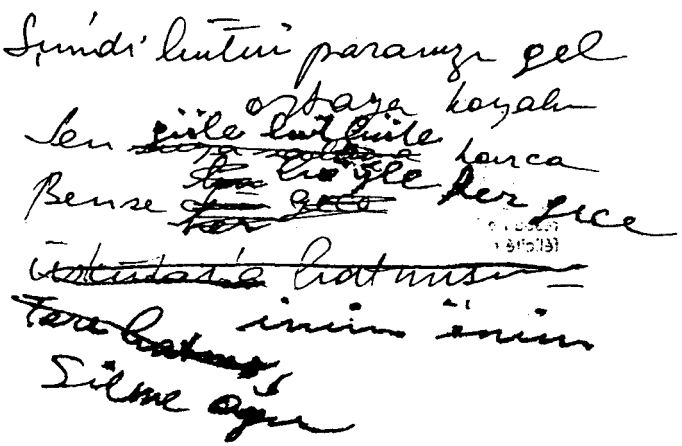
Ne kadar ıkınsam ~~sonsuzluğumu~~

Bir Kalkandır sen ölçüsünde durup kaçacak

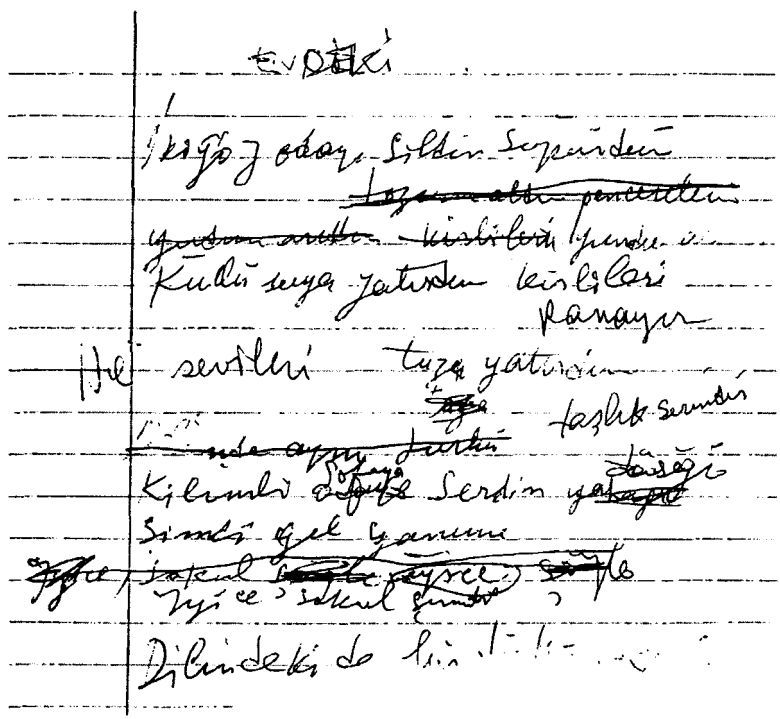
SALKIM SAÇAK

Hem seni seviyorum hem hiç belli mi
İnsanın alacası

Kırantalığın acısı
Bu nisan çakılacak
Ne kadar ıkınsam bak sayamıyorum
Bir kolumda sen ötekinde dünya kaç bucak

Şimdi bütün paramızı gel ortaya koyalım
Sen güle bülbüle harca
Bense böyle her gece
Silme ağu inim inim

EVDEKİ

İkigöz odayı sildin süpürdün yundu arındı
Küllü suya yatırdın kirlileri panayır
Ne sevileri tuza yatırdım taşlık serindir
Kilimli sofaya serdim döşeği
Şimdi gel yanıma
İyice sokul şimdi
Dilindeki de bir .....

EŞ DOĞA

Çağlar çağanlar kış-kıyamet üzreyken
Yâni şu yinelenmez gel-geç dünde
Dostluk tohumlarını çatlatırım ben
Us ermez bir kördüğümde
İnsan varlığıyla donatılmış evrenim
Evet biraz da doğa benim

Bir pencere açarım yüreciğime
Yediveren güller
Leylâklarda gün batar birhoş olurum
Yazı da güzü de o seviyle solurum
Elden ne gelir ki anlaştı peşpeşe giden
~~Nice ölümlere ilişen o güneli~~
Akmayan gülüp geçtiğime
Biraz da doğayım ben

Buladım
İşte tanyeliyim daha ne olayım
Sonra kırkikindi yağmurları, düğlerim üşür
Kim istemez ki hep yeniden doğayım
Kuytu bir deniz bulsam kumlar üşüğür
Bir iş-güç e'ineyim papatyalar akınca
Üzü kılıçtan keskin biçimi inceden ince
Ben buncayam, doğa da bunca

Gecenin neden güne dönüştüğünü bilirim de
İlkyazın nüveleşmesini bilemem
Kuralsızın hep bende atar
Nice çavlanlar köpüklenir içimde
Otlar çalılar sonra o evrensel ağaçlar
Suç yok ki geçmişimde geleceğimde
Doğa bende olugur ve hence yalnız o var.

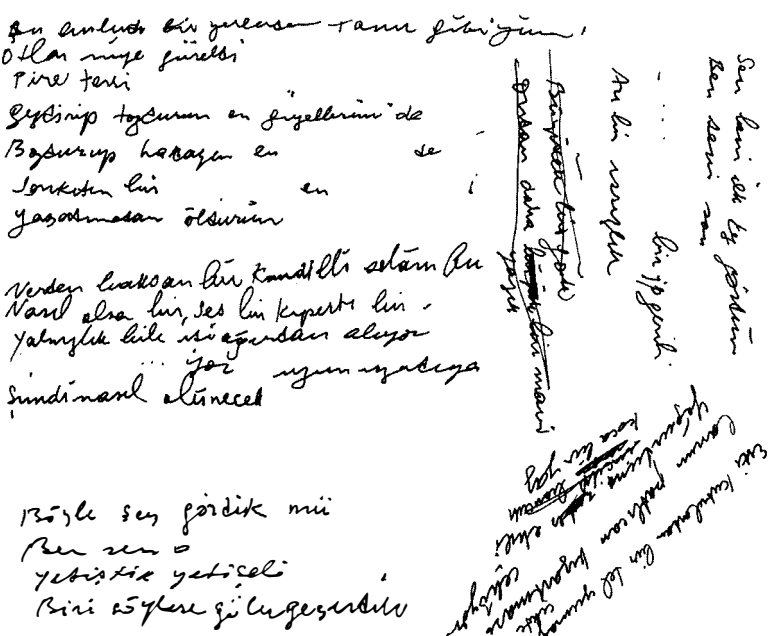
EŞ DOĞA

Us ermez bir kördüğümde
Çağlar çağanlar kış-kıyamet üzreyken
Yâni şu yinelenmez gel-geç düğünde
Dostluk tohumlarını çatlatırım ben
İnsan varlığıyla donatılmış evrenim
Evet biraz da doğa benim

Bir pencere açarım yüreciğime
Yediveren güller ışır salkım saçak
Leylâklarda gün batar birhoş olurum
Yazı da güzü de o seviyle solurum
Elden ne gelir ki bambaşkadır dirilen
Bakmayın gülüp geçtiğime
Biraz da doğayım ben

Bir iş-güç edineyim papatyalar akınca
Buludum işte tanyeliyim daha ne olayım
Sonra kırkikindi yağmurları, düşlerim üşür
Kim istemez ki hep yeniden doğayım
Özü kılıçtan keskin biçimi inceden ince
Kuytu bir deniz bulsam kumlar üşüşür
Ben buncaysam, elbet doğa da bunca

Kumruların nabzı hep bende atar
Nice çavlanlar köpüklenir içimde
Gecenin neden güne dönüştüğünü bilirim de
Baharın nerelere göçtüğünü bilemem
Otlar çalılar sonra o evrensel ağaçlar
Suç yok ki geçmişimde geleceğimde
Doğa bende oluşur ve bence yalnız o var.

Şu buludu bir yerlerden tanır gibiyim
Otlar niye güreldi
Pire tersi
Gezdirip tozdurun en güzellerini de
Bozdurup harcayın en de
Sarkıtın bir en i
Yaşatmadan öldürün

Nerden baksan bir kandilli selâm bu
Nasıl olsa bir ses bir kıpırtı bir
Yalnızlık bile işi ağırdan alıyor
..... yor uzun uzadıya
Şimdi nasıl ölünecek

Böyle şey gördük mü
Ben sen o
Yetiştik yetişeli
Biri söylese güler geçerdik

~~PESTİL~~ PÜSKÜL

Ay değirmi
İstanbul ovasında
Yüreğimdeki

Düşümde o hazreti ~~Resmini~~
Gördü Hrant Dink

~~Uçkun da~~ Düşsüz (Uçkursuz)
~~Şehirde~~ Yaşamın
~~Yaşıyor~~

Sönük ~~Yüz~~ kundi
Hırçınlanış (Yeniden) kendini ölçsün

Zamansızın mi Zamansızın
Penceremin dibindeki

PÜSKÜL

Ay değirmi
İstanbul ovasında şincik

Düşümde hazreti Hırant'cık
Püskülsüz yaşanır mı

Sönükse hindi
Horozlanış benden acanım

Zurnazen mi zurnacı mı
Pencerenin dibindeki

Mehmet
Metin
Eloğlu

1942 — 1944

BAŞLANGIÇ ŞİİRLERİ

Mehmet Metin Eloğlu (1942-1944)*

* Metin Eloğlu'nun 15-17 yaşlarında yazdığı şiirleri içeren dosyadan seçilenler.

MUHACİR

Gençti, güzeldi.
Ahmet'ti göbek adı;
Saçları kesik,
Üvey babası kahveci,
Sinemayı severdi.

Gitti! Hatırası anılıyor!

RAHAT EV

Evim herşeyden güzeldir artık.
Ne eğlence, ne sevgili, ne deniz,
Kalbim! Eski günleri gençlere bıraktık
Artık hep oradayız; asûde ve sessiz.

Yine güzelleşecek dünya, yine doğacak kuzu,
Yine büyük rüzgârlar açılacak denize;
Sabah bir horoz sesi kesecek uykumuzu
Yürü kalbim gidelim, o mesut evimize.

YAZ GÜNÜ

Sen bugün beni köprü başında bekle;
Mantosuz, şapkasız.
Bak deniz ne kadar sâkin,
Bulut bile yok gökyüzünde.

HEPİNİZE TEŞEKKÜR

Benim velinimetim sarı buğdaylar,
İyi değirmenci, bereketli yağmur;
Memnunum hepinizden bütün bakkallar,
Senenin bayramları, alçakgönüllü kızlar.
Gelip çatan kış ve sac soba,
Sana müteşekkirim cebimdeki para;
Beni doğurtan ebe, saçımı kesen berber.
Seni unutmadım testideki su,
Beni sevindirdin cepheden gelen haber!

KAHVEDEKİ KADIN

Kahve fincanı elinde,
Ağzında sarma sigara.
Hep böyle yolculuk ümidi,
Dudakları boyalı.

BİR SEVDA

I

Hergece sevdazede gönül,
Dil anlatamaz, derman bulunmaz.
Bu aşka müptela oldum gitti,
İçmesen avunulmaz.

II

Sûzinâktan geç biraz cümbüşî Rıza,
Rakset çingene güzeli, karşımda kırıl, dökül
"Hep böyle meyhanede geçmeli ömür."
Bir beladır satın aldık başımıza!

Yayı hızlı çek, kuzum kemancı;
"Neler çektim neler, canân elinden"
Kimseler anlamaz âşık dilinden,
Dilim dönmüyor, yetiş Tarancı!

SİZİ ANMAKTAYIM

Sizi anmaktayım tarih kahramanları
Jül Sezar, Attila, gaddar Neron;
Geçmişin bitmeyen meşhur anları,
Şimdi hangi fetihdesin Napoléon?

Sizi anmaktayım aziz şairler
Fuzulî, Mevlâna, âşık Nedim;
Sizi unutamadım güzel şiirler,
Aklımdasınız OKTAY, ORHAN, SABAHATTİN!

ALLER AU PAYS NATAL

Sakin hayat ne güzel,
Ne güzel mavi bulut.
Gene bizim buralar
İşte park, işte çeşme
Aynı kuşlar dallarda.
Ufka daha yakınız buradan,
Gök daha üstümüzde...
Ah ne güzel yaşamak
Ne güzel yeşil yaprak!

BAŞINA GELEN BİLİR

Kenan Altan'a

Bir yazdı başıma geldi bilirim,
Geceleri gözüme uyku girmez;
Ağlar mısın, güler misin bu halime?
Ne deniz yolculuğuna çıksan fayda eder
Ne rakı içsen,
Sarhoş olsan.
Dudağından düşmez sevda türküsü.
Yirmi yaşındasın,
Gülüp, söylenecek zaman...

SEVKİYAT

Üsküdarlı yârim var
Allı, morlu entarisi;
Ut çalar akşam vakitleri,
Şarkı söyler para kazanır.

Ut sesine ve İstanbul'a alıştım bunca senedir
Perdeleri dantelli bir evde yattım kalktım.
Nihayet askerlik geldi başa,
Son gün Üsküdar'da geçti vaktim.

Yola çıktım gariplik çöktü üstüme,
Çatalca'ya doğru gidedururum.
Erikler çiçekte, yapraklanmak üzere
Sevdiğim "Fosforlum" şarkısını tuttururum

Ben yolculuğa alışmamış adamım.
Ağlasam da yeridir.
Yârim Üsküdar'da benden laf etmekte.
Çatalca yolu ilkbahar, Mehmet Metin dertlidir!

YOSMA

Saçlarını boyamışsa ne çıkar
Yanağı benli, dudağı boyalı olsun;
Koku sürünsün,
Yanıma gelsin kırıtaraktan.
Gözlerinin o yeşil rengi yok mu?

AŞK SEBEBİYLE ÖLÜM

Benim ölümüm küçük bir odada oldu!
Annem ve enişte vardı yanımda,
Zehra hanım vardı,
Kızı vardı!

Güzel şeydi yeryüzü
Ben bekârlığın sultanı
Benim hoşuma Zehra hanımın kızı giderdi
Sevmediğim herşeyi terketmiştim!
Ah, güzel mektuplarınız elime geçmiş.
Hasta yatağımda.
Asker mektubu, aşk mektubu ki avundurucu.

(Bundan sonraki sayfalarda el yazısı farklı. Buradaki şiirleri belli ki daha sonra yazıp deftere eklemiş. Hasat'ın sonuna Eylül 1946 tarihi düşülmüş. Ed.N.)

ÖLÜMLÜ DÜNYA

Bir şeyler değişti ama, farkına varılmayan
Harp gününden bu yana.
Harp günlerinde acelesiz ve ihmalkârdık,
Hoş gören kimseydik.

Geçen geçmiştir yeniye el verelim,
İyiye ve güzele.
Şiir denince akla nasıl söz güzelliği gelirse
Saadet insanın ziynetidir.

Ah o avarelik! zaman istemez alışmaya
Artık sevmeye ve bıkmaya bakalım
Madem ki ölümlü bir dünyadayız
Sazla sözle kandıralım güzelleri!

Hey gidi İstanbul hey, dünya bucağı!
Sulh içinde daha hoş hallisin
Hayatla dolusun, tüket içimizdeki şu bıkkınlığı
Denizli horozu gibi uyandır uykulardan.

O evi bırak; orada iş yorgunları!

BAŞKA TÜRLÜ BİR HÜLYA

Öyle bir zaman gelir ki akla; bulunmaz...
Geçmişte kalıp da hatırlanan.
Eski ama, sevdaya benzemez; hani bıkılan
Mesela vakit gecedir, uykuya varılmaz!

Ah o günlerimin, gençliğin kadrini bilmeliydim!
Hayal ederim verdiği hazzı; gönlümü üzer;
Naz eden bir kadın gibi güzel!
Kıymeti vardı elbet hoşlandığım her şeyin.

Zamanıdır; dil söylemek ister yürekteki derdi:
Beyhude geçen ömre üzülünmeye değer
Aşkı hasreti varsa kabulüm; başımla beraber;
Sevdiklerim! halimi anlayın böyle yaz günleri!

AŞK ŞİİRİ

Deli olanıydım aşka tutulanların
Türkân denen hakikaten güzeldi.
Şair olduğumuz için değil
Sevda çekerdik; ümit yoktu, mevsim yazdı
Nedim'di eskiden aşk memleketinin padişahı
Şimdi bizlere kaldı sevdalı söz etmek!

Aşk şiirleri yazmalıyım!
Âşığım Türkân'ı severim.
Âşığım; gözüm kimseyi görmez
Kimseden fayda umulmaz bu derde.

Perişan olmama sebep Türkân'ın aşkıdır
Avareler gibi, şairler gibiyim
Bir gönlüm var ki avunmaz
Öyle bir yaz gelir ki İstanbul'a
Yaşanmadan durulmaz;
Yaşarım ama işini gücünü bilen insan değilim
Sarhoş olmayı severim!

UZUN RÜZGÂR

İşte aşk yok bu şiirin içinde
Hoşuma giden çayırın güzelidir.

HASAT

Artık sıcak olmayan günlerin hasretindeyiz
Ağaç yeşilliğinden, tozdan, topraktan;
Uzaktan doğru es rüzgâr, uzaktan
Eylül ayının içindeyiz!

Terli adamlar, bilirim işten döner
Gelişte heves, yorgunluk gidişte
Senin yaz dediğin böyledir işte
Şairler yazar, sarhoşlar içer.

Hoş görelim sarhoşların içmesini
Sabırsızlıkla geceyi beklediler
İlk kadehte bunca dertten vazgeçtiler
Yoksa herkes bilir dert tazelemesini.

Ne kış! Ne sonbahar! Nisan ayını unutamam
Sanmayın ki içinde gamlı bir zamanı yaşadım
Sevdiklerim İstanbul'da ben İstanbul'dayım
Böyle bir hale sebep olduysa oldu güzelim Ümran.

Ümran'ın gözleri çekik, sarışın güzeliydi.
Kadıköy, Bahariye yolları, beyaz apartman
Öyle boş yere değil, aklından çıkacağını sanınam
Biraz deli ve Nedim'in şiirlerindekiler gibiydi.

Nedim'in şiirlerinde laleler vardır
Âşıktı, şairdi o; öyle yazardı
Ama Nisan geçeli hani, şu lale zamanı
İnsanı mesut eden, şimdilik uykulardır.

Artık görüyoruz ki buğdaylar biçiliyor
Bir başka türlü olduk, kısalan günler içersinde
Güzel ve deli Ümran'ın bahçesinde
Hasat kuşları çiliyor.

AĞAÇ RENGİ

Küçük evimin pencerelerinden rüzgâr girdi
Güzel olduğuna inandım haziran gecesinin
Her âşık adam ve ben dağınıktım
Bulunmazdım yoktum meydanda
Yerimi olsun, aşkımı olsun kızlar unuttu

Oturdum pencereye öteye baktım
Gelinim ve ayakları çok gerideydi
Üstünde sarı sarı benekleri
Bir hayat sürmüştüm şimdi eskidi
Tüyler uçuşuyordu ah, hâlâ hatırların

Ben gençtim zaten güzel gözlerim vardı
Bir sabah vakti üşüdüm
Toz konmuştu yolların üstüne
Damlar buluttan gözükmüyordu
Oturmanın tam zamanıydı bahçelerde

Ağlayarak çömeldim taş ortasına
Dönünce gördüm ki tarla keçisi
Sudan geliyordu damladı tüylerinden
Acemiydi yabancıydı yanından kaçtım
İri gözlerinde çiçekler açtı.

Başlangıçta siz böyle değildiniz
Atlayı atlayıverirdiniz ayva dalından
Sonra ilkbaharda havalar ısındı
Saçlar kesildi nedense, uzunu iyi idi
Herşey ağaç rengindeydi
Vaktinde yatıp vaktinde kalkardınız
akşam olunca
Şen dullar hem akıllı hem de güzeldir.

Ben bıraktım artık tütünün dumanını
Mutlaka sen üzdün beni
İçime kadar işledi yapraksızlık
Sudan ve topraktan bir şey kalmadı.

Yayın Notu

Ay Parçası kitabındaki Yığı, Örtük, Urgan, Çıkrık, Pamuklu, Konuk adlı şiirler, şairi tarafından sonraki kitabı *Önce Kadınlar'da* yeniden kullanıldığı için *Bu Yalnızlık Benim* baskısında Ay Parçası bölümünden çıkartılmıştır. "Yığı" şiiri *Önce Kadınlar*'da "Çilli" (bu addaki ikinci şiir) olarak yer alıyor. Önceki kitaptaki " 'Ben sağken'liği işliyor" dizesi " 'Ben sağken'liği oyalıyor" olarak değiştirilmiş.
"Örtük" şiirinin son dizesi "Dağda kimse yok" "Başka kimse yok" olarak değiştirilmiş.
"Urgan" şiirinin "İptiler kuyu çıkrığında" dizesi "İptiler uçurum çıkrığında", "Yoğurda çanak" "Yoğurda sırlı çanak" olarak değiştirilmiş.
"Çıkrık" şiirinin "Söylemeli mi" dizesi "Düşünmeli mi", "bigüzel" "bir güzel" olarak değiştirilmiş.
"Pamuklu" şiirinin adı değiştirilerek "İncelen" olmuş, "İnce ipliğim zaten pazarda" dizesi "Dolaşık ipliğim göçük pazarda" olarak değiştirilmiş.
"Konuk" şiirindeki "Sahi hiç ortanca görmediniz miydi/ Bugün gerçekten perşembeyse" dizeleri "Sahi hiç safran görmediniz miydi/ Tam da çatlayacak günü bulmuş kavanoz/ Bugün gerçekten cumaysa" olarak değiştirilip, bir dize eklenmiş; "Hani öte ucu"ndaki "öte" atılıp yerine "öbür" konmuş.

Metin Eloğlu
ibresiz bir pusula
(kitaplarına girmemiş şiirleri)
Hazırlayan: Turgay Anar
YKY

YKY, 2007

İBRESİZ BİR PUSULA
(kitaplarına girmemiş şiirleri)

Önsöz

Kargaşalığın biriyim ben
Erken gelmiş geç gitmişliğimle

Metin Eloğlu

Metin Eloğlu şiiri, düşüncenin umutlu tarafını yanından ayırmadan hayata daha sıkı bağlanılabileceğini gösterir. Hayat, karamsar kelimelerin ağırlığından kurtarıldığında zaten yanı başımızdadır. Eloğlu'nun şiirlerindeki karamsarlık dozunun az olmasının bir nedeni de budur. Onun şiirlerinde fır dönen zengin hayatla, Garipçilerin insanın dertlerinden örtük bir biçimde söz ederek kurdukları kof bir temele sahip "yaşama sevinci" ifadesi asla yan yana gelemez. Ya da kendi sözleriyle söylersek *"yaşantıya, kaynaklara ve gündeş sorunlara eğilik bir şiir"* yazmak isteyen ve bu yüzden de *"sentetik"* olarak düşündüğü İkinci Yeni'ye çok kulak asmayan bir öze sahiptir bu şiir.

Eloğlu, kısır sanat tartışmalarından, boş sözlerden, süs ve gösterişten uzaktır. Bunun yanı sıra halkın dertlerine sanatkâr tavrıyla da yakındır. İlk şiirlerinde apaçık gördüğümüz –sonraki şiirlerinde örtük bir biçimde rastladığımız– tok sözlülük, gerçeği anında hafifletmeden söylemeye teşne tavır, kentsoyluların çanına ot tıkayabilecek cesaret, onun bu sanatkâr tavrının, kişilik olarak ödünsüzlüğünün bir göstergesidir. Bu sebepten olacak, hiçbir güç odağına boyun eğmeyerek hayatı boyunca tıpkı bir *flaneur* gibi yaşamayı göze

alabilmiştir. *"Belli bir çaba gerektiren kurallı işlere yeltenmeyişi"*nin sebebi de yaratılışından güç alan bu bağımsızlık isteğidir.

Kitaplarına Almadığı Şiirler

Eloğlu,1943-1951 yılları arasında yayımladığı şiirlerin bazılarını ilk kitabı olan *Düdüklü Tencere*'ye (1951) almamıştır. Bununla ilgili olarak Hikmet Altınkaynak'a gönderdiği bir mektupta dikkatimi çeken şu açıklamayı yapar: *"Düdüklü Tencere, 1951'e değin yazdığım şiirlerin kesin, gerçek bir özeti değildir; salt toplumsal içeriği olan şiirlerimi seçtimdi o ilk kitabıma; oysa, o dönemden dergi sayfalarında kalmış 15-20 şiirimin de –en az– onlar kadar değerli, önemli olduğuna inanıyorum şimdi. Yapısal özellikleri bakımından, 'humour' çekirdeği taşımayanları katmamışım o birikime, derlemeye."** Bu düşünceyi aradan yıllar geçtikten sonra Edip Cansever'e verdiği cevapta tekrar dile getirir: *"...1950 öncesi şiirlerimden hâlâ sevdiklerimi hiçbir betiğime almadığımdan yakınır dururum; onlarda humour mumor var mıydı, bilmem a, 'hiciv' denebilecek nitelikten yoksundular."*** Eloğlu'nun kitaplarına almadığı şiirleri tespit etmek amacıyla, yazı yazmaya başladığı tarihten ölünceye kadar geçen süredeki bulabildiğim hemen her süreli yayını incelemeye çalıştım.

İstanbul'daki kütüphanelerde bazı süreli yayınlara ulaşamadım. Bazı süreli yayınların da eksik koleksiyonlardan oluştuğunu söylemeden geçmemeliyim. Bu olumsuzluklara rağmen onun eser verdiğini düşündüğüm hemen her süreli yayını inceleyebildim. Bir araya getirdiğim bu şiirlerin nerede yayımlandığıyla ilgili bilgileri, ilmî sorumluluk gereği şiirlerin sonunda gösterdim.

Şiir serüveninin uğrak yerlerinde çok fazla vakit kaybetmeden kendi şiir dilini kurabilmiş aykırı bir şairdir Metin Eloğlu. Bu yeni ortaya çıkan şiirler, şairin hangi durakta, ne kadar kaldığının bir belgesidir. O gerçekten de ibresiz bir pusuladır, kesin bir yön göstermeyen ama her yönü görmemize imkân veren bir pusula...

* Hikmet Altınkaynak, *Edebiyatımızda 1940 Kuşağı*, Türkiye Yazarlar Sendikası Yayınları: 2, İstanbul 1977, s. 108. Mektup, 21 Kasım 1975 tarihini taşımaktadır.

** Edip Cansever, "Metin Eloğlu ile", *Güney*, nr. 32, Mayıs 1970, s. 4.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında yardımlarını esirgemeyen değerli insan Enver Ercan'a, babasının kitap ve dergilerini incelememe izin veren Şiir Eloğlu'na, Metin Eloğlu'nun kendisine gönderdiği şiirleri bize ulaştıran şair Uğur Hacıhanefioğlu'na, şiirlerin kitaplaşma aşamasındaki gayret ve titizliği için Selahattin Özpalabıyıklar'a çok teşekkür ederim.

Turgay Anar

SABAH ŞARKISI*

Ne güzel değil mi gündüz,
Toz pembe ufuktaki kırlangıç?
Renksiz semalar tatmin edemez bizi,
Ah, hıfzetmek ne güç düşüncelerde denizi.

Meyvelerin buğusunda dudaklar,
Anbean denizle birleşen ufuk,
Sevgimizin yegâne şahidi bulutlar,
Aşkımız geceleri aydınlatan ışık...

Kim bilir hangi gurbet ellerinde yıldızlar,
Güneşin gizlendiği izbe nerde?
Biz ki ne zamandır tutkunuz bu derde,
Ah, şimdi uzak, çok uzakta kızlar!

(Mehmet Metin)
Kovan, c. 1, nr. 4, İkinciteşrin 1943, s. 14

* Metin Eloğlu'nun yayımlanan ilk şiiridir (T.A)

HATIRLAMA

Anmak, büyük aşkları
hep aynı hazla anmak...
Ve unutmak bütün iyilikleri.
Tâ seni sevdiğim ilk günden beri
Ne garip, dünyayı hep mesut sanmak

(İstanbul – Mehmet Metin)
Kovan, c. 1, nr. 10, Mayıs 1944, s.15

BU HEPSİNDEN İYİ

Gitsem arkamdan ağlar mısınız,
Kalsam güler misiniz yüzüme?
Bildiğiniz gibi yapayalnızım;
Böyle geceler sevdadan öte!

Hicret sevmekten kolay,
Sen bir hatıra gibi uzaklarda,
Sen hayra yorulmayacak rüya,
Böyle bir sabah, böyle balkonda...

Unutulmak istesem de unutamam artık;
Günümüz beraber geçmiş, gecemiz bir yatakta
Hepsinin iyisi vazgeçivermek...

(Mehmet Metin)
Servet-i Fünûn, y. 54, nr. 2464, 25 Mayıs 1944, s.11-12

DERT

–Feyhan Çimenbayır'a–

Ne çare bu yaz umduğum gibi geçmedi!
Belki bir hâtırayla şâd olacak gönüller;
Su gibi aktı sedalı günler;
Yaz geçip gitti, bu dert bitmedi!

Düşünsen ele ne geçer her akşam böyle,
Aşk belası bu, ölsen bıkılmaz.
Avunmak kabil mi, olmuş bir kere,
Velhasıl dosta düşmana anlatılmaz!

(Mehmet Metin Eloğlu)
İstanbul, c. 3, nr. 26, 15 Birincikânun 1944, s. 13

ÇİÇEK KOKUSU

Feyhan Çimenbayır'a

Seni bugün her yerde duymak istiyorum
Çiçek kokusu.
Ne güneşli hava,
Ne Eyüpsultan'daki kız aklımı çelen;
Her yaz günü penceremdeki çiçeğe ait hayranlığı bu.
Bahardan ve saadetten, başka nasıl bahsedilir
İşte yer yer bulutlu gök,
Perde kaldırım;
"İlk aşk" diye bir film oynuyor sinemada
Besbelli akşamki yağmurun sıkıntısı içimde
Sonra yepyeni bir güne çıkıvermek
Çiçek kokulu,yer yer bulutlu..

(Mehmet Metin)
Kovan, nr. 22-23, Haziran 1945, s.11

HAYATTAN ALINMIŞ ŞİİRLER

I

Bir ışık yandı dolap üstünde
Üç insan geldi, biri zaten evdeydi
Tahta oda; tahtası inceden ince
Misafirsiz halısız, hepsi kendi kendine

İstanbul şehri minare, direk
Daha ötesi fakir odası
Dört kişinin elinde dört tahta kaşık
Dört kişinin önünde bir bakır sini.

Varlık, nr. 341, 1 Aralık 1948, s. 14

MİSAFİRİN AYAKLARI

Bir misafir ki işini bilir;
Uykudan uyanır
Ekmek yer
Ve şimdi evimize geldi
Ayaklarını mangalda ısıttı
Oturup duruyor
Aşk bilse konuşur
Şiir bilse okurdu;
Bizim evimiz bir bahçıvan evidir.

Fikirler, yeni seri nr. 21, Mart 1949, s. 9

BİR VATAN SAVGACISININ AŞK ÖYKÜSÜ

I

Çağan ilkbahardı İhsan Aydın askerde
Ulukışla'da savut silerdi
Bir başka kösnü karınca kaderince
Yaşamak ne tatlı öykü

Öylesine mutlu değil yoksundu gitmeden önce
Çıdamla yıpranmış nice günleri var
İnsanoğlunun canı insanoğlunu çeker
Bir kız ki uzun ve orta güzellikte

Anası bağnazdı başında örtü
Bir evleri vardı denize uzak
Duman dumana gemiler geçiyordu
Saldığı gariplik yüreğe sığmaz

Can sunam olsun kızdaki silginliğe
Boş yere kırıtmadı; dediği dedik
Sevegen ana, öfkeni bitir, korkunu unut
Bir sebebi sensin dünyaya gelmiş işte

II

Günün biri, Anadolu yakasında ağaç altı
Taze yonca üstüne oturdular ikisi
Orası senin burası benim, konuştular
Gönül işleri ekmek işleri

Evleneceklerdi, elbet evleneceklerdi
Ergesi oydu zaten; sıcağı sıcağına
Fakirleşmiş olsun efendim
Ucuz urbanın eskisini giyerdi

Kötü keskil umutları yitirdin
Bu derdin iç yüzü yok, işte dökülekodu
Çıkarı yok kıvancı yok nedendir
O kızı öldürdü şubat soğuğu

İhsan Aydın'ı aşkla yudular
Göynüsü bir vakit canına yetti
Karabasanla doldu kısa uykular
Arkışak katılıp Ulukışlaya gitti.

Edebiyat Dünyası, nr. 16, 15 Mart 1949, s. 5

GELİN ARABASI

Müthiş bir temmuzda Tırhan gemisi
Aldı beni anamdan ocağımdan etti
Ey deniz yolu, ey dağsız evsiz memleket
Müthiş bir temmuzda, Salı Perşembe arası
Güzelliğin canıma yetti

Eserse böyle rüzgâr essin
Sabah olursa böyle olsun
İzmir iskelesinde Metin Eloğlu
Denizde balık, dünya yüzünde gün ışığı
Metin Eloğlu oynamasın da netsin?

Kimi yalan var ki hoşa gitmez
İzmir'inki öyle değil
Bakıyorsun tahta kayık
Bir de bakıyorsun ki bağlık bahçelik
Çiçek açmış, çiçek açmış, ışımış

Tuttuğum bir odaydı: tahtası eski
Kapının karşısında viran pencere
Daha ötesi maviydi
Deniz olduğu belliydi dumanından
Her şey ah her şey İzmirliydi
Şendi ışıklıydı dört bir yanından

Ben İstanbulları bıraktım aşk yüzünden
İzmir'e geldim pişman olmadım
Akşamları Tahirbey Sokağından geçerken
Âşıktım
Dönemezdim
Dünya ömür, yâr ömür, bıkılmaz, bıkamazdım
Varsın hayat güzelleşsin nazından

Ne sandın Metin Eloğlu, ne sandın yeni deli?
Bu nazlar, bu sözler bitmez mi sandın?
Bir Pazar ki kuruldu İzmir içinde
Alacağını aldın
Mutluluğun bir başkası umulmaz artık

Ben yanmışım yanmış! O günler sürüp gitmedi
Gün gitti gece oldu
İçinde güzel Ayten, içinde kırmızı şal
Bir gelin arabası, belli oldu telinden
Gümüşler savruldu, denizi geçti

Geçen geçti kalan kaldı, zeybek
İnsanoğlu nice düşten uyanır
Uyan İzmir dağı, uyan ben gidiyorum
Uyan zeybek
Ben gidiyorum işte, için için tükenerek

Başka bir gemiye bindim demir bacalı
Başımı çevirince İzmir'i gördüm
Ah, bakıyor bakıyor doyamıyorum
Doyamayınca da ağlıyorum

Varlık, nr. 345, 1 Nisan 1949, s. 9

GÖZDAĞI

Ben bu evde oturamam
Basıp giderim
Aytencik senin yaptığın
Dostluğa sığmaz

Yanıma keçiler koyunlar alırım
Uzun uzun düşünürüm,
Belki İstanbul dağlarında
Yüreğim yanmaz

Aytencik sen yalnız kalırsın
Bir ilkbahar sabahı uyanırsın
Bakarsın kimseler yok
Aytencik sen yalnız kalırsın

Yalnızlık koyar insana
Toprak ölür, su ölür
Eski Robenson; hani şu bildiğimiz
Aşktan ve gayeden uzak

Hele benim gidişim uzun boylu
Hele sıcaklığın dışı
Sen güzel değilsin dost değilsin
Benim öyküme girmeyince

Benim ellerim bu evde çirkinleşti
Büsbütün esmerleştim
Senin etine kemiğine
Kan yürüdü

Aytencik aklını başına topla
Ben bu evi satarım
Ağacını da kuyusunu da satarım
Kapısını da hatırasını da...

Fikirler, yeni seri nr. 22, Nisan 1949, s. 8-9

RUMELİYE AİT DARMADAĞIN ŞİİR

–Leman Bezci'ye–

Haziran bitti, bir müthiş zaman oldu
Evinden, derdinden ayrılan oldu
Ben gülümden ayrıldım
Gerisi beyhude, hep yalan oldu.

Eski hicran varmış gurbet elinde
Varıp gitmeliymiş temmuz ayında
Rumelinin uzun, bozuk yolunda
Nice garip, nice mutsuz insan evleri.

Yüreğimde başka şiir kalmasın
Gafil kuşlar ince dalda ötmesin
Kişi bu yollarda gözün kırpmasın
Bir yanda taze buğday, bir yanda Kırklareli.

Edirne ovasında ölüler yatar
Ölüler artık nefretsiz yatar
Kimisi sevgili, kimisi asker
Benim nâçar turnam, canım Rumeli.

Yaz güneşinde Edirne şehri
Kadınların sesi gibi sıcak
Çeşmeler başında, evler içinde
Tatlı sevdasında, erkek düşünde
Saçları kara, etleri sıcak
Ben severek ayrılarak yaşadım
Güzeli var, delisi var
Çiçekli çiçekli günler içinde;
Aşka ve nefrete Edirne'de başladım.

Çiçekli günler içinde bir tanesi var
Daha eller kınasız
İnce bilekte diken yarası
Bir zalimce babası var.
Süpürge satıldı; izinler bitti
Arabalar aldı, usul usul götürdü
Fundalık içinde büyümek üzere
Küçüktü de ayrıldı,
O kara saçları gözümde yara.

Edirne köprüsü sıcacık taştan
Bırakıp gidecek bir zaman değil
Edirne köprüsü sıcacık taştan
Oturup kalacak bir zaman değil
Kalk gidelim
Cigaranı, fenerini yak gidelim
Bulut gölgesinde, dere boyundan
Saçlarını omzuna dök gidelim;
Çingenem gitmez, avazım duymaz.

Halk şairi, güzelce beyim
İnce kağıt üstüne derdimi yaz
Döksün zülfünü meydana gelsin
Âlemde bulunmaz olan çaremi yaz;
Hasretim gücünce de ki:
Çingene dağlarında selâm mı ettin
Yemin billâh edip sözün mü tuttun
Dört sıcak gecede kiminle yattın
Sensiz yataklarda bozuldum gayri

>

Han odalarından ovaya geçtim
Bir kötü yalnızlığın içine düştüm
Edirne ovasında bir ulu duman
Dumanın içinde şahanlar uçtu.

O zaman içinde beni vurdular
Çiçekten, ışıktan ayrı koydular
Unulmaz yarama bakıp güldüler
Bir akla uyup delirdim gayri.

Yüce pınar, eski gülüm, kardeşim
Bu biçim delilik değildi işim
Şahanlar uçun...

Edebiyat Dünyası, nr. 18, 15 Mayıs 1949, s. 3

DÖRT SICAK GECE

Yaz günü yan odada
Uyanan oldu
Oğlan gitti gelmedi
Debreşti yara

Ufaktan ufaktan ciğeri delik
Nameler para etmez
Bir kız uyandı daha geceden
Gözleri çürük

Ak urba eskimeden
Daha yar gitmeden önce
Yağmurların ardından
Dört tane sıcak gece

Ne güzel öykü; dünyamız güllük
İnsanlar hemen deli
Hep yeni düzen; çalgılar telli
Şiir günlük ekmeğe katık

Gidi aptal, gidi âşığın aklı
İnceledin eledin
Yâr gitti kötüledin
Bu durum dokunaklı
Ezildin büzüldün kendi keyfince
Genç gönlü dertten arınmaz
Bir fena oğlan; elleri beyaz
Uykudan hafif, sanattan ince

Pencereler onun için
Açılmış da can üşümüş
Yan odaya ışık vurmuş
Yazılmış böyle dizin.

Fikirler, yeni seri nr. 23-24, Mayıs-Haziran 1949, s. 10

ARABA İLE DEVRİÂLEM

Vakti gelince oda küçülür.
Dört kişi sığmaz hale gelirdi.
Aklımı çelen yumuşacık sedirdi.
Eşyanın yabancılığı hepsinden güçtür.

Tıpkı dağ ortasındaymış gibi,
Rüzgârlar götürür sıcağı
Ak tahtayı örten bir uzun halı
Maviye boyamışlar; renginden belli

Bu tavanın altı başkadır
İnsanoğlu gülüp geçer süsüne
Her sabah vakti oturup penceresine
Kurulmuş nice hayal, yolculuğa, aşkadır.

Dış kapılarda ibiği güzel hindi
Kanadı havada, aman
Rüzgâr estikçe tükendi zaman
Taş masalar şuracıkta ısındı

Sokak kenarı hane hanedir
Çekerekten bitirmişim pırnayı
Haneler güzeli haziran ayı
Ağlarım doyasıya, gözlerim çıkar
Zembilimde İstanbul nâmeleri
Öyle adım attım merdivenlere
Merdivenin karşısı ulu pencere
Dibinde elma taneleri

Arabaya binmişim, aman ne cümbüş
Tentelisi arabanın, yaylısı
Canıma can katıyor duvar kedisi
Metin Bey bu vatanda büyümüş

Geniş gölün ötesinde eşkiyalar
Sermişler çuvalın en tüylüsünü
Bir ocak başında sini
Sepetin içinde üç tane nar

Bunlar ağaç ama dalları yeni
Usta çiçek göz biçiminde
Işıksız bir tarlanın içinde
Elif Hanımın çocukları

Şimdi üzgünüm ellerim düştü
Aşkın sonu böyle olacak
Bir omuz bende: üstünde nacak
Daha üstünde turnalar uçtu.

Çalgılar çalınsın benim Yârime
Zurnalar ötsün
Ben gidiyorum işte, yanımda tosun
El sürme a beyim şu entarine.

Fikirler, yeni seri nr. 25-26, Temmuz-Ağustos 1949, s. 8-9

HAZİRANLI BİR ADAM

I

İlkbaharda bir deniz kıyısı,
Ev tutmuş gün yaşamış,
Sabah olmuş
İş tazelenmiş odasında

Yalnızlık şarkısı ah yalnızlık şarkısı
Ut ile def ile çalınan
Sabah olmuş
İlkbaharda, sokak ortasında

Bir haziran durur hatırasında
Olan olmuş, ev ışımış
Dışarı çıkmak üzere
O ne haziranlar unutmuş

Şu sabah vakti çok ince iş
İçinde göç kokusu
Çarşıların üstü bulut
Yağmur yağmış, su dökülmüş

Çocuk gibi ağlamış da avutmuşlar
Güzelinden bir çarşı pazarmış
Konuşurken dururken
Bakmışlar hâli harapmış

Adamı aşk bitirmiş doğrusu
Gerisi beyhude yalanmış
Tasası yetmezmiş gibi
İlkbaharda gün yaşamış.

Fikirler, yeni seri nr. 27-28, Eylül-Ekim 1949, s. 8-9

ESKİ PENCERE

Sebebi bu: Hazirana kadar aşk çektim
–Sırça saray dört yanından yıkıldı–
Sana teşneliğimin bir garip vakti
Deli yâr deli... ben sana gelecektim

Yol boylarında üç çocuk uyumuştu
Üçü de ak ceylân gibi çocuk
Ben bir dağ kenarında ve başım açık
Saçlarımı görsen güneş vurmuştu

Gökte bulut böyle uçar, sağ yanım nehir
Sezmek lâzım bu demirin tavını
Dağların önünde gördüm evini
Şu ağlanacak ân, hasretin bitişidir.

Bir yere oturmuştum: Eski pencere
Türkünü dinledim, sıcaktı sesin
Sedirlere uzanıp beklemelisin
Perdenin ötesi ışık, ışığın ötesi gece

Anladım ki yaz zamanı güzeldir
Her bahçede saz âlemi; ince ince
Varsın vakti geçmiş olsun keyfince
Üzme yetişir, üzme gün Hazirandır

Bırak coşsun, delirsin şu yeni ırmak
Aksın, ellerin gönlün dolsun
Artık dönülmez, ateşe değdi odun
Duman göğe vurunca ısındı toprak.

Varlık, nr. 351, 1 Ekim 1949, s. 9

HAZİRANLI BİR ADAM

[II]*

Şimdi gemiler de uğramıyor
Limana
Güneş bile vurmuyor
Penceresinden

Akşam üstü ev içi
Aşkın hâli başkadır
Bir vakit ki haziran
Dışı güzel içi viran

Ey küçük insan, küçük deniz
Birbirinizi ne kadar da sevdiniz
Beyaz nasılsa, kırmızı nasılsa
İşte böyle ısındınız.

Fikirler, yeni seri nr. 29-30, Kasım-Aralık 1949, s. 14-15

* Aynı derginin bir önceki sayısında yayımlanan "Haziranlı Bir Adam I" başlıklı şiirin (bkz. s. 564) devamı olduğu düşünülerek, bu numara tarafımızdan konulmuştur (Selahattin Özpalabıyıklar)

DUMAN

Kahvenin köşeleri dumanlıdır
Kıştır, kar yağar
Unuttuk bir kere, hatırlamıyoruz
Öyle dumana ve kara benzer şey değil

Deli dünya; gençlik kalbine göre düşünüp taşındığımız
Kış karıyla güzel, kahve dumanıyla
Unutursak unutalım
Cuma günleri keyfimize göre

Kız çocukları çiçekler gibi çabuk büyür
Bizim gençliğimizde hepsi annelerine benzediler
Kış oldu mu saçlarının dipleri üşür
Yaz gelir gelmez seviştiler

Biz yıllarca evvel erkek çocuklarıydık
Kahveye gidip kahve içmezdik
Âşık olan sırmalı şehzadelerdi
Kızlardan sonra büyüdük

Değirmen, nr. 9, Aralık 1949, s. 9

EVİN DURUMU

I

Ev yârdan üç gün uzakta
Kapılar kapanmaz oldu
Merdivenler çivili tahta
Olukta sıcacık su

İki kişide ayrılık yarası,
İhtiyar kadının giydiği soluk,
Bir pencere; camı kırık
Dışarı bakınca sümbül tarlası

Tenekede taze ekmek,
Yağınur yağar bazı bazı,
İnce yünden sekiz yatak,
Basma örtü gül kırmızı

Saksılarda eski çiçek,
Bahçe altı viran kuyu,
Erkek evi nasıl belli,
Duvarda asılı tüfek

Ova bostan dört yanı,
Bacada odun dumanı,
Eşikte bir âşık ölü,
Sokak üstünde Metin'in evi.

Fikirler, yeni seri nr. 31, Ocak 1950, s. 11

GEMİDEKİLERİN HİKÂYESİ

Gün bitiminde kar yağıyordu
İnce, beyaz yağıyordu
Üsküdar'ın denizinde bir gemi
Tahta evlerin doğusuna gider;
Küçük odalarda bekleşen, seven..
Evlâdını gelin etmiş bir kadın
Utana utana ağlıyordu;
Analar kızlarını bir gün kaybeder!

İnce, beyaz olsun; düştüğü yer üşüsün
Gemide bir adam varmış, gittiği yol uzun
Mavi gözlü çocukları varmış; karısına benzemişler
Şimdi ışıksız bir yerde uyurlarmış...
Üzülme ev erkeği üzülme sen
Çalışırsın, işler yine düzelir
Evine ekmekler, bazı şeyler alırsın
Oturup da yersiniz, giyinir, doyarsınız
Daha taş üstüne taş koyacaksınız

İşte şu çocuk evinden kaçtı!
Fakirdi de onun için kaçtı
Nereye gideceksin çocuk seni kimse beklemez
Çıraklık mı, çobanlık mı edeceksin?
Yoksul babalar şimdi ağladı
O ana ne ile avunacak, neye özensin?
Çocuk sen çok üşüdün, baksana etlerin morardı
Yaz çiçek zamanı böyle değildin
Sırtında ucuz bir elbise vardı
–Eskiydi ama, temizdi, vardı–

Senin için bu muydu iyi insan?
Hırsızlık mıydı, katillik miydi?
O para bitmez mi sandın?
Kız öldü; senin hürriyetini de aldı
Dünya güzel; denizler, evlerde belki şenlik
Hapishanede çürüyecek bir zaman mıydı?
Seni bu yollara kim sevketti;
Bu hale neden düştün?
–Polislerin canı sıkıldı, alıp dışarı çıktılar
Gün bitiminde ince, beyaz kar yağıyordu–
İliklerine kadar üşüdün.
Senin için bu muydu iyi insan?
Dünyaya gelişin ne kadar umutluydu..

Genç kız! Sen daha gözden düşmedin
Sen Türkiye'nin kadınısın
Bir kulübede otururbut çeyizin yok
Kırık kalbinde marangozun aşkı
İyi kalbinde dünyanın derdi
İmkânsız gelinliğe komşusun
Gözlerin bulanık, mavi
Ellerin yüzüne yakın
Sapında kurumuş buğdaylar gibi
İçlenme sen, yazık olur, yanarsın.
Gün gelir bir erkek sana kavuşur
İsminin ve sıcaklığın içinde yaşarsın
Ümit etmek budalalık değil ki..

Ey dertli dolap insan oğlunun hikâyesi
Seni çok iyi dinliyorum
İçimde naçarlığın tasası.
Bir akşamdı bugün gibi hatırlıyorum
İnce beyaz kar yağıyordu
Üsküdar'ın denizinde bir gemi
İçinde insanlar şaşırmış gibi
Birbirinin haline bakıyordu...

Edebiyat Dünyası, nr. 24, 15 Ocak 1950, s. 3

HANIM İĞNESİ

Yaz zamanı, gökte mavi, dalda çiçek zamanı;
O sevda senin, bu sevda benim zamanı,
Aşkla, şiirle anlatılır
İnsan oğlunun o güzel hâli..

İşte kadın kısmı, sırtlarına entari,
Saçlarını yel dağıtmış, ellerinde gümüşler
Ellerine ince yaldız bile sürmüşler
Hayata yakınlığın en sıcak vakti...

Fatma hanım, sen böyle kimin yâri?
İşini bilmiş gibisin;
Eskiden hanım hanımcıktın
Şimdi içtiğin nesne rakı..

Elbet içeceksin; güzel kadınsın
Tatlı dilinde bunca beyit;
O beyitler şair Nedim'e ait
Elinde lâlelerle incecikten yürürsün..

Usta kadının günleri uzun,
Suratı kansız, işte..
Yâr ile, kocaman sandal ile
Gidiyorlar doğrusuna denizin..

Kadınlar yaşar da yaz gelince
Erkekler yaşamaz mı?
Hepsi tilki uykusunda, hepsi hanım iğnesi;
Şu üç günlük ömürleri boyunca...

Varlık, nr. 356, 1 Mart 1950, s. 14

BEKÂRLAR

I*

Elif gitti ama hoşnudum
Hasreti günümde cebbar
Akşam olup İlyas gelinceye kadar
Şiir kitabı okudum

İlyas eve âşık geldi
Külâhta bir parça zeytin
Güzel ekmek bunca dilim
Ateşin üstünde ısıttı

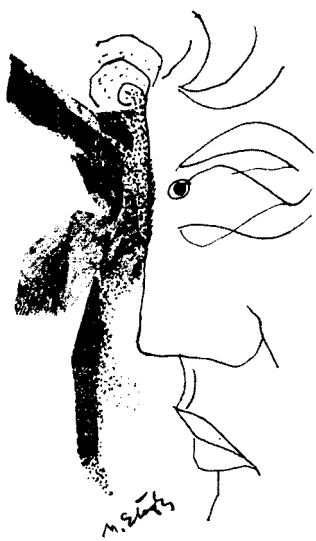
O tasalı; ben de tasalandım
Dostlukta can bile ortak
Ablayı enişteyi bırak
Yoksul anamı hatırladım

Ciğerimde erkeklik yaraları
Önünde İstanbul bahçeleri
Sanki hayatta hiç gülmedim
Çalgı sesi hiç duymadım

* Eloğlu'nun ilk kitabı 1951 tarihli *Düdüklü Tencere*'de içinde gene "İlyas" geçen "Bekârlar" başlıklı bir şiir (s. 48) yer alıyor (S.Ö.)

Odanın ortasında durduk,
Üç yudum rakı içtik
Bütün pencereler açık
Sırası gelmişken öldük.

Fikirler, yeni seri nr. 33, Mart 1950, s. 9

EVİN DURUMU

II

Ben evi düşünürken ayıktım
Ben evi; temmuz ortasında bir gece
Bu ev Elif'in evi
Bu ev benim evim
Ben evi; gözlerime inanamam
Ben evi böyle bırakmamıştım.
Ben evi; hep ev
Su içerken ev
Helva yerken ev
Helva kan olurken ev
Evin içinde sahan tencere ateş
Patlıcan pişmek üzere
Ev yemeği canım yemek
Ev uykusu canım uyku
Evin kedisi
Evin bir odası
Ev büyük
Her şey evlilik hâtırası
Evin durumu nasıl
Evin durumu iyi
Kapılar pencereler iyi
Sedir iyi, musluk iyi
Sen nasılsın Elif
Hepimiz iyiyiz
Evden çıkıyorum
Evi düşünüyorum
Ev için ağlıyorum
Eve dönüyorum
Evim de evim
Büyük halt ettin!?

Fikirler, yeni seri nr. 35, Mayıs 1950, s. 11

HASAT

I

Uzun çayırı ikindiye doğru biçtiler
Saplar düştü çekirgeler uçtular,
Taze buğday deste oldu uzadı,
Çalgısız çağnaksız bir bayram vakti..

Gencecik yiğidin çevresi ottan,
Çakır gözlerinde memleket güneşi,
Uzun çayırı tırpanla biçiyor
Sırtında kısacık mintan..

Aşağıdan yavrum aşağıdan,
Tırpan kessin, ayrı düşelim,
İnceden inceye vatan yollarında
Kağnılara kurulmuş bir yeni gelin.

Varlık, nr. 368, 1 Mart 1951, s. 10.

ULU PENCERE

Bakkal kızı pencerede; kilitte
Bir pencere dört duvar
İki gözü birden manidar
Oğlanın bam telinde

Canı nasıl yandı bilemezsiniz
Oğlanın canı incecik canı
Bir karanfil açık camı
Nasıl kuşattı bilemezsiniz

Ağzında zeytin tadı
Böyle cuma gününde
Ulu pencerenin altında
Akılsız Hasanın evlâdı

Yeditepe, nr. 23, 1 Mayıs 1951, s. 3

ARABACININ KIZI

Ekim gecesi bir yağmur yağdı
Kızcağız bahtına güldü
Sedirin yanında tahta aralığında
İçeriye rüzgâr girdi

Ana yok ki arabacı kızında
Yatırsın, üstünü örtsün
Bunca saat uyutsun
Dünyadan habersizliğinde

Kalktığında bir sofra kurulu
Gün sıcak, çay demli
Peynirinden, tuzundan
Güzelinden yemeli

Ama kız baktı, üzüldü
Ama testi boş, masa kırık
Küçük, üryan eşyada
Anlatılmaz fakirlik

Hatırası da yok bu kızın
Varsa da zehirden acı
Bir kapı çalındı ansızın
Seslendi arabacı

Aç dedi, ben geldim
Bir taze ekmek var koltuğumda
İşte, bütün günü tükettim
Eski bir arabanın üstünde

Yeditepe, nr. 1, 1 Haziran 1951, s. 3

UZUN RÜZGÂR

Üsküdar'ın gerisinde ay doğdu
Işık etti; dağlar taşlar üşüdü
Üşüsün de yavaş yavaş ısınsın
Perşembeden sonra bir perşembe gecesi
Bütün bekârlar uykusuzdur;
Ellerini sarkıtırlar pencereden;
İlkbaharlıdırlar; öyle geçti ömürleri
Öylece yârim... hiç çirkinleşmeden..
Ya koynuna mısafirlerin girmesi?
Öyle bir uyku uyudular;
Kalktıklarında ayakları tutmuyordu
Ağlaya ağlaya gittiler..
Tıpkı damat gibi, gelin gibi misafirler;
Sırtlarında çiçeksiz bir entari,
Sırtlarında avcı yeleği; ipince bezden.
Beni delikanlılıktan da öteye götürdüler..
Şimdi ıslaktır oturduğum ağacın dibi
Aşk yüzünden kalkamam..
Uzadı gitti rüzgârın boyu,
Çürüdü otlar.
Bir de baktım karşıdan fener geliyor
Camları mavi;
Bir yanıp bir sönüyordu,
Dost mudur, düşman mıdır belli değil;
İlkten şaşırdım
Bu ne umulmadık işti
Yetişip fincana koydular acı kahveyi
Güldükçe gülesim geldi heveslerine;
Alışılmıyor ki incecik seslerine,
Fincanın çiçeği bir insan işi..
Sonra saçımı kestiler suyun başında
Ya kinden, ya ayrılıktan
Ben bu hayata girdim eskiden
Kirpiklerim saadetten döküldü.

Kervan, nr. 1, 1 Ekim 1951, s. 4

MİSAFİR

Çil horoz öttü, uyandım;
Pencereye vardım ki yollar ışımış.
Katırcı katırlarını yükleyip gitti,
Askerler kaputlarını dürüp gitti,
Telli turna çekip gitti, ardından bakakaldım...

Dikenlisi kalmadı gurbet yatağının
Hasret ateşine alıştım gayri...
Sivas'a mı gitsem kağnıların peşinde,
Niğde'ye mi gitsem; ağaçlar şimdi çiçektedir,
Erzurum dağlarından acaba kar kalktı mı?
İzmir'e mi gitsem; saz benizli yâr bekliyor,
İstanbul'a mı dönsem; anamın gözü yollarda...
Hancı baba, koyver beni gideyim!

İçim sevdalı,
Dışım yoksul;
Ben buralarda duramam.

Türk Dili, c. 1, nr. 5, Şubat 1952, s. 42

HEM HİKÂYE HEM ŞİİR

Vapurun kıçına bir yol kurulduk,
Gökte bulut elimde nar;
Vapurda kitap okunur mu
Odunoğlu odunlar?

Al sana gök, al sana rüzgâr,
Al sana büyücek bir deniz;
Önce şu ekmekleri yiyin,
Sonra teşekkür edersiniz.

Hiç kimse dinlemedi lafımı
Ben hocayım, ders vermeye doyamam;
Ama hepsi arkamdan deli diyecekmiş,
Desinler aman desinler aman

Beykoz'da indik, toza büründük;
At sinekleri ense kökümde;
Hamallar, iskele memurları
Pasaklı kız, boynunu bükme!

Biz bu yolun yolcusuyuz;
Nesi varsa götürü.
Yolda bir ahbaba rastladık
Beni alnımdan öptü.
Onu savdık önümüz yokuş;
Çorabı deldi tırnak.
Yokuşun sonu bir tarlaya varınca
Isındı kelle kulak.

Çelimsiz buğday tanesi
Tavukların kursağında,
Sıpalar güneşte harap,
Hindiler sıska.

Kabak kafalı bir oğlan
Don gömlek evden kaçmış;
Ağzında nane şekeri,
Elinde kamış.

Bir ihtiyar ahir vaktinde
Oturmuş düdük çalıyor;
Torunları omzunda
Hem işiyor, hem ağlıyor.

Çarşıyı gezdik, çarşıyı da gezdik;
Dükkânların önü düzdü.
Tam arabalar boşalırken
Un çuvalı çocuğu ezdi

Yüreğim götürmüyor, artık dönelim;
Karanlık bastı, küçüldü suratımız;
Bana ne oldu da ben bilemem..
Gün gitimi hani güzel şeydi kız?

Kızkulesi önlerinde
Yan yattık, çamura battık;
Vapurun kaptanı iyi ama,
Dümeni güdük.

Eve geldim, kapı duvar;
Kör barsak sancılar içinde..
Artık ölsem de gam yemem,
Beykoz'dan dönüşümde!..

Buna aşk şiiri denecek, biliyorum;
Ama, bitmedi ki, daha yarım...

Kervan, nr. 6-7, 1 Nisan 1952, s. 1

HIRSIZLAMA

Bak, usulcacık akşam oldu;
Çarşıya karanlık indi.
Gel hadi;
Usulca gel kapıya,
Usulca aç, gir; kimsecikler duymasın...

Merdivenleri çık,
Duvarı tıkla.
Uzandım yatağa, seni bekliyorum...
Biraz yavaş ol canımın içi;
Usul usul,
Daha usul usul.

Yeditepe, nr. 17, 15 Temmuz 1952, s. 2

DÜTTÜRÜ LEYLÂ

Güz sokakları ışıdı mıydı,
Bir kalkışı var yataktan;
İlkten çetrefilli gömlek
Hışıl hışıl ipekten;
Don düşer aşağıya,
Dokuz katmer göbekten;
Kolunu budunu bir kaşıyışı var,
Katılırsın gülmekten..

Ne derseniz deyin, ben bu kızı alıyorum!
Aşkın o güzel hatırı için mi?
Değil.
Bekârlığın beteri için mi?
Değil.
Ya neden?
Bankadaki parasından ötürü..
Duyduk duymadık demeyin ha;
Düttürü düttürü düttürü..

Seçilmiş Hikâyeler, c. 9, nr. 23, Aralık 1953, s. 36

SABAHLAMA

Diyelim ki, işe mişe boşverip, kuyruğu omuzladın;
Gönlüne danışıp, avare oldun yani...
Gün boyunca gezip tozdun, yaşamak güzel.
Amanın, akşam oldu, sular karardı;
Akşam oldu, anan, bacın aç-taksir;
Kömürün yok, gazın yok; ama akşamlar oldu.
Şimdi ne yüzle evine döneceksin?
Şöyle göğsünü gere gere,
Kapının çıngırağını çalıp;
Ben geldim! diyemezsin...
Hanimiş o erkeklik?
O tokluk, o çeki-düzen nerede?
Yaşamakla iş bitmiyor.
Aşkın meşkin yanı sıra,
Bu tarla, bu tezgâh, bu maden ocağı
Bizler için;
Bu koldaki kuvvet bizim kuvvetimiz;
Kış kıyamet günleri pürnakıl kardeşimiz.
Ha gayret, kalkıverin;
Sabah oldu.

Akşam, 29 Aralık 1953, s. 5

DERTLİ DOLAP

Seni sevince şuram sancıdı
Of
Hani bir yaz akşamı seninle rakı içtik
Of
Yalnız kaldım, aç kaldım
Of
Fena bir dünyada yaşıyoruz
Of
Yaşanası bir dünyadayız ama
Of
Umutluyuz, garibiz, yoksuluz şimdi
Of
Tütünüm bitti, dostum bitti
Of
Of, mapusa düştüm içim sıkıldı
Oof off of

Yeditepe, nr. 52, 1 Ocak 1954, s. 3

OH NE ÂLÂ MEMLEKET

Şişli'de bir konak aldım;
Konağı üçe böldüm;
Birinde paracıklarımı saydım
Birinde kapatmaları sevdim,
Birinde hürriyete sövdüm.

N'olaydı ah n'olaydı
Dünya benim olaydı
Akıllılar öleydi, ah
Üst tarafı kolaydı

Breh breh breh

Akşam, 1 Mart 1954, s. 5

MÜSTAHAK

Neyiniz eksik hanımefendi
Kürkünüz var
Pandantifiniz var
Nur topu gibi bir ahretliğiniz var maşallah
Uşağınız var
Şoförünüz var
Allah versin
Allah daim etsin
Allah dahasını versin
Beyiniz var

Beyefendi
Neyiniz eksik

Hay Allah müstahakınızı versin

Yeditepe, nr. 90, 1 Eylül 1955, s. 2

YOLCULUKTA

Perde İnikti Açtık
Cam Bulanık Hohladık
Hamza Razı Ben Razı
Eh, Dışarısı Günlük Güneşlik

Pazar Postası, y. 4, nr. 16, Nisan 1956, s. 6

TELVE

Çıbanlarda, kurdeşenlerde güleçtim de, şu karakabarcıkta ağlağım ha? Mücverin dibi sarmasın aman
Evet, o kuzgunlar, börtüböcek benim gençliğim; başka sabun yok muydu, bu köpürmüyor
Yitik aşnaların işi ne o dudak izinde? Olur, güze doğru bir entari yaparız beyaz.
Şu arapsaçı tümsek mi özlem gideren? Kaçtır söyledim, bu vazoda sarı sarı değil katırtırnakları.
Demek önü denizceymiş, yunuslar yüze vursa da göğerse tavan; Selâmi satmış evi, gitmiş askere,
O kumru gagacığındaki muştuları bilirim ben; sen sen ol ben deme pek, hiç deme!
Öten, eşinen tavukuşları mı? Tamam işte! Şu şişeleri, gazeteleri yarın satalım, emi güzelim?
Bu haziran buralıyız yelvede; sen yine hazırla benim bavulu, bohçanı da dür; şu kibriti uzatsana.
Ömrümde tatmadım ıstakoz, başka bir güzelleme olacak o; kirliler geldi mi Sultanahmet'ten?
Kavruk nohut tortusunda o melek düzen, o tiril tiril pantolon, o zindandelen İstanbul; süt kabardı mı ne?
Fındık kabuğu isinde mi denizaşırılar, dümbüllü engebeler? Tıkandı bu huni!
Kişiye böyle fıslanmaz yarını. Hüseyin'i kışa doğur, fal bahara dedi diye....

Dost, c. 8, nr. 5, Ağustos 1961, s. 13

ŞAKASI YOK

HÖYKÜREN BİR SU;
SENİ Mİ TANIMLAR, YA BENİ?
İÇİN İÇİN BİR GÖKCEĞİZ
KİMİ TANIMLAR

SEN BENİ TANIMLARSIN –BOŞUNA–
BEN SENİ

BEN SENİ'SİZ
BU ÇOK CİDDİ.

Yeditepe, y. 19, nr. 150, Ekim 1968, s. 7

TURUNÇ

Ulur bir kış-kıyamet
Güpegündüz yaz ortası
Amanın bir güz kokusu
Ulur o kış-kıyamet

Gelir nice göçükten seke seke o apacı turunç
Gelir ille
Bir zemberek sarmaş-dolaşlıkta
Bal kesilir

Yeditepe, yeni seri nr. 158, Haziran 1969, s. 7

İÇGÜDÜ

Benim çürük-kül yoğoluşum senler gideli ancak
Geç dönüşceğizinin samyeli Hızır gibi hınzır
Ama kalkınan düşlerin de elbet yasası vardır
Diyelim deniz sanılan tüy, bikaşık suda boğulacak

Ya senin tüm yoğoluşun? her tütünün en üst yaprağı
Nasıl koparılırsa bir mavişliği bozlamak uğruna
A güpgüzelim, a şimdi uzakça tadım, a içimdeki yağma
İkimiz da yoğolsak n'olur üzülüyorum basbayağı

Yeditepe, yeni seri nr. 173, Eylül 1970, s. 5

YOSUN

Camgöz balıklarının yuvalandığı o çapraşık çukurda
Üç de yosun tomurcuğu var, gelin onları kurtaralım

Uyku tutmaz camgözleri, çünkü gözkapakları yok
Kirpikleri varmışçasına sanki, birer birer yolalım

Hiçe sayılan yalnızlık, azı dişlerini biler
O üççecik yosuncağızı varın binüç kılalım.

Güney, nr. 39, Aralık 1970, s. 5

SEKİŞLER [II]*

Camekândaki nar çatlarken cam da tuz-buz oluverir
Öyle ya, ikimiz de o çıfıt kızı sevmiştik bıldır

Gök kanatlandığında ben buralarda değil, tâ askerdim
Delikanlılık bu ya, ikimizi sayıyordum bir bir

Tozudu yalnızlıktan o maviş, obur iklim
Ama hiçbir sevi gerçekten dobra dobra değildir

Dağ gibi pusar, kalkınır dağ dağ gibi
Ovalandığında bilin ki oncağız dipdişidir

Ulus, 28 Ocak 1971, s. 4

* Metin Eloğlu'nun "Sekişler" başlıklı üç şiiri saptanmıştır. s. 218, 596 ve 599. (T.A.)

HIŞIM

Işıdı mı yoz karanlık, adam sen de
Çıktı mı yumurtadan ala kumrunun çil çil yavruları
Esti mi o güzelim poyraz delik deşik pencereme
Gecemsizliğe zından gitti mi
Kim söndürdü içimde tutuşan tüm talaşları
Ne timsahları severim ne gergedanları
Ne timsahları severim ne gergedanları
Ornitorenk
Ve baobap ağaçları
Tömbekiyi gördüm de n'oldu
Kusayazdım ilk esrar içtiğimde
Sonra gerçek yaşam sırtladı beni bir hışımla

Bir bakışınla

Yeditepe, yeni seri nr. 178, Şubat 1971, s. 5

BEŞLİK

Yün yumağından niye esirgediler o törpülenmiş iği
Ah makine yokluğunda köseleyi diken çuvaldız
Seni bugünlere saklamak çocukluğumun içeriği
Ve bir düş yorgunu kerevette uyur şimdi ikimiz
Kâh tuza kâh şekere banılan mayhoş çakaleriği

Güney, nr. 42, Mart 1971, s. 3

SEKİŞLER [III]

Canhavliyle yonttuğum o hiççil doğa pürüzleri
Döngeri ettirdi nedense insanoğlu güzleri

Tuttum kuş bildim kendini uçarı bir kışa kondum
İlk kanat emeklemesinde düşeyazdım yazları

Sevilere batmışım n'olur kurtaran olmasın hiç
Öte yıllara örtük kapınızı tıklarım gündüzleri

En andığım sevdiğim umduğum sen misin elbet
Nasıl unuturum nasıl söylenmedik sözleri

Ulus, 1 Nisan 1971, s. 4

CEP

Dün geceyarısı diktiğim loş karanfil
Şu şatafatlı sulakta kurur mu ki
Penceresizliğimin pancuruna vurur mu ki
İşgüzarlıkla sözleşen rüzgâr

Söylemesi ayıp ama
Şuramda bir ekmek kırıntısı var.

Yeditepe, yeni seri nr. 185, Eylül 1971, s. 5

NAR

Dalın en rüzgârlı ucunda o sımsıkı nar
Emiyor emziriyor kızcıl allığını
Az ötede körpe bir insan yığını
–Doğa da bizden yanaymış demek–
Köken yörede buruşuk kurbağalar

Şimdi bir susuş var rengârenk
Ve avazım çıktığı kadar

Yeditepe, yeni seri nr. 190, Şubat 1972, s. 5

ŞİMDİ*

Mehmet Seyda'ya

İti bağladılar ağaca
Ağacı bana bağladılar
Beni gökyüzüne
Ve göğü yere çaldılar.

Çözdük kopardık o kırnap zincirleri
İt, ağaç ve ben.

Bir topraksı umut var
Aman düşmesin aykırı.

Yeditepe, yeni seri nr. 191, Mart 1972, s. 5

* Bu şiir, 1978 tarihli *Rüzgâr Ekmek*'te yer alan "Soluk" başlıklı şiire (s. 294) çok benziyor (T.A.)

PERENDE

Kalfaca törpülediğim o saçaklı doğa pürüzleri
Döngeri ettirdi nedense gözdağı köpek güzleri

Tuttum kuş bildim uçarılığımı ve bir kışa kondum
İlk kanat emeklemesinde –kuduz cumba– düşeyazdım
yazları

Yaz kaykılıverdi yana didişen nice çağanlar var nice
Babalık güpegündüz müydü analık kimden gece

Sevilere batmışım n'olur kurtaran olamasınlığım
Tıklarım apaçık kapınızı geride ol osmanlı'lığım

Belki de doğar doğmaz şair bir ödünç Ahmet Haşim

İpinsanca doğacanlığın tökezinde otsu bitimler
Sen sen ol da yaşayamadıklarını gayrı bana ver

Ölümü savurdum biyere sorma ki şimdi anımsamıyorum
Tümdük yaşağandım ve o artı seyrek erkeksi ayrım

Camgüzeli tanyeline uyup gitmiş çatlak saksıdan
Ve sen hâlâ burada mısın hiçliğini hiç bilemeden

Yine de son andığım umduğun mu gözlerin beri
Nasıl unuturum ah nasıl söylenmedik sözleri

Güney, y. 5, c. 5, nr. 54, Mart 1972, s. 3

ELELE

Madem ki hürriyetle gökyüzü el ele
Barışla ilkbahar da el ele
Umutla ülkü
Toplumla sanat
İşle insan
Kilimle türkü

Dost, c. 24, yeni dizi nr. 90, Nisan 1972, s. 4

AĞIRLAMA

Ayak seslerini duyuyor musun?
Bir gelen var!
Dağarcığında neler saklı, bir bilsen...
Toklukla, sağlıkla, kardeşlikle dolu cepleri;
Hayatın mavişliği onda hep;
Çilli gök,
Aynalıkavak,
Balıklı ova,
Çalgı-çağnak hep onda...

Kapını çalsın mı istiyorsun şimdi?
Bedavadan olmaz, öyle yağma yok..
Hele biraz güven yığ içine,
Biraz yaşamak sevinci kuşan,
Çalışmak gücüne bişeyler ekle,
Bir tutam aşk aydınlığı bul buluştur,
Şurana bir eksilmez umut döşe,
Ondan sonra yak cıgaranı,
Bacak bacak üstüne at,
Kendi malınmış gibi bekle.

Dost, c. 24, yeni dizi nr. 90, Nisan 1972, s. 4

İKİCİK

Taş taşıyorum dağa, denize bir kıymık su
İnsanoğlunun bittim tükendimlik kuşkusu

Bunak kaplumbağalar üçyüz yıl mı yaşarlar
Oysa bir bakıcıkta ölümsüz bulutlar var

Yontu değil soyutu kil kil yoğuruyorum
Şiirle resimle ve yaşarcasına yorum

Adını ne, sevi miydi? bir hırsız mıydı yoksa
Gençlik denen ölümün o çullandığı ökse

Pire çekirge sıçrayış papatyaya yakışmaz
Bekâret kurnalısı bir çeşme buldum bu yaz

Ada sahillerinde adalar sahilinde
Eşeklere binişler kimselerin elinde

Tüyen ak Çamlıca'yla bitişiveren yıldız
Ayaktalığımız mı? hiç oturamayız ki biz.

Güney, y. 5, c. 5, nr. 56, Mayıs 1972, s. 3

ÇAĞAN

Işıl'a

Yeniden yıkılalı doğuverdi HERA / uyandı evren sevi köpüğünden simsiyah / Nedir yanlış olan? tanrılaşması mı tutsağın / kopması mı dikenlitellerinin uçsuz bucaksızlığa / hiç tökezlemedi mi ZEUS tırmanırken o çırpıntılı dağa / yürümedi mi gök basamaksız merdivenden / çıkmazdı oysa bu yetim çağanda ayışığı

sağa sola koşuşurken ezik otlar / en mor dikeni çiğneyiverdi HELENA / boşandı yeryüzüne bir düşün kollarından kof tanrının ırmağı/ama o ırmak vurur göğe salkımsaçaklığı kâh kemikte kâh ette / kasıp kavurur kişi için için sönük yıldırımları / çiğner HERMES'in çocukları emdikleri o sütü /kimdir PANDORA o / bir tutam umut çalan yaşam öğüdü

gün incelir bir gelincik tanrıçalığından duraklar ürker kaçası gelir bomboş gecenin boz lekesinden / düşünün kimdir esintilerden yalanı kovalayan HERA / der ki doğa son sevidir ölü gerçek / POSEİDON'un yalınkılıç geçişi o ürkek denizlerden / kişi kaç kez ölür acaba / SAMOS ne aradı ne buldu ki yalnızlığından başka / TESELYA değinde o yıkıklığı unutulmuş mağara / sevi tanrısızdır / ağrı / çirkinimsi HELENA / ya HERA / güpgüzel oyunumsu / masal güzellemelerindeki o çürüyen güç / can dağımıza sardı yokuş

ZEUS'u örten o kara peçeyi hırçınca yırtıp attı HERA / yamyam doğa / ne yolunan altın ağacı ne karıncanın kırıntı sesi / APHRODİT'le EROS'un işte ölüsü / tanrılar tanrıçalar yiter / çünkü tanrısız tanrıçasızlar var / insanı baharı beklemeden de gömüyorlar / ve kimi kez zindan gibi kimi kez ışıl ışıl geçip gidiveriyor yaz.

(Feriha Aktan-Metin Eloğlu)
Güney, y. 5, c. 5, nr. 58, Temmuz 1972, s. 5

CABADAN

KEŞKE'Yİ KOYVERDİM GİTTİ, BELKİ'Yİ DE;
ÇÜNKÜ DE DÜŞTÜ PEŞLERİNE...
DÖNÜŞLERİNİ BEKLİYORDUM "ACABA" GELDİ GELE.

SONRALARI, KİŞİ ANLAMLARINI EĞİTTİ;
ANLAMLAR DA KİŞİYİ;
YA HÂFIZ –YANGINSIZ– HA ŞÖYLE...

Güney, y. 6, c. 6, nr. 63, Aralık 1972, s. 3

YİNE*

Ne zaman yola koyulsam
Bir gözdağı kesiyor önümü
Sekiveriyorum o kirpiksiz çitinden.

Sofraya otursam –olur a–
Önceğizimde bakırı sırıtık sahan
Açaçınalığı yeğleyişim hâlâ niye mi?

Ben ömrübillâh at görmemiş bir nalbant.

Yeditepe, yeni seri nr. 205, Kasım 1973, s. 11

* Bu şiir, 1978 tarihli *Rüzgâr Ekmek*'te yer alan "Mıh" başlıklı şiire (s. 295) çok benziyor (S.Ö.)

KIRÇIL HIRÇIN

Düz özlemler suskunca oynak bir türkücağızdır dedim miydi
Ayranı kabarıyor pusu kavuşmaların ve hırçınlaşıyor ilk yaz
Kişi dosdoğru yalanları söyler de yalancacık yaşayamaz
Bunu hiç bir sabah karanlığında sorabilirdim öyle değil mi?

Yeditepe, yeni seri nr. 201, Nisan 1973, s. 5

AĞLATI

Dedeciliğimi savunma değil, oysa olabilirdi şu yamyassı rozetimle;
Teyzem? O, Gülcemal'in uskurcusunu anlatmamıştı size: ve hâlâ dul...
Amcam da tuttu ben çocukken, belki de anacığım bilenmiş bir el-
Di, sustasız bir gülkurusuydu, karıncağızdaki sinirimle, etimle.
Yüzyıllar günleşiyor, işlek saat hızınca mı çağanlar?
Bamtellerine basmayın –bu zarın sonu gele–,
Ne Musa, ne İsa, ne de Muhammed anlar.

Gülesin gelse de sen bana ödül;
Ama şimdi değil, belki bir zamanlar...

Köken, nr. 5, Temmuz 1974, s. 26

YUMAK

Balıkların kirpiksizliği mi?
Gözkapaksızlığından.

Düşman,
Uyurken bastırıverir, değil mi?

Yaşam değirmi.

Köken , nr. 6, Ağustos 1974, s. 21

KIRÇIL

Hiç denizfeneri gördünüz mü?
Kıyıdan bakıldığında,
Ağustosböceğine benzer.

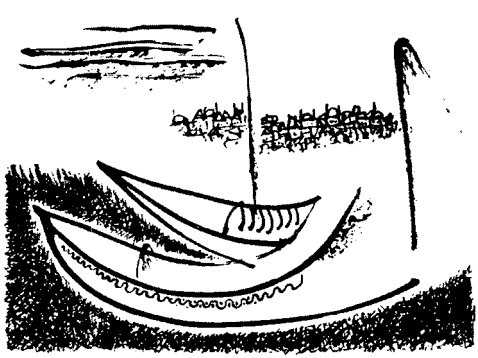
Ama önce şunu bilelim;
Biriniz mi, tümünüz mü?

Köken, nr. 6, Ağustos 1974, s. 21

MIZRABI EFLÂTUN GÖLGELİ TAMBURUNUN FİSKOSU OL SİTANBUL KUŞLUĞUNA POSTU SERMİŞ O CİNFİKİRLİNİN POP SERZENİŞLERİ ÜZERİNE ŞİİR

Siz fakirsiniz, dilinizdeki o zengin beyitler kimin?

Köken, nr. 7-8-9, Eylül-Ekim-Kasım 1974, s. 29

DA

Kunt
Yoğun
Diş diş
Berk
Pençe kök gibisine
Çilhoroz ibiğinde gaga yarası
Kundak kokusu
Kızoğlankız pehlivan
Dikkafalı incecik
Gez göz arpacık
Silme onur
Ve tetik
Çiçek kumkuması
Ak kan
Dağbaşı bir keçiyolunda
Da.
Öbür adı da şiir gövdesi.

Köken, nr. 7-8-9, Eylül-Ekim-Kasım 1974, s. 29

CAZGIR*

Kimi şiirler kimsesizdir
–dizisel öğe–

Nerelere mi gittimdi hayvan
Dündülerde
–gürültü–
Ve şimdi
Alışılmaz dayağa

Kabacan tortu

Sonra bir çağlayan
Önüne kattı
Su ya

Bu şiirin adı mı?
CAZGIR

Türk Dili, y. 25, c. XXXI, nr. 284, 1 Mayıs 1975, s. 352

* Bu şiir dergide başlıksız yayımlanmıştır (T.A.)

İBRESİZ BİR PUSULA

Doğacanlık peltesi
İnsan seni yaşayamaz
Hangi yıl sürdü ilkyaz
Bir başıboş cuma/ertesi

Neyimdin doğru söyle
Otum mu çiçeğim mi
Bir daha duymayayım e mi
Çağcan sallantılarda böyle

Kargaşalığın biriyim ben
Erken gelmiş geç gitmişliğimle
Sözümü kesme dinle
Ölümlerden ölüm beğenirken

Yarın şu yırtık-pırtık defteri dürdüğümde...
Defter mi?
Yarın da ne?
Öde!

Soyut, nr. 80, Haziran 1975, s. 31

TETİK

Ya çekiverirsem!

Ya, çekiverirsem mi?

Güleriz, insanoğluyuz;
Eh, çekebilirsen...

Hele ilkten şu soy/sopu köksüz kıl a canhıraş yiğidimsi

Soyut, nr. 86, Aralık 1975, s. 6

GEÇ SEVİ

Uzun bir uykudan
Sonram biberleniyor
Tuz ortancaları
Odunsu tavanıma

Dağ yosunları da
Tuzdan biberden bıkık
Duraladıkları ilk girinti
İmdiden körük köpüğe

Uğrayıp caymışsanız
Haziran dokusuna
Güz de inivermişse
Şu tuzu ver

Önce biberi

Soyut, nr. 107, Eylül 1977, s. 7

YARI

Biliyorsun bunlar benim çileden çıkma saatlarım
Seni senin başına yıkarcasına
Alyuvarların yiğitçe türeyişi kanda
Ama Türkiye'de ama bu zamanda

Ne ki şimdilik yarım.

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

KEDİ

Dün gece canım sıkkındı, yanıma tüneyen bir kediyle
konuştum;
Önce silkiverdi sırtından geceyarısını,
Yalandı bomboş süte, ekmeğe;
"En son sen"i bir de ona danıştım;
Gündoğusunu tırmalıyarak ne mi dedi?

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

DİRİ

Tümü de öyle yakın ki, el değdiremiyorum:
Rüzgâr, bulut, su, yaz bahçe, musluk, göçüntü oda...
Yavan ekmeğin, yalın katığın
Düşümdeki kırıntıları da var işin içinde!
Öyle yakınlar ki, tümü dipdiri;
Kaçıverecekler diye ürküyorum.

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

HOROZ DÜŞÜ*

Morca menevişli ala gök
Aynalı deli kavak
Nakış nakışa salkım söğütler
Başucumuzda meleyen bir masal kuzu
Yok-yoksul kınalı mutluluk
Yitik yıllardaki buram buram şiir ses
Dipdiri dedecil öğüt
Kuş kanadında şarap solağı, rakıda telek
Kördöğüşü nasırımızda nice gözpınarı
O komşu kızı esmere çalan azıcık
İsteriz oğlu isteriz
Sanki kan-ter içinde bir Türkiye türküsü

Öyle değil mi reis?

(Uğur Hacıhanefioğlu'ndan)

* Bu şiir, 1975 tarihli *Yumuşak G*'de yer alan "Bedri Rahmi Eyuboğlu'ya" ithaflı "J" başlıklı şiire (s. 279) çok benziyor (S.Ö.)

Yayın Notu

Bu Yalnızlık Benim kitabının 4. baskısına, YKY tarafından Ekim 2007 yılında yayımlanan, Turgay Anar'ın yayına hazırladığı, Selahattin Özpalabıyıklar'ın editörlüğünü yaptığı ve Metin Eloğlu'nun kitaplarına girmemiş şiirlerini bir araya getiren *İbresiz Bir Pusula* kitabı da eklenmiştir. Bu kitapta yer alan desenler de Metin Eloğlu'na aittir.

Metin Eloğlu, Garip akımı doğrultusunda, ancak kendine özgü şiir diliyle dikkat çekti. Vedat Günyol'un deyişiyle "Türk şiirinin bıçkın, hırçın ve külhan ağızlı uçarı şairi", acılı bir ironinin egemen olduğu şiirleriyle döneminin önde gelen şairleri arasında yer aldı.
İkinci Yeni akımına yaklaşarak imgeyi ön plana çıkaran dönemdeki Eloğlu'nu Doğan Hızlan "Dili ve yaşamın dilini tepe tepe kullanan şair" olarak tanımladı.
Toplumsal eleştiri bağlamının zayıfladığı son dönem şiirlerinde resminin büyük etkisi görülür.

Bu Yalnızlık Benim'de Eloğlu'nun 12 kitabı: *Düdüklü Tencere*, *Sultan Palamut*, *Odun*, *Horozdan Korkan Oğlan*, *Türkiye'nin Adresi*, *Ayşemayşe*, *Dizin*, *Yumuşak G*, *Rüzgâr Ekmek*, *Hep*, *Ay Parçası*, *Önce Kadınlar* bir araya getirildi.
Ayrıca şiire yeni başladığı dönemde tuttuğu defterler ve son çalışmaları da taranarak hiç yayımlanmamış 36 şiiri gün ışığına çıkartıldı.
Son olarak *İbresiz Bir Pusula* (2007) adıyla yayımlanan, kitaplarına girmemiş şiirlerden oluşan kitap da bu baskıya eklendi.

Kapak fotoğrafı: Ara Güler

ISBN 978-975-08-0557-7
35 TL
9 789750 805578